

॥ श्री स्तम्भनपार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री खरतरगच्छालकार-जिनवद्वेमानसुरि-विरचित-आचारदिनकर-ग्रन्थान्तर्गत-श्री शान्तिकाधिकारनाम-षट्त्रिंशत्तम-उदयानुसारेण

श्री-अर्हन्महापूजन-विधिः ॥

| अपरनाम - श्री शान्तिकमहापूजन-विधि

सपादकौ -

जैनाचार्य २७० जिनकृपाचक्रसुरिशिष्य पाठकपद्मलङ्कृत स्व० सुखसागरसंनिधय-शिष्य-
मुनि-मङ्गलसागर - मुनि-कान्तिसागरी ।

मुनि (सा. क्र.

प्रकाशक

श्री महावीरस्वामी जैन देसासर ट्रस्ट खरतरगच्छ श्रीसंघ-मुम्बई

वि० सं० २०२५

मूल्य रु ३-०५ पैसे

पोष्टचाज अलग

प्रति ७५०

प्रकाशकः—

श्री महावीरस्वामी जैन देहरासर ट्रस्ट खरतरगच्छ श्रीसंघ
पायधुनी, मुंबई-३

प्राप्तिस्थानः—

श्री महावीर स्वामी जैन देरासर
पायधुनी, मुंबई-३

: प्राप्तिस्थान :

सोमचंद डी. शाह
पालीताणा

मुद्रकः—

अमरचन्द बेचरवास महेता
श्री बहादुरसिंहजी प्रिन्टींग प्रेस
पालीताणा (गुजरात)

—ॐ निवेदन —

महाप्रभावसम्पन्न अहंमहापूजन आपके कर-कमलोमें समर्पित करते हमे अपार हर्ष हो रहा है, आध्यात्मिक और शाश्वत शान्तिकी ओर मानवजीवनको गतिमान करनेवाले ऐसे पूजन विधानका महत्व रहा है, विघ्ननिवारण, शासनोत्कर्ष एवम् श्रीसचकी सुल, शान्ति और समृद्धि की अभिवृद्धि ही अहंमहापूजनका मूल उद्देश्य है, पुरातन ज्ञानागारोंमें अनेक सुमान्य प्रतियोगी उपलब्धि ही इसकी व्यापकताका मुख्य प्रमाण है, विगत दशकसे तो इसका प्रसार बहुत ही अधिक हो गया है, प्रतिष्ठादिक मागलिक प्रसंगों पर इसका पूरा विधान सौत्साह सम्पन्न किया जाता है, परन्तु सरकारशील मस्तिष्कमें प्रश्न रेखा उभरती है कि इस विख्यात पूजन-पद्धतिके प्रणेता कौन है ? क्रियाविधि सम्पन्न करनेवाले जिज्ञासुओंको शकाका समुचित उत्तर नहीं देते, इसका कारण उनका अनौदार्य या अनभिज्ञता है, अहंमहापूजनके प्रणेता है खरतर गन्तुके आचार्य अमरदेवसूरिजीके शिष्य और त्र्यम्बिकारी जयानन्दसूरिके पट्टधर श्रीजिनवर्द्धमानसूरि, जो इस गन्धकी रुद्रपत्नीय शाखासे सन्तुष्ट थे स १४६८ कार्तिक शुक्ला १५ को जालधरप्रदेशके नन्दनवन नगरमें अनन्तपालके राज्यमें ४१ उद्योंमें जिनवर्द्धमानसूरिजीने आचारदिनकरकी रचना की, जैन साहित्यमें यही एक मात्र ऐसी कृति है जो विधि विधानकी दृष्टिसे अति उपयोगी और सर्वमान्य है, अहंमहापूजन इसी मूल्यवान् रचनाका एक अंश है, प्रतिष्ठाविधानके

अन्तर्गत नन्द्यवर्तमहापूजन, (ब्रह्मसूत्र विधि) अर्हन्महापूजन शान्तिकविधान और अर्हन्महापूजन पौष्टिकविधान हैं, उपर्युक्त महापूजनानन्तर्गत पञ्चवीस कुसुमांजलियें भी सम्मिलित हैं, जो न केवल प्रभुके प्रति भक्तकी भव्यभावना ही अभिव्यक्त करती है, अपितु, उनका काव्यत्व सौष्टव भी मनोहरी है, श्रवण मात्रसे हृदयतंत्रीके तार झंकृत हो उठते हैं, आत्म-विभोर होकर मानव अहं और द्रव्यवृत्तिका त्याग कर देता है, इन्हों कुसुमांजलिके सुभास्य काव्यों पर विद्वद्वरेण्य आचार्य महाराज श्री धर्मधुरंधरसूरिजीने पाण्डित्यपूर्ण वृत्ति निर्मित कर लोकभोग्य बनानेका इलाध्य प्रयत्न किया है.

परमपूज्य गुरुवर्य स्व. उ० सुखसागरजी महाराज सा. की आन्तरिक इच्छा थी कि इस रचना का प्रकाशन नितान्त वाञ्छनीय है, विधिका विधान है कि आज पूज्यवर प्रकाशित कृत्तिको देखनेके लिए इस लोकमें नहीं हैं,

प्रान्तमें बम्बई (पायथुनी) के महावीरस्वामी मंदिरके ज्ञानप्रेमी दृष्टीओंको धन्यवाद देना आवश्यक है कि उनमें इसके महत्त्वको समझ कर प्रकाशनार्थ अर्थ व्यय करना स्वीकार किया, क्रियाकारकोंसे निवेदन है कि यदि इसमें कोई रखलना इष्टिगत हो तो सम्पादकोंको सूचित करनेका कष्ट करें.

सेनबाई विल्डींग, वि. सं. २०२५ फाल्गुन सुदि १३

मु० पालीताणा (सी.)

मुनि मंगलसागर, मुनि कान्तिसागर

॥ श्री स्तम्भनपार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री खरतरगच्छालंकार-वर्धमानसूरि-विरचित-आचारिदिनकरग्रन्थान्तर्गत-

श्री शान्तिकाधिकारनाम-चतुर्विंशत्तम-उदयानुसारेण-

श्री-अर्हन्महापूजन-विधिः ॥

[अपस्तम- श्री शान्तिकमहापूजनविधिः]

अथ शान्तिकाधिकारविधिः ॥ तत्रादौ गुरुर्गृह्यगुर्यां सुस्नातः कङ्कणमुद्राङ्कितकरः सदशाव्यङ्ग्यैतवस्त्रधरो भवेत् । शान्तिकमारोऽपि तादृग्वेभूषणधारी सभ्रातृपुत्रो भवेत् । गीतनृत्यवाद्यादिनारीमङ्गलगायनाचार प्रगुणीकुर्यात् ततो बृहत्स्तत्राविधिनारभेत् ।

जिनार्चनविधिरर्हत्कल्पकथनानुसारेण प्रोच्यते । स यथा-

श्राद्धः केवलदृढसम्यक्त्वधारी प्राप्तगुरूपदेशः सर्वौगसुस्नातः बद्धधम्मिलः शुचिपरिधानः कुतोत्तरासंगः स्वर्णानुसारेण (स्वलक्ष्म्यनुसारेण) जिनोपवीतोत्तरीयोत्तरासगमृत् कुतस्तुलकाशोऽनन्यचिचो जिनालये चैत्ये वा एकान्ते जिनार्चनं कुर्यात् ।

॥ जिनार्चनविधिः ॥

प्रथमं स्नात्रपीठे श्रीशान्तिनाथप्रतिमां स्थापयेत् । तत्प्रतिमाया अलाभेऽन्यजिनप्रतिमायामपि निश्चयेन श्रीशान्तिनाथप्रतिमां कल्पयेत् तन्मन्त्रो यथा—

ॐ नमोऽर्हद्भ्यस्तीर्थकरेभ्यः श्रीशान्तिनाथेभ्यो जिनैभ्योऽनाद्यन्तेभ्यः समवलेभ्यः समकृत्येभ्यः समप्रभावेभ्यः समकेवलेभ्यः समतत्त्वोपदेशेभ्यः समपूजेनेभ्यः समकल्पनेभ्यः श्रीशान्तिनाथभगवान् (सममस्त्वत्र तीर्थकरनाम) पञ्चदशकर्मभूमिभवस्तीर्थकरो योऽत्राराध्यते सोऽत्र प्रतिमायां सन्निहितोऽस्तु स्वाहा ॐ ह्रीं ठः ठः ठः स्वाहाः ॥ अनेन मन्त्रेण जिनप्रतिमायां यस्य तीर्थकरस्य कल्पना विधीयते स तीर्थकरः प्रतिमायां पूजितो भवति ॥ अत एव वासक्षेपेण अन्यप्रतिमायां शान्तिजिनकल्पना ॥ तदनन्तरं पूर्वमर्हत्कल्पविधिना पूर्णं जिनार्चनपूजां विदध्यात् ॥

॥ वज्रपञ्जरस्तोत्रम् ॥

ॐ परमेष्ठिनमस्कारं, सारं नवपदात्मकम् । आत्मरक्षाकरं वज्र-पञ्जरं स्मराम्यहम् ॥ १ ॥
ॐ नमो अरिहंताणं, शिरस्कं शिरसि स्थितम् । ॐ नमो सब्वसिद्धाणं, मुखे मुखपटं वरम् ॥ २ ॥
ॐ नमो आयरियाणं, अंगरक्षातिशायिनी । ॐ नमो उवज्झायाणं, आयुधं हस्तयोर्दृढम् ॥ ३ ॥

प्रथमदिने
प्रातः
करणीयः
॥ २ ॥

ॐ नमो लोए सव्यसाहूण, मोचके पादयोः शुभे । एसो पचनमुक्कारो, शिला वज्रमयी तले ॥ ४ ॥
सव्यपावण्यासणो, वप्रो वज्रमयो वहिः । मगलाण च सव्वेसिं, खादिरागरखातिका ॥ ५ ॥
स्वाहात च पद द्वेय, पढम हवह मंगलं । वप्रोपरि वज्रमय, पिधानं देहरक्षणे ॥ ६ ॥
महाप्रभावा रक्षेय, क्षुद्रोपद्रवनाशिनी । परमेष्ठियदोद्भूता, ऋयिता पूर्वस्तरिभिः ॥ ७ ॥
यर्थेना कुल्लो रक्षा परमेष्ठियदैः सदा । तस्य न स्याद् भयं व्याधि-सधिथापि कदाचन ॥ ८ ॥

क्षि प ॐ स्वा हा हा स्वा ॐ प क्षि इत्यक्षरैर्यथाक्रम पादागुगुप्रजानुसन्धि-इदयमुखभालातान्यारोहा-
नरोहाभ्या मध्यागुलिद्वयाग्राभ्या स्पृशन् आत्मरक्षा करोति ॥ एव वज्रपञ्जरकञ्चादिमन्त्रेण शरीररक्षामात्मरक्षा च ग्रथम चिद-
ध्यात् । तदनु च जलगुण्यपत्राक्षतफलधूपमृद्धिदीपगन्धादीना सर्वेषा पूजोपकरणाना निरवद्यताकरणम् ॥ तन्मन्त्राश्रेमे-जलमन्त्रः-

ॐ आपोऽप्ताया एकेन्द्रिया जीना निरवद्याहंत्यूजाया निर्व्यथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्गतय' सन्तु न
मेऽस्तु सघट्टनहिंसापापमहर्दचने स्वाहा ॥ इति जलाभिमन्त्रणम् ।

अथ पत्रगुण्यफलधूपचन्दनादिमन्त्रः—

ॐ वनस्पतयो वनस्पतिकाया जीना एकेन्द्रिया निरवद्याहंत्यूजाया निर्व्यथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्ग-
तयः सन्तु न मेऽस्तु सघट्टनहिंसापापमहर्दचने स्वाहा ॥ इति पत्रगुण्यफलचन्दनधूपधाद्यभिमन्त्रणम् ।

सुप्रतिष्ठिताः सन्तु स्वाहा ॥ इति मौनेन कथयित्वा भगवच्चरणोपरि पुष्पस्थापनम् ॥
ततः पुष्पाभिषेकेण-अर्घ्यमस्तु पाद्यमस्तु आचमनीयमस्तु सुस्थितिरस्तु सुप्रतिष्ठास्तु स्वाहा ॥
एभिर्वचनैः पुनर्जिनप्रतिमोपरि जलाद्रितपुष्पारोपणं विधीयते ॥ ततो जलं गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—
ॐ अहं वं— जीवनं तर्पणं हृद्यं, प्राणदं मलनाशनम् ।
जलं जिनाचनेऽत्रैव, जायतां सुखहेतवे ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति जलेन प्रतिमाभिषेचनम् । स्नपनं च । ततश्चन्दनकुंकुमकर्पूरकस्तूरीयमुखगन्धं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः ।
यक्षकर्मपूजा—

ॐ अहं लं—

दं गन्धं महामोदं, बृंहणं प्रीणनं सदा ।
जिनाचनेऽत्र सत्कर्म-संसिद्ध्यै जायतां मम ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति विविधगन्धैः प्रतिमाविलेपनम् ॥ ततः पुष्पपत्रिकादि हस्ते गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं क्ष- नानावर्णं महामोद, सर्वत्रिदशवह्मम् ।
जिनार्चनेज्ज संसिद्ध्यै, पुण्यं भवतु मे सदा ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति पुण्यपूजा । ततोऽद्यतान् गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-

ॐ अहं त- प्रीणन निर्मल वल्यं, माङ्गल्यं सर्वसिद्धिदम् ।
जीवनं कार्यसंसिद्ध्यै, भूयान्मे जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इत्यद्यतान् जिनप्रतिमोपरि आरोपयेत् ॥ ततः पूराजातिफलानि वर्त्तमानतुफलं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-

ॐ अहं फुः- जन्मफल स्वर्गफलं, पुण्यमोक्षफल फलम् ।
दद्याजिनार्चनेज्जैव, जिनपादाग्रसस्थितम् ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति जिनाग्रे फलपूजा ॥ ततो धूप गृहीत्वा श्लोकः-

ॐ अहं र- श्रीखण्डागरकस्तूरी-द्रुमनिर्याससमवः ।
प्रीणन सर्वदेवाना, धूपोऽस्तु जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति चह्नौ धूपक्षेपः ॥ ततः पुण्य गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-

ॐ अहं रं— पञ्चज्ञानमहाज्योतिर्मयोऽयं ध्वान्तघातने ।

द्योतनाय प्रतिमाया, दीपो भूयात्सदाहृतः ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति दीपमध्ये पुष्पन्यासः । ततः पुष्पाणि गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं भगवद्भ्योऽर्हद्भ्यो जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैः संप्रदानमस्तु, ॐ पुण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्तां प्रीयन्तां भगवन्तोऽर्हन्तस्त्रिलोकस्थिता, नामाकृति-द्रव्य-भावयुताः स्वाहा ॥ इति जिनपूजनम् ॥

ततो वासान् गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शैनेश्वर-राहु-केतुमुखा ग्रहा इह जिनपादाग्रे समायान्तु पूजां प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥

इत्युक्त्वा जिनपादाग्रः स्थापितग्रहेषु स्नानपट्टे वा वासान् निक्षिपेत् ॥ ततः—

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपोऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैर्ग्रहाणां पूजा ॥

ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्पं गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शैनेश्वर-राहु-केतुमुखा ग्रहाः सुप्रजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति ग्रहेषु पुष्पारोपणम् ।

पुनस्तनूय रीत्या मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निर्ऋति-वरुण-वायु-कुबेरेशान-नागब्रह्माणो लोकपालाः सविनायकाः सक्षेत्रपाला इह जिन-
पादाग्रे समागच्छन्तु पूजा प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ इति पूजापट्टोपरि लोकपालाना वासक्षेपः ॥ ततः—

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपो-
ऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूपैर्लोकपालाना पूजा ॥ ततोऽञ्जल्यग्रे
पुष्प गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निर्ऋति-वरुण-वायु-कुबेरेशान-नाग-ब्रह्माणो लोकपालाः सविनायकाः सक्षेत्रपालाः
सुपूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥
इति लोकरूपालेषु पुष्पारोपणम् । ततः पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ अस्मत्पूरुषा गोत्रसमवा देवगतिगताः सुपूजिताः सन्तु सानुग्रहाः सन्तु तुष्टिदाः सन्तु पुष्टिदाः सन्तु
माङ्गल्यदाः सन्तु महोत्सवदाः सन्तु स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे पुष्पाञ्जलि क्षिपेत् । ततः पुनः पुष्पाञ्जलि
गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं अहं अहं भक्ताष्टनवत्युत्तरशत (१९८) देवजातयः सदेव्यः पूजा प्रतीच्छन्तु, सुपूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः

सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् ।

ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्पं धृत्वा अर्हन्मन्त्रं स्मृत्वा तेन पुष्पेण जिनप्रतिमां पूजयेत् । अर्हन्मन्त्रो यथा—

“ ॐ अर्हं नमो अरिहिताणं, ॐ अर्हं नमो सयंसंबुद्धाणं, ॐ अर्हं नमो पारमयाणं स्वाहा ” ॥

अयं तु त्रिपदो मन्त्रः, श्रीमतामर्हतां परः । भोगमोक्षप्रदो नित्यं, सर्वपापनिऋत्तनः ॥ १ ॥

न स्मर्तव्योऽपवित्रैश्च, नान्यचिन्तनं सस्त्रम् । न श्राव्यश्च नास्तिकानां, नैव मिथ्यादृशामपि ॥ २ ॥

ततोऽष्टोत्तरशतं तदर्धं वा मन्त्रजापः । (१०८ अथवा ५४ मन्त्रजापः कार्यः)

ततो नैवेद्यदौकनं पात्रद्वयेन (पट्टस्सभोजनस्थालः) । तत एकपात्रजलं चुलुके गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अर्हं— नानापद्मसंस्पर्णा, नैवेद्यं सर्वभुक्तमम् ।

जिनाग्रे दौकितं सर्व—सम्पदे मम जायताम् ॥ १ ॥

प्रत्येकं तत्र नैवेद्ये जलचुलुकक्षेपः । पुनर्जलचुलुकं गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ सर्वे गणेशक्षेत्रपालाद्याः सर्वे दिक्पालाः सर्वेऽस्मत्पूर्वजोद्भवा देवाः सर्वेऽष्टनवत्युत्तरशतं देवजातयः संदेव्योऽर्हद्भक्ता अनेन नैवेद्येन संतर्पिताः सन्तु, साधुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु माङ्गल्यदाः सन्तु,

महोत्सवदाः सन्तु स्याहा ॥ इति द्वितीयैर्नैवेद्यस्योपरि चुलुकक्षेपः ॥ इति जिनाचनविधिः ॥ ५

ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा-

यो जन्मकाले पुरोचमस्य, सुमेरुशृङ्गे कृतमञ्जनैश्च ।

दैवैः प्रदत्तः कुसुमाञ्जलिः स, ददातु सर्वाणि समीहितानि ॥ १ ॥

पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥ ततः द्वि० कु० ॥

राज्याभिषेकसमये त्रिदशाधिपेन, ह्यध्वजाङ्गतलयोः पदयोजिनस्य ।

क्षिप्तोऽतिभक्तिभरतः कुसुमाञ्जलिर्यः, स ग्रीणयत्यनुदिनं सुधिया मनासि ॥ २ ॥

द्वितीयकुसु० ॥ ततः तृतीयकुसु० ॥

देवेन्द्रैः कृतकैत्रले जिनपतौ सानन्दभक्त्यार्गतः सदेहव्यपरोपणक्षमशुभग्याख्यानुद्वाशयैः ।

आमोदान्वितपारिजातकुसुमैर्यत्स्वामिपादाग्रतो, मुक्तः स प्रतनोतु चिन्मयहृदा भद्राणि पुष्पाञ्जलिः ॥ ३ ॥
तृतीयकुसुमाञ्जलिक्षेपः ॥ इति वृत्तत्रयेण पुष्पाञ्जलित्रयक्षेपः ॥ ततो लग्ना गृहीत्वा-

५ प्रथमदिनमध्याह्ने द्वितीयदिने तृतीयदिने च क्रियाविधिकरणात् पूर्वं पृष्ठ १ त पृष्ठ ८ ॥ इति जिनाचन
विधिः ॥ तत्पर्यंत विधिं विधाय तत्पश्चाद् अमेतनक्रियाविधिं करणीय ।

लावण्यपुण्याङ्गभृतोऽहतो य-स्तद्दृष्टिभावं सहसैव धत्ते ।
स विश्वभर्तुर्लवणावतारो, गर्भावतारं सुधियां विहन्तु ॥ १ ॥

इति जिनस्य लवणोत्तारणम् ॥ ततः पुनरपि लवणं ॥

लावण्यैकनिधेर्विश्व-भर्तुस्तद्दृष्टिहेतुकृत् । लवणोत्तारणं कुर्याद्, भवसागरतारणम् ॥ २ ॥
इति द्वि० लवणोत्तारणम् । इति वृत्तद्वयेन द्विवेलं लवणोत्तारणम् । ततो लवणमिश्रं जलं गृहीत्वा वृत्तम्-
सधारतां सदासक्तां, निहन्तुमिव सोधमः । लवणाब्धिलवणाम्बु-मिषात्ते सेवते पदौ ॥ १ ॥

इति लवणमिश्रपानीयोत्तारणम् । ततः शुद्धं जलं गृहीत्वा वृत्तम्-

शुवनजनपवित्रताप्रमोद-प्रणयनजीवनकारणं गरीयः ।

जलमविकलमस्तु तीर्थनाथ-क्रमसंस्पर्शिं सुखावहं जनानाम् ॥ १ ॥

इति जिनचरणयोः शुद्धजलप्रक्षेपः । ततः सप्तवर्तिकावदारात्रिकावतारणवृत्तम्-

सप्तभीतिविघाताहं, सप्तव्यसननाशकृत् । यत्सप्तनरकद्वार-सप्तारितुलं गतम् ॥ १ ॥

सप्ताङ्गराज्यफलदानकृतप्रमोदं, तत्सप्ततत्त्वविदनन्तकृतप्रबोधम् ।

तच्छुक्रहस्तधृतसंगतसप्तदीप-मारात्रिकं भवतु, सप्तमसद्गुणाय ॥ २ ॥

ततो मङ्गलप्रदीपावतारणवृत्तानि यथा-

विश्वत्रयभूर्भुवः, सदेवासुरमानवैः । चिन्मङ्गल श्रीजिनेन्द्रात्, प्रार्थनीयं दिने दिने ॥ १ ॥

यन्मङ्गल भगवतः परमार्हतः श्री-संयोजने प्रतिभूव विवाहकाले ।
सर्वसुरासुरधूम्रमुखगीयमान, सप्तर्षिभिश्च सुमनोभिल्लीर्यमाणम् ॥ २ ॥

दास्य गतेषु सकलेषु सुरासुरेषु, राज्येऽर्हतः प्रथमसृष्टिकृतो यदासीत् ।
सन्मङ्गल मिथुनपाणिगतीर्थवारि, पादाभिषेकविधिना न्युपचीयमानम् ॥ ३ ॥

यद्विधाधिपतेः समस्ततनुभृतससारनिस्तारणे.

तीर्थे पुष्टिपेषुपि प्रतिदिन दृद्धिं गतं मङ्गलम् ।

तत्सप्रत्युपनीतपूजनविधौ चिन्मात्मनामर्हता,

भूयान्मङ्गलमक्षयं च जगते स्वस्त्यस्तु सघाय च ॥ ४ ॥

इति वृत्तचतुष्टयेन मङ्गलदीपोद्घासः ॥ ततः शक्रस्तम्पाठः (नमुत्युण०) ॥

॥ इति जिनाचनविधिः ॥ (आचारदिनकर पृ ५८-६१)

अथ कथनापि श्राद्धो निर्भराहृद्भक्तिः नित्यं पर्वणि कार्यान्तरे वा जिनस्नात्रं (लघुस्नात्रं) चिकीर्षति तस्य चायं विधिः ॥

पूर्वस्नात्रपीठे पूर्वोक्तप्रकारेण दिक्पालग्रहान्यदेवतापूजनवर्जितेन जिनप्रतिमां संपूज्य तथाऽऽरात्रिकं विधाय मंगलदीपवर्जितं श्राद्धः पूर्वोपचारयुक्तो गुरुसमक्षं चतुर्विधे श्रीसंघे मीलिते चतुर्विधे गीतवाद्याद्युत्सवे पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा ' नमो अरिहताणं, नमोऽहंस्तिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसायुभ्यः ' उक्त्वा वृत्तद्वयं शार्दूलमालिनीरूपं पठेत्—

कल्याणं कुलवृद्धिकारिक्कुशलं लाघाहमत्यद्भुतं, सर्वाधप्रतिधातनं गुणगणालंकारविभ्राजितम् ।
कान्तिश्रीपरिभणप्रतिनिधिग्रख्यं जगत्यहतां, ध्यानं दानवमानवैर्विरचितं सर्वार्थसंसिद्धये ॥१॥

भुवनभवनपापध्वान्तदीपायमानं, परमतपरिधातप्रत्यनीकायमानम् ।

धृतिकुचलयनेत्रावश्यमंत्रायमाणं, जयति जिनपतीनां ध्यानमभ्युत्तमानाम् ॥२॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ततो धूपं गृहीत्वा वृत्तम्— (उपजातिः)

कर्पूरसिलहाधिककाकतुंड—कस्तूरिकाचंदनंदनीयः ।

धूपो जिनाधीश्वरपूजनेज्ज, सर्वाणि पापानि दहत्वजस्रम् ॥१॥

अनेन वृत्तेन सर्वपुष्पाञ्जल्यन्तरे धूपोत्क्षेपः शक्रस्तवपाठश्च । ततो जलकलशं गृहीत्वा श्लोक—वसन्ततिलके पठेत्—
केवली भगवानेकः स्याद्वादी मंडनैर्विना । विनापि परिवारेण वन्द्यते प्रभुतोर्जितः ॥ १ ॥

तस्येशितुः प्रतिनिधिः सहजश्रियाढ्यः पुर्व्विनापि हि विना वसनप्रतानैः ।
गन्धर्व्विना मणिमयाभरणैर्व्विनापि लोकोत्तरं किमपि दृष्टिसुख ददाति ॥ २ ॥
इति प्रतिमायाः कलशाभियेकः । ततः पुष्पालकारादीनामनूतारणा, ततः पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—
विश्वानदकरी भवाम्बुधितरी सर्वापदा कर्त्तरी, मोक्षार्ध्वकविलंघनाय विमला विद्या पर खेचरी ।
दृग्द्रुद्भमान्तिकलमपापनयने वद्धग्रतिज्ञा दद, रम्याह्व्यतिमा तनोतु भविना सर्वं मनोवाछितम् ॥१॥
परमतरसमागमोत्थ—ग्रत्तुमरहर्पविभासिसन्निरुपा ।

जयति जगदिनस्य शस्यदीप्तिः प्रतिमा कामितदायिनी जनानाम् ॥ २ ॥
पुष्पाञ्जलिश्लेषः । पूर्व्वोक्तवृत्तेन (कर्पूर०) धूपोत्क्षेपः शक्रस्तवध्व । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—
न दुःखमतिगात्रक न त्रिपदा परिस्फूर्जित, न चापि यशसा क्षतिर्न विपसा नृणा दुःस्थता ।
न चापि गुणहीनता न परमप्रमोदक्षयो, जिनार्चनकृता भवे भवति चैव निःसशयम् ॥ १ ॥
एतत्तत्र परमसमानन्दसपन्निदान, पातालौकः सुनररहित साधुभिः प्रार्थनीयम् ।
सर्वारम्भोपचयकरण श्रेयसा सन्निधान, साध्य सर्वैर्विमलमनसा पूजनं विश्वभर्तुः ॥ २ ॥
इति पुनः पुष्पाञ्जलिश्लेषः । ततो धूपं गृहीत्वा वृत्तद्वयं पठेत्—

कर्पूरागरुसिंहचन्दनबलामांसीशशैलेयक—श्रीवासद्रुमधूपरालघुसृणैरत्यन्तमामोदितः ।

व्योमस्थः प्रसरच्छांकाकिरणज्योतिः प्रतिच्छादको, धूमो धूपकृतो जगत्त्रयगुरोः सौभाग्यमुत्तंसतु ॥ १ ॥

(शार्दूल०)

सिद्धाचार्यप्रभृतीन् पंचगुरुन् सर्वदेवगणमधिकम् । क्षेत्रे काले धूपः प्रीणयतु जिनार्चनारचितः ॥२॥ (आर्या)
इति धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वसन्ततिलकोपजाती पठेत्—

जन्मन्यनन्तसुखदे भुवनेश्वरस्य, सुत्रामभिः कनकशैलशिरःशिलायाम् ।

स्नात्रं व्यधायि विविधाम्बुधिक्षूपवापी—कासारपल्लवसरित्सलिलैः सुगन्धैः ॥ १ ॥

तां बुद्धिमाधाय हृदीह काले, स्नात्रं जिनेन्द्रप्रतिमागणस्य ।

कुर्वन्ति लोकाः शुभभावभाजो, महाजनो येन गतः स पन्थाः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः पुष्पसमूहं गृहीत्वा वृत्तम्—

परिमलगुणसारसद्गुणाढ्या, बहुसंसक्तपरिस्फुरद्द्विरेका ।

बहुविधबहुवर्णपुष्पमाला, वपुषि जिनस्य भवत्वमोघयोगा ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेनापादान्ताशिरोऽन्तं जिनप्रतिमायां पुष्पारोपणम् । पूर्ववृत्तेन (कर्पूर०) धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च ।
ततः पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा शार्दूलोपजाती पठेत्—

यः साम्राज्यपदोऽगुले भगवति स्वर्गाधिपगुम्भितो
मन्त्रित्वं बलनाथतामधिकृति स्पर्णस्य कोशस्य च ।
विभ्रद्भिः कुसुमाञ्जलिर्विनिहितो भक्त्या प्रभोः पादयो-
र्दुःखौघस्य जलाजलिः स तनुतादालोकनादेव हि ॥ १ ॥

चेतः समाधातुमतीन्द्रियार्थं पुण्यं विधातुं गणनाव्यतीतम् ।
निक्षिप्यतेऽह्न्त्रातिमापदाग्रे, पुष्पाञ्जलिः प्रोदगतभक्तिभावैः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिशेषः । पूर्ववृत्तेन (कर्पूरसिन्धुः) धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च । ततः पुष्पादिभिः प्रतिमा
पूज्यते । ततः स्नात्रकलशप्रगुणीकरणम् । ततः कलशास्तु मणि-स्वर्ण-रूप्य-ताम्र-मिश्रधातु-मृण्मयाः स्नात्रचतुष्कि-
कोपरि स्थाप्याः । तेषु सर्वजलाशयोदकानि गगोदकमिश्राणि निवेशयेत् । चंदन-कुकुम-कर्पूरादिभिः सुगंधद्रव्यै-
र्वीक्षयेत्, चंदनादिभिः कुसुममालाभिश्च कलशान् पूजयेत् । जलपुष्पाद्यभिमन्त्रणमन्त्रास्ते पूर्वोक्ता एव । ततः स एकः
श्राद्धोऽज्येऽपि च बहवः पूर्वोदितवेषशौचभाजो गन्धानुलिप्तकरा मालाविभूषितकटा विशिष्टमणिरुनकादिविभूषणास्त-
दभावे च चंदनकुकुमकृतविभूषणास्तान् कलशान् करे दधति । ततस्ते स्वस्मप्रज्ञानुसारेण जिनजन्माभिषेकाकित-
स्नात्रस्तोत्राणि सजिनस्तुतिपदपदानि पठन्ति । तत इमानि वृत्तानि पठेयुः—

जाते जन्मनि सार्धविष्टपतेरिन्द्रादयो निर्जरा-
नीत्वा तं करसम्पुटेन बहुभिः सार्द्धं विशिष्टोत्सवे ।
शृंगे मेरुमहीधरस्य मिलिते सानन्ददेवीगणे,
स्नावारंभमुपानयन्ति बहुधा कुंभादुंगंधादिकम् ॥ १ ॥ (शार्दूल०)
योजनमुखान् रजतनिष्कमयान् मिश्रधातुमृद्रचितान् ।
दधते कलशान् संख्या तेषां युगपद्विदन्तिमिता ॥ २ ॥ (आर्या०)
चापीक्षूपहृद्राम्बुधितडागपल्लवनीनिर्झरादिभ्यः ।
आनीतैर्विमलजलैस्तानधिकं पूरयन्ति च ते ॥ ३ ॥ (आर्या०)
कस्तूरीघनसारकुंभसुराश्रीखंडककोलकैर्द्विविरादिसुगन्धवस्तुभिरलकुर्वन्ति तत्संवरम् ।
देवेन्द्रावरपारिजातवकुलश्रीपुष्पजातीजपा-मालाभिः कलशाननानि दधते संप्राप्तहारस्रजः ॥ ४ ॥
(शार्दूल०)
ईशानाधिपतेर्निजांकुहरे संस्थापितं स्वामिनं, सौधर्माधिपनिर्मिताद्भुतचतुःप्रांशूक्ष्णगोदृगतैः ।
धारावारिभरैः शशांकविमलैः सिचन्त्यनन्यातयः शेषाश्चैव सुराप्सरःसमुदयाः कुर्वन्ति कौतुहलम् ॥ ५ ॥
(शार्दूल०)

रीणामृदगतिमिलार्द्रकराहन्—इकाहुङ्गपणनस्फुटकाहलामिः ।

मद्रूपेणस्रजर्जरकटुदुमिर्विखिणीमिः, यथैः सृजन्ति सकलाप्मशो विनोदम् ॥६॥ (वमन्ततिलका०)
द्रोपाः सुरेश्वरास्तत्र गृहीत्वा करमर्षुटः । कलशस्त्रिजगन्नाथ स्नपयन्ति महामुदः ॥ ७ ॥ (श्लोकः)
तस्मिन्साद्य उत्सवे ययमपि स्वर्लोकरमासिनो, भ्रान्ता जन्मविवर्त्तनेन त्रिहितश्रीतीर्थसेवाधियः ।
ज्ञातान्तेन विशुद्धनोषमधुना मंग्राप्य तत्पूजन,

स्मृत्यैतत् करवाम विष्टयन्मोः स्नात्रं मुदामास्पदम् ॥ ८ ॥ (शार्दूल०)

बालचणमि सामिअ मुमेरुसिहरमि कणयकलसेहि ।

तिअमामुरेहि ण्हनिओ ते धन्ना जेहि दिट्ठो मि ॥ ९ ॥

इति कलशः प्रतिमाभिषेचनम् । ततः सर्वेऽपि गुरुक्रमविशेषेण पुर्याः स्त्रियोऽपि गन्धोदकैः स्नात्र कुर्वन्ति,
ततोऽभिषेकान्ते गन्धोदकरूपं कलशं गृहीत्वा—

संचे चतुर्विध इह प्रतिमासमाने, श्रीतीर्थपूजनकृतप्रतिभासमेते ।

गन्धोदकैः पुनरपि प्रभमत्वजसं, स्नात्र जगत्त्रयगुरोरतिपूतधारैः ॥ १ ॥

इति जिनपादोपरि कलशाभिषेक विधाय स्नात्रनिवृत्तिः ॥ [पचामृतस्नानयुक्तिस्तु

शान्तिकपौष्टिकप्रतिष्ठोपयोगितया बृद्धस्नात्रविधौ कथयिष्यते ॥ अहंत्वेताम्बरमते पंचामृतस्नात्रविधिः शान्ति-
कादिषु भवति, नित्यपर्वस्नात्रं गन्धोदकैरेव]

अथ दिक्पालपूजनम् । ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तम्—
इन्द्राग्ने यम निर्ऋते जलेश वायो वित्तेश्वरयुजगा विरंचिनाथ ।
संघटाधिकतममक्तिभारभाजः स्नात्रेऽस्मिन् सुवनविभोः श्रियं कुरुध्वम् ॥१॥

इति स्नपनपीठपार्थस्थकल्पितदिक्पालपीठपरि पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । ततस्तत्पीठपरि दिक्षु यथाक्रमं दिक्पालान्
स्थापयेत् । तत एकैकं दिक्पालं प्रति पूजा । तत्र प्रथममिन्द्रं प्रति जलगन्धादि गृहीत्वा शिखरिणीवृत्तपाठः—

सुराधीश श्रीमन् सुदृढतरसम्यक्त्ववसते, शचीकान्तोपान्तस्थित विबुधकोट्या नतपद ।
ज्वलद्ब्रज्राघातक्षपितदनुजाधीशकटक, प्रभोः स्नात्रे विघ्नं हर हर हरे पुण्यजयिनाम् ॥ १ ॥

ॐ शक्र ! इह जिनस्नात्रमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जलं गृहाण गृहाण, गन्धं गृहाण गृहाण, धूपं
गृहाण गृहाण, दीपं गृहाण गृहाण, नैवेद्यं गृहाण गृहाण, विघ्नं हर हर, दुरितं हर हर, शान्तिं कुरु कुरु, तुष्टिं
कुरु कुरु, पुष्टिं कुरु कुरु, ऋद्धिं कुरु कुरु, वृद्धिं कुरु कुरु स्वाहा । इति जल-गन्ध-पुष्पादिभिस्त्रिपूजनम् ॥१॥
ततोऽग्निं प्रति—

बहिरन्तरेजसा विदधत् कार्यकारणसगतिम् । जिनपूजन आशुशुक्लिणो कुरु विघ्नप्रतिघातमजसा ॥ १ ॥
(व्यपच्छदसिकवृत्तपाठः)

ॐ अग्ने इह जिनस्नात्रमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जलं इत्यादि पूर्ववत् ॥ २ ॥ यम प्रति—
(वसन्ततिलकापाठः—)

दीप्ताजनग्रभ तनोतु च सनिरूपं, वाहास्त्रिवाहन समुद्धर दडपाणे ।
सर्वत्र तुल्यकरणीय करस्थधर्म, कीनाश नाशय विपद्भिर्शर क्षणेऽत्र ॥१॥

ॐ यम ! इहं शेष पूर्ववत् ॥ ३ ॥ निर्ऋतिं प्रति— (आर्यापाठः)

राक्षसगणपरिवेष्टित चेष्टितमात्रप्रकाश हतशत्रो ।
स्नात्रोत्सवेऽत्र निर्ऋते नाशय सर्वाणि दुःखानि ॥ १ ॥

ॐ निर्ऋते ! इहं शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ वरुण प्रति— (स्रग्धरावृत्तपाठः—)

कञ्जोलानीतलोलाधिकारिणगणस्त्रीतरुनाप्रपञ्च—श्रोद्भूतौर्वाग्रिशोभ वरमकरमहापृष्ठदेशोक्तमानम् ।
चचचीरद्विगृगिप्रभृतिज्ञगणैरंचित वारुण नो, वर्मच्छिन्धादपाय त्रिजगदधिपतेः स्नात्रसंज्ञे पवित्रे ॥१॥
ॐ वरुण ! इहं शेष पूर्ववत् ॥५॥ ततो वायु प्रति— (मालिनीवृत्तपाठः—)

ध्वजपटकृतकीर्तिस्फूर्तिदीप्यद्विमान-प्रसृमरबहुवेगत्यक्तसर्वोपमान ।
इह जिनपतिपूजासन्निधौ मातरिश्चन्, नय नय समुदायं मध्यवाह्यातपानाम् ॥ १ ॥
ॐ वायो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ ततः कुबेरं प्रति- (वसन्ततिलकापाठः-)
कैलासवास विलसत्कमलाविलास, संशुद्धहास कृतदौस्थ्यकथानिरास ।
श्रीमत्कुबेर भगवन् स्नपनेत्र सर्व-विघ्नं विनाशय शुभाशुभ शीघ्रमेव ॥ १ ॥
ॐ कुबेर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ ईशानं प्रति- (वसन्ततिलका-)
गंगातरंगपरिखेलनकीर्णवारि-प्रोद्यत्कपर्दपरिमण्डितपार्श्वदेशम् ।
मृत्युं जिनस्नपनदृष्टदः स्मरारे-विघ्नं हरतु सकलस्य जगत्त्रयस्य ॥ १ ॥
ॐ ईशान ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ ततो नागान् प्रति- (वैतालीयपाठः-)
फणिमणिमहसा विभासमानाः कृतयमुनाजलसंश्रयोपमानाः ।
फणिनि इह जिनाभिषेककाले बलिभवनादमृतं समानयन्तु ॥ १ ॥
ॐ नागा ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ ब्रह्माणं प्रति- (द्रुतविलम्बितवृत्तम्-)
विशदपुस्तकशस्तकरद्वयः प्रथितवेदतया प्रमदप्रदः ।
भगवतः स्नपनावसरे चिरं, हरतु विघ्नभयं दुहिणो विभुः ॥ १ ॥

ॐ वाम् ॥ इह० श्रेयं पूजयेत् ॥ १०॥ एव क्रमेण दिव्यालङ्कृतम् ॥
अथ प्रदक्षिणम्— ततः पुनरपि पुष्पाभिलि करं गृहीत्वा— आर्यापुत्तपाठः—

दिनकरहिमरभृमुत—अग्निमुतपृहतीजकाव्यरचितनयाः ।

गङ्गो मेनो मनेप्रपाल जिनस्यार्चने भवत मन्निहिता ॥ १ ॥

इति प्रहरीतोपनि पुष्पाभिलि त्रिपेत् । तत पूर्वोदिक्रमेण गूर्यं—शुक्र-मङ्गल-गाढु-अनि-चन्द्र-युध-दृहस्पतीन्
प्रदान् स्थापयेत् । अथ' केतुम् उपरि दोनपाल च स्थापयेत् । ततः गूर्यं प्रति— (वसन्ततिलकाष्टुत्तपाठः—)

विषयप्रकाश कृतभव्यशुभाकराश्च धान्तप्रतानपरिगतापन सद्विकाश ।

आदित्य नित्यमिह तीर्थकराभिपेके कल्याणपद्मनमाकलय प्रयत्नात् ॥ १ ॥

ॐ गूर्यं ! इह० श्रेयं पूजयेत् ॥ १ ॥ शुक्र प्रति— (मालिनीष्टुत्तपाठः—)

रक्तिकुशलशुद्धरथानग्निचमनपाप, प्रमृतिदिनिपुत्रोपास्यपादारविन्द ।

त्रिभुवनजनशयजन्तुजीवातुविध, प्रथय भगवतोर्जो शुक्र हे नीतिविघ्नम् ॥ १ ॥

ॐ शुक्र ! इह० श्रेयं पूजयेत् ॥ २ ॥ भौम प्रति— (आर्यापाठः—)

प्रवलमलमितिगुणल—लालनाललितकरिन्नहते ।

भौम जिनन्मपनेजम्भिन् विषट्ठय विघ्नागमं सर्वम् ॥ १ ॥

- ॐ मङ्गल ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ राहुं प्रति- (श्लोकपाठः-)
 अस्तांहः सिंहसंयुक्त, स्थविक्रममन्दिर ।
 सिंहिकासुत पूजाया-मत्र सन्निहितो भव ॥ १ ॥
- ॐ राहो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ शनिं प्रति-
 फलिनीदलनीललीलान्तः स्थगितसमस्तवर्गिष्ठविषजात ।
 रवितनय नय प्रबोधमेतान् जिनपूजाकर्णैकसावधानान् ॥ १ ॥
- ॐ शने ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ चन्द्रं प्रति- (द्रुतविलम्बितवृत्तपाठः-)
 अमृतवृष्टिनिनाशितसर्वदो-पचितविघ्नविषः शशलांछनः ।
 वितनुतां तनुतामिह देहिनां प्रसृततापकरस्य जिनार्चने ॥ १ ॥
- ॐ चन्द्र ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ बुधं प्रति-वृत्तम्-
 बुध विबुधगणार्चितांघ्रियुग्म प्रमथितदैत्यविनीतदुष्टशास्त्र ।
 जिनचरणसमीपगोऽधुना त्वं रचय मतिं भवघातनप्रकृष्टाम् ॥ १ ॥
- ॐ बुध ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ गुरुं प्रति-वृत्तम्-

सुरपतिद्विधावतीर्णमंत्र, प्रचुरकलाविक्रमप्रकाश भास्वन् ।
जिनपतिचरणाभिपेककाले, कुरु दृढतीव्रर विभ्रमप्रणाशम् ॥ १ ॥

ॐ गुरो ! इह शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ केतु प्रति— (द्रुतचिलम्बितदृत्तपाठः—)

निजनिजोदययोगजगत्वयी, कुशलविस्तरकारणता गतः ।
भनतु केतुरनश्वरसम्पदा सततहेतुरनारितविक्रमः ॥ १ ॥

ॐ केतो ! इह शेष पूर्ववत् ॥ ९ ॥ क्षेत्रपाल प्रति— (आर्या)

कृष्णसितकयिलमर्ण-प्रकीर्णकोपासिताघ्रियुग्म सदा ।
श्रीक्षेत्रपाल पालय, भविकजनं विघ्नहरणेन ॥ १ ॥

ॐ क्षेत्रपाल ! इह शेष पूर्ववत् ॥ १० ॥ इति ग्रह-क्षेत्रपालपूजा ॥ (विद्यादेवता-शासनयक्ष-यक्षिणी-सुर-
लोकाधिपूजन दृढस्नात्रविधौ कथयिष्यते प्रतिष्ठाशक्तिकौष्टिकोपयोगित्वात्) । ततो जिनश्रतिमाया गन्धपुष्पाक्ष-
तधूपदीपपूजा पूर्वमन्त्रैरेव (“ इदं गन्धं ” गन्धपूजा, “ नानावर्णं ” पुष्पपूजा, “ श्रीणनं ” अक्षतपूजा,
“ श्रीखण्डां ” धूपपूजा, “ पञ्चज्ञानं ” दीपपूजा, मन्त्र शृष्टे ६ । ततः करे वस्त्रं शृहीत्वा— (वसन्त-
तिलकादृत्तपाठः—)

त्यक्ताखिलार्थवनितासुतभूरिराज्यो, निःसंगतामुपगतो जगतामधीशः ।
मिक्षुर्भवन्नपि स वर्षमणि देवद्रूप्य-मेकं दधाति वचनेन सुरासुराणाम् ॥ १ ॥

इति वस्त्रपूजा । ततो नानाविध-खाद्य-पेय-चूष्य-लेह्य-संयुतं-नैवेद्यं स्थालद्वये विधाय, एकं पात्रं जिना-
ग्रतः संस्थाप्य श्लोकपाठः—

सर्वप्रधानसद्भूत, देहि देहं सुपुष्टिदम् । अन्नं जिनाग्रे रचितं, दुःखं हरतु नः सदा ॥ १ ॥

इति जलचुलुकेन प्रतिमाया नैवेद्यदानम् । ततो द्वितीयपात्रे—

भोः भोः सर्वे लोकपालाः सम्यग्दृशः सुराः । नैवेद्यमेतद् गृह्णन्तु भवन्तो भयहारिणः ॥ १ ॥

इति ग्रहादिकपालादीनां जलचुलुकेन नैवेद्यदानम् । स्नपनं विनापि पूजायां जिनप्रतिमानैवेद्यदानमनेनैव
मंत्रेण । ततः सप्तवर्तिकावदारात्रिकं मंगलदीपश्च पूर्ववत् । “सप्तमीति०” । “विश्वत्रय०” । शक्रस्तवश्च ।
यस्याः प्रतिमायाः स्नानस्थितायाः स्नपनं भवति तस्याः सर्वमपि तत्रैव क्रियते । ततो धूपं गृहीत्वा—

श्रीखंडकर्पूरकुंगनाभि-त्रिधंगुमांसीनतकाकतुंडः ।

जगत्त्रयस्याधिपतेः सपर्या-विधौ विदध्यात् कुशलानि धूपः ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन सर्वपुष्पाञ्जलीनामंतराले, धूपोत्क्षेपः शक्रस्तवपाठश्च । ततः प्रतिमाविसर्जनम् । तन्मंत्रो यथा—

ॐ अहं नमो भगवतेऽर्हते समये पुनः पूजां प्रतीच्छ स्वाहा । इति पुण्यन्यासेन प्रतिमाविसर्जनम् । ततः

पुण्य गृहीत्वा—

ॐ हूः इन्द्रादयो लोकपालाः सूर्यादयो ग्रहाः सधेव्रपालाः सर्वदेवाः सर्वदेव्यः पुनरागमनाय स्वाहा । इति पुण्यपूजादिभिर्ग्रहदिक्षपालविसर्जनम् । ततः—

आज्ञाहीन क्रियाहीनं मग्नहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देवाः क्षमन्तु परमेश्वराः ॥ १ ॥

आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् । पूजा चैव न जानामि त्वमेव शरणं मम ॥ २ ॥
कीर्तिं श्रियो राज्यपदं सुखं न प्रार्थये किंचन देवदेव । मत्प्रार्थनीयं भगवन् प्रदेयं त्वद्दासता मा नय सर्वदापि ॥ ३ ॥

आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चार्चनेऽनुपक्ता ।

क्षमस्व त नाथ कुरु प्रसाद, प्रायो नराः स्युः प्रचुरप्रसादाः ॥ १ ॥

इति सर्वकरणीयान्ते जिनप्रतिमादेवादिविसर्जनविधिः । अर्हदर्चनविधावपि एव विसर्जनं द्वयम् ।

॥ इति लघुस्नानविधिः ॥ आचारदिनक्रूर पृ. ६१-६६ ॥ इति प्रथमदिने प्रातः करणीयो विधिः ॥

ॐ ॐ ॐ

अथ पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलयः

(प्रथमदिने मध्याह्ने पूर्वं षष्ठ २ तः षष्ठ ८ इति जिनपूजनम् । तत्पर्यंतं पूजनविधिं विधाय तत्पश्चात् कुसुमाञ्जलिर्क्षेपं विदध्यात्)

ततः श्राद्धः स्नानपीठं प्रक्षाल्य स्वयं स्नातानुलिप्तः शुचिवस्त्रधारी कङ्कणस्वर्णमुद्राङ्कितहस्तो जिनोपवीतोत्तरा-
संगधरः उत्तरासंगवसनेन मुखमाच्छाद्य चलस्थिरप्रतिमाया अग्रतः स्थित एकाकी द्वित्रिचतुष्पंचयुतो वा सर्वैः
समं करसंपुटे कुसुमाञ्जलिं निधायेति पठेत्—

लक्ष्मीरद्यानवद्यप्रतिभपरिनिगद्याद्यपुण्यप्रकर्षो—त्कर्षाकृत्यमाणा कस्तलमतुलारोहमारोहति स्म ।

शथद्विश्वातिविश्वोपशमविशदतोद्भासप्रिस्मापनीयं, स्नात्रं सुत्रामयात्राप्रणिधिजिनविभोर्यत्समारब्धमेतत् ॥१॥

कल्याणोद्भासलास्यप्रसृमपरमानन्दकन्दायमानं, मन्दासन्दप्रबोधप्रतिनिधिकल्याणकारकं दायमानम् ।

स्नात्रं श्रीतीर्थभर्तुर्धनसमयमिवात्मात्थकं दायमानं, दद्याद् भक्तेषु पापप्रशमनमहिमोत्पादकं दायमानम् ॥२॥

देवादेवाधिनाथप्रणमनवनमानन्तसानन्तचारि, प्राणप्राणावयानप्रकटितविकटव्यक्तिभक्तिप्रधानम् ।

शुक्ल शुक्ल च किञ्चिदधिगममुख सत्सुखं स्नात्रमेत-

न्नद्यान्नद्यात् प्रकृष्ट दिशतु शमत्रता सन्निधान निधानम् ॥ ३ ॥

विश्वान् सभाव्यलक्ष्मीः क्षपयति दुरिति दर्शनादेव पुसा-

मासन्नो नास्ति यस्य त्रिदशगुस्तपि प्राज्यराज्यप्रभावे ।

भावान्निर्मुच्य शोच्यानजनि जिनपतिर्यः समायोगयोगी,

तस्येय स्नात्रवेला कलयतु कुशलं कालधर्मा प्रणाशः ॥ ४ ॥

नालीक यन्मुखस्योपभित्तिमलभत् क्वापि वार्तान्तराले,

नालीक येन किञ्चित् प्रवचन उदित शिष्यपर्पत्समक्षम् ।

नालीकं चापशक्त्या व्यरचयत न वै यस्य सद्रोहमोह,

नालीकं तस्य पादग्रणतिविरहित नोऽस्तु तत्स्नात्रकाले ॥ ५ ॥ (स्रग्धरा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिक्षेपः । ततश्चन्दन गृहीत्वा-

फणिनिकरविवेष्टनेऽपि येनोज्झितमतिशित्यमनास्त न किञ्चित् ।

मलयशिल्वरिशेखरायमाण तदिदं चन्दनमहर्तोऽर्चने स्युः ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन चन्दनचर्चनम् । ततः शक्रस्तवपाठः । ततो घृष्य गृहीत्वा-

ऊर्ध्वाधोभूमिवासित्रिदशदशदशसुतश्मासृशां ब्राणहर्षात्, ग्रीष्मासृप्रकर्षः क्षितिरुहरसजः क्षीणपापावगाहः ।
धूपोऽङ्कपाकरूपप्रभवमृतिजराकष्टविस्पष्टदुष्ट-स्फूर्जत्संसारपाराधिगममतिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥
अनेन स्रग्धरावृत्तेन सर्वकुसुमांजलयन्तरालेषु चिन्मस्य धूपदानम् । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा — (२)
कल्यायुः स्थितिकुंभकोटिविदयैः सर्वैस्तुरापाङ्गणैः, कल्याणप्रतिभासनाय विततप्रव्यक्तभवत्यानतैः ।
कल्याणप्रसरैः पयोनिधिजलैः शक्त्याभिपिक्ताश्च ये, कल्याणप्रभवाय सन्तु सुधियां ते तीर्थनाथाः सदा ॥ १ ॥
रागद्वेषजविग्रहग्रमथनः संक्लिष्टकर्मावली, विच्छेदादपविग्रहः प्रतिदिनं देवासुरश्रेणीभिः ।
सम्यक् चर्चितविग्रहः सुतरसा निर्धूतमिथ्यात्वदृक्, तेजः क्षिप्तपविग्रहः स भगवान् भूयाद् भवोच्छिस्तये ॥ २ ॥
संक्षिप्ताश्रवविद्विद्याक्रमणिकापर्युल्लसत्संवरं, षण्मध्यप्रतिवासिचैरिजलधिप्रष्टभने संवरम् ।
उद्यत्कामनिकामदाहृतभुग्विध्यापने संवरं वन्दे श्रीजिननायकं मुनिगणग्रासप्रशं संवरम् ॥ ३ ॥
श्रीतीर्थेश्वरमुत्तमैर्निजगुणैः संसारपाथोनिधेः, कल्लोलप्लवमानवप्रवस्ता सन्धानविध्यापनम् ।
वन्देऽनिन्द्यसदागमार्थकथनग्रीढप्रपंचैः सदा, कल्लोलप्लवमानवप्रवस्ता सन्धानविध्यापनम् ॥ ४ ॥
स्नात्रं तीर्थपतेरिदं सुजनताखानिः कलालालसं, जीवातुर्जगतां कृपाप्रथनकृत् कलसं सुराधीश्वरैः ।
अंगीकुर्म इदं भवाच्च बहुलस्फूर्तेः प्रभावैर्विर्जैः, स्नात्रं तीर्थपतेरिदं सुजनताखानिः कलालालसम् ॥ ५ ॥

(शार्दूल०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिप्रक्षेपः । ततः कुङ्कुमं गृहीत्वा—

दूरीकृतो भगवता रससश्रयो यो, ध्यानेन निर्मलतरेण स एव रागः ।

मुक्त्यै सिसेविपुरम् जगदेकनाथ-भंगे त्रिभाति निवसन् घुसुणञ्छलेन ॥१॥

इति कुङ्कुमार्चनम् । ततः शक्रस्तवपाठः । ततः ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(३)

प्रभोः पादद्वन्द्वे नितणरसुधाशुक्लं शिखरिणी, वसभूतश्रेयोहरिमुकुटमाला शिखरिणी ।

विभाति श्रुतिश्रुता समुदयकथा वै शिखरिणी, नतेजः पूजाढ्या सुखससनक्रान्त्या शिखरिणी ॥१॥

जगद्वन्द्या मूर्तिः ग्रहणविकारैश्च रहिता, निशाला ता मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते ।

निशालाता मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते, दधाना ससारच्छिदुरपरमानन्दकलिता ॥२॥

भगवत्सासारं सदिहणक्रमं प्रतिनयत्, कलाल वः कान्तप्रगुणगणनासादकरणः ।

भगवत्सासारं सदिहणक्रमं प्रतिनयत्, कलाल वः कान्तप्रगुणगणनासादकरणः ॥३॥

जय जीव भानु बलिनमनिसं सगतं इला-विलासः सत्कालक्षितिरलसमानो विसरणे ।

जय जीव भानुं बलिनमनिसं सगतं इला-विलासः सत्कालक्षितिरलसमानो विसरणे ॥४॥

अमाद्यद्वेषोऽर्हन् नवनमनतिक्रान्तकरणै-रमाद्यद्वेषोऽर्हन् नवनमनतिक्रान्तकरणैः ।

सदा रागत्यागी विलसदनन्द्यो विमथन्, सदा रागत्यागी विलसदनन्द्यो विमथन् ॥५॥ (श्लो०)

इति वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिक्षपः ततो यक्षकर्दमं गृहीत्वाः—
 घ्राणतर्पणसमर्पणापटुः क्लृप्तदेवघटनागवेपणः । यक्षकर्दम इनस्य लेपनात्, कर्दमं हस्तु पापसंभवम् ॥१॥
 विम्वस्य यक्षकर्दमविलेपनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन भूपोत्क्षेपः पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(४)
 आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान ।

आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान आनन्दाय प्रभवभगवन्नंगसङ्गावसान ॥ १ ॥
 लाभग्राप्तप्रमृमरमहाभागनिमुक्तलाभं देवव्रातप्रणतचरणांभोज हे देवदेव ।

जातं ज्ञानं प्रकटभुवनत्राससञ्जुजातं हंसश्रेणीधवलगुणभा सर्वदा जातहंस ॥ २ ॥
 जीवन्नतर्विपमविषयच्छेदकृत्तासिन्धार जीवस्तुत्यग्रथितजननांभोनिधौ कर्णधार ।

जीवमौढिग्रणयनमहासूत्रणासूत्रधार जीवस्पर्धरहितशिशिरेन्दोपमेयाब्धधार ॥ ३ ॥
 पापाकांक्षामथनमथनमौढविच्वंसिहेतो क्षान्त्याधास्थानिलयश्रान्तिसंग्रास्ततत्त्व ।

साम्यक्राम्यन्नयनयनव्याप्तिजातावकाश स्वामिन्नन्दाशरणशरणप्राप्तकल्याणमाल ॥ ४ ॥
 जीवाः सर्वे रचितकमल त्वां शरण्यं समेताः क्रोधाभिर्याज्वलनकमलक्रान्तविश्वारिचक्रम् ।

भव्यश्रेणिनयनकमल प्राग्विबोधकभानो मोहासौख्यप्रजनकमलच्छेदमस्मासु देहि ॥ ५ ॥
 (मन्दारान्ता०)

इति वृत्तपञ्चकेन पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः कर्पूर गृहीत्वा—
निरामयत्वेन मलोद्भिदेन गन्धेन सर्वप्रियताकरेण । गुणैस्त्वदीयातिशयादुकारी नयाङ्गमागच्छतु देवचन्द्रः ॥१॥
चिम्बे कर्पूरापोषणम् । ततः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(५)
ससारवारिनिधितारण देवदेव ! ससारनिर्जितसमस्तसुरेन्द्रशैल ।

ससारनन्दुरतया जिनराजहंस संसारमुक्त कुरु मे प्रकट प्रमाणम् ॥ १ ॥
रोगादिमुक्तकरणप्रतिभाविलास कामप्रमोदकणव्यतिरेकयातिन् ।

षष्ठाष्टमादिकरणप्रतपग्रीण मा रक्ष पातकरुणश्रमकीर्णचित्तम् ॥ २ ॥
त्वा पूजयाभि क्रतुसिद्धिरमाविलास नम्रक्षितीश्वरसुरेश्वरसद्विलासम् ।

उत्पन्नकेवलरूपापरिभाषिलासं ध्यानाभिधानमकरद्वन्द्वनाविलासम् ॥ ३ ॥
गम्यातिरेकगुणपापतरावगम्या न व्याप्नुते वियराजिरपारव्या ।

सेवामरेण भगतः प्रकटेरसेवा तृष्णा कुतो भयति तुष्टिमता च तृष्णा ॥ ४ ॥
वन्दे त्वदीयदृष्टदेशनसत्र देव जीगतुलक्षितिमनन्तरमानिवासम् ।

आत्मीयमानकृतयोजनविस्तरादय जीगतुलक्षितिमनन्तरमाविलासम् ॥ ५ ॥ (असन्ततिलका०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो वासं गृहीत्वा—
नैर्मल्यशालिन इमेऽप्यजडा अपिडा संभ्राप्तसद्गुणगणा विपदां निरासाः ।

इति वासक्षेपः विम्बे । ततः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० इत्तेन धूपोक्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा—(६)

सुरपतिपरिक्लृप्तं त्वत्पुरो विश्वभर्तुः, कलयति परमानन्दक्षणं प्रेक्षणीयम् ।
न पुनरधिकरागं शान्तचित्ते विधत्ते, कलयति परमानन्दक्षणं प्रेक्षणीयम् ।

सदयसदयवाचार्निर्दितामर्त्यहर्षा, विजयविजयपूजाविस्तरे सन्निकर्षा ।
विहितविहितनोधा देशना ते विशाला, कलय कलयसुचैर्मयनत्याद्रिचित्ते ॥ २ ॥

विरचितमहिमानं माहिमानन्दरूपं, प्रतिहतकलिमानं कालिमानं क्षिपन्तम् ।
जिनपतिमभिवन्दे माभिवन्देतिवातं, सुविशदगुणभारं गौणभारंसारम् ॥ ३ ॥

सुभवभृदनुकम्पानिविशेषं विशेषं, क्षपितकलुषसंधातिप्रतानं प्रतानम् ।
पदयुगमभिवन्दे ते कुलीनं कुलीनं, उपगतसुरपर्यत्सद्विमानं विमानम् ॥ ४ ॥

कीरणकीरणदीप्तिविस्तरागोतिरागो, विधृतविधृतनूनाक्षान्तिसाम्योऽतिसाम्यः ।
विनयविनययोग्यः संपरायो परायो, जयति जयतिरोधानैकदेहः सुदेहः ॥ ५ ॥ (मालिनी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो मृगमदलेप गृहीत्वा —

त्रितरुणिपतिभोगः क्लृप्तसप्तर्वागयोगः श्रुथितसद्वदभोगः श्रेष्ठिना सोपभोगः ।

सुरवपुषितरोगः सर्वसपन्नभोगः स्फुटमृगमदभोगः सोऽस्तु सिद्धोपयोगः ॥ १ ॥

इति चिम्बे मृगमदलेपः । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोदक्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(७)

यशश्चाशुभीकृतानेकलोकः, सुसिद्धान्तसत्तर्पितच्छेकलोकः ।

महातन्त्रविज्ञायिसचित्कलोकः प्रतिक्षिप्तकर्मरिखिपाकलोकः ॥ १ ॥

विमानाधिनाथस्तुताग्रिद्वयश्री—विमानातिरेकाशयः काशकीर्तिः ।

विमानाग्रकाशर्महोभिः परीतो, विमानायिकैर्लक्षितो नैन किंचित् ॥ २ ॥

क्षमासाधनानन्तरुल्याणमालः, क्षमासज्जनानन्तन्ध्याग्रियुग्मः ।

जगद्भानानन्तविस्तारितेजाः, जगद्व्यापनानन्तपूः सार्थग्राहः ॥ ३ ॥

वपुः सङ्कर सङ्कर खंडयन्ति, महासयमं सयम संतनोति ।

कलालालसं लालस तेजसे त, सदा भावन भावन स्थापयामि ॥ ४ ॥

विशाल पर सयमस्थं विशाल विशेष सुविस्तीर्णलक्ष्मीविशेषम् ।

नयानन्दरूप स्वभक्तावयान, जिनेश स्तुत स्तौभि देव जिनेशम् ॥ ५ ॥ (भुजङ्गप्रयात०)

इति पुष्पाञ्जलिष्यः ततः कालागल्लेपं गृहीत्वा वृत्तम्—
देवादेवाद्यभीष्टः परमपरमहानन्ददाताददाता, कालः कालप्रमाथी विशरविशरणः सङ्गतश्रीगतश्रीः ।
जीवाजीवाभिमर्शः कलिकलिलताखंडनाहोडनाहो, द्रोणाद्रोणास्यलेपः कलयति लयतिगमापवर्गं परगम् ॥१॥
विम्बे कालागल्लेपः । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन ध्रुपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(८)
विधृतकमार्खिलः सनातनो, विधृतहारावलितुल्यकीर्तिभाक् ।

प्रयोगमुक्तातिशयोर्जितस्थितिः, प्रयोगशाली जिननायकः श्रिये ॥ १ ॥
सुपुण्यसंदानितकेशवप्रियः, सदैव संदानितपोविधानकः ।

मुचिस्तृताशोभनवृत्तिरेन्द्रक—स्तिरस्कृताशोभनपापतापनः ॥ २ ॥
स्थिता ततिः पुण्यभृतां क्षमालया, पुरोपि यस्य प्रथिताक्षमालया ।

तमेव देवं प्रणमामि सादरं, पुरोपचीर्णेन महेन सादरम् ॥ ३ ॥
कलापमुक्तत्रतसंग्रहक्षमः कलापंदेवासुखचिन्तकमः ।

कलापवादेन विवर्जितो जिनः, कलापमानं वितनोतु देहिषु ॥ ४ ॥
निदेशसंभावितसर्वविष्टपः, सदाप्यदं भावितदस्यसंहतिः ।

पुराजनुर्भावितापोमहोदयः, सनामसंभावितसर्वविष्टपः ॥ ५ ॥ (वंशस्थ०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ।

विभूषणोऽप्यद्भुतकान्तचिक्रमः, सुरुपशाली स्तुतमीरुचिक्रमः ।

जिनेश्वरो भात्यनघो रविभ्रमः, प्रमाथकारी महसातिविभ्रमः ॥ १ ॥

इति चिन्वात् पुष्पालङ्कारावतारणम् । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० द्युतेन धूपः । पुनः पुष्पा०—(९)

ग्रासङ्गतास जिननाथचेष्टित, ग्रासङ्गमत्यद्भुतमोक्षवर्त्मनि ।

ग्रासङ्गता त्यक्तभगवत्प्राशये, ग्रासङ्गवीराद्याभिदे नमासि ते ॥ १ ॥

कल्याणकल्याणकपञ्चकस्तुतः, सभारसभारमणीयविग्रहः ।

सन्तानसन्तानवसंश्रितस्थितिः, कन्दर्पकन्दर्पभराञ्जयेज्जिनः ॥ २ ॥

विश्वान्धकारैकरापवारणः, क्रोधेभविस्फोटकरापवारणः ।

सिद्धान्तविस्तारकरापवारणः, श्रीवीतरागोऽस्तु करापवारणः ॥ ३ ॥

सम्बिन्नसम्बिन्नयप्रमापणः, सिद्धान्तसिद्धान्तनयप्रमापणः ।

देवाधिदेवाधिनयप्रमापणः, संजातसजातनयप्रमापणः ॥ ४ ॥

कालापयान कलयत्कलानिधिः, कालापरश्लोकचिताखिलक्षितिः ।

कालापवादोद्भितसिद्धिसगतः, कालापकारी भगवान् श्रियेऽस्तु नः ॥ ५ ॥ (इन्द्रवशा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन पुष्पाञ्जलिशेषः पीठक्षालनजलं गृहीत्वा—
प्रकृतिभासुरभासुरसेवितो, धृतसुराचलराचलसंस्थितिः ।

स्नपनपेषणपेषणयोग्यतां, वहतु संप्रति संप्रतिविष्टरः । ॥ १ ॥

इति स्नपनपीठक्षालनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१०)
निहितसत्तमसत्तमसंश्रयं, ननु निरावरणं वरणं श्रियाम् ।

धृतमहः करणं करणं धृते-र्नमत लोकगुरुं कगुरुं सदा ॥ १ ॥
सदभिनन्दननन्दनशेषको, जयति जीवनजीवनशैत्यभाक् ।

उदितकंदलकंदलखंडनः, ग्रथितभारतभारतदेशनः ॥ २ ॥
वृषविधापनकार्यपरंपरा, सुसदनं सदनं चपलं भुवि ।

अतिवसौ स्वकुले परमे पदे, दकमलं कमलं कमलं भुवि ॥ ३ ॥
तव जिनेन्द्र विभाति सरस्वती, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ।

न यदुपांतगताज्वति बुद्धगीः, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ॥ ४ ॥
सदनुकम्पनकम्पनवर्जित, द्रुतविकारणकारण सौहृद ।

जय कृपावनपावन तीर्थकृत्, विमलमानसमानससद्यशः ॥ ५ ॥ (द्रुतविलम्बित०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो विम्बमार्जनम् गृहीत्वा—
न हि मलमरो विश्वस्वामिस्त्वदीयतनौ क्वचिद्, विदितमिति च प्राज्ञैः पूर्वस्थाप्यधुनाभवेः ।
स्नपनसलिलं स्पृष्ट सद्भिर्महामलमान्तरं, नयति निधनं माज्यं विभ्य दृथा तव देव हि ॥१॥ (हरिणी)
इति विम्बमार्जनम् । पुनः शक्रस्तम्पाठः ऊर्ध्वाधो० । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(११)
सवरः प्रतिनियुक्तसंवरो, विग्रहः प्रक्रमनीयग्रहः । सयतः सकलुपैरसयतः, पङ्कटद्विशतु शान्तिपङ्कटत् ॥१॥
जम्बजित् प्रणतस्त्रजम्बजित्, सङ्गतः शिवपदं सुसङ्गतः ।

जीवनः सपदि सर्वजीवनो, निर्वृतिर्भयिकदत्तनिर्वृतिः ॥ २ ॥

निर्जरप्रतिनुतश्च निर्जरः, पावनः श्रितमहात्रपावनः ।

नायको जितदयाविनायको, हसगः सविनयोलहसगः ॥ ३ ॥
धारितप्रवरसत्कृपाशयः, पाशयष्टिधरदेवसस्तुतः । संस्तुतो दमवता सनातनो नातनः कुगतिमंगभृन्मुधा ॥४॥
लोभकारिपिगुक्तभूषणो, भूषणो विगतसर्वपातकः ।

पातकः कुमनसा महाबलो, हावलोपकरणो जिनः श्रिये ॥ ५ ॥ (स्थोदता०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ततः पुष्पं गृहीत्वा—
कार्यं कारणमीश सर्वशुक्ले युक्तं दरीदृश्यते । त्वत्सूजाविषये द्वयं तदपि न प्राप्नोति योगं क्वचित् ।

यस्मात्पुष्पममीभिरर्चकजनैस्त्वन्मस्तके स्थाप्यते, तेषामेव पुनर्भवी शिवपदे स्फीतं फलं प्राप्नुयात् ॥१॥
इति विम्बशिरसि पुष्पारोपणम् । शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१२)
महामनोजन्मनिषेव्यमाणो, नन्याययुक्तोत्थिव एव भर्त्यैः ।

महामनोजन्मनिकृन्तनश्च, नन्याययुग्ग्रक्षिततीर्थनाथः ॥ १ ॥

कामानुयाता निधनं चिञ्चन्, त्रियानुलापावरणं विहाय ।

गतो विशेषान्निधनं पदं यः, स दुष्टकर्मवरणं भिनत्तु ॥ २ ॥

मृदुत्वसंत्यक्तमहाभिमानी, भक्तिप्रणम्रोत्सहसनेत्रः ।

अंभोजसंत्यक्तमहाभिमानः, कृतार्थतात्मस्मृतिघसनेत्रः ॥ ३ ॥

समस्तसंभावनया वियुक्त—प्रतापसंभावनयाभिनन्दन् ।

अलालसंभावनया न कांक्षी, वरिष्ठसंभावनया न कांक्षी ॥ ४ ॥

समस्तविज्ञानगुणावगन्ता, गुणावगन्ता परमाभिरामः ।

रामाभिरामः कुशलाविसर्पः, शिलाविसर्पो जयताञ्जिनेन्द्रः ॥ ५ ॥ (उपजाति०)

पुष्पाञ्जलिष्यः । ततः फलानि गृहीत्वा—

रम्यैरनन्तगुणपद्मसशोभमानैः, सद्गणवर्णिततमरमृतोपमेयै ।

स्वाङ्गैस्त्रिषु फलविस्तरैर्जिनार्चा-मर्चाभि र्वर्चसि परैः कृतनित्यचर्चैः ॥ १ ॥
विश्व्याग्रे फलद्वौकनम् । पुनः शक्रस्तव । ऊर्ध्वार्धा० दृष्टेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाभालिं गृहीत्वा—(१३)
करवालपातरहिता जयश्रिय, करवालपातरहिता जयश्रियम् ।

विनयन्नयापदसुचारिसयमो, विनयन्नयापदसुचारिसंयमः ॥ १ ॥
इनमन्धतामसहर सदासुखं, प्रणमामि कामितफलप्रदायकम् ।

इनमन्धतामसहरं सदासुख, विजये च तेजसि परिष्ठितं चिरम् ॥ २ ॥
निजभावचौरदमनं दयानिधि, दमन च सर्वमुनिमंडलीवृतम् ।

मुनिमजसा भवसत्पयोनिधौ, विलसत्कवीर्यसहित नमामि तम् ॥ ३ ॥
बहुलक्षणौघकमनीयविग्रहः, क्षणमात्रभिन्नकमनीयविग्रहः ।

कमनीयविग्रहपदावतारणो, भवमुक्तमुक्तपदावतारणः ॥ ४ ॥
सुरनाथमानहरसपदाजितः, क्षतराजमानहरहासकीर्तिभाक् ।

विगतोपमानहरणोद्धृताशयो, विगताभिमानहरवध्यशतनः ॥ ५ ॥ (सन्धिवर्षिणी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । अगलं गृहीत्वा—

धाराधाराभिमुक्तोद्गस्रवलसत्रले क्षोदकाम्यादकाम्या, भिक्षाभिक्षाविचारस्वजनितजनितप्रातिमानोऽतिमानः ।
प्राणप्राणप्रमोदप्रणयनयनं धातंहंघातहन्ता, श्रीदः श्रीदप्रणोति स्वभवनभवनः काकतुंडाकतुंडाः ॥ १ ॥
इत्यगस्त्येषः । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१४)
ज्ञानकेलिकलितं गुणनिलयं, विश्वसाररचितं गुणनिलयम् ।

कामदाहदहनं परममृतं स्वर्गमोक्षसुखदं परममृतम् ॥ १ ॥

स्वावबोधरचनापरमहितं, विश्वजन्तुनिकरे परमहितम् ।

रागसङ्गिमनसां परमहितं, दुष्टचित्तसुमुखां परमहितम् ॥ २ ॥

भव्यभावजनतापविहननं, भव्यभावजनतापविहननम् ।

जीव जीव भवसारविनयनं, जीव जीव भवसारविनयनम् ॥ ३ ॥

कालपाशपरिधातवहुलं, कालपाशकृतहारविहरणम् ।

नीलकंठसखिसन्निभनादं, नीलकंठहसितोत्तमशयनम् ॥ ४ ॥

न्यायबन्धुरविचारविलसनं, लोकबन्धुरविचारसुमहसम्

शीलसारसनवीरतनुधरं, सर्वसारसनवीरमुपनये ॥ ५ ॥ (जगतिजाति०)

पुष्पाञ्जलिः । वाससयुक्त धूपं गृहीत्वा—

विनयविनयग्राक्य-स्नानयुक्तोर्युक्तः, पुरुषपुरुषकाराद् भगवन्नीपोवनीयः ।

जयतु जयतुपारो दीप्रमादे प्रमादे, सयदि सयदि भक्ता वासधूपः सधूपः ॥ १ ॥

इति वासयुक्तधूपोत्सेषणम् । शक्रस्तनः ऊर्ध्वाधि० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१५)
अततायिनिकर परिनिन्नभ्राततायिचित्तः परमेष्ठो । एरुपादस्वनासुकृताशी-रेकपाददयिताकमनीयः ॥१॥
वर्षदानकरभाजितलक्ष्मी-श्चारुमीरुकरिभाजितचित्तः । मुक्तशुभ्रतलालसहरो, धस्तभूरितलालसकृत्यः ॥२॥
युक्तसत्यगहुमानवदान्यः, कल्पितद्रविणमानवदान्यः ।

देशनारचितसाधुविचारो, मुक्तताविजितसाधुविचारः ॥ ३ ॥

उक्तसंशयहरोरुक्तान्त-स्तान्तसेकपलायकृतान्तः । पावनीकृतवरिष्ठकृतान्त-स्ता तथा गिरमवेत्य कृतान्तः ॥४॥
यच्छतु त्रियमनगलदानो, दानवद्विदशपुण्यनिदान । दानवार्थकरिचित्रमयानो, यानगर्जितपदोतिदयानः ॥५॥
(स्वागतावृत्तानि)

इति पुष्पाञ्जलि । ततो जलं गृहीत्वा—

अमृतविहितपोष शैशव यस्य पूर्वा-दमृतपथनिदेशाद् दुर्धरा कीर्तिरासीत् ।

अमृतरचितभिक्षा यस्य वृत्तिव्रतादो-रमृतममृतसंस्थस्यार्चनायास्तु तस्य ॥ १ ॥ (मालिनी०)
इति जलपूजा । पुन शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१६)
विश्वेशः क्षितिलसमानमानानः, प्रोद्याति मरुदुपहारहारहारः ।
संत्यक्तप्रवरवितानतानतानः, सामस्त्याद्विगतगानगानगानः ॥ १ ॥
पूजायां प्रभवदपुण्यपुण्यपुण्य—स्तीर्थार्थं विलसदगण्यगण्यगण्यः—आरिद्रक्षरितिनिदानदानदानः ॥ २ ॥
सद्भ्यान् क्षतकरवीरवीरः, सद्भ्यान् स्फुरदवलोकलोकलोकः ।
सद्भ्यान् स्फुरदवलोकलोकलोकः, दीक्षायां हतभावजालजालजालः ॥ ३ ॥
नेत्रश्रीजितजलवाहवाहवाहो, योगित्वामृतधनशीतशीतशीतः ।
सद्विद्याजितशतपत्रपत्रपत्रः, पार्थस्यप्रवरविमानमानमानः ॥ ४ ॥
इति पुष्पाञ्जलिः । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा—
वैराग्यादधृतसुवालवालालो, नामार्थोत्थितमुदधीरधीरधीरः ॥ ५ ॥ (प्रहर्षिणी०)

क्षणतताडनमर्दनलक्षण, किमपि ऋष्टमग्राप्य नितिक्षितम् ।

त्रिभुवनस्तुतियोग्ययदक्षतै-स्तव तनुज जने फलितं हि तत् ॥ १ ॥
इति विम्बेऽक्षतारोपणम् । पुनः शक्रस्तत्रः । ऊर्ध्वधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१७)
तार तारगमलनैः स्यादवतार, सार सारगेषणनार्यक्षतसारम् ।

काम काम धातितवन्तं कृतकामं, वामं वाम द्रुतमुज्झितगतवामम् ॥ १ ॥
देह देह त्यक्त्वा नम्रोर्लुविदेह, भाव भाव मुक्त्वा वेग द्रुतभावम् ।

नार नार शुद्धभयन्तं भुवनार, मार मार विश्वजय त सुकुमारम् ॥ २ ॥
देव देव पादतललल्लरदेव, नाथ नाथ चान्तिकदीप्यच्छुरनाथम् ।

पाक पाक सयमयन्त कृतपाकं, दृढ दृढ कुड्मलयन्त सुरदृढम् ॥ ३ ॥
कार कार भाविरसानाशुपकार, काम्य काम्य भाविरसानामतिकाम्यम् ।

जीवं जीव भाविरसानामुपजीव, वन्दे वन्दे भाविरसानामभिवन्दे ॥ ४ ॥
सर्वैः कार्यैः सङ्कुलस्तन कुलस्तन, शुद्धस्फूर्त्या भाविवितान विवितानम् ।

वन्दे जातव्राससमाधि ससमाधि, तीर्थाधीशं सङ्गतसङ्ग गतसङ्गम् ॥ ५ ॥ (मत्तमयूर०)

इति पुष्पाञ्जलिधेयः । ततः—

स्वामिन् जायेताखिललोकोऽभयरक्षो, नामोचारात्तीर्थकराणामनयानाम् ।

यत्तद्विम्बे रक्षणकर्म व्यवसेयं, तत्र प्रायः श्लाघ्यतमः स्याद् व्यवहारः ॥ १ ॥

इति विम्बे द्वां द्वौ द्वौ ह्रस्वैः पञ्चशून्यैः पञ्चांग (ललाट—नयन—हृदय—सर्वांग—पीठ) रक्षा

गुरुभिः कार्या । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपेक्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा— (१८)
बद्धनीतांसुगं बद्धनीतांसुगं, सानुकम्पाकरं सानुकम्पाकरम् ।

मुक्तसद्वाश्रयं मुक्तसद्वाश्रयं, प्रीतिनिर्यातनं प्रीतिनिर्यातनम् ॥ १ ॥
सर्वदा दक्षगं पारमार्थ्यं स्तं, सर्वदा दक्षगं पारमार्थ्यं स्तम् ।

निर्जराशयनं संवराभासनं, संवराभासनं निर्जराशयनम् ॥ २ ॥
तैजसं सङ्गतं तैजसं, दैवतं वन्द्युरं दैवतम् ।

सत्तमं चागमाचागमात्सत्तमं साहसे कारणं साहसे ॥ ३ ॥
विश्वसाधारणं विश्वसाधारणं वीतसंवाहनं वीतसंवाहनम् ।

मुक्तिचंद्रार्जनं मुक्तिचंद्रार्जनं सारसंवाहनं सारसंवाहनम् ॥ ४ ॥

कामलाभासह पापरक्षाकर, पापरक्षाकर कामलाभामहम् ।

त्राणचिद्वर्धन पूरकार्याधर पूरकार्याधर नाणचिद्वर्धनम् ॥ ५ ॥ (चन्द्रानन०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

सप्तासंसारसुताणाय, सन्तानसन्तानकृताणाय,

देवाय देवायतिताणाय, नामोऽस्तु नामोऽस्तुतिताणाय ॥ १ ॥

इति विम्बस्य निरुद्धनकरणम् । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पा— (१९)

सदातनु दयारुं दयाकर सदातनुम् । विभावरं विसङ्गर विसङ्गर विभावरम् ॥ १ ॥

निरञ्जन निरञ्जन कुपोषणं कुपोषणम् । सुराजित सुराजित धराधर धराधरम् ॥ २ ॥

जन विहाय रञ्जन कुल वितन्य सङ्कुलम् । भव विजित्य सद्भय जय प्रतोष्य वै जयम् ॥ ३ ॥

घन शिव शिवं घन चिंतन तन चिरम् । कलावृत घृत कला भुनः सम सम भुनः ॥ ४ ॥

नमामि त जिनेश्वर सदाविहारिशासनम् । सुराधिनाथमानसे सदाविहारिशासनम् ॥ ५ ॥ (प्रमाणिका०)

इति पुष्पाञ्जलिः ततो माल्यं गृहीत्वा—

प्रकटमानवमानगमडल, प्रगुणमानवमानवसङ्कुलम् । नमणिमानवमानवरं चिर, जयति मानवमानवकौसुमम् ॥ १ ॥

इति चिम्बे माल्यारोपणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पां०— (२०)
बहुशोकहरं बहुशोकहरं कलिकालमुदं कलिकालमुदम् ।

हरिविक्रमणं हरिविक्रमणं स कलाभिमतं सकलाभिमतम् ॥ १ ॥
कमलाक्षमलं विनयायतनं विनयायतनं कमलाक्षमलम् । परमातिशयं वसुसंवलभं वसुसंवलभं परमातिशयम् ॥ २ ॥
अतिपाटवपाटवलं जयिनं हतदानवदानवसुं सगुणम् । उपचारजवारजनाश्रयणं प्रतिमानवमानवरिष्टरुचम् ॥ ३ ॥
सरमं कृतमुक्तिविलासरमं भयदं भयमुक्तमिलाभयदम् । परमं व्रजनेत्रमिदं परमं भगवन्तमये प्रभुताभगवम् ॥ ४ ॥
भवभीतनरप्रमदाशरणं शरणं कुशलस्य मुनीशरणम् ।

शरणं प्रणमाभि जिने सदये सदये हृदि दीप्तमहागमकम् ॥ ५ ॥ (जगति०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततः—

आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चाश्चनेऽनुपक्ता ।

क्षमस्व तं नाथ कुरु प्रसादं, प्रायो नराः स्युः प्रचुरप्रसादाः ॥ १ ॥

इति जिनविम्बस्यांजलिना बद्धेनापराधक्षामणम् । पुनः शक्र० ऊर्ध्वा० धूपः ॥ पुनः पुष्पां०— (२१)
करकलितपालनीयः कमनीयगुणैकनिधिमहाकरणः । करकलितपालनीयः स जयति जिनपतिरकर्मकृतकरणः ॥ १ ॥

विनयनयगुणनिधान सदारतावर्जन विसमन्नायम् ॥ २ ॥
जलतापवारणमह नमामि सुखदं विशालनासचयम् ॥ ३ ॥
शृंगारसमर्पाद यादःपतिवत् सदाप्यगाध च । शृंगारसमर्पाद यादःपतिवन्दितां प्रतिप्रणामि ॥ ४ ॥
भीमभवाग्नवपोत यन्दे परमेश्वर सितश्लोकम् । उज्जितकलत्रपोतं वन्दे परमेश्वरं सितश्लोकम् ॥ ५ ॥
(गीतयः)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो दीप गृहीत्वा—

नीरस्य तर्पहरण ज्वलनम्य ताप तार्क्ष्यस्य गारुडमनगतनोर्विभूषणम् ।

कुर्मो जिनेश्वर जगत्त्रयदीपरूप दीपोपदा तव पुरो व्यवहारहेतोः ॥ १ ॥

इति दीपपूजा । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः ॥ पुनः पुष्पाञ्जलिः— (२२)

वनवास वनवास गुणहारिणहारिविपुष उपपम् ।

विजयान विजयानं प्रभु प्रभु नमत नमत बलिनाम् ॥ १ ॥

सोमकल सोमकल पङ्के हित पङ्के हित पुण्ये पुण्ये ।

बहिर्मुख बहिर्मुखमहित महित पर पर धीर धीरम् ॥ २ ॥

स्मृतिदायी स्मृतिदायी जिनो जिनोपास्तिकायः कायः ।

नखरायुध न खरायुध वन्द्यो वन्द्यो यक्रुद्धकृतकान्तः कान्तः ॥ ३ ॥

शङ्काहृत् शङ्काहृत् कुलाकुलाहारः हारः करुणः करुणः ।

विश्वगुरुर्विश्वगुरुः कविराट् कविराट् महामहाकामः कामः ॥ ४ ॥

कल्याणं कल्याणं प्रथयन् प्रथयन् हिते हिते प्रख्यः प्रख्यः ।

परमेष्ठी परमेष्ठी लाभो लाभो वितर वितर सत्त्वं सत्त्वं ॥ ५ ॥ (खंधाजातिः)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो दर्पणं गृहीत्वा—

धीराधीरावगाहः कलिलकलिलताछेदकारीदकारी, प्राणिप्राणिवियोगः सरुचिसरुचिता भासमानः समानः ।

कल्पाकल्पात्मदर्शः परमपरमताछेददक्षोददक्षो, देवादेवात्महृद्यः स जयति जयतिर्यत्यक्रुष्टः प्रक्रुष्टः ॥ १ ॥

इति चिन्ने दर्पणहौकनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० धूपः । पुनः पुष्पां०—(२३)

अनारतमनारतं सगुणसङ्कुलं सङ्कुलं, विशालकविशालकं स्मरगजेसमंजे समम् ।

सुधाकरं सुधाकरं निजगिराजितं राजितं, जिनेश्वरं जिनेश्वरं प्रणिपतामि तं तापितम् ॥ १ ॥

जरामरणवाधनं विलयसाधुतासाधनं, नमामि परमेश्वरं स्तुतिनिपक्त्वागीश्वरम् ।

जरामरणवाधनं विलयसाधुतासाधनं, कुरङ्गनयनालट् कटुकटाक्षतीव्रव्रतम् ॥ २ ॥

अनन्यशुभदेशनावशगतोरुदेनासुर, पुराणपुरुषार्दनप्रचलदक्षभगिश्रियम् ।

अशेषमुनिमडलीप्रणतिरजिताखडल, पुराणपुरुषार्दनप्रचलदक्षभगिश्रियम् ॥ ३ ॥

स्मरामि तन शासन सुकृतसत्त्वसरक्षणं, महाकुमतवारण सुकृतसत्त्वसरक्षणम् ।

परिस्फुरदुपासकं मृदुतया महाचेतनं, वीतीर्गजननिर्घृति मृदुतया महाचेतनम् ॥ ४ ॥

पयोधरविहाराण जिननर श्रिया कारण, पयोधरविहाराण सरलदेहिना ताराणम् ।

अनंगकपरासनं नमत मभु तीर्थेश्वर, अनंगकपरासन विघृतयोगनित्यस्मृतम् ॥ ५ ॥ (पृथ्वी०)

अनेन पुण्याजलिः । ततः—

त्वय्यज्ञाते स्तुतिपदमहो किं त्वयि ज्ञातरूपे, स्तुत्युत्कण्ठा न तदुभयथा त्वस्तुतिर्नाथ योग्या ।

तस्मात्सिद्ध्युद्ब्रजनविधिना किञ्चिदाख्यातिभाजो, लोका भक्तिप्रगुणहृदया नापराधास्पद स्युः ॥ १ ॥

इति वृत्त पठित्वा अधिकृतजिनस्तोत्र पठेत् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुण्या-

जलि गृहीत्वा— (२४)

कुलालता च पर्याप्त निर्माणे शुभकर्मणाम् । कुलालता च पर्याप्त वन्दे तीर्थपतिं सदा ॥ १ ॥

जयताञ्जगताभीशः कल्पयन्तापमानदः । निरस्तममतामाय' कल्पयन्तापमानदः ॥ २ ॥

महामोहमहाशैलं पविज्ञानपरायण । परायणपविज्ञानं जय पारगतेश्वर ॥ ३ ॥
समाहितपरिवारं परिवारसमाहित । नमोऽस्तु ते भवच्छ्रेयो भवच्छ्रेयो नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥
वराभिख्य वराभिख्य कृपाकर कृपाकर । निराधार निराधार जयानत जयानत ॥ ५ ॥ (श्लोकाः)

अनेन पुष्पांजलिः । ततः—

न स्वर्गाप्सरसां स्पृहा समुदयो नो नारकोच्छेदने, नो संसारपरिक्षितौ न च पुनर्निर्वाणनित्यस्थितौ ।
त्वत्पादद्वितयं नमामि भगवन् किन्त्वेककं प्रार्थये, त्वद्भक्तिर्मम मानसे भवभवे भूयाद्विभो निश्चला ॥ १ ॥
इत्यञ्जलिं कृत्वा चिन्मये विज्ञप्तिकां कुर्यात् । (शान्तिनाथ-भगवतः स्तवनं ब्रूयात्)

पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पां० (२५)

अधिकविरसः शृङ्गाराङ्गः समाप्तपरिग्रहो, जयति जगतां श्रेयस्कारी तवागमविग्रहः ।

अधिकविरसः शृङ्गाराङ्गः समाप्तपरिग्रहो, न खलु कुमतव्यूहं यत्र प्रवर्तितविग्रहः ॥ १ ॥
विषयविषमं हन्तुं मंशुं प्रगाढभवभ्रमं, बहुलबलिनो देवाधीशा नितान्तमुपासते ।

तव दृपवनं यस्मिन् कुंजान् महत्तमयोगिनो, बहुलबलिनो देवाधीशा नितान्तमुपासते ॥ २ ॥
समवसरणं साधुव्याघ्रैर्वृषैरहिभिर्वरं, जयति मधुमित्वलसानेकाविनिश्चरनाटकम् ।

तत्र जिनपते कांक्षापूर्तिं प्रयच्छतु संकुलं, समवसरणं साधुव्याघ्रैर्वृषैरहिभिर्वरम् ॥ ३ ॥

तव चिदुदयो विश्वस्वामिन्निर्पतिं विशकितो, जलधरपद स्वर्गव्यूह भुजंगगृह परम् ।
जलधरपद स्वर्गव्यूहं भुजङ्गगृह पर, त्यजति भयता कारुण्याद्याक्षिपक्ष्मक्रुदाक्षितः ॥ ४ ॥

विश्वदविश्वदभ्राज्यभ्राज्यप्रवारणवारण, हरिणहरिणश्रीदश्रीदभ्रमोघनमोघन ।
क्रमलकमलव्यापव्यापहरीतिदरीतिदा, गहनगहनश्रेणीश्रेणी विभाति विभाति च ॥ ५ ॥ (हरिणी०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

जय जय देव देवाधिनाथो लसत्सेवया प्रीणितस्यान्तकान्तप्रभ—

प्रतीधबहुलदात्रनिर्वर्षणे पावनाभोददृष्टे विनष्टाखिलाध्वज ।

मरणभयहराधिकच्यवनविस्फूर्जितज्ञानदष्टिप्रकृष्टेक्षणाशसन,

त्रिशुवनपरिवेपनिःशेषविद्वज्जनश्लाघ्यकीर्तिस्थितिव्यातिताश प्रभो ॥ १ ॥

इति वृत्तेन निम्नाग्रतोऽञ्जलिं वदुच्चा क्षण ध्यानम् [शान्तिनाथभगवतः “ॐ ह्रीं श्रीं शान्तिनाथाय
नमः” मन्त्रः १०८ कृत्वः पठनीयः] पुनः शक्रस्तवः । पुनः धूप गृहीत्वा—
ऊर्च्यधो० अनेन वृत्तेन धूपोत्सेपः इति पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलयः प्रक्षिप्यन्ते । तत आरात्रिक मगल—
दीपत्रय (पूर्वपृष्ठ—१२) । तत आज्ञाहीनं० आवाहनं० कीर्तिं श्रियो० आशतनाया० (पूर्वपृष्ठ—२६) ।
इत्यादि पूर्ववत् पठनीयम् ।

[एतान्येव कुसुमाञ्जलिकाव्यान्तर्गतविधिकाव्यपञ्चविंशतिरहितानि कुसुमाञ्जलिकाव्यानि पञ्चविंशत्युत्तरशत-
संख्यानि । एतत्स्तुतिकुसुमाञ्जलिमहाकाव्यं विद्वद्भिर्भणनीयं परिशीलनीयं व्याख्येयं पठनीयं च ।]
इति प्रथमदिनमध्याह्ने करणीयः विधिः । [आचारदिनकर पृ० १८५ तः पृ० १९५ पर्यंत]

धूप अंगेनो श्लोकः—

ऊर्ध्वार्धोभूमिवासिन्त्रिदशदनुसुतक्ष्मास्पृशां घ्राणहर्ष—

प्रौढिप्राप्तप्रकर्षक्षितिरुहरसजः क्षोणपापावगाहः ।

धूपोऽकूपारकटपप्रभवमृतिजराकष्ट—विस्पष्टदुष्ट—

स्फूर्जत्संसारपाराधिगममतिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥

—: २५ कुसुमाञ्जलिविधिमा जोईती वस्तुनी यादी :-

- १ चंदन अंचन (चंदन पूजा)
- २ कुकुम अंचन. (केसर पूजा)
- ३ यक्षकंदम विलेपन (यक्षकंदमनी दश वस्तुओ
केसर, सुसुद, अगर, वरास, कस्तुरी, गोरोचन,
रत्ताजली, फाचो ही गळोक, मरबककोल, सोनानो वरक)
- ४ कपूर आरोपण (कपुर चढाववु)
- ५ वासश्चेष (वासश्चेष पूजा)
- ६ कस्तुरीलेप (कस्तुरीनो लेप)
- ७ कालागरु लेप (कालागरुनो लेप)
- ८ पुष्पाळकार अवतरण (पुष्प अने अलकार उतारवा)
- ९ न्नपनपीठशालन (स्नायपीठने घोवी)
- १० विद्यमांजन (जितप्रतिमाने वल्लयी साफ करवी)
- ११ पुष्प-आरोपण (फुल चढाववा)
- १२ फल-दौकन (फल मूकवा)
- १३ अगुरुक्षेप (अगरु नातवो)
- १४ सयुक्तधूप-उत्क्षेपण (वधा धूप करवा)
- १५ जलपूजा (जलपूजा करवी)
- १६ अक्षत आरोपण (चोला चढाववा)
- १७ पंचागरक्षा (पंचागरक्षामां १ ललाट, २ नयन, ३ हृदय
४ सर्वांग ५ पीठ)
- १८ निलुग्नकरण (लुछणा करवा)
- १९ मालारोपण (माला चढाववी)
- २० अपराधक्षामण (अपराध समाववा)
- २१ दीपदान (दीपो करवो)
- २२ दर्पण दौकन (दर्पण धरवु)
- २३ अधिकृतजिनन्तोत्र (मुख्य जिनतु स्तोत्र बोलवु)
- २४ विद्वत्प्रिका (वितति करवी)
- २५ क्षणध्यानम् (क्षणवार ६० ह्रीं ओ शान्तिनाथाय नम
१०८ वार ध्यान धरवु)

अथ सप्तपीठ-पूजनम् ॥

(द्वितीयदिने प्रातः पीठपूजनात् पूर्वं षष्ठ २ तः षष्ठ ८ “इति जिनपूजनम्” तत् पर्यंतं पूजनविधिं विधाय तत्पश्चात् अग्रे सप्तपीठ-पूजनविधिः करणीयः) ततो जिनाग्रे स्वर्णरूप्यताम्रांस्त्रयमयानि वा सप्तपीठानि न्यसेत् । तत्र-

प्रथमपीठे- पञ्चपरमेष्ठिस्थापनमक्षरैस्तिलकैर्वा मालाक्रमेण कार्यम् ॥

द्वितीयपीठे- दिक्क्रमेण दिक्पालस्थापनं तथैव ॥

तृतीयपीठे- चतुर्दिक्षु त्रयं त्रयं कृत्वा द्वादशराशिस्थापनम् ॥

चतुर्थपीठे- चतुर्दिक्षु सप्तकं सप्तकं कृत्वाऽष्टाविंशतिनक्षत्रस्थापनम् ॥

पञ्चमपीठे- दिक्क्रमेण क्षेत्रपालवर्जितं ग्रहस्थापनं विधेयम् ॥

षष्ठपीठे- चतुर्दिक्षु चतुष्कं चतुष्कं कृत्वा षोडशविद्यादेवीस्थापनम् ॥

सप्तमपीठे- गणपति-कार्तिकेय-क्षेत्रपाल-पुरदेवता-चतुर्णिकायदेवस्थापनम् ॥

ततः पूर्ववत् परमेष्ठिपूजनम् ॥ तथाहि प्रथमं पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा-

अर्हन्त ईशाः सकलाश्च सिद्धा आचार्यवर्या अपि पाठकेन्द्राः ।

मुनीश्वराः सर्वसमीहितानि कुर्वन्तु रत्नत्रययुक्तिभाजः ॥ १ ॥

इत्यर्हदादिषु पुष्पाञ्जलिद्वेषः ॥ ततोऽर्घ्यपाद्यादि प्रगुणीकृत्याहितः प्रति-

विश्वामित्रस्थितिशालिनः समुदयाः समुत्तसन्मानसाः- नानारूपविचित्रचित्ररचिताः सत्रासितातद्विषः ।

सर्गाध्यप्रतिभासनैरुकुशलाः सर्वैर्नताः सर्वदाः, श्रीमन्नीर्यकरा भवन्तु भविना व्याभोहविच्छित्तये ॥ १ ॥

ॐ नमो भगवद्भ्योऽर्हद्भ्यः सुरासुररपूजितेभ्यस्त्रिलोकनायकेभ्योऽष्टकर्मनिष्ठुक्तेभ्योऽष्टादशदोपरहितेभ्यः
चतुस्त्रिंशदतिशययुक्तेभ्यः पञ्चत्रिंशद्वचनगुणमहितेभ्यो भगवन्तोऽहन्तः सर्वविदः सर्वगा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे
आगच्छन्तु आगच्छन्तु स्वाहा, इदमर्घ्यं पाद्य वलि चरु गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा,
जल गृह्णन्तु २ स्वाहा, गन्ध गृ० पुष्प गृ० अक्षतान् गृ० फलानि गृ० मुद्रा गृ० धूप गृ० दीप गृ० नैवेद्य
गृ० सर्वोपचारान् गृ० शान्तिं कुर्वन्तु २, तुष्टिं कु० वृद्धिं कु० सर्वसमीहितं कुर्वन्तु कुर्वन्तु
स्वाहा ॥ स्वाहा सर्वत्र योज्यम् ॥

इत्येवमन्वैराहवान सन्निहितकरण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीप-नैवेद्यदानम्, अर्घ्यपाद्यदान च ॥
इत्यर्हत्सूजाक्रमः ॥ ततः सिद्धान् प्रति-

यदीर्यकालमुनिकाचितवंधमद्भ-मष्टात्मक विषमचारमभेद्यकर्म ।

तत्संनिहित्य परम पदमापि यैस्ते, सिद्धा दिशन्तु महतीमिह कार्यसिद्धम् ॥ १ ॥

ॐ नमः सिद्धेभ्योऽशरीरेभ्यो व्यपगतकर्मबन्धनेभ्यश्चिदानन्दमयेभ्योऽनन्तवीर्येभ्यो भगवन्तः सिद्धा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इति सिद्धपूजाक्रमः ॥ तत आचार्यान् प्रति—

विश्वस्मिन्नपि विष्टपे दिनकरीभूतं महातेजसा, यैरहद्भिस्तेषु तेषु नियतं मोहान्धकारं जगत् ।

जातं तत्र च दीपतामविकलां प्रापुः प्रकाशोद्गमादाचार्याः प्रथयन्तु ते तनुमृतामात्मप्रबोधोदयम् ॥ १ ॥

ॐ नम आचार्येभ्यो विश्वप्रकाशकेभ्यो द्वादशांगगणिपिटकारिभ्यः पञ्चाचारस्तेभ्यो भगवन्त आचार्या इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इत्याचार्यपूजा ॥ तत उपाध्यायान् प्रति—

पापाणतुभ्योऽपि नरो यदीय—प्रसादलेशाह्वभते सपर्याम् ।

जगद्धितः पाठकसंचयः स कल्याणमालां वितनोत्वभीक्ष्णम् ॥ १ ॥

ॐ नम उपाध्यायेभ्यो निरंतरद्वादशांगपठनपाठनस्तेभ्यः सर्वजन्तुहितेभ्यो भगवन्त उपाध्याया इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इत्युपाध्यायपदपूजा ॥ ततः साधून् प्रति—

संसारनीरधिमवेत्य दुरन्तमेव यैः संयमारव्यवहनं प्रतिपन्नमाशु ।

ते साधकाः शिवपदस्य जिनाभियेके साधुव्रजा विरचयन्तु महाप्रबोधम् ॥ १ ॥

ॐ नमः सर्वसाधुभ्यो मोक्षमार्गसाधकेभ्यः शान्तेभ्योऽष्टादशसहस्रशीलांगधारिभ्यः पञ्चमहाव्रतनिष्ठितेभ्यः

परमहितेभ्यो भगवन्तः साधनः इह शान्तिऋषूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् इति साधुपूजा ॥

अथ पञ्चपरमेष्ठिना परिपिण्डितपूजा—

ॐ नमः सर्वतीर्थरुरेभ्यः सर्वगतैभ्यः सर्वदक्षिण्यः सर्वहितेभ्यः सर्वदेभ्यः ॐ नमो भगवद्भ्यः सिद्धेभ्यो भगवद्भ्य आचार्येभ्यो भगवद्भ्य उपाध्यायेभ्यो भगवद्भ्यः साधुभ्यो भगवन्तः पञ्चपरमेष्ठिनः इह शान्तिऋषूजा-
महोत्सवे सात्विश्याः सम्रातिहार्याः सनचनगुणाः सज्जानाः ससधाः सदेवासुरनराः प्रसीदन्तु इदमर्घ्यं पाद्य गृह्णन्तु २,
गन्ध गृ० २, पुष्पं गृ० २, धूप गृ० २, दीपं गृ० २, अक्षतान् गृ० २, नैवेद्य गृ० २, सर्वोपचारान् गृ० २,
शान्ति कुर्वन्तु २, तुष्टिं कु० २, पुष्टिं कु० २, ऋद्धिं कु० २, वृद्धिं कु० २, सर्वसमीहितं कुर्वन्तु कुर्वन्तु
स्वाहा ॥ अनेन पञ्चपरमेष्ठिना परिपिण्डितपूजा ॥ एव पञ्चपरमेष्ठिपूजन विधाय पञ्चहस्तवत्पाञ्छादनम् ॥ इत्याद्य-
पीठम् ॥ (आचार दि० पृ० १५९ तमे) ।

अथ द्वितीयपीठे दशदिक्पालपूजनम् ॥ पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तं पठेत्—

दिक्पालाः सकला अपि प्रतिदिश स्म स्व स्व नल वाहन, शस्त्र हस्तगत विधाय भगवत्स्नात्रे जगद्दुर्लभे ।
जानन्दोत्पल्यणमानसा नहुगुण पूजोपचारोच्चयं, सन्ध्याय प्रगुणं भवन्तु पुस्तो देवस्य लब्धासनाः ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन दिक्पालवलये पुष्पाञ्जलिक्षेप । तत इन्द्र प्रति—

सम्यक्त्वास्थिरचित्तचित्तककुकोटीरकोटीपटत्, सङ्घस्योत्कटराजपट्टपटुतासौ भाग्यभाग्याधिकः ।

दुर्लक्षप्रतिपक्षक्षदहनज्वालावलीसंनिभो, भास्वद्भाल निभालयेन्द्र भगवत्स्तात्राभिपेकोत्सवम् ॥ १ ॥

ॐ वषट् नमः श्रीइन्द्राय तप्तकांचनवर्णाय पीताम्बराय ऐरावणवाहनाय वज्रहस्ताय द्वात्रिंशद्विधविमानाधिपतये
अनन्तकोटिसुरसुरांगनासेवितचरणाय सप्तानीकेश्वराय पूर्वदिग्धीशाय श्रीइन्द्रसायुध सवाहन सपरिच्छद इह शान्तिक-
पूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरं गृहाण गृहाण, सन्निहितो भव भव स्वाहा, जलं
गृहाण गृहाण, गन्धं० पुष्पं० अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृहाण गृहाण, शान्तिं
कुरु कुरु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० कुरु कुरु सर्वसमीहतानि देहि देहि स्वाहा । इतीन्द्रपूजाक्रमः । अग्रेप्रति-

नीलाभाच्छादलीलालितविलुलितालंकृतालंभविष्णु-स्फूर्जद्रोचिष्णुरोचिर्निचयचतुरतावचिनोदं चिदेहः ।

नव्यांभोदग्रमोदग्रमुदितसमदाकर्णविद्वेषिधूम-ध्वान्तध्वंसिध्वजश्रीरधिकतराधियं हव्यवाहो धिनोतु ॥ २ ॥

ॐ रे नमः श्री अग्नये सर्वदेवमुखाय प्रभूततेजोमयाय आग्नेयदिग्धीश्वराय कपिलवर्णाय ह्यगवाहनाय
नीलाम्बराय धनुर्वाणहस्ताय श्रीअग्ने सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ यमं प्रति-

दैत्यालीमुंडखंडीकरणसुडमरोदंशुडप्रचंड-दोदंडाडंचरेण प्रतिहरदनुगं भापपन् विघ्नजानम् ।

कालिन्दीनीलमीलत्सलिलविलुनितालंकृतोद्यल्लालाय-न्यस्तांघ्रिधर्मराजो जिनवरभवेन धर्मवृद्धिं ददातु ॥ ३ ॥

ॐ घ घ घ नमो यमाय धर्मराजाय दक्षिणदिगधीशाय समर्पिते धर्मधर्मविचारकराय कृष्णवर्णाय चर्मचरणाय महिषवाहनाय दडहस्ताय श्रीयम सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ३ ॥

निर्गतिं प्रति—

प्रेतान्तप्रोतगडप्रातकडितलङ्गमुंडितामुंडधारी, दुर्गारीभूतवीर्याध्यवसितलसितापायनिर्घातनार्थी ।

काश्यमिशेषप्रदीप्यत्कुणपकृतचंदेन ऋतेव्याप्तिपार्श्व—स्तीर्थेशस्नात्रकाले रचयतु निर्गतिर्दुष्टसघातघातम् ॥ ४ ॥

ॐ हू सू कू लू ह्रीं नमः ह्रीं श्रीं निरुतये नैरुतदिगधीशाय भूत्रवर्णाय व्याघ्रचर्मधृताय मुद्गरहस्ताय प्रेतवाहनाय श्रीनिश्कते सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ करुणा प्रति—

ऋञ्जोलोच्चलोलालितचलत्त्रालमधुवतावली—लीलालंभिततारकाढ्यगगनः सानन्दसन्मानसः ।

स्फूर्जन्मागधसुस्थितादिनिबुधैः ससेव्यपादद्वयो, बुद्धि श्रीवरुणो ददातु विशदा नीतिप्रदानाद्भुतः ॥ ५ ॥

ॐ व नमः श्रीचरुणाय पश्चिमदिगधीशाय समुद्रवासाय मेघवर्णाय पीताम्बराय पाशहस्ताय मत्स्यवाहनाय श्रीवरुण सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ५ ॥ वायु प्रति—

ध्वस्तध्वान्तध्वजपटलटल्लम्पटाटकशक्रः, पंकज्रातश्रुथनमथनः पार्श्वसंस्थाधिदेवः ।

अहंसेवाविदलितसमस्तायसंघो विदध्यात्, बाह्यान्तस्थप्रचुररजसा नाशन श्रीनभस्यान् ॥ ६ ॥

ॐ यं नमः श्रीचाये वायव्यदिग्धीशाय धूसराक्षाय रक्ताम्बराय हरिणाहनाय ध्वजग्रहणाय श्रीचायो मायुध
सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ धनदं प्रति—

दिननाथलक्षसमदीप्तिदीपिताखिलदिग्विभागमणिरम्यपाणियुगं ।
सदगण्यपुण्यजनसेवितक्रमो धनदो ददातु जिनपूजने धियम् ॥ ७ ॥

ॐ यं यं यं नमः श्रीधनदाय उत्तरदिग्धीशाय सर्वयशेश्वराय कलासंस्थाय अलकापुरीप्रतिष्ठाय शक्रकोशा-
ध्यक्षाय कनकांगाय श्वेतवन्ध्याय नरवाहनाय रत्नहस्ताय श्रीधनद सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥
ईशानं प्रति—

धुम्यक्षीराब्धिगर्भाम्बुनिवहस्तक्षालितांभोजवर्णः, स्वःसिद्ध्युद्विग्रगर्भकणविरचितात्यन्तसंपानिनृत्यः ।
तार्तीयार्थिप्रतिष्ठुदहनवनज्वाला लालिताक्षः, शंभुः शं भासमानं रचयतु भविनां शीणमित्यात्वमोहः ॥ ८ ॥

ॐ नमः श्री-ईशानाय ईशानदिग्धीशाय सुरासुरनरवन्दिताय सर्वभुवनप्रतिष्ठाय श्वेतवर्णीय गजाजिनाहुताय
वृषभवाहनाय पिनाकशूलधराय श्री-ईशान सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ ब्रह्माणं प्रति—
उद्यत्पुस्तकस्तहस्तनिवहः सन्त्यस्तपापोद्भवः, शुद्धध्यानविधूतकर्मविकलो लालिन्यलीलानिधिः ।
वेदाचारविसारिचारुवदनोन्मादः सदा सौम्यदृक्, ब्रह्मा ब्रह्मणि निष्ठितं वितनुनाद् भग्यं समन्तं जगत् ॥ ९ ॥

ॐ नमो नामणे ऊर्ध्वलोकाधीश्वराय सर्वसुप्रतिपन्नपितामहाय स्थविराय नामिसमनाय काञ्चनवर्णाय चतु-
र्मुखाय श्वेतवस्त्राय हस्ताहनाय कमलसंस्थाय पुस्तकरुमलहस्ताय श्रीव्रत्तान् सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० ओपं
पूर्णम् ॥ ९ ॥ नागान् प्रति—

मणिकिरणरुद्रभण्डमरालम्बितुगो-त्तमकरणशरण्यागण्यनित्यार्हदाज्ञाः ।

चलिभुवनविभर्तैः स्वैरगन्धा. सुधान्ता, गुरुवरभुवि लात्वा यान्तु ते दन्दशूकाः ॥ १० ॥

ॐ ह्रीं फु नमः श्रीनागेभ्यः पातालस्वामिभ्यः श्रीनागमण्डल मायुध सनाहन सपरिच्छद इह० ओप
पूर्णम् ॥ १० ॥

ॐ नमः सर्वेभ्यो दिक्पालेभ्यः शुद्धसम्पद्दृष्टिभ्यः सर्वजनपूजितेभ्यः सर्वेऽपि दिक्पालाः सायुधाःसवाहनाः
सपरिच्छदाः इह शान्तिरूपज्ञामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्थं पाद्य बलि चरु गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा, सन्निहिता
भगन्तु भगन्तु स्वाहा, जल गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्ध० पुष्प० अक्षतान्० फलानि० मुद्रा० धूप० दीपं० नैवेद्य०
सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टि० पुष्टि० ऋद्धि० वृद्धि० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु
स्वाहा । इति सर्वदिक्पालपरिषिण्डितपूजाक्रमः । एव दिक्पालानां पूजा विधाय पीठे दशहस्तमन्त्रेणाच्छादनं
विधेयम् । इति द्वितीयपीठपूजनम् ॥ (आ० दि० पृ० २७८)

अथ तृतीयपीठे द्वादशराशिपूजनम् । पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—
मेघवृषमिश्रुनकर्कट—सिंहकनीयाणिजालिचापधरा : । मकरघटमीनगंजाः संनिहिता रात्रयः सन्तु ॥ १ ॥
इति राशिपीठोपरि पुष्पाञ्जलिर्द्वेषः ॥ ततो मेघं प्रति—

मंगलस्य निवासाय सूर्योच्चलत्वाकराय च । मेघाय पूर्वसंस्थाय नमः प्रयसरात्रये ॥ १ ॥

ॐ नमो मेघाय मेघ इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्थं पात्रं बलि चक्षुः अन्यमनीयं
गृहाण २, सन्निहितो भव २ स्वाहा, जलं गृहाण २, गन्धं० अक्षतान्० फलानि० पुष्पं० धूपं० दीपं० नैवेद्यं०
सर्वोपचारात्० शान्तिं कुरु २, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वममीहितं गच्छ २ स्वाहा ॥ अनेन मन्येन
सर्वोपचारैः मेघपूजनम् ॥ १ ॥ धूपं प्रति—

चन्द्रोच्चकरणे याम्य—दिशि स्थायी कर्कशुहम् । द्युपः सर्वाणि पापानि शान्तिकेन निरुन्तु ॥ २ ॥

ॐ नमो द्युपाय द्युप इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० श्रेष्ठं पूर्ववत् ॥ २ ॥ मिथुनं प्रति—

शशिनन्दनगेहाय राहूच्चलत्वाकराय च । पश्चिमाग्राश्रितायास्तु मिथुनाय नमः गदा ॥ ३ ॥

ॐ नमो मिथुनाय मिथुन इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० श्रेष्ठं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ कर्कटं प्रति—
चावपतेरुच्चलत्वाकरणं शरणं तारकेशितुः । कर्कटं धनदायास्थं पूज्यागो निरुन्तु ॥ ४ ॥

ॐ नमः कर्माय कर्तुं इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ सिंह प्रति-
पन्निनीपतिसनास पूर्वाशकृतसश्रय । सिंहः समस्तदुःखानि विनाशयतु धीमताम् ॥ ५ ॥
ॐ नमो सिंहाय सिंह इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ कन्या प्रति-
पुत्रस्य सदन रम्य तस्यैवोच्चत्वकारिणी । कन्या कृतान्तदिग्वासा समानन्द प्रयच्छतु ॥ ६ ॥
ॐ नमः कन्यायै कन्ये इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥ तुला प्रति-
यो देत्याना महाचार्यस्तस्यावाप्त्यमागतः । शनैरुच्चत्वदाताऽस्तु पश्चिमास्थतुलाधरः ॥ ७ ॥
ॐ नमस्तुलाधराय तुलाधर इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेष पूर्ववत् ॥ ७ ॥ वृश्चिक प्रति-
भौमस्य तु खलु क्षेत्र धनदाशाविभासरुः । वृश्चिको दुःखसघात शान्तिकेऽत्र निहन्तु नः ॥ ८ ॥
ॐ नमो वृश्चिकाय वृश्चिक इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ धन्विनं प्रति-
मर्वदेवगणार्घ्यस्य सदन पददायिनः । सुरेन्द्राशास्थितो धन्वी धनवृष्टिं करोतु नः ॥ ९ ॥
ॐ नमो धन्विने धन्विन् इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेष पूर्ववत् ॥ ९ ॥ मकर प्रति-
निवासः व्यर्थपुत्रस्य भूमिपुत्रोच्चतारुः । मकरो दक्षिणांसस्थः सस्यामीति विहन्तु नः ॥ १० ॥

ॐ नमो मकराय मकर इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ १० ॥ कुंभं प्रति-
ग्रहेशतनयस्थानं पश्चिमानन्ददायकः । कुंभः करोतु निर्दमं पुण्यास्मभं मनीषिणाम् ॥ ११ ॥

ॐ नमः कुंभाय कुंभ इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ११ ॥ मीनं प्रति-

कवेरुच्चत्यदातारं क्षेत्रं सुरगुरोरपि । वन्दामहे नृधर्माशा-पावनं मीनमुत्तमम् ॥ १२ ॥

ॐ नमो मीनाय मीन इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ १२ ॥ एभिर्मन्त्रैः प्रत्येकपूजा ॥

ततोऽनन्तरम्—

ॐ मेघ-वृष-मिथुन-कर्क-सिंह-कन्या-तुला-वृश्चिक-धनु-मकर-कुंभ-मीनाः सर्वे राशयः स्वस्वस्वाम्य-
धिष्ठिता इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु २, इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरुम् आचमनीयं गुह्णन्तु २, सन्निहिता
भवन्तु २ स्वाहा, जलं गुह्णन्तु २, गन्धं अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० धूपं० पुष्पं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वेपि-
चारान्० गु० २, शान्तिं कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ अनेन सर्व-
राशीनां परिपिण्डितपूजा ॥ ततः पीठस्य द्वादशहस्तवस्त्राच्छादनम् ॥ इति तृतीयपीठपूजनम् ॥ (आचा० दि० पृ० २२०)

अथ चतुर्थपीठे नक्षत्रपूजनम् । प्रथमं पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

नासत्यग्रमुखा देवा अधिष्ठितनिजोडवः । अत्रैत्य शान्तिके सन्तु सदा सन्निहिता सताम् ॥ १ ॥

इति नक्षत्रपीठे पुष्पाञ्जलिश्लेषः ॥ ततोऽश्विनीं प्रति—

ॐ ज्वीं नमो नासत्याभ्या स्वाहा ॥ इति मूलमन्त्रः ॥ ॐ नमो नासत्याभ्याम् अश्विनिस्वामिभ्या
नासत्यौ इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छतम् २, इदमन्यं पाद्य बलि चरम् आचमनीयं गृह्णीतं २ सन्निहितौ
भवत २ स्वाहा, जल गृह्णीत २, गन्ध० अक्षतान्० फलानि० मुद्रा० पुष्प० धूपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान्
गृह्णीत २, शान्तिं कुरु २, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० दृष्टिं० सर्वसमीहितानि ददतं २ स्वाहा ॥ द्विवचनम् ॥ १ ॥
भरणी प्रति-

ॐ यं य नमो यमाय स्वाहा ॥ इति मूल० ॥ ॐ नमो यमाय भरणीस्वामिने यम इह शान्तिक-
पूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमन्यं पाद्य बलि चरम् आचमनीय गृहाण २ सन्निहितौ भय २ स्वाहा, जल
गृहाण २, गन्ध० अक्षतान्० फलानि० मुद्रा० पुष्प० धूपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृहाण २, शान्ति
कुरु २ तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० दृष्टिं० सर्वसमीहितानि देहि २ स्वाहा ॥ एकावचनम् ॥ २ ॥ कृत्तिका प्रति-

ॐ रं र नमो अग्नये स्वाहा ॥ ॐ नमोज्जने कृत्तिकास्वामिने अग्ने इह० शेष पूर्ववत् ॥ एकावचनम्
॥ ३ ॥ रोहिणी प्रति-

ॐ ब्रह्मरक्षणे नमः स्वाहा ॥ ॐ नमो ब्रह्मणे रोहिणीश्वराय ब्रह्मन् इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ एरु-
वचनम् ॥ ४ ॥ मृगशिरः प्रति-

ॐ चं चं चं नमश्चन्द्राय स्वाहा ॥ ॐ नमश्चन्द्राय मृगशिरोऽधीशाय चन्द्र इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एक-
वचनम् ॥ ५ ॥ आर्द्रा प्रति-

ॐ हु हु हु नमो रुद्राय स्वाहा ॥ ॐ नमो रुद्राय आर्द्रेश्वराय रुद्र इह० शेषं पूर्ववत् एकव० ॥ ६ ॥
पुनर्वसु प्रति-

ॐ जानि जानि नमो अदितये स्वाहा ॥ ॐ नमो अदितये पुनर्वसुस्वामिन्यै अदिते इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० स्त्रीलिंगे सन्निहिता भव २ इति ॥ ७ ॥ पुष्यं प्रति-

ॐ जीव जीव नमो बृहस्पतये स्वाहा ॥ ॐ नमो बृहस्पतये पुण्याधीशाय बृहस्पते इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ ८ ॥ आश्लेषां प्रति-

ॐ फुं फुं नमः फणिभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमः फणिभ्यः आश्लेषास्वामिभ्यः फणिन इह शान्तिक-
पूजामहोत्सवे आगच्छत २, इदमर्घ्यं पाद्यं बलिं चरुं गृह्णीत २, सन्निहिता भवत २ स्वाहा, जलं गृह्णीत २
गन्धं० अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० पुष्पं० धूपं० दीपं० नेवेद्यं० सर्वोपचारान्० शान्तिं कुरुत २, तुष्टिं० पुष्टिं०
ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि ददत २ स्वाहा ॥ बहुवचनपाठः ॥ ९ ॥ मघां प्रति-

ॐ स्वधा नमः पितृभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमः पितृभ्यो मधेशेभ्यः पितर इह० शेषं पूर्ववत् ॥ नहुनच-
नपाठः ॥ १० ॥ पूर्वाफाल्गुनी प्रति—

ॐ ए नमो योनये स्वाहा ॥ ॐ नमो योनये पूर्वाफाल्गुनीस्वामिन्य योनये इह० शेष पूर्ववत् ॥ एक-
वचन ॥ स्त्रीलिंगे सन्निहिता भव २ इति ॥ ११ ॥ उत्तराफाल्गुनी प्रति—

ॐ घृणि २ नमोऽयम्णे उत्तराफाल्गुनीस्वामिने स्वाहा ॥ ॐ अर्यमन् इह० शेष पूर्ववत् ॥ एकवचनम् ॥
१२ ॥ हस्त प्रति—

ॐ घृणि २ नमो दिनकराय स्वाहा ॥ ॐ नमो दिनकराय हस्तस्वामिने दिनकर इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकम् ॥ १३ ॥ चित्रा प्रति—

ॐ तक्ष २ नमो विश्वकर्मणे स्वाहा ॥ ॐ नमो विश्वकर्मणे चित्रेशाय विश्वकर्मन् इह० शेष पूर्ववत् ॥
एकम् ॥ १४ ॥ स्वाति प्रति—

ॐ यः यः नमो वायवे स्वाहा ॥ ॐ नमो वायवे स्वातीशाय वायो इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एकव०
१५ ॥ विशाखा प्रति—

ॐ घृणि घृणि नमः पूष्णे स्वाहा ॥ ॐ नमो पूष्णे रेवतीशाय पूप्न इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एकव० ॥
२८ ॥ एतेषां प्रत्येकं नक्षत्रपूजा ॥ ततः—

ॐ नमः सर्वनक्षत्रेभ्यः सर्वनक्षत्राणि सर्वनक्षत्रेशा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदम०
आचमनीयं गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा ॥ जलं गृह्णन्तु गन्धं० अक्षतान्० फलानि०
शुद्रां० पुष्पं० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान्० शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० इति
सर्वसमीहितं ददतु ददतु स्वाहा ॥ इत्यनेन मंत्रेण परिर्पिडितपूजा उपरि अष्टाविंशतिहस्तवस्त्राच्छादनम् ॥ इति
चतुर्थपीठे नक्षत्रपूजा ॥ (आ० दि० २२१ पृ०)

अथ पञ्चमपीठे नवग्रहपूजनम् ॥ प्रथमं पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

सर्वे ग्रहा दिनकरप्रमुखाः स्वकर्म—पूर्वोपनीतफलदानकरा जनानाम् ।
पूजोपचारनिकरं स्वकरेषु लात्वा, सन्त्वागताः सपदि तीर्थकरार्चनेऽत्र ॥ १ ॥

इति ग्रहपीठे पुष्पाञ्जलिशेषः । ततः सूर्यं प्रति—

विक्रसितकमलावलिविविनिर्यत्परिमलालितपूतपादपृष्ठः ।
दशशतकिरणः करोतु नित्यं भुवनगुरोः परमर्चने शुभौघम् ॥ १ ॥

ॐ धृणि धृणि नमः श्रीसूर्याय सहस्रकिराय रत्नादेरीकान्ताय वेदगर्भाय यमयमुनाजनकाय जगत्कर्म-
साक्षिणे पुण्यकर्मप्रभावकाय पूर्वदिग्धीशाय स्फुटिमोज्ज्वलाय रक्तनखाय कमलहस्ताय सप्ताश्वरथनाहनाय श्रीसूर्ये
सवाहन सपरिच्छद इह शान्तिः पूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमन्यं पाद्यं वलि चरु गृहाण गृहाण,
सन्निहितो भव भव स्वाहा, जल गृहाण गृहाण, गन्धं पुष्पं फलानि सुद्रां धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वो-
पचारान् शान्तिं कुरु कुरु, सुष्टिं कुरु कुरु, पुष्टिं कुरु कुरु सर्वसमीहितानि देहि देहि स्वाहा ॥ १ ॥
चन्द्र प्रति-

ग्रीधत्पीयूषपरमसुमरजगतीपोपनिर्दोषकृत्य, व्यावृत्तो ध्वान्तक्रान्ताकुलकलितमहामानदचापमानः ।

उन्माद्यत्कटकालीदलकलितसरोजालीनिद्राविनिद्र-श्चन्द्रश्चन्द्रावदात गुणनिवहमभिव्यातनोत्वात्मभाजाम् ॥ १ ॥

ॐ चं चं चं चं नमश्चन्द्राय शशुशेखराय पोडशकलापरिपूर्णाय तारगणाधीशाय वायव्यदिग्धीशाय अमृता-
यामृतमयाय सर्वजगत्पोषणाय श्वेतनखाय श्वेतदशवाजिवाहनाय सुधाकुम्भहस्ताय श्रीचन्द्र सायुध सवाहन सप-
रिच्छद इहं शेष पूर्ववत् ॥ २ ॥ मंगल प्रति-

ऋणामिहन्ता सुकृताधिगन्ता, सदैव वक्रः क्रतुभोजिमान्यः ।

ग्रमाथक्रुद्धिन्समुच्चयाना, श्रीमंगलो मंगलमातनोतु ॥ ३ ॥

ॐ हं हं हं हं सः नमः श्रीमङ्गलाय दक्षिणदिग्धीशाय विद्रुमवर्णाय रक्ताम्बराय भूमिस्थिताय कुदालहस्ताय श्रीमङ्गल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ बुधं प्रति-

त्रियंगुप्रख्यांगो गलदमलपीयूषनिकष-स्फुरद्वाणीत्राणीकृतसकलशास्त्रोपचयधीः ।

समस्तग्राप्तीनामनुष्यमविधानं शशिसुतं, प्रभूतारातीनामुपयनयतु भंगं स भगवान् ॥ ४ ॥

ॐ ऐं नमः श्रीबुधाय उत्तरदिग्धीशाय हरितवस्त्राय कलहंसवाहनाय पुस्तकहस्ताय श्रीबुध सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ गुरुं प्रति-

। शास्त्रप्रस्तारसारप्रतमतिवितानाभिमानातिमान-प्रागल्भ्यः शंभुजंभक्ष्यकरदिनकृद्विष्णुभिः पूज्यमानः ।

निःशेषास्वप्नजातिव्यतिकरपरमाधीतिहेतुबृहत्याः, कान्तः कान्तादिद्विद्धि भवभयहरणः सर्वसंधस्य कुर्यात् ॥ ५ ॥

ॐ जीव जीव नमः श्रीगुरवे बृहतीपतये ईशानदिग्धीशाय सर्वदेवाचार्याय सर्वग्रहवल्लत्तराय कांचनवर्णाय पीतवस्त्राय पुस्तकहस्ताय श्रीहंसवाहनाय श्रीगुरो सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ शुक्रं प्रति-

दयितसंवृतदानपराजित-प्रवर्देहि शरण्य हिरण्यद । दनजपूज्य जयोशन सर्वदा, दयितसंवृतदानपराजित ॥ ६ ॥

ॐ सु नमः श्रीशुक्राय दैत्याचार्याय आग्नेयदिग्धीशाय स्फटिकोज्ज्वलाय श्वेतपद्माय कुम्भहस्ताय तुरग-
वाहनाय श्रीशुक्र सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्वम् ॥ ६ ॥ शनि प्रति-

मा भूद्विपत्समुदयः खड्ग देहभाजा, द्रागित्युदीरितलधिष्ठगतिर्नितान्तम् ॥

रुद्रादिभ्यनीरुलितरान्तिरन्तलक्ष्मी, सूर्यात्मजो वितनुताङ्ग विनयोपगूढम् ॥ ॥

ॐ शः नमः शनैश्वराय पश्चिमदिग्धीशाय नीलदेहाय नीलागराय परशुहस्ताय कमलग्रहनाय श्रीशनैश्वर
सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्वम् ॥ ७ ॥ राहु प्रति-

सिंहिकासुतसुधाकरसूर्योन्मादसादन विषादविधातिन् । उद्यत झटिति शत्रुसमुह श्राद्धदेन भुवनानि नयस्व ॥ ८ ॥

ॐ क्षः नमः श्रीराहवे नैऋतदिग्धीशाय ऋज्जम्भयामलाय श्यामपद्माय परशुहस्ताय सिंहवाहनाय श्रीराहो
सायुध सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्वम् ॥ ८ ॥ केतु प्रति-

सुखोत्पातहंतो विषद्वार्द्धिसेतो निपत्रासमेतोत्तरीयाङ्गक्रेतो ।

अभद्रानुपेतोपमावायुक्रेतो जयाशंसनाहर्निशं तार्क्ष्यक्रेतो ॥ ९ ॥

ॐ नमः श्रीक्रेतवे राहुप्रतिच्छेदाय श्यामागाय श्यामपद्माय पद्मग्नहस्ताय श्रीक्रेतो सायुध
सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्वम् ॥ ९ ॥

अथ ग्रहाणां परिपिण्डितपूजा—

ॐ नमः श्रीआदित्यादिग्रहेभ्यः कालप्रकाशकेभ्यः शुभाशुभकर्मफलदेभ्यः सर्वे ग्रहाः सायुधाः सवाहनाः सपरिच्छदाः इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा, सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु गन्धं पुष्पं अक्षतान् फलानि मुद्रां धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तृष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ इति ग्रहाणां परिपिण्डितपूजा ॥ पूजां विधाय नवहस्तवस्त्रेणाच्छादनम् ॥ इति पञ्चम-
पीठपूजनम् (आ० दि० पृ० १८०)

अथ षष्ठपीठे षोडशविद्यादेवीपूजनम् ॥ प्रथमं पुष्पांजलिं करे गृहीत्वा—
यासां मन्त्रपदैर्विशिष्टमहिमप्रोद्भूतभूत्युक्तैः, षट् कर्माणि कुलाच्चसंश्रितधियः क्षेमात् क्षणात् कुर्वते ।
ता विद्याधरवृन्दवन्दितापदा विद्यावलीसायने, विद्यादेव्य उरुप्रभावविभवं यच्छन्तु भक्तिस्पृशाम् ॥ १ ॥
इति पुष्पांजलिक्षेपः ॥ रोहिणीं प्रति—
शंखाक्षमालाशरचापशालि—चतुष्करा कुन्दतुषारगौरा । गोगामिनी गीतवरप्रभावा श्रीरोहिणी सिद्धिमिमां ददातु ॥१॥

ॐ ह्रीं नमः श्रीरोहिण्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीरोहिणि इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ

इदमन्यं पाद्य बलिं चक्रं गृहाण २, सन्निहिता भव २ स्याहा, जल गृहाण २, गन्धं पुष्पं अक्षतान्०
फलानि० मुद्रा० धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृहाण २, शान्तिं कुरु २, तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं
सर्वसमीहितानि कुरु २ स्याहा ॥ १ ॥ प्रज्ञप्तिं प्रति-

शक्तिसरोरुहस्ता मयूरकृतयान लीलया कलिता । प्रज्ञप्तिर्विज्ञप्तिं शृणोतु नः कमलपद्माभा ॥ २ ॥

ॐ ह म क्लीं नमः श्रीप्रज्ञप्त्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीप्रज्ञप्तिं इहं शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥
वज्रशृखला प्रति-

सशृखला गदाहस्ता कनकप्रभविग्रहा । पद्मासनस्था श्रीवज्र-शृखला हन्तु नः खलान् ॥ ३ ॥

ॐ नमः श्रीवज्रशृखलायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीवज्रशृखले इहं शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ वज्राकुशी प्रति-
निर्विश्रम्भफलकोत्तमकुन्तयुक्त-हस्ता सुतप्तविलसत्कलयौतकान्तिः ।

उन्मत्तदन्तिगमना युवनस्य विध्न वज्राकुशी हस्तु वज्रसमानशक्तिः ॥ ४ ॥

ॐ ल ल लं नमः श्रीवज्राकुशायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीवज्राकुशे इहं शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥
अप्रतिचक्रा प्रति-

गरुत्मत्सपृष्ठ आसीना कार्त्तस्वरसमच्छविः । भूयादप्रतिचक्रा नः सिद्धये चक्रधारिणी ॥ ५ ॥

ॐ नमः श्रीअप्रतिचक्रायै विद्यादेव्यै भगवति अप्रतिचक्रे इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ पुरुषदत्तां प्रति—
खड्गस्फुरांकितकरद्वयशासमाना, मेघाभसैरिभपटुस्थितिभासमाना ।

जात्यालुनप्रभतनुः पुरुषाग्रदत्ता, भद्रं प्रयच्छतु सतां पुरुषाग्रदत्ता ॥ ६ ॥

ॐ हं सं नमः श्रीपुरुषदत्तायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीपुरुषदत्ते इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ कालीं प्रति—
शरदम्बुधरप्रभुवत्तंचद्गगनतलाभतनुद्युतिर्दयाढ्या ।

विकचकमलवाहना गदाभृत् कुशलमलंकुरुतात् सदैव काली ॥ ७ ॥

ॐ ह्रीं नमः श्रीकालिकायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीकालिके इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ महाकालीं प्रति—
नरवाहना शशधरोपलोज्ज्वला रुचिराश्वत्थफलविस्फुरत्करा ।

शुभघंटिकापचिवरेण्यधारिणी भुवि कालिका शुभकरा महापरा ॥ ८ ॥

ॐ हूं धं नमो महाकाल्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमहाकालिके इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ गौरीं प्रति—
गोधासनसमासीना कुन्दकर्पूरनिर्मला । सहस्रपत्रसंयुक्ता—पाणिगौरी त्रियेजस्तु नः ॥ ९ ॥

ॐ ए नमः श्रीगौर्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगौरी इह० शेषं पूर्ववत् । ९ ॥ गान्धारीं प्रति—

शतपत्रस्थितचरणा मुसलं वज्रं च हस्तयोर्दधती ।

कमनीयाञ्जनकान्ति-गन्धारी गा शुभा दद्यात् ॥ १० ॥

ॐ गं गां नमः श्रीगान्धार्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगान्धारि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १० ॥

महाज्वालां प्रति-

मार्जारवाहना नित्य ज्वालोद्भासिरुद्रया । शशाकधमला ज्वाला-देवी भद्रं ददातु नः ॥ ११ ॥

ॐ क्लीं नमः श्रीमहाज्वालार्यै विद्यादेव्यै भगवति महाज्वाले इह० शेष पूर्ववत् ॥ ११ ॥ मानरीं प्रति-

नीलांगी नीलमरोजवाहना वृक्षभासमानकरा । मानवगणस्य सर्वस्य भगलं मानरीं दद्यात् ॥ १२ ॥

ॐ वं च नमः श्रीमानव्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानवि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १२ ॥ वैरोद्व्या प्रति-

म्वङ्गरस्फुरत्स्फुरितनीर्यवदूर्ध्वहस्ता, सद्दशुकरदापरहस्तयुग्मा ।

सिंहासनाव्यमुदतारतुपासगौरा वैरोद्वयाप्यभिधयास्तु शिवाय देवी ॥ १३ ॥

ॐ जं जं नमः श्रीवैरोद्व्यायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीवैरोद्व्ये इह० शेष पूर्ववत् ॥ १३ ॥ अब्जुप्ता प्रति-

सव्यपाणिश्रुतकामुक्तरान्यस्फुरद्विशिखलङ्गधारिणी ।

विद्युदाभतनुरश्ववाहनाञ्छुस्तिका भगवती ददातु शम् ॥ १४ ॥

ॐ अं ऐं नमः श्रीअच्छुतायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीअच्छुते इह० शेषं पूर्ववत् ॥१४॥ मानसीं प्रति-
हंसासनसमासीना वरेन्द्रायुधान्विता । मानसी मानसीं पीडां हन्तु जाम्बूनदच्छविः ॥ १५ ॥

ॐ ह्रीं अहं नमः श्रीमानस्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानसि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १५ ॥
महामानसीं प्रति-

करलङ्गुगरत्नवरदाढ्यपाणिभृच्छशिनिभा मकरगमना । संघम्य रक्षणकरी जयति महामानसी देवी ॥१६॥

ॐ हं हं हं सं नमः श्रीमहामानस्यै विद्यादेव्यै भगवति महामानसि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १६ ॥
इति प्रत्येकपूजा ॥

ॐ ह्रौं नमः षोडशविद्यादेवीभ्यः सायुधाभ्यः सवाहनाभ्यः सपरिकराभ्यः किन्तहरिभ्यः शिवंकरीभ्यः
भगवत्यः विद्यादेव्यः इह० शेषं पूर्ववत् ॥ इति षोडशविद्यादेवीनां परिपिडितपूजा ॥ एवं पूजां विधाय षोड-
शहस्तवस्त्रेण पीठस्याच्छादनम् ॥ इति षष्ठपीठे षोडशविद्यादेवीपूजनम् ॥ (आ० दि० १६२)

अथ सप्तमपीठपूजनम्— प्रथमं गणपतिं प्रति—

ॐ गं गं गं नमो गणपतये स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ ॐ नमो गणपतये सायुधाय सप्ताहनाय सपरिकराय गणपते इहं शेषं (पुलिग-एकरुचनम्) पूर्वम् ॥ ९ ॥ मोढकनैवेद्यम् ॥ कार्तिकेय प्रति—

ॐ क्लीं नमः कार्तिकेयाय स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ ॐ नमः कार्तिकेयाय सायुधाय सप्ताहनाय सपरिकराय कार्तिकेय इहं शेषं पूर्वम् ॥ पुलिं एकं ॥ २ ॥ क्षेत्रपाल प्रति—

समर-डमर-संगमोद्गमराडम्बराडम्बल वोलसद्विशति-प्रौढग्राहूपमाग्राससर्पाधिपालकृतिः,
निशितकठिनखड्गखड्गागजाकुन्तविस्फोटमोढकाडाछलिपटिशुलोर-चक्रक्रमभ्राजिहस्ताबलिः ।
अतिघनजनजीवनपूर्णविस्तीर्ण-सद्वर्णदेहदुताविद्युदुद्भूतिभागभोगिहारोत्तरलच्छदामगनि,
मनुजदनुजकीरुसोत्पन्नकेयूरताडङ्कर्मयोर्मिकास्रारशीर्षिण्य-सिंहासनोद्धासभास्वचक्रः क्षेत्रपः ॥ ३ ॥

ॐ धा क्षीं क्षू क्षैं क्षौ नमः श्रीक्षेत्रपालाय कृष्णगौरकाञ्चनधूसररूपिलर्णाय कालमेव-मेघनाद-गिरिविदारण-आह्लादन-ग्रह्लादन-खजक-मीम-गोमुख-भूषण-दुरितविदारण-दुरितारि-प्रेतनाथ-प्रभृतिप्रसिद्धामिधानाय विद्यतिभुजाढण्डाय चर्मकेशाय जटाजूटमंडिताय चासुकीकृतजिनोपसीताय तक्षककृतमेखलाय शेषकृतहाराय नाना-युधहस्ताय सिंहचर्मविरणाय प्रेतासनाय कुक्षुखाहनाय त्रिलोचनाय आमन्दैभस्याद्यष्टैश्वरपरिवृताय चतुःपटि-

योगिनीमध्यगताय श्रीक्षेत्रपालाय श्रीक्षेत्रपाल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ पुंलि० एक० ॥ ३ ॥
ॐ सं सं नमः पुरंदेवाय स्वाहा ॥ इति मूल० ॥ ॐ नमः पुरंदेवाय सायुधाय सवाहनाय पुरंदेव इह० शेषं पूर्ववत् ॥ पुंलि० एक० ॥ ४ ॥ चतुर्णिकायदेवपूजनम्-भवनपतीन् प्रति-प्रथमं आग्नेये—

असुर-नाग-सुपर्ण-विद्युदग्नि-द्वीपोदधि-दिक्-पवन-स्तनितरूपा दशविधा भवनपतयो निजनिजवर्णवस्त्रवाहन-ध्वजधराः सकलत्राः सायुधाः सवाहनाः सपरिकराः प्रभूत-भक्तयः इह शान्तिकूलमहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्थं पादं वलिं चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा. सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं, पुष्पं, अक्षताम्, फलानि, मुद्रां, धूपं, दीपं, नैवेद्यं, सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ १ ॥ ५ ॥ व्यंतरान्-प्रति-नैऋते—

पिशाच-भूत-यक्ष-राक्षस-किनर-किंपुरुष-महोरग-गन्धर्व-अणपचि-ऋषिपाति-भूतपाति-ऋन्दि-महाऋन्दि-ऋषाण्ड-पतगरूप-व्यन्तरा निजनिज० इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ ६ ॥ ज्योतिष्कान् प्रति— वायव्ये—
चन्द्र-सूर्य-ग्रह-नक्षत्र-तारारूपा ज्योतिष्का निजनिज० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ ७ ॥ वैमानिकान् प्रति ईशाने—
सौधमेशान-सनत्कुमार-माहेन्द्र-ब्रह्म-लान्तक-शुक्र-सहस्रारानत-प्राणतारणाच्युत-कल्पभवाः सुदर्शन-सुग्रभ-

मनोरम-सर्वभद्र-सुविशाल-सुमनस-सौमनस-प्रियंकरादित्य-ग्रेवयकभवा विजयचैजयन्त-जयन्तापराजित-सर्गार्थिसिद्धि-
पञ्चानुत्तरभवा वैमानिका निजनिजगणवत्सनाहनधन्वजघराः सकलत्राः सायुधा. सनाहना सपरिकराः प्रभूतभक्तयः इह
शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु, इदमर्थं पाद्य बलिं चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा,
जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतान् फलानि मृदां धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृह्णन्तु
गृह्णन्तु शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु
स्वाहा ॥ ४ ॥ ८ ॥ (आचारदिनकरे पृष्ठ २०६) ॥ इति सप्तमपीठपूजनम् ॥

एव सर्वेषां पीठानां पूजनं निधाय त्रिकोणकुण्डे होमः ॥ स यथाक्रमः-

- १ परमेष्ठिसन्तर्पणे-खड्ग-धृत-यार्यसः श्रीखड्ग-श्रीपर्णीसमिद्धिभिर्होमः ।
- २ दिवपालसन्तर्पणे-धृत-मधु फलैः प्लवाश्वत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
- ३ राशिसन्तर्पणे-क्षीरघृताभ्यां न्यग्रोधविल्वसमिद्धिभिर्होमः ।
- ४ नक्षत्रसन्तर्पणे-सर्वापधिभिर्धृतमधुगुलफलैः प्लवाश्वत्थन्यग्रोधसमिद्धिभिर्होमः ।
- ५ ग्रहसन्तर्पणे-क्षीरमधुवृतैः फलसहितैः कपित्थाश्वत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
- ६ विद्यादेवीसन्तर्पणे-धृतपायसरवणफलैश्चत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
- ७ गणपतिसन्तर्पणे-मोदकैः उदुम्बुरसमिद्धिभिर्होमः ।

८ कार्तिकेयसन्तर्पणे-मधूकपुष्पैः सवृतैः प्लक्षसमिद्भिर्होमः ।

९ क्षेत्रपालसन्तर्पणे-तिलपिण्डैर्धनूरसमिद्भिर्होमः ।

१० पुरंदैवतसन्तर्पणे-घृत-गुड-क्षौद्रैर्वटसमिद्भिर्होमः ।

११ चतुर्णिकायदेवसन्तर्पणे-नानाफलैः पायसैः प्राप्तसमिद्भिर्होमः ।

[सर्वत्र होमे मूलमंत्राः । समिधः सर्वत्र प्रादेशप्रमाणाः]

अग्निस्थापनमन्त्रः- ॐ रं रां रीं रूं रं रः नमो अग्नये, नमो बृहद्भानवे, नमो अनन्ततेजसे, नमो अनन्त-
वीर्याय, नमो अनन्तगुणाय, नमो हिरण्यतेजसे, नमो छागवाहनाय, नमो हव्यशनाय, अत्र कुण्डे आगच्छ आगच्छ
अवतर अवतर तिष्ठ तिष्ठ स्वाहा ॥ ततो अग्निकुण्डे आदौ कर्पूरं दग्ध्वा आग्नेयकोणतः अग्निं न्यसेत् ॥ ततो
बह्निं शमी-पिप्पल-कपित्थ-कुटजविल्व-आमलकसमिद्भिः प्रबोध्य अनेन मंत्रेण धृत-मधु-तिल-गव-नानाफलानि
जुहुयात् । तन्मन्त्रो यथा—

“ ॐ अहं ॐ अग्ने प्रसन्नः सावधानो भव, तवायमवसरः, तदाकारेन्द्रं यमं नैर्ऋतिं वरुणं वायुं कुवे-
रमीशानं नागान् ब्रह्माणं लोकपालान्, ग्रहांश्च सूर्यशशिकुजसौम्यवृहस्पतिकविशनिराहूकेतनसुरांश्चामुरनागसुपर्णविधुदग्नि-
द्वीपेदधिदिकुमारान् भवनपतीन् पिशाचभूतयक्षराक्षसकिन्नरकिंपुरुषमहोरगगन्धर्वान् व्यन्तरान् चन्द्रार्कग्रहनक्षत्रतारकान्

ज्योतिष्कान् सौधर्मेशानश्रीवत्साखडलपद्मोत्तरव्रह्मोत्तरसनत्कुमारमाहेन्द्रब्रह्मलान्तकशुक्रसहस्रारानतप्राणतारणान्युतप्रवेय-
कानुत्तरभगान् वैमानिकान् इन्द्रसामानिकान् पार्षधत्रयस्त्रिगल्लोरुपालानीरुप्रकीर्णकलोकान्तिकाभियोगिरुभेद-
भिन्नाश्रुणिकायानपि समार्यान् सायुधप्रलगाहनान् स्वस्वोपलक्षितचिह्नान्, अप्सरसश्च परिगृहीतापरिगृहीतभेदभिन्नाः
ससरीकाः सदासीकाः साभरणा रुचक्यासिनीर्दिक्कुमारिकाश्च सर्गाः, समुद्रनदीगिर्याकरवनेदेवतास्तदेतान् सर्वोश्च,
इदम् अग्न्यं पाद्यमाचमनीयं नलिं चरुं हुतं न्यस्तं ग्राह्यं २, स्वयं गृहाण २ स्नाहा अहं ॐ ॥” (आचारदिनकर
पृ० ३६) अनेन मन्त्रेण अग्निपूजनं विधाय सप्तपीठहोमः प्रारभेत ।

[सूचना- मन्त्रो घोळती वसते एकरुचन द्विवचन के बहुवचन, तेमज पुलिग के खोलिग ज्या जे प्रमाणे होय ते
प्रमाणे ध्यान राखीने उच्चारण करवु]

॥ ५ परमेष्ठि होममन्त्राः ॥ पी० १ ॥

ॐ रा अहन्तः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ १ ॥	ॐ रा उपाध्यायाः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ४ ॥
ॐ रा सिद्धाः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ २ ॥	ॐ रा साधवः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ५ ॥
ॐ रा आचार्याः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ३ ॥	

॥ १० दिवपाल पी० २ ॥

ॐ रां इन्द्रः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ १ ॥	ॐ रां वायुः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ६ ॥
ॐ रां अग्निः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ २ ॥	ॐ रां कुबेरः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ७ ॥
ॐ रां यमः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ३ ॥	ॐ रां ईशानः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ८ ॥
ॐ रां निर्ऋतिः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ४ ॥	ॐ रां नागाः	संतर्पिताः सन्तु	स्वाहा ॥ ९ ॥
ॐ रां वरुणः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ ५ ॥	ॐ रां ब्रह्मा	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥ १० ॥

॥ १२ राशि-होममंत्राः ॥ पी० ३ ॥

ॐ रां मेघः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १ ।	ॐ रां तुलाधरः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ७ ।
ॐ रां वृषः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २ ।	ॐ रां वृश्चिकः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ८ ।
ॐ रां मिथुनः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ३ ।	ॐ रां धनू	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ९ ।
ॐ रां कर्कटः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ४ ।	ॐ रां मकरः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १० ।
ॐ रां सिंहः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ५ ।	ॐ रां कुंभः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ११ ।
ॐ रां क्रन्धा	संतर्पिताः सन्तु	स्वाहा । ६ ।	ॐ रां मीनः	संतर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १२ ।

॥ २८ नक्षत्र-होममंत्राः पी० ४ ॥

ॐ रा नासत्यौ	सन्तर्पितौ स्तः	स्वाहा । १ ।	ॐ रा दिनकरः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १३ ।
ॐ ग यमो	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २ ।	ॐ रा विश्वकर्मा	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १४ ।
ॐ ग अग्निः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ३ ।	ॐ रा वायुः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १५ ।
ॐ रा ब्रह्मा	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ४ ।	ॐ रा इन्द्राग्नी	सन्तर्पितौ स्तः	स्वाहा । १६ ।
ॐ रा चन्द्रः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ५ ।	ॐ रा मित्रः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १७ ।
ॐ रा मरुः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ६ ।	ॐ रा इन्द्रः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १८ ।
ॐ रा अदितिः	मन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ७ ।	ॐ रा निर्ऋतिः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १९ ।
ॐ रा रुद्रस्सति	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । ८ ।	ॐ रा जलः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २० ।
ॐ ग फणिनः	सन्तर्पिताः सन्तु	स्वाहा । ९ ।	ॐ रा विश्वदेवाः	सन्तर्पिताः सन्तु	स्वाहा । २१ ।
ॐ ग पितरः	मन्तर्पिताः सन्तु	स्वाहा । १० ।	ॐ रा ब्रह्मा	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २२ ।
ॐ रा योनिः	मन्तर्पिताऽस्तु	स्वाहा । ११ ।	ॐ रा विष्णुः	मन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २३ ।
ॐ रा अर्यमा	मन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । १२ ।	ॐ रा ऋषवः	सन्तर्पिताः सन्तु	स्वाहा । २४ ।

ॐ रां वरुणः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २५ ।
ॐ रां अजपादः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २६ ।

॥ ९ ग्रह होममन्त्राः पी० ५ ॥

ॐ रां आदित्यः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥१॥
ॐ रां चन्द्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥२॥
ॐ रां मङ्गलः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥३॥
ॐ रां बुधः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥४॥
ॐ रां गुरुः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥५॥

ॐ रां शुक्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥६॥
ॐ रां शनिश्चरः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥७॥
ॐ रां राहुः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥८॥
ॐ रां केतुः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥९॥

॥ १६ विद्यादेवी होममन्त्राः पी० ६ ॥

ॐ रां रोहिणी सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥१॥
ॐ रां प्रज्ञप्ती सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥२॥
ॐ रां वज्रशृङ्खला सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥३॥

ॐ रां वज्राङ्कुशी सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥४॥
ॐ रां अप्रतिचक्षा सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥५॥
ॐ रां पुण्यदत्ता सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥६॥

ॐ रा काली सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥७॥
 ॐ रा महाकाली सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥८॥
 ॐ रा गौरी सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥९॥
 ॐ रा गान्धारी सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥१०॥
 ॐ रा महाज्वाला सन्तर्पितास्तु स्वाहा ॥११॥

॥ गणपत्यादि-होममन्त्राः पी० ७ ॥

ॐ रा गणपतिः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥
 ॐ रा कार्तिकेयः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥
 ॐ रा क्षेत्रपालः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥

ॐ रा पुरंदरवता सन्तर्पिताऽस्तु स्वाहा ॥
 ॐ रा चतुर्णिकायदेवा. सन्तर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥

होमग्रान्ते इमं मन्त्रं पठेत् । ॐ अहं अग्ने ! आहुतिं गृहाण २, शान्तिं कुरु २, तृष्टिं कुरु २, ऋद्धिं कुरु २, वृद्धिं कुरु २, सर्वसमीहितानि कुरु २ स्वाहा । 'स्वाहा' इत्युक्त्वा घृतेन सह शुष्कं नालिकेरं जुहुयात् । तदनन्तरे सर्वे स्नात्राकारा. अग्निशिष्टहोमद्रव्याणि जुहुयुः । तत आरात्रिकं मंगलदीपं च पूर्ववत् । तत आञ्जनादीन० इत्यादि पूर्ववत् पठनीयम् । इति द्वितीयदिने प्रातः करणीयः विधिः ॥

॥ बृहत्स्नात्रविधिः ॥

[तृतीयदिने प्रातः बृहत्स्नात्रविधिकरणात् पूर्वं शुष्ठ २ तः शुष्ठ ८ “इति जिनपूजनम्” तत् पर्यंतं पूजनविधिं विधाय तत्पश्चात् अग्रे बृहत्स्नात्रविधिः करणीयः]

तद्यथा— तत्रादौ श्रीजिनविम्बस्य पंचामृतस्नात्रं कुर्वीत । तद्विधिर्यथा—पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा—

पूर्वं जन्मनि मेरुभूत्रशिखरे सैत्रैः सुराधीश्वरै—राज्योद्भूतिमहे महर्द्धिसहितैः पूर्वोऽभिषिक्ता जिनाः ।

तामेवानुकृतिं विधाय हृदये भक्तिप्रकर्षान्विताः, कुर्मः स्वस्वगुणानुसारवशतो विम्बाभिषेकोत्सवम् ॥१॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

मृत्कुंभाः कलयन्तु रत्नघटितां पीठं पुनर्मैस्ता—मानीतानि जलानि सप्तजलधिक्षीराज्यदध्यात्मताम् ।

विम्बं पारगतत्वमत्र सकलः संघः सुराधीशतां, येन स्यादयमुत्तमः सुविहितः स्नात्राभिषेकोत्सवः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

आत्मशक्तिसमानीतैः सत्यं चामृतवस्तुभिः । तद्वार्धिकल्पनां कृत्वा स्नपयामि जिनेश्वरम् ॥ ३ ॥

इति पुष्पाञ्जलिद्वेषः । ततः क्षीरभृत कलशं गृहीत्वा—
 भगवन्मनोगुणयशोज्जुकारि—दुग्धाधिव्रतः समानीतम् । दुग्धं विदग्धहृदयं पुनातु दत्तं जिनस्नात्रे ॥ १ ॥
 इति क्षीरस्नानम् । ततो दधिभृतं कलशं गृहीत्वा—
 दधिसुखमहीघ्नघ्नं दधिसागरतः समाहृतं भक्त्या । दधिं विदधातु शुभविधिं दधिसागरपुरस्कृतं जिनस्नात्रे ॥ २ ॥
 इति दधिस्नानम् । ततो घृतभृतं कुम्भं गृहीत्वा—
 स्निग्धं मृदु पुष्टिकरं जीवनमतिशीतलं सदाभिरूप्यम् । जिनमतवद्भृतमेतत् पुनातु लग्नं जिनस्नात्रे ॥ ३ ॥
 इति घृतस्नानम् । पुनरिक्षुभृतं कलशं गृहीत्वा—
 मधुरिमधुरिणविधुरितं—सुधाधराधारं आत्मगुणवृत्त्या । शिक्षयतादिक्षुस्तो विचक्षणौघं जिनस्नात्रे ॥ ४ ॥
 इति इक्षुसस्नानम् । ततः शुद्रजलभृतं कलशं गृहीत्वा—
 जीवनममृतं प्राणदमकलुषितमदोषमस्तसर्वरूपम् । जलममलमस्तु तीर्थाधिनाथविम्वानुगे स्नात्रे ॥ ५ ॥
 इति जलस्नानम् । इति पञ्चामृतस्नानम् । पुनः सहस्रमूलमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—

विघ्नसहस्रोपशमनं सहस्रेनेत्रप्रभावसद्भावम् । दलयतु सहस्रमूलं शत्रुसहस्रं जिनस्नात्रे ॥ १ ॥

ततः शतमूलमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—

शतमर्त्यसमानीतं शतमूलं शतगुणं शताख्यं च । शतसंग्रयं चांछितमिह जिनाभियेके सपदि कुरुतात् ॥ १ ॥

अनेन शतमूलस्नात्रम् । ततः सर्वैपधिमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—

सर्वप्रत्यूहहरं सर्वसमीहितकरं विजितसर्वम् । सर्वैपधिमंडलमिह जिनाभियेके शुभं ददताम् ॥ १ ॥

अनेन सर्वैपधिस्नात्रम् । ततो धूपं गृहीत्वा—

ऊर्ध्वार्धोभूमिवासिन्निदशदनुयुतक्ष्मास्तृशां घ्राणहर्षात् . प्रौढग्रासप्रकर्षः क्षिप्तिरुहसजः क्षीणपापावगाहः ।
धूपोऽङ्गुपाकरल्पः प्रभवमृत्तिजराकष्टविस्पष्टदृष्ट—स्फूर्जत्संसारपाराधिगममतिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥

अनेन धूपोत्क्षेपणम् । ततः शक्रस्तवपाठः । ततो यथाशक्त्या स्वर्ण—रूप्य—ताम्र—द्विकयोग—रीति—मृण्मय—कलश-
समारचनम् । ते च कलशाः स्थपनकोपरि स्थाप्यन्ते । ततो यथाशक्ति स्नात्रसंग्रहया अष्टोत्तशत—चतुःषष्टि—
पञ्चविंशति—षोडश—अष्ट—पञ्च—चतुस्त्रि—द्वि—एक—संख्याः ते च चन्दनागरु—कर्पूर—कस्तूरी—कुङ्कुमः समस्तिककरणश्रुतु-
र्दिक्षु पूज्यन्ते । तत्कण्ठेषु पुष्पमालाभिर्विभूषणम् । ततस्ते कलशाः सर्वतीर्थाङ्गतेन पूर्वोक्तजलमंत्रभूतेन चन्दनागरु-

कस्तूरीरूपरङ्गुलमभिश्रितेन पाटलादिपुष्पाधियासितेन निर्मलजलेन पूरणीया' ततस्तेन निजनिजपरिकरयुताः स्नायक्रयाः पूर्वोक्तवेशभृतो जिनेष्वीतोत्तरासङ्गयुजो बद्धघम्मिलाः कृतस्नाया द्वादशतिलकाकिताः परमेष्विभन्त्र पठित्वा तान् कलशान् स्वस्वरूपयोगैर्गृह्णन्ति । ततस्तेऽपरं च श्राद्धाः स्वस्याभ्यासानुसारेण जिनस्तुतिपट्टपददर-
हास्तोपादि परिवर्त्तयन्ति । पूर्वकविकृतानि जिनाभिपेककाव्यानि पठन्ति । तत'—

नमो अरिहताण, नमोऽर्हत्सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ।

पूतं जन्मनि विश्वभर्तुरधिकं सम्यक्त्वभक्तिस्पृश', ह्यते. कर्म समीरवारिदमुखं काष्ठाकुमार्यो व्यधुः ।
तत्काल तवियेश्वरस्य निनिड सिंहासने प्रोन्नत, गतोद्भूतसमुद्भुरधजपटप्रग्व्या स्थितिं व्यानञ्जे ॥१॥

क्षोभात्तत्र सुरेश्वरः प्रसुप्तसौधकमाकान्तधीः कृत्वालक्तकसिक्तकर्मसदृश चक्षुःसहस्र दधौ ।
यच्च च स्मरणागतं करगतं कुर्वन् प्रयुक्तामधि, ज्ञानात्तीर्थकरस्य जन्म गुणे भद्रकर ज्ञानवान् ॥२॥

नम नम इति शब्दं ख्यापयस्तीर्थनार्थ, स झटिति नमति स्म प्रौढसम्यक्त्वभक्तिः ।
तदनु दिपि विमाने सा सुयोग्याख्यधंदाः सुररिपुमदमोघा वातिशब्दं चकार ॥३॥

द्वात्रिंशच्छविमानमडले तत्समा महाधंदाः । ननदुः सुदुःप्रधर्पा हर्षेत्किपं वितन्वन्त्यः ॥४॥

तस्मान्निश्चित्य विश्वाधिपतिजनुरयो निर्जरेन्द्रः स्वकल्पान् ,
कल्पेन्द्रान् व्यन्तरेन्द्रानपि भवनपतींस्तारकेन्द्रान् समस्तान् ।
आह्वायाह्वाय तेषां स्वमुखभवगिराख्याय सर्वं स्वरूपं,
श्रीमत्कार्तस्वराद्रेः शिरसि परिकरालंकृतान् प्राहिणोच्च ॥ ५ ॥

ततः स्वयं शक्रसुराधिनाथः प्रविश्य तीर्थङ्करजन्मगेहम् ।
परिच्छदैः सार्द्धमथो जिनाम्नां प्रस्वापयामास वरिष्ठविद्यः ॥ ६ ॥

कृत्वा पञ्चवर्षं विष्टपपतिः संधारणं हस्तयो-रुल्लस्योद्वहनं च चामरयुगप्रोद्भासनानाचालनम् ।
वज्रेणापि धृतेन नर्तनविधिं निर्वाणदातुः पुरो, रूपैः पञ्चभिरेवमुत्सुकमनाः प्राचीनवर्हिर्व्यधात् ॥ ७ ॥
सामानिकाङ्गैश्चैवं परिवारितः सुराधीशः, विभ्रत् त्रिभुवननाथं प्राप सुराद्रिं सुरगणाढ्यम् ॥ ८ ॥
तत्रेन्द्रास्त्रिदशाप्सरःपरिवृता विश्वेशितुः संमुखं, मंक्षागत्य नमस्कृतिं व्यधुरलं स्वालंकृतिभ्राजिताः ।
आनन्दान्ननृतुस्तथा सुरगिरिस्तुद्वयद्भिराभास्वरैः, शृङ्गैः काञ्चनदानकर्मनिरतो भाति स्म भक्त्या यथा ॥ ९ ॥
अतिपांडुकंवलाया महाशिलायाः शशांकधवलायाः । पृष्ठे शशिमणिरचितं पीठमधुदेवगणवृषभाः ॥ १० ॥
तत्राधायोत्सङ्गे ईशानसुरेश्वरो जिनाधीशम् । पद्मासनोपविष्टो निविडां भक्तिं दधौ मनसि ॥ ११ ॥

इन्द्रादिष्टास्तत आमियोगिकाः कलशगणमथानिन्युः । वेदरसखनसुमंग्व्यं मणिरजतसुवर्गमुद्रचित्तम् ॥१२॥

कुमाश्च ते योजनमात्रपक्त्रा आयाम औनत्यमर्थेषु चैवम् ।
दशाष्टगार्हत्करयोजनानि द्वित्येकधातुप्रतिपगगर्भाः ॥१३॥

नीरैः सर्वसरित्तडागजलधिग्रख्यान्यनीराशया-नीतैः सुन्दरगन्धगर्भिततरैः स्फूर्जैरल शीतलैः ।
भृत्पदैर्वपतेर्मणिमयमहापीठस्थिताः पूरिताः, कुमास्ते कुसुमस्रजा समुदयैः रुठेषु सभाविताः ॥१४॥

पूर्वमन्युतपतिर्जिनेशितुः स्नात्रकर्म विधिवद् व्यधान्महत् ।
तैर्महाकलशचारिभिर्धनैः प्रोद्धसन्मलयगन्धधारिभिः ॥१५॥

चतुर्दृपभशृङ्गोत्थ-धाराष्टरुदुदं चयन् । सौधमार्मिधिपतिः स्नात्र विश्वभर्तुरपूरयत् ॥ १६ ॥

शेष क्रमेण तदनन्तरमिन्द्रदृन्द कल्पासुरक्षेपननाथमुख व्यधत् ।
स्नात्र जिनस्य कलशैः कलितप्रभोदं प्रावारवेयविनिगारितसर्वपापम् ॥१७॥
तस्मिन् क्षणे बहुलवादितागीतनृत्य-गर्भं महं च सुमनोऽप्सरसो व्यधुस्तम् ।
येनादधे स्फुटसदाविनिविष्टयोग-स्तीर्थंरुरोऽपि हृदये परमाणुचित्तम् ॥१८॥

मेरुशृंगे च यत्स्नात्रं, जगद्भर्तुः सुरैः कृतम् । बभूव तदिहास्त्वेत—दस्मत्करनिषेकतः ॥१९॥

इति पठित्वा सर्वैः स्नात्रकारैः समकालं जिनविम्बे कलशाभिषेकः करणीयः । एवमष्टोत्तरशतादिवारान् (१०८ बारान् कलशाभिषेकः) पुनः पुनरन्तिमं (मेरुशृंगे०) श्लोकं पठित्वा जिनस्नात्रं करणीयम् । एवं स्नात्रविधौ निर्वर्तिते कोमलैर्भूपचूर्णवासितैर्वस्त्रैर्जिनाविम्बं मार्जयेत् । ततः कस्तूरिका—कुङ्कुम—कर्पूर—श्रीखंडादिविलेपनं गृहीत्वा—

कस्तूरिकाकुङ्कुमरोहणदुः कर्पूरकक्कोलविशिष्टगन्धम् । विलेपनं तीर्थपतेः शरीरे करोतु सङ्घस्य सदा विद्वद्भिम् ॥१॥

तुरापाट् स्नात्रपर्यन्ते विदधे यद्विलेपनम् । जिनेश्वरस्य तद्भूया—दत्र विम्बेऽस्मदादृत्तम् ॥२॥

अनेन वृत्तद्वयेन विलेपनं विम्बस्य । ततः पुष्पमालादि गृहीत्वा—

मालतीविचकिलोज्ज्वलमल्लीकुन्दपाटलसुवर्णसुमैश्च । केतकैर्विचिता जिनपूजा मङ्गलानि सकलानि त्रिदध्यात् ॥१॥

स्नात्रं कृत्वा सुरावीशै—र्जिनाधीशस्य वर्धमणि । यत्पुष्पारोपणं चक्रे तदस्त्वस्मत्करैरिह ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विम्बे पुष्पमालादिपूजा । ततो मुकुटकुंडलहारदिभूषणानि गृहीत्वा—

केयूरहारकटकैः पटुभिः किरीटैः सत्कुंडलैर्मणिमयीभिश्चोर्मिकाभिः ।

विम्बं जगत्त्रयपतेरिह भूषयित्वा पापोच्चयं सकलमेव निकृन्तयामः ॥१॥

या भूपा त्रिदशाधीशैः स्नात्रान्ते मेरुमस्तके । कृता जिनस्य सात्रास्तु भविकैर्भूषणान्विता ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्यस्य भूषणपरिधानम् । ततः कलानि गृहीत्वा—

सञ्चालिकेरफलदूरसालजम्बू—द्राक्षापरूपकसुदाडिमनागरङ्गैः ।

यातामपूगरुदलीफलजममूल्यैः श्रेष्ठैः कलैर्जिनपति परिपूजयामः ॥१॥

यत्कृतं स्नात्रपर्यन्ते सुरेन्द्रैः फलदौकनम् । तदिहास्मत्करादस्तु यथासम्पत्तिनिर्मितम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्याग्रे फलदौकनम् । ततोऽश्वतान् गृहीत्वा—

अखडिताश्वतैः पूजा या कृता हरिणार्हतः । सास्तु भव्यकरामोर्जै—रत्र विभ्वे विनिर्मिता ॥१॥

इति वृत्तेन विभ्याग्रेऽश्वतदौकनम् । ततो जलभृतकलश गृहीत्वा—

निर्झरनदीपयोनिधि—चापीरूपादितः समानीतम् । सलिल जिनपूजाया—महाय निहन्तु भवदाहम् ॥१॥

मेरुशृङ्गे जगद्भर्तुः सुरेन्द्रैर्यजलार्चनम् । विहित तदिह श्रोत्र—मातनोत्तरस्मदादृतम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्याग्रे जलरुलशदौकनम् । ततो धूप गृहीत्वा—

कर्पूरागस्तचन्दनादिभिरल कस्तूरिकाभिश्चितैः, सिल्हाद्यैः सुसुगन्धिभिर्निर्दुतरधूपैः कृशानदूर्गतैः ।

पातालक्षितिगोनिगासिमस्ता संप्रीणकैरुत्तमै—र्धमाद्भान्तनभस्तर्लैर्जिनपति सपूजयामोऽधुना ॥१॥

या धूपपूजा देवेन्द्रैः स्नात्रानन्तरमादधे । जिनेन्द्रस्यास्मदुत्कर्षा—दस्तु स्नात्रमहोत्सवे ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन धूपोत्क्षेपणम् । ततो दीपं गृहीत्वा—

अन्तर्ज्योतिर्द्योतितो यस्य कायो यत्संस्मृत्या ज्योतिरुत्कर्षमेति ।

तस्याभ्यासे निर्मितं दीपदानं लोकाचारख्यापनाय प्रभाति ॥१॥

या दीपमाला देवेन्द्रैः सुमेरौ स्वामिनः कृता । स्नात्रान्तर्गतमस्माकं विनिहन्तु तमोभरम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन दीपदानम् । ततो (पट्टरस) नैवेद्यं गृहीत्वा—

ओदनैर्विविधैः शक्रैः पक्वान्नैः पट्टरसान्वितैः । नैवेद्यैः सर्वसिद्ध्यर्थं जायतां जिनपूजनम् ॥१॥

इति नैवेद्यद्वौकनम् । ततो गोधूमादिसर्वधान्यं गृहीत्वा—

गोधूमतन्दुलतिलैर्हरिमन्थकैश्च मुद्गाढकीयवकलायमकुष्टकैश्च ।

कुल्माषवृष्टवरचीनकदेवधान्यैर्मन्थैः कृता जिनपुरः फलदोषदास्तु ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्वधान्यद्वौकनम् । ततः सर्ववेपथ्वारं गृहीत्वा—

शुठीरुणामरिचरामठजीरधान्य-श्यामासुराग्रभृतिभिः पटुयेसगरैः ।
सदौकन जिनपुरो मनुजैर्निधीय-मान मनासि यशसा निमलीकरोतु ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्ववेसवारदौकनम् । ततः सर्वैर्पिधिं गृहीत्वा-

उशीरवटिकाशिरोज्ज्वलनचव्यधारीफलै-र्नलासलिलवत्सर्गैर्धनचिभावरीयासकैः ।
त्रचाग्रनिदारिकामिशिशताह्वयाचन्दनैः, प्रियगुतगरैर्जिनेश्वरपुरोऽस्तु मे दौकनम् ॥२॥

इति जिनाग्रे सर्वैर्पिधिदौकनम् । ततस्ताम्रुलं गृहीत्वा-

भुजङ्गवल्लीच्छदनैः सिताभ्र-रुस्तुरिकैलासुषुम्पमिश्रैः ।
सजातिकोशैः सममेव चूर्णै-स्ताम्रुलमेव तु कृत जिनाग्रे ॥३॥

इति जिनाग्रे ताम्रुलदौकनम् । ततो वस्त्रं गृहीत्वा-

सुमेरुशृंगे सुरलोकनाथः स्नात्रावसने प्रचिलिप्य गन्धैः ।
जिनेश्वर वस्त्रचयैरनेकै-राच्छादयामास निपक्तभक्तिः ॥४॥

ततस्तदनुकारेण साम्प्रतं श्राद्धपुङ्गवाः । कुर्वन्ति वसनैः पूजां त्रैलोक्यस्वामिनोऽग्रतः ॥२॥
इति वृत्तद्वयेन विम्वस्य वस्त्रपूजा । ततः सुवर्णरूप्यमुद्रा गृहीत्वा—

सुवर्णमुद्रामणिभिः कृतास्तु पूजा जिनस्य स्नपनावसाने ।
अनुष्ठिता पूर्वसुराधिनाथैः सुमेरुशृङ्गे धृतभावशुद्धैः ॥१॥

अनेन वृत्तेन सुवर्णरूप्यटङ्कमुद्रामणिभिर्विम्बस्याङ्गपूजा । ततो जिनविम्बाग्रतो विस्तीर्णश्रीपर्णिपीठं अन्यो-
त्तमकाष्ठपीठं वा न्यस्य भूमिं वा शुद्धगोमयेन समारचय्य पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

मङ्गलं श्रीमदर्हन्तो, मङ्गलं जिनशासनम् । मङ्गलं सकलः सङ्घो, मङ्गलं पूजका अमी ॥१॥

इति (अष्टमंगल) पीठोपरि समारचितभूमौ वा पुष्पाञ्जलिक्षेपः । (१) ततो दर्पणालेखनसामग्रीं गृहीत्वा—
आत्मालोकविधौ जनोऽपि सकलस्तीव्रं तपो दुश्चरं, दानं ब्रह्म परोपकारकरणं कुर्वन् परिस्फूर्जति ।
सौख्यं यत्र सुखेन राजति स वै तीर्थाधिपस्याग्रतो, निर्मेयः परमार्थवृत्तिविदुरैः संज्ञानिभिर्दर्पणम् ॥१॥

अनेन वृत्तेन चन्दनमयं वा स्वर्णरूप्ययवमयं वा तन्दुलमयं वा जिनविम्बाग्र दर्पणं लिखेत् । (२) ततो
भद्रासनालेखनम्—

जिनेन्द्रपादैः परिपूज्य पुष्टै-रतिप्रभांरपि सन्निरुष्टम् ।
भद्रासन भद्रकर जिनेन्द्र-पुरो लिखेन्मङ्गलसत्प्रयोगम् ॥२॥

पूर्ववत् भद्रासन लिखेत् । (३) अथ चर्द्धमानसपुटलेखनवृत्तम्—

पुण्य यशःसमुदयः प्रभुता महत्त सौभाग्यधीविनयशर्मसनोरथाश्च ।
चर्द्धन्त एव जिननायक ते प्रसादात् तद्वर्द्धमानयुगसपुटमादधानः ॥३॥

चर्द्धमानयुगमपुट लिखेत् । (४) पुनः पूर्णकलशलेखनम्—

विश्वत्रये च स्वकुले जिनेशो व्याख्यायते श्रीकलशायमानः ।
अतोऽत्र पूर्णकलश लिखित्वा जिनार्चनाकर्म कृतार्थयामः ॥४॥

पूर्णकलश लिखेत् । (५) अथ श्रीवत्सलेखनम्—

अन्तः परम ज्ञान यद् भाति जिनाधिनाथद्वयस्य । तच्छ्रीवत्सव्याजात् प्रकटीभूत तद्विवर्न्दे ॥५॥

श्रीवत्स लिखेत् । (६) अथ मत्स्ययुगमलेखनम्—

तद्वत्स्यपञ्चशर्केननभानकल्पन कर्तुं मुधा सुवननाथ निजापराधम् ।

सेवां तनोति पुरतस्तव मीनयुग्मं श्राद्धैः पुरो विलिखितोरुनिजांगयुक्त्या ॥६॥

मत्स्ययुग्मं लिखेत् । (७) अथ स्वस्तिकलेखनम्—

स्वस्तिश्रीभूगगननाविष्टये—वृद्धितं जिनवरोदयेक्षणात् ।

स्वस्तिकं तदनुमानतो जिनवस्याग्रतो बुधर्जनविलिख्यते ॥७॥

स्वस्तिकं लिखेत् । (८) अथ नन्द्यावर्तलेखनम्—

त्वत्सेवकानां जिननाथ दिक्षु सर्वासु सर्वे निधयः स्फुरन्ति ।

अतश्चतुर्द्वा नवकोणनन्द्या—वर्त्तः सतां वर्त्तयतां मुखानि ॥८॥

नन्द्यावर्त्तं लिखेत् । ततोऽष्टमङ्गलानि गन्ध—पुष्प—फल—पक्वान्नादिभिः पूजयेत् । ततः पुष्पमालां गृहीत्वा—
दर्पणभद्रासनवर्द्धमान—पूर्णघटमत्स्ययुग्मैश्च । नन्द्यावर्त्तश्रीवत्सविस्फुटस्वस्तिकैर्जिनाचर्त्तु ॥९॥

अनेन वृत्तेन जिनविम्बोपरि पुष्पमालां न्यसेत् । तदनन्तरं पुष्पं गृहीत्वा—

देवेन्द्रैः कनकाद्रिभूर्धनि जिनस्नावेण गन्धार्पणं, पुष्पैर्भूषणवस्त्रमङ्गलगणैः संपूज्य मातुः पुनः ।

आनीयान्यत एवमत्र भविका विम्बं जगत्स्वामिन—स्तकृत्यानि समाप्य कल्पितमतः संग्राहयत्यास्पदम् ॥१॥

अनेन विम्बं स्नपनपीठादुत्थाप्य यथास्थानं स्थापयेत् । ततः—

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मन्यहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देवं क्षमस्व परमेश्वर ॥१॥
आह्वानं नैव जानामि न जानामि विसर्जनम् । पूजाविधिं न जानामि प्रसीद परमेश्वर ॥२॥

कीर्तित्रियोऽं आघातना या० इत्यादि पठनीयम् । इति पुष्परोपणम् । तदनन्तरं पूर्वरीत्या आरात्रिकमाङ्ग-
लिकादिकर्मकरणं पूजाकर्मवत् । (आरात्रिकं भगलदीपश्च) तदनन्तरं चैत्यपूजनं साधुवन्दनं च । इति
बृहत्स्नानम् ॥

एवं विधिना स्नानविधिनन्तरं स्नानोदकं सर्वं ग्राह्यं सर्वतीर्थजलं च समीक्ष्य त्रिम्बोमे सुविलिप्तभूभौ चतुष्किंकोवरि-
न्यस्तस्य यथासंपत्तिकृतस्य, बद्धकठस्य, मदनफलादिरक्षस्य शान्तिकलशस्य मध्ये निक्षिपेत् । रक्षादि बन्धनं सर्वत्र शान्तिसन्ने-
ततः कलशमण्डले स्वर्णरत्नमुद्रां पुष्पफलानि, नालिकेरं च शान्तिसन्ने न्यसेत्-ततः शुद्धोदकैरखण्डधारया, द्वौ स्नानत्रयारौ
स्नानकलशं पूरयत् । उपरि छशाकारेण (छशाधारेण) आकलशमूलावलम्बितं सदशवक्त्रं बध्नीयात् । गुरुश्च कुशेन ता-
जलधारां, शान्तिकलशे निपतन्तौ, शान्तिसदृशं पठन्नभिमन्त्रयति । शान्तिसदृशं यथा—

अथप्रतिष्ठिते विम्बे प्रतिष्ठास्वखिलासपि शान्तिके पौष्टिके चैव पर्वसु शौढकर्मसु ॥१॥
तीर्थे नव्यासु यात्रासु प्राप्ते विम्बे नवेषि च, बृहत्स्नानविधिर्योज्यः स्याद्वादोऽन्यत्र कर्मणि ॥२॥
इति बृहत्स्नानविध्युपयोगः ॥ आचारदिनकर पृ० १८९ ॥

॥ अथ श्रीशान्तिदण्डकः ॥

नमः श्रीशान्तिनाथाय, सर्वविघ्नापहारिणे ।
सर्वलोकप्रकृष्टाय, सर्ववाञ्छितदायिने ॥१॥

इह हि भरतैरावतविदेहजन्मनां, तीर्थकराणां जन्मसु चतुःषष्टिसुरासुरेन्द्राश्च
चलितासना विमानघंटाटंकारधुभिताः प्रयुक्तावधिज्ञानेन, जिन-जन्म-विज्ञान-परमतम-
प्रमोद-पूरिताः मनसा नमस्कृत्य जिनेश्वरं सकलसामानिकांगरक्षपार्षद्यत्रायस्त्रिशङ्खो-
कपालाकनिप्रकीर्णकाभियोगिकसहिताः साष्पसरोगणाः सुमेरुशृंगमागच्छन्ति. तत्र च
सौधर्मेन्द्रेण विधिना करसंपुटानीतांस्तीर्थकरान् पांडुकंबलातिपांडुकंबलारक्तकंबलातिरक्तकं-
बलाशिलासु, न्यस्तसिंहासनेषु, सुरेन्द्रक्रोडस्थितान् कट्विपतमणिसुवर्णादिमययोजनमु-
खकलशोद्गर्गतैस्तीर्थवारिभिः स्नपयन्ति. ततो गीत-नृत्य-वाद्य-महोत्सवपूर्वकं शान्तिमु-

द्रुघोपयन्ति ततस्तत्कृतानुसारेण वयमपि तीर्थकरस्नात्ररूपानन्तर शान्तिसुद्रुघोपयामः
सर्वे कृतावधानाः सुरासुरनरोरगाः शृण्वन्तु स्वाहा

ॐ अहं नमो नमो जय जय पुण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्ता प्रीयन्ता भगवन्तोऽहन्तो
विमलकेवलाखिलोकपूज्या-खिलोकोद्योतकरा महतिशया महानुभावा महातेजसो
महापराक्रमा महानन्दा

ॐ ऋषभ अजित-संभव-अभिनन्दन, सुमति-पद्मप्रभ-सुपार्श्व-चन्द्रप्रभ-सुविधि-
शीतल-श्रेयास-वासुपूज्य-विमल-अनन्त-धर्म-शान्ति-कुंधु-अर-मल्लि-सुनिसुव्रत-
नमि-नेमि-पार्श्व-वर्धमानान्ता जिना अतीतानागतवर्तमानाः पचदशकर्मभूमिसंभवा
विहरमाणाश्च, शाश्वतप्रतिमागता भवनपतिव्यंतरज्योतिष्क-वैमानिक-भवनसंस्थिताः
तिर्यग्लोक-नंदीश्वर-रुचकेषुकार-कुंडल-वैताल्य-गजदंत-वक्षस्कार-मेरुकृतनिलया जिनाः
सुपूजिताः सुस्थिता. शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ देवाश्चतुर्णिकाया भवनपति-व्यंतर-ज्योतिष्क-वैमानिकास्तदिन्द्राश्च साप्सरसः

सायुधाः सवाहनाः सपरिकराः प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ रोहिणी-प्रज्ञप्ति-वज्रशंखला-वज्रांकुशी-अप्रतिचक्रा-पुरुषदत्ता-कालि-महा-
कालि-गौरी-गान्धारी-सर्वास्त्रा-महाज्वाला-मानवी-वैरोट्या-अच्छुप्ता-मानसी-महा-
मानसीरूपाः षोडशविद्यादेव्यः सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकारिण्यो भवन्तु स्वाहा.

ॐ अहंसिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुपरमेष्ठिनः सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकरा
भवन्तु स्वाहा.

ॐ अश्विनी-भरणी-कृतिका-रोहिणी-मृगशीर-आर्द्रा-पुनर्वसु-पुष्य-आश्लेषा-
मघा-पूर्वाफाट्गुनी-उत्तराफाट्गुनी-हस्त-चित्रा-स्वाति-विशाखा-अनुराधा-ज्येष्ठा-मूल-
पूर्वाषाढा-उत्तराषाढा-अभिजित्-श्रवण-धनिष्ठा-शतभिषक्-पूर्वाभद्रपदाउत्तराभद्रपदारे-
वती-रूपाणि नक्षत्राणि सुपूजितानि प्रीतानि शान्तिकराणि भवन्तु स्वाहा.

ॐ मेष-वृष-मिथुन-कर्क-सिंह-कन्या-तुला-वृश्चिक-धनु-मकर-कुंभ-मीनरूपा

राशयस्सुपूजिताः सुप्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा

ॐ सूर्य-चंद्रागारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनैश्चर-राहु-केतुरूपाः प्रहाः सुपूजिता प्रीता. शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निर्ऋति-वरुण-वायु-कुवेरेशान-नाग-ब्रह्मरूपा दिक्पाला. सुपूजिताः सुप्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ गणेश-स्कन्द-क्षेत्रपाला देश-नगर-ग्रामदेवता. सुपूजिताः सुप्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा

ॐ अन्येऽपि क्षेत्रदेवा जलदेवा भूमिदेवाः सुपूजिताः सुप्रीताः भवन्तु स्वाहा. शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा

ॐ अन्याश्च पीठोपपीठक्षेत्रोपक्षेत्रवासिन्यो देव्यः सपरिकराः सवटुकाः सुपूजिताः सुप्रीता भवन्तु (स्वाहा) शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ सर्वेऽपि तपोधन-तपोधनी-श्रावक-श्राविकाभवाश्चतुर्णिकायदेवाः सुपूजिताः
सुप्रीता भवन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ अत्रैव देश-नगर-ग्राम-ग्रहेषु दोष-रोग-वैर-दौर्मनस्य-दारिद्र्य-मरक-वियोग-दुःख-
कलहोपशमेन शान्तिर्भवतु. दुर्मनोभूत-प्रेत-पिशाच-यक्ष-राक्षस-वैताल-झोटिक-शाकिनी-
डाकिनी-तस्कराततायिनां प्रणशेन शान्तिर्भवतु. भूकम्प-परिवेष-विद्युत्पातोढकापात-क्षेत्र-
देश-निर्घात-सर्वोत्पात-दोषशमनेन शान्तिर्भवतु. अकाल-फल-प्रसूति-वैकृत्य-पशुपक्षि-
वैकृत्याकालदुश्चैष्टा-प्रमुखोपप्लवोपशमनेन शान्तिर्भवतु. ग्रहगणपीडित-राशिनक्षत्रपीडो-
पशमनेन शान्तिर्भवतु. जांघिक-नैमित्तिकाकस्मिक-दुःशकुन-दुःस्वप्नोपशमनेन शान्ति-
र्भवतु. कृतक्रियमाण-पापक्षयेण शान्तिर्भवतु. दुर्जन-दुष्ट-दुर्भाषक-दुश्चिन्तक-
दुराराध्य-शत्रूणां दुरापगमनेन शान्तिर्भवतु.

उन्मृष्ट-रिष्ट-दुष्ट-ग्रह-गति, दुःस्वप्न-दुर्निमितादि; संपादित-हित-संपन्नामग्रहणं,

जयति शान्ते ॥ १ ॥ या शान्तिः शान्तिजिने, गर्भगतेऽथाजनिष्ट - वा जाते, सा शान्तिरात्र भूयात्, सर्वसुखोत्पादनाहेतुः ॥ २ ॥

अत्र च गृहे सर्वसपदागमनेन, सर्वसंतानवृद्धया, सर्वसमीहितवृद्धया, सर्वोपद्रवनाशेन मागदयोःसवप्रमोद-कौतुक-विनोद-दानोद्भवेन शान्तिर्भवतु

भ्रातृ,-पत्नी,-मित्र,-संवंधिजन,-नित्य-प्रमोदेन शान्तिर्भवतु आचार्योपाध्याय,-तपोधन-तपोधना-श्रावक-श्राविकारूपसंघस्य शान्तिर्भवतु सेवक,-भृत्य-दास,द्विपद,-चतुष्पद,-परिकरस्य शान्तिर्भवतु अक्षीणकोशकोष्ठागारजलवाहनाना नृपाणा शान्तिर्भवतु

श्रीजनपदस्य शान्तिर्भवतु. श्रीजनपदमुख्याणा शान्तिर्भवतु श्रीसर्वाश्रमाणा शान्तिर्भवतु पुरमुख्याणा शान्तिर्भवतु. राजसन्निवेशाना शान्तिर्भवतु. धन,-धान्य-वस्त्र-हिरण्याना शान्तिर्भवतु ग्राम्याणां शान्तिर्भवतु क्षेत्रिकाणां शान्तिर्भवतु. क्षेत्राणा शान्तिर्भवतु

सुवृष्टाः सन्तु जलदाः, सुवाताः सन्तु वायवः ।
सुनिष्पन्नास्तु पृथिवी, सुस्थितोऽस्तु जनोऽखिलः ॥ १ ॥

ॐ तुष्टिः-पुष्टिः-वृद्धिः-सर्वसमीहितवृद्धिर्भूयात्.

शिवमस्तु सर्वजगतः परहितनिरता भवन्तु भूतगणाः ।
दोषाः प्रयान्तु नाशं, सर्वत्र सुखीभवन्तु लोकाः ॥ १ ॥
सर्वेऽपि सन्तु सुखिनः, सर्वे सन्तु निरामयाः ।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग् भवेत् ॥ २ ॥

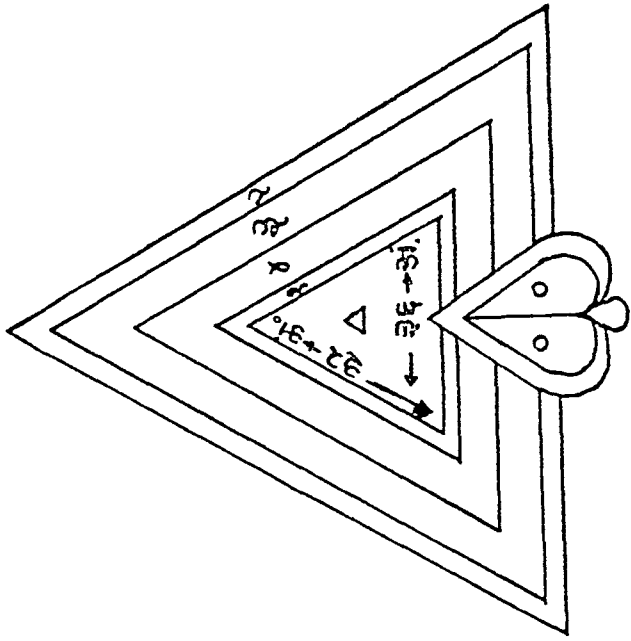
जगत्यां सन्ति ये जीवाः स्वस्वकर्मानुसारिणः ।
ते सर्वे वाञ्छितं स्वं स्वं, प्राप्नुवन्तु सुखं शिवम् ॥ ३ ॥

इति शान्तिदंडकं जलधाराभिमन्त्रसहितं त्रिः पठेत् ततः शान्तिकलशजलेन

शान्तिकारयितार सपरिवारमभिषिचेत् सर्वत्र गृहं ग्रामं च । दिक्पालादि सर्व-
देवत-विसर्जनं यान्तु देव० इत्यादि उक्त्वा पूर्ववत् ॥ इति शान्तिकम् ॥

॥ अथ शान्तिक—फलम् ॥

सर्वत्र गृहिसंस्कारे, सूति-मृत्यु-विवर्जिते, प्रतिष्ठासु च सर्वासु, यपमास्या वत्सरेऽथवा ॥१॥
आरब्धे च महाकार्ये, जातेऽप्युत्पातदर्शने, रोग-दोषे महाभीतौ, संकटोपगमेऽपि च ॥२॥
गतभूम्यादिलाभे च, महापापस्य संभवे । काराप्यं शान्तिक नूनं, धीमद्विभृहमेधिभिः ॥३॥
दुरितानि क्षयं यान्ति, रोगदोषौ च शाम्यतः । दृष्टेदेवासुरा मर्त्याः सपत्ना स्युः पराङ्मुखाः ॥४॥
सौमनस्यं शुभं श्रेयः, तुष्टिः पुष्टिर्विवर्धते । समीहितस्य सिद्धिः स्याच्छान्तिकस्य विधानतः ॥५॥
इति सामान्यशान्तिकफलं, शान्तिकान्ते साधुभ्यो विपुलवस्त्रपात्रभोजनोपकरणदानं दद्यात्-
अत्र गृहे (अस्मिन् जंबुद्वीपे० इत्यादि) कथिते गृहाधिपस्य नामोच्चारं कुर्यात्. (आचार-
दिनकर पृ० २२० तः २२५) इति शान्तिककार्ये विशेष-पूजा-विधानम् ।

ચોરસ (૨૪ આંગળ) ક્ષેત્રફળના ૩ ભાગ કરવા. (૮ આંગળ) એક ભાગ આગળ વધારવો. (તૃતીયાંશ ૩૨ આંગળ,) ચોરસ (૨૪ આંગળ) ક્ષેત્રફળના ૪ ભાગ કરવા. તેમાંનો એક એક ભાગ (૬-૬ આંગળ ચતુર્થોંસ) પડેજે એ યાજ્ઞુ વધારવો (૩૬ આંગળ) અને ત્રિકોણ કરવું. ઇતિ.

પ્રકૃતિ ‘ક્ષેત્ર’ ૨૪ આંગળ, તેના આઠ ભાગ કરવા તેમાંથી ‘૫’ ભાગ કોટલે ‘૧૫’ આંગળ જોટલું જમીનમાં જોડવું જમીન ઉપર ઉંચાઈમાં ૯ આંગળની ૩ મેખલા કરવી, (પ્રથમ એક આંગળ પુષ્પકંઠ કરવો.) ઉપરથી પહેલી મેખલા ૪ આંગળ ઉંચી અને ૪ આંગળ પહોળી કરવી. તે પછી મધ્યમાં ઘીજી મેખલા ૩ આંગળ ઉંચી, ૩ આંગળ પહોળી કરવી, ત્રીજી મેખલા નીચેની ૨ આંગળ ઉંચી અને ૨ આંગળ પહોળી બનાવવી. ॥ ઇતિ ॥

ચોની વ્યાસની અર્ધી. વ્યાસ ૨૪ આંગળ તેની અર્ધી-૧૨ આંગળ લાંબી કરવી, ૮ આંગળ પહોળી, ૧૨ આંગળ ઉંચી કરવી અને નીચેથી લારી, ઉપર એક આંગળ સંકલિત અને જમીનના મૂળ સહિત છિદ્રની નાળ ૧૨

આગળ ઉચ્ચી અને આગળના ભાગમા ૧ આગ નમતી, અદર એક આગળ કંઠની બહાર કુડમા પ્રવેશ કરવાવાલી અને વચમા એક આગળ ખાતશુક્ત બનાવવી, માટીના ૨ ગોળા બને બાન્ધુ પુષ્ટ ઉપર રાખવા, એક આગળ પહેાળી એક આગળ ઉચ્ચી તેની પરિધિ ચારે બાન્ધુ રહે, આ સુન્દર પીપળાના પાનની આકૃતિ જેવી ચોની બનાવવી ॥ ઇતિ ॥

શાન્તિકપૂજનની હવન સામગ્રી.

(૧) પચ પરમેષ્ઠિ હોમમા—ખાડ, ઘી દુધપાક ચદન અને સેરનના તથા ખીજડાના છોડીઆ (૨) દશ દિકૃપાલ હોમમા—ઘી, મધ, ગોળ ચુગળ, દ્વધપાક, શેરડીના કકડા, પીપળો અને વડના છોડીઆ (૩) બાર શાશિ હોમમા—દ્વધ, ઘી, વડ અને બીલના છોડીઆ (૪) નક્ષત્ર હોમમા—ઘી, મધ, ચુચુલકળ, પીપળા અને વડના છોડીઆ (૫) નવગ્રહ હોમમા—ઘી, મધ દ્વધપાક, શેરડીના કકડા, કેાડું, પીપળાના છોડીઆ (૬) સોળ વિદ્યાદેવી હોમમા—ઘી, ખાડ, દ્વધપાક, શેરડીના કકડા, પીપળાના છોડીઆ (૭) ગણુપતિ હોમમા—લાડવા ચૂરમાના, ઉબરના છોડીઆ (૮) કાર્તિકેયહોમમા—ઘી, દ્વધપાક, મહુડાના ફૂત, પીપળાના છોડીઆ (૯) ક્ષેત્રપાલ હોમમા—તલના લાડવા, ધતુરાના છોડીઆ (૧૦) પુરંદેવતા હોમમા—ઘી, ગોળ, શેરડીના કકડા, વડના છોડીઆ (૧૧) ચાર નિકાયદેવ હોમમા—દ્વધપાક, શેરડીના કકડા, જુદી જુદી જાતના ફેલો, વડના, પીપલના છોડીઆ

ક્રિયાકારક પોતાના હાથના ૨૪ આગળ પ્રમાણે ચોરસ કુડનુ માપ લેવુ, બીજા કુડેનુ માપ પણ પોતાના એક હાથ યાને ૨૪ આગળના પ્રમાણથી લેવુ ૧૦૦ આહુતિથી માડીને ૧૦૦૦ આહુતિ સુધીમા ૨૪ આગળ પ્રમાણ ચોરસકુડ લેવો બેઇએ તેનાથી નાનો અગર ઘોટો ન લેવો બેઇએ

બૃહત્સ્નાત્ર સામગ્રી

(૧) ત્રણ કુસુમાંજલિ. (૨) આઠ સ્નાત્ર- ૧ કીર, ૨ દધિ, ૩ ઘી, ૪ શેરડીનો રસ, ૫ જલ, ૬ સહેસમૂલ, ૭ શતમૂલ, ૮ સર્વૌષધિ. (૩) ધૂપ. (૪) શકેસ્તવ, (૫) અભિષેકના ૧૯ કાવ્યો. (૬) છેલ્લું કાવ્ય બોલી ૧૦૮ અભિષેક કરવા.

૧ કસ્તૂરિકા વિદોપન. ૨ પુષ્પમાલા, ૩ આભૂષણ-મુગટ-હાર વગેરે. ૪ ફલદૌકન, ૫ અક્ષતદૌકન, ૬ જલકલશ દૌકન, ૭ ધૂપ, ૮ દીપ, ૯ ષટ્સનેવેદ્ય, ૧૦ સર્વધાન્યદૌકન. ૧૧ સર્વવેસવાર (સુંઠ, મરી, મઠ), ૧૨ સર્વૌષધિ દૌકન, ૧૩ તાંબુલ દૌકન, (તાંબુલ નંગ. ૭) ૧૪ વક્ષ પૂજા, ૧૫ સુવર્ણ રોગ્ય-મુદ્રાપૂજન, ૧૬ કુસુમાંજલી પૂર્વક આગટમંગલપૂજન ૧૭ પુષ્પમાલા જિનબિંબોપરિ સ્થાપન, ૧૮ આરતી, મંગલહીવો, આસાહીનં ૦ પુષ્પારોપણ, વિસર્જન.

॥ વિસર્જન વિધિ ॥

પીઠ વિસર્જન-પીઠ પાસે જઈને “ યાન્તુ દેવગણાઃ સર્વે, પૂજામાહાય મામધીમઃ; સિદ્ધિ દત્વા ચ મહર્તી, પુનરાગમનાય ચ ॥૧૧॥ ” હાથ જોડીને આ વાક્ય દરેક પીઠ આગલ બોલવું. મંત્ર— ઐ વિસર વિસર સ્વસ્થાનં ગચ્છ ગચ્છ સ્વાહા ” એમ બોલીને કુસુમાંજલિ પીઠ ઉપર નાખવી.

अपराधक्षामणम्

कीर्तिं श्रियो राज्यपदं सुखं, न श्रयिष्ये किञ्चन देवदेव ।
मत्पार्षणीयं भगवन् प्रदेयं, त्वद्दासता मा नय सर्वदापि ॥ १ ॥

आश्नातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चनेऽनुपक्ता ।
क्षमस्व त नाथ कुरु प्रसाद, प्राप्नो नराः स्युः प्रचुरप्रसादाः ॥ १ ॥

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मंत्रहीनं च यत्कृतम् ।
तत्सर्वं कृपया देवाः क्षमन्तु परमेश्वराः ॥ १ ॥

आह्वाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् ।
पूजां चैव न जानामि त्वमेव शरणं मम ॥ २ ॥

आशीर्वाद-श्लोकः—

सौभाग्यं भाग्यमर्थं किल विमलकुलं संभवथापि संपत्, लक्ष्मीसौख्यमंगे सखिसुतदयितामनुवर्गप्रवृद्धिः ।
सर्वस्तात् सारकल्पद्रुमजिनचरणेन्द्रीवरोद्यत्यसादात्, सौख्यं स्वर्गापवर्गप्रभवमपि जयो रम्यमैश्वर्यमाद्यु ॥ १ ॥

॥ इति श्री अर्हन्महापूजन-विधिः समाप्तः ॥

સાંસ્કૃતિક	૧૧૨	૧૧
સંસ્કૃત	૧૨	૧૨
દાડમ	૨૪	૨૪
સીતાદેવ	૨૪	૨૪
કાયા ચીક	૪૮	૪૮
ભમમદેવ	૩૦	૩૦
કાયા-પાકા ફેળા	૫૫	૫૫
બાકી મોમમના ફેળા	૫૫	૫૫
શેરડીના છ હિંચના કકડા	૩૧	૩૧
શેરડીના ૧૫૫ હિંચના કકડા	૧૦૧	૧૦૧
પાન ન ગ ૨૫૦		
શાકની યાદી		
કારેલા	શેર ૧	
સરગવાની સીંગ	" ૧	
કાકડી	" ૧	
બીડા	" ૧	
દીડાળા	" ૧	
નૈવેદ્યની યાદી		
કચસે લાકુ ન	૩૫	
બારી પુરી	" ૨૧	
મગજ	" ૩૧	
મોહનયાળ	" ૩૧	
ચેડા	" ૩૧	
લેખર	" ૧૧	
ખાન	" ૨૧	

" હીંચા તો ૦૫	
" મેડો તો ૦૫	
વિધિવાળા લાવશે.	
(હિન્મસદની ધર્મશાળેથી મળશે)	
પીંડના પદ ન ૮ નીચે મુજબ	
૧ પચપરચેદિ	
૨ દશદિકપાલ	
૩ બાર રાશી	
૪ અદાવીસ નક્ષત્ર	
૫ નવગ્રહ	
૬ સોલ વિદ્યાદેવી	
૭ પ્રકૃતિ દેવોના પદ	
૮ અષ્ટમગળ	
ગ ગાળજી-તીર્થજી-૧૦૮ કવના પાણી	
સીમમના ચાટવા ન ૨	
સાત દીવાની આરતી	
પરચુરણ સામાન	
બોયા ન ૧૦૦	
ચંપૂ, કાતર, સડી સૂચો, સોલ ન ૨	
દારાન રીલ ૧	
પીન ન ૫૦	
ગ્રીણી ખીનીઓ શેર ૦૫	
સોની ખીનીઓ શેર ૦૫	

નવમદેવ ન ગ ૫	
મુલાવતી શેર ૦૫	
મુદ શેર ૦૫	
કાળા મરી શેર ૦૫	
જીરાણી શેર ૦૫	
આખળા નવટાક	
પીંડી	"
ક ફેડી	"
નાગરચોય	"
માવતી	"
તીલી પોપર	"
મરજકાલના દાણા ન ગ ૦૧	
રતાજીનીનું લાકુ તોયા ૧	
અગરનું લાકુ તોયા ૨	
કાળા તલ શેર ૦૫	
તેલની શીશી ૧	
ગોળ શેર ૭	
લુર ખાડ શેર ૨	
સાકર શેર ૨	
અનાજની યાદી	
અખડ ચોખા મળી ૦૫	
૧ ઘઉં શેર ૨૫	
૨ જવ " ૧૫	

૪ જુનાર " ૧

અનાજની યાદી (ચાલ)

૫ મગ	શેર ૨૦
૬ અડદ	" ૨૦
૭ ચોળા	" ૧૦
૮ કાંગ	" ૦૧
૯ વાલ	" ૧૦
૧૦ વટાણા	" ૧૦
૧૧ તાંદરાં	" ૧૦
૧૨ ડાંગર	" ૨૦
૧૩ કળથી	" ૦૧

ધાણી શેર ૫

મમરા શેર ૦૧

અણાની દાળ શેર ૧

ઘઉંનો લોટ શેર ૫

ઘઉંના ફાડા " ૦૧

ગેંધાની સેવ " ૦૧

અણાનો લોટ " ૧

ચોળાનો લોટ " ૦૧

જેરો " ૦૧

વડી " ૦૧

નાનું રંદુ બડલ ૧

દોવાસળાની પેટી ૩

લાલ પેન્સીલ ૧

પુંદા નં. ૫

પંખો નં. ૧ (કવન માટે)

પુંજણી ૧

ચાળાકેટી ૧

સોરખી ૭ ૧

સાવરણી ૧

ગેસવા માટે સંચારીયા નં.

ગાલીચા નં. ૫

દમ નંબરના સુતરની આંટી ૧

ઇન્દોને પહેરવાના મુગટ નં. ૧૦

ઇન્દોને બેસવાના સિંહાસન નં. ૨

પીત્તાલીસ પનાનું પ્લાસ્ટીક વાર ૧૦

કાપડની યાદી

લાલ રેશમી વાર ૪૫

ચંપન પીજી રેશમી વાર ૩૫ (૧૦x૨૫)

લીલુ રેશમી વાર ૧૫

સફેદ રેશમી વાર ૩૭

પાંચ પેટા વાર ૪૫

સોનેરી તાસ વાર ૦૧

મલમલ વાર ૫

દામચામ

ખરકી " ૩૧

થેર બ વચના નેરેચના લાડના

૧ ચોખાના લાકુ નંગ ૬

૨ ચાખા મગના " ૬

૩ ચાખા આડના " ૬

૪ કાળા તલના " ૮

૫ મમરાના " ૬

૬ ઘઉંના " ૪

૭ અણાની દાળના " ૮

૮ ધાણીના " ૨

૯ ચુરમાના " ૧૫

(ગોળ થીતો પાગો કરી બતાવવા)

રોકડ નાણું

રોકડા રૂ. ૧૫૦

પાવલી રૂ. ૧૦

હુટા પૈસા રૂ. ૩

ગીની ૧

નોટા રૂ. ૨૫૦

પહેલા કિલોમીટર ફેસ વિગેરેની યાદી

ગુલાબ ૩૦૦

અમુક ૨૦૦

બાકી બુલ્ડોઝીંગ શેર ૧

સારવણ નગ ૫
 અરસુ — મીઠું — ૬૦૬૨
 ગે ના મે ના ગે ના
 ધાણાચુર — ૨૦૮
 ગે ના મે ના ૭૫
 આપુ મીઠું શેર ૨
 ગાયનું ઘી , ૧૫
 બેસનું ઘી " ૧૦
 દયાગ્ર કુપ " ૨
 અગરનતો શેર ૦૫
 મોગરાની અગરનતી પેકેટ ૩
 મળીવાળી અગરનતી " ૭
 વાસણું શેર ૦૫
 કપૂર (મીઠી ગોલી) તોલા ૩
 કમ્પુરી વાસ ૨
 અગર વાસ " ૨
 ગોરચદન " ૭
 કાસો શીંગતોલ તોલા ૦૫
 નુખદ શેર ૧
 સફેદ સુતરની તોકારવાળી ૧
 રૂઠર તોલા ૨૫

પાણીના આર ૫
 કમ્પુરી વાર ૪૦ (૪૫ પનાનો)
 છોતીયા નમ ૪
 બેસ નમ ૪
 દુવાલ નમ ૨
 પચીયા નમ ૨
 તેપકાન નમ ૬
 ટાડીયાની યાદી
 દરેક અતના છોડીયાના નાના કકડા
 કાતી સુકી નમી જેના ખનાવવા
 બીરીના છોડીયા શેર ૨
 ૧ સુખડના " " ૫
 ૨ સેવન " " ૨
 ૩ મોઠ " " ૨
 ૪ સાગ " " ૫
 ૫ પીપળા " " ૭
 ૬ પીપળ " " ૩
 ૭ મીસમ " " ૨
 ૮ આસોપાલવ " " ૭
 ૯ હિમરાના " " ૨
 ૧૦ ધતુરો " " ૧
 ૧૧ આખાની " " ૨
 ૧૨ વડ " " ૩

સાલ મફેદ કરણ્ય ગર ૦૫
 ભગવત મળે કૃતના દાર ૭
 મન્દ્રો માટે દાર ન ૪૦
 આસોપાલવના તોરણ્ય
 ગાયનું ફૂલ શેર ૨
 બેસનું ફૂલ શેર ૨
 દહી શેર ૨ (મેળવેલું)
 પાન ૨૫
 બીસે દિવસ
 ગુલાબ ૩૦૦
 બસુદ ૧૦૦
 બાલ જુલ મોગરા શેર ૨
 બાલ સફેદ પીળા કરણ્ય શેર ૧
 ડમરા (મરવા) શેર ૧
 ચ પાના ફેલ ૧૫
 મન્દ્રોના દાર ૪૦
 આસોપાલવના તોરણ્ય
 ફૂલપાક મણ્ય ૦૫
 દહી શેર ૦૧
 ગાયનું ફૂલ શેર ૨
 પાન ૨૦૦

૭. પ્રકીર્ણ દેવોનું પીઠ ગુજન સળેડે અથવા બે જણ
૮. હોમ આગળ બેસી ઉપરની પીઠમાં રહેલા દરેક દેવાને આહુતી આપવાની પ્રરુપ તથા દરેક દેવાને દુધપાકના પાત્ર આપવાનું પ્રરુપ.
૯. આરતી-મંગળ દીવો.

ત્રીજા દિવસની ઉછામણીનું લીસ્ટ

૧. ક્ષી જ્ઞાતિનાથ લગ્નવંતના આઠ અભિષેક આઠ જણ
- ૧ હંધ, ૨ દહી, ૩ ધી, ૪ શેરડીનો રસ. ૫ શુક્ર જળ,

સુચના:— ઉપર સુજળનું લીસ્ટ અહિંત પૂજન લણાવનાર તરફથી અંગેને મદ્ય છે તે પ્રમાણે અંગેએ છાગ્યું છે. લણાવનાર લાઇનું ઠેકાણું નીચે સુજળ છે.

શા. ચીનુભાઈ લાલુભાઈ
પતાસાની પોળ, ખાસા કુવાની પોળ,
સુ. અમદાવાદ.

બી પી એન-પાલીતાણા.

૧૦ ગુજનના બે દિવસ અગાઉ તમામ છોડ, ચંદ્રવા તથા રોકેશન સુધારને રાખીને બનાવી લેવું. તથા કડીયાની પાસે હોમ માટે ત્રીકોણ કુંડ વિધિવાળાને પૂછી બનાવી લેવો અને પેન્ટર પાસે સરસ ચીત્રકામ કરાવી લેવું.

૧૧. લાઉરપીકરની વ્યવસ્થા સારી રીતે કરવી.

૧૨. ક્ષી અહિંદ મહાગુજનમાં કોઇ પણ લાઇ બેને કાળા કપડાં પહેરી આવવું નહીં.

શેઠ જસભાઈ લલુભાઈ
રતનપોળ, શેઠની પોળ,
સુ. અમદાવાદ.

નીચે દિવસ

ગુલાબ ૨૦૦

જસ્ટ ૧૦૦

જાલ જુલ મોગરી શેર ૧

જાલ ત માટે હાર ૫

કૃત્તીના હાર ૩૦

આસોપાલવના તોરણ

ગામનું દૂધ શેર ૧૦

બેસન દૂધ શેર ૩

દહી શેર ૫

શેરડીનો રસ શેર ૫

પાંચ જાતના શાક

પાન ૨૫

વાલી નં. ૧

લીગડા સાથે સિંદાસન જોડ ૨

પરનારવાળા બાજોડ નં ૨

આદીના લગ્ન નં ૨

પણી જવા માટે બે ગળા

૧૦૮ નાળચાનો કળસ ૧

વાસણ વગેરેની ધાદી

પાપાણના શી આદીશર જાગવંત

ધાતુના ૫ ચનીર્વાશી શાંતિનાથ જાગ ત

શી સિદ્ધચક્ર ૨

નવમ્બ પાદશો ૧

દશદિગપાસ પાદશો ૧

આદ્ય ગળ પાદશો ૧

સમગ્રોરસ બાજોડ નં ૮

(૩૪ હાથની ૩૬ હાથનો સમગ્રોરસ)

આદ્ય ગળ પાદશો ૧

આપ હ દીવા માટે મોટું ફાનસ તથા

ઝીલ્લાણ મોટું ફાદીયું ૧ (લાખાડ)

ચદરવા, પુ ઠીમ, તોરણ જોડ ૬

૧૦૮ દીવાની આરતી

મ ગળ દીવો

આદીના કળસ ૮

હાથના કળસ ૨

ખેડા ઘાટના લોઠા નં ૫ ૪

જર્મનના ઘાળ મોટા ૨૫

જર્મનના ઘાળ નાના ૪૦

જર્મનના વાટકા ૧૫

જર્મનની સેવા કરવાની રકાણી ૨૫

જર્મનની એવા કરવાની ઘાટી ૨૫

શાંતિનાથ જાગવંત માટે ચક્ર, પાપર

તથા હાર કરાન મા

આદીના લોઠા ૨

રસોઈના વાસણો

ધાળીઓ નં ૫ ૧૫

વાટકા નં ૫ ૧૫

નાની મોટી તપેલી લાકણ સાથે નં ૫ ૧૦

ડોલ ૧

ફોટો ૨ પારણી પટા

ચમચા ૪

તાવેશો ૧

ઝારો ૧

अन्तर्गत नन्द्यावर्त्तमहापूजन, (ब्रह्मरत्नाव विधि) अर्हद्महापूजन शान्तिकविधान और अर्हन्महापूजन पौष्टिकविधान हैं, उपर्युक्त महापूजनान्तर्गत पञ्चीष कुसुमांजलियें भी सम्मिलित हैं, जो न केवल प्रभुके प्रति भक्तकी भव्यभावना ही अभिव्यक्त करती है, अपितु, उनका काव्यत्व सौष्ठव भी मनोहरी है, श्रवण मात्रसे हृदयतंत्रीके तार झंकृत हो उठते हैं, आत्म-विभोर होकर मानव अहं और द्रव्युत्तिका त्याग कर देता है, इन्हो कुसुमांजलिके सुश्राव्य काव्यों पर त्रिद्वद्वरेण्य आचार्य महाराज श्री धर्मधरधरसरिजीने पाण्डित्यपूर्ण वृत्ति निर्मित कर लोकभोग्य बनानेका श्लाघ्य प्रयत्न किया है.

परमपूज्य गुरुवर्य रव. उ० सुखसागरजी महाराज सा. की आन्तरिक इच्छा थी कि इस रचना का प्रकाशन नितान्त वांछनीय है, विधिका विधान है कि आज पूज्यवर प्रकाशित कृतिको देखनेके लिए इस लोकमें नहीं हैं,

प्रान्तमें बम्बई (पायथुनी) के महावीरस्वामी मंदिरके ज्ञानप्रेमी दृष्टीओंको धन्यवाद देना आवश्यक है कि उनने इसके महत्त्वको समझ कर प्रकाशनार्थ अर्थ व्यय करना स्वीकार किया, क्रियाकारकोसे निवेदन है कि यदि इसमें कोई रखलना दृष्टिगत हो तो सम्पादकोंको सूचित करनेका कष्ट करें.

५५

सोनबार्ह बिरहोग, वि. सं. २०२५ फाल्गुन सुदि १३

मु० पालीताणा (सौ.)

मुनि मंगलसागर, मुनि कान्तिसागर

॥ श्री स्वस्वभक्त्यार्चनायाय नमः ॥

श्री खरतरगच्छालंकार-वर्धमानसूरि-विरचित-आचारदिनकरग्रन्थान्तर्गत-

श्री शान्तिकाधिकारनाम-चतुर्विंशतम-उदयानुसारेण-

श्री-अर्हन्महापूजन-विधिः ॥

[अपरात्म- श्री शान्तिरामहापूजनविधिः]

अथ शान्तिकाधिकारविधिः ॥ तत्रादौ गुरुर्ह्यगुरुर्ना सुस्तातः कङ्कणमुद्राङ्कितकरः सदशान्वङ्गधृतवस्त्रधरो भवेत् । शान्तिकमरोजपि तादृग्बेषभूषणधारी सञ्जातपुत्रो भवेत् । गीतनृत्यनाद्यादिनारीमङ्गलगायनाचार प्रगुणीकुर्यात् । ततो बृहत्स्नात्रविधिनारभेत ।

जिनार्चनविधिर्हन्मल्पभयनानुसारेण प्रोच्यते । स यथा-

ब्राह्मः केवलदृढसम्पत्त्वधारी प्राप्सगुरुपदेशः सर्वानसुस्तातः बद्धधम्मिलः शुचिपरिधानः कृतोत्तासनाः स्ववर्णानुसारेण (स्वलक्ष्म्यनुसारेण) जिनोपवीतोत्तरीयोत्तरासगधृत् कृतमुखकोशोजन्यचिह्नो जिनालये चैत्ये वा एकान्ते जिनार्चनं कुर्यात् ।

ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं, मोचके पादयोः शुभे । एसो पंचनमुकारो, शिला वज्रमयी तले ॥ ४ ॥
सव्वपावपणासणो, वप्पो वज्रमयो वहिः । मंगलाणं च सव्वेसिं, स्वादिगंगारवातिका ॥ ५ ॥
स्वाहांतं च पदं ज्ञेयं, पढमं हवइ मंगलं । वप्पोपरि वज्रमयं, पिधानं देहरक्षणो ॥ ६ ॥
महाप्रभावा रक्षेयं, क्षुद्रोपद्रवनाशिनी । परमेष्ठिपदीद्भूता, कथिता पूर्वस्सरिभिः ॥ ७ ॥
यश्चैनां कुरुते रक्षां, परमेष्ठिपदैः सदा । तस्य न स्याद् भयं व्याधि—राधिश्चापि कदाचन ॥ ८ ॥

क्षि प ॐ स्वा हा हा स्वा ॐ प क्षि इत्यक्षरैर्यथाक्रमं पादांगुष्ठग्रजानुसन्धि—हृदयमुखमालांतान्यारोहा-
वरोहाभ्यां मध्यांगुलिद्वयाग्राभ्यां स्पृशन् आत्मरक्षां करोति ॥ एवं वज्रपञ्जरकवचादिमन्त्रेण शरीररक्षामात्मरक्षां च प्रथमं विद-
ध्यात् । तदनु च जलपुष्पपत्राक्षतमलधूपवह्निदीपगन्धादीनां सर्वेषां पूजोपकरणानां निरवधताकरणम् ॥ तन्मन्त्राश्चमे-जलमन्त्रः—
ॐ आपोऽष्काया एकेन्द्रिया जीवा निरवधारित्पूजायां निर्वयथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्गतयः सन्तु न
मेजस्तु संवट्टनहिंसापापमहर्दचने स्वाहा ॥ इति जलाभिमन्त्रणम् ।

अथ पत्रपुष्पफलधूपचन्दनादिमन्त्रः—

ॐ वनस्पतयो वनस्पतिकाया जीवा एकेन्द्रिया निरवधारित्पूजायां निर्वयथाः सन्तु निरपायाः सन्तु सद्ग-
तयः सन्तु न मेजस्तु संवट्टनहिंसापापमहर्दचने स्वाहा ॥ इति पत्रपुष्पफलचन्दनधूपपाद्याभिमन्त्रणम् ।

॥ जिनार्चनविधिः ॥

अर्हन्महा-
पूजनविधिः

॥ २ ॥

प्रथम स्नात्रपीठे श्रीशान्तिनाथप्रतिमा स्थापयेत् । तत्प्रतिमाया अलम्बेज्ज्यजिनप्रतिमायामपि निश्चयेन श्रीशान्तिनाथप्रतिमा कल्पयेत् तन्मन्त्रो यथा—

ॐ नमोऽर्हद्भ्यस्तीर्थकरेभ्यः । श्रीशान्तिनाथेभ्यो जिनेभ्योज्जाद्यन्तेभ्यः समन्तेभ्यः समकृत्येभ्यः समप्रभावेभ्यः समकेनलेभ्यः समतत्त्वोपदेशेभ्यः समपूजनेभ्यः समकल्पनेभ्यः श्रीशान्तिनाथमगनात् (सममस्तत्र तीर्थकरनाम) पञ्चदशकर्मभूमिभग्नस्तीर्थकरो योज्ज्वराभ्यते सोऽत्र प्रतिमाया सचिहितोऽस्तु स्वाहा ॐ ह्रीं ठः ठः ठः स्वाहाः ॥ अनेन मन्त्रेण जिनप्रतिमाया यस्य तीर्थकरस्य कल्पना निर्धीयते स तीर्थकरः प्रतिमाया पूजितो भवति ॥ अत एव वासश्रेणेन अन्यप्रतिमाया शान्तिजिनकल्पना ॥ तदनन्तरं पूर्वमर्हत्कल्पविधिना पूर्णं जिनार्चनपूजा विदध्यात् ॥

॥ वज्रपञ्जरस्तोत्रम् ॥

ॐ परमेष्ठिनमस्कार, सार नमपदात्मकम् । आत्मरक्षाकर वज्र-पञ्जराभ स्मराम्यहम् ॥ १ ॥
ॐ नमो अरिहताण, शिरस्क शिरसि स्थितम् । ॐ नमो सव्वसिद्धाण, मुखे मुखपट वरम् ॥ २ ॥
ॐ नमो आयस्त्रिपाण, अगारक्षातिकापिनी । ॐ नमो उनज्झायाण, आयुष हस्तयोर्दहम् ॥ ३ ॥

प्रथमदिने
प्रातः
करणीय
॥ २ ॥

॥ श्री स्तम्भनपार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री खरतरगच्छालंकार-वर्धमानसूरि-विरचित-आचारदिनकरग्रन्थान्तर्गत-

श्री शान्तिकाधिकारनाम-चतुस्त्रिंशत्तम-उद्यानुसारेण-

श्री-अहंनमहापूजन-विधिः ॥

[अपरनाम- श्री शान्तिक्रमहापूजनविधिः]

अथ शान्तिकाधिकारविधिः ॥ तत्रादौ गुरुर्गृह्यगुरुर्वा गुरुनातः कङ्कणमुद्राङ्कितकरः सदशाव्यङ्गध्वतवस्त्रधरो भवेत् । शान्तिककरोऽपि तादृग्ध्वेषभूषणधारी सभ्रातृपुत्रो भवेत् । गीतनृत्यवाद्यादिनारीमङ्गलगायनाचारं प्रगुणीकुर्यात् । ततो बृहत्स्नात्रविधिनारमेत ।

जिनार्चनविधिरहत्कल्पकथनानुसारेण प्रोच्यते । स यथा-

श्राद्धः केवलद्वदसम्यक्त्वधारी प्राप्सगुरुर्देवः सर्वगगुरुस्नातः बद्धधम्मिलः शुचिपरिधानः कृतोत्तरासंगः स्ववर्णानुसारेण (स्वलक्ष्म्यनुसारेण) जिनोपवीतोत्तरीयोत्तरासंगभृत् कृतमुखकोशोऽनन्यचित्तो जिनालये चैत्ये वा एकान्तं जिनार्चनं कुर्यात् ।

ततः—

शिवमस्तु सर्वजगतः, परहितनिरता भनतु भूतगणाः ।

दीपाः प्रपानतु नाथ, सर्वं सुखीभवतु लोकाः ॥ १ ॥ (अर्घ्यं)

सर्वेऽपि सन्तु सुखिनः, सर्वे सन्तु निरामयाः ।

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग्य भवेत् ॥ २ ॥ (अनुष्टुप्)

भृशुद्धिमन्त्रः—

ॐ भूतवात्रो पवित्रास्तु, अधिवासितास्तु, सुप्रोक्षितास्तु, स्वाहा ॥
इति जलेन पूर्वलिप्तमूर्त्तौ प्रोक्षणम् ॥

ततः पीठमन्त्रः—

ॐ स्थिराय श्लाघताय निश्चलाय पीठाय नमः स्वाहा ॥
इति प्रक्षालित-चन्दनलिप्तं,—स्वस्तिकाकित-पूजापट्टस्थालादिस्थापनम् ॥

चैत्ये तु स्थिरविम्बे एताभ्या मन्त्राभ्यां तद्भूषमिजलपट्टाद्यधिवासनम् ॥ ततः—

ॐ अत्र क्षेत्रे अत्र काले नामार्हन्तो रूपार्हन्तो द्रव्यार्हन्तो भार्वाहन्तः समागताः सुस्थिताः सुनिष्ठिताः
सुप्रतिष्ठाः सन्तु स्वाहा ॥

इत्थर्हत्प्रतिमास्थापनम् । निश्चलविम्बे चण्णाधिवासनम् । ततोऽञ्जलयग्र पुष्प गृहीत्वा पुष्पाभिर्पेकमन्त्रः—

ॐ नमोऽहंभ्यः सिद्धेभ्यस्तीर्णभ्यस्तागकेभ्यो योयकेभ्यः सर्वजन्तुहितेभ्य इह कल्पनाविम्बे भगवन्तोऽहन्तः

सुप्रतिष्ठिताः सन्तु स्वाहा ॥ इति मौनेन कथयित्वा भगवच्चरणोपरि पुष्पस्थापनम् ॥

पुनरपि पुष्पेण जलाद्रितेन पूजापूर्वकं कथनं यथा— स्वागतमस्तु सुस्थितिस्तु सुप्रतिष्ठास्तु स्वाहा ॥

ततः पुष्पाभिषेकेण—अर्घ्यमस्तु पाद्यमस्तु आचमनीयमस्तु सर्वोपचारैः पूजास्तु स्वाहा ॥

एभिर्वचनैः पुनर्जिनप्रतिमोपरि जलाद्रितपुष्पारोपणं विधीयते ॥ ततो जलं गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं वं—

जीवनं तर्पणं हृद्यं, प्राणदं मलनाशनम् ।

जलं जिनार्चनेऽवैव, जायतां सुखहेतवे ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति जलेन प्रतिमाभिषेचनम् । स्नपनं च । ततश्चन्दनकुंकुमकर्पूरकस्तूरीप्रमुखगन्धं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—
यक्षकर्दमपूजा—

ॐ अहं लं—

दं गन्धं महामोदं, बृंहणं ग्रीणनं सदा ।

जिनार्चनेऽत्र सत्कर्म—संसिद्ध्यै जायतां मम ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति विविधगन्धैः प्रतिमाविलेपनम् ॥ ततः पुष्पपत्रिकादि हस्ते गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः—

ॐ अहं धं- नानावर्णं महामोद, सर्वत्रिदशमल्लभम् । १ ॥ स्वाहा ॥
जिनावर्चनेऽत्र संसिद्ध्यै, पुष्पं भवतु मे सदा ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

जिनावर्चनेऽत्र मन्त्रश्लोकः-

इति पुष्पपूजा । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-
ॐ अहं त- प्रीणनं निर्मलं वलयं, माङ्गल्यं सर्वसिद्धिदम् । १ ॥ स्वाहा ॥
जीवनं कार्यसंसिद्ध्यै, भूयान्मे जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इत्यक्षतान् जिनप्रतिमोपरि आरोपयेत् ॥ ततः पूजातिफलानि वर्तमानतुफलं करे गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-
ॐ अहं फुः- जन्मफलं स्वर्गफलं, पुण्यमोक्षफलं फलम् । १ ॥ स्वाहा ॥
दद्याज्जिनावर्चनेऽत्रैव, जिनपादाग्रसंस्थितम् ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

दद्याज्जिनावर्चनेऽत्रैव मन्त्रश्लोकः-

इति जिनाग्रे फलपूजा ॥ ततो धूपं गृहीत्वा श्लोकः-
ॐ अहं र- श्रीखण्डागरकस्तूरी-द्रुमनिर्याससम्भवः । १ ॥ स्वाहा ॥
प्रीणनं सर्वदेवानां, धूपोऽस्तु जिनपूजने ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति वद्वौ धूपक्षेपः ॥ ततः पुष्पं गृहीत्वा मन्त्रश्लोकः-

ॐ अहं रं-

पञ्चज्ञानमहाज्योतिर्मयोज्यं ध्वान्तघातने ।

द्योतनाय प्रतिमाया, दीपो भूयात्सदाहृतः ॥ १ ॥ स्वाहा ॥

इति दीपमध्ये पुष्पन्यासः । ततः पुष्पाणि गृहीत्वा मन्त्रः-

ॐ अहं भगवद्भ्योऽहंद्भ्यो जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैः संग्रदानमस्तु, ॐ पुण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्तां प्रीयन्तां भगवन्तोऽहन्तस्त्रिलोकस्थिता, नामाकृति-द्रव्य-भावयुताः स्वाहा ॥ इति जिनपूजनम् ॥

ततो वासान् गृहीत्वा मन्त्रो यथा-

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनैश्चर-राहु-केतुमुखा ग्रहा इह जिनपादाग्रे समायान्तु पूजां प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ इत्युक्त्वा जिनपादायः स्थापितग्रहेषु स्नानपट्टे वा वासान् निक्षिपेत् ॥ ततः-

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपोऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीपैर्ग्रहाणां पूजा ॥

ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्प गृहीत्वा मन्त्रः-

ॐ सूर्य-सोमाङ्गारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनैश्चर-राहु-केतुमुखा ग्रहाः सुधूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति ग्रहेषु पुष्पारोपणम् ।

पुनरनयैव रीत्या मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निकृति-चरुण-चायु-कुवेरेशान-नागब्रह्माणो लोकपालाः सविनायकाः सक्षेत्रपाला इह जिन-पादाग्रे समागच्छन्तु पूजा प्रतीच्छन्तु स्वाहा ॥ इति पूजायद्वेपरि लोकपालानां वासक्षेपः ॥ ततः—

आचमनमस्तु स्वाहा । गन्धमस्तु स्वाहा । पुष्पमस्तु स्वाहा । अक्षतमस्तु स्वाहा । फलमस्तु स्वाहा । धूपो-ऽस्तु स्वाहा । दीपोऽस्तु स्वाहा । इति क्रमेण जल-ग्रन्थ-पुष्पाक्षत-फल-धूपैर्लेकिपालानां पूजा ॥ ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्पं गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ इन्द्राग्नि-यम-निकृति-चरुण-चायु-कुवेरेशान-नाग-ब्रह्माणो लोकरूपाः सविनायकाः सक्षेत्रपालाः सुषूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति लोकपालेषु पुष्पारोपणम् । ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ अस्मत्सूर्जा गोत्रसभगा देवगतिगताः सुषूजिताः सन्तु सानुग्रहाः सन्तु तुष्टिदाः सन्तु पुष्टिदाः सन्तु माङ्गल्यदाः सन्तु महोत्सवदाः सन्तु स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । ततः पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अहं अहं अहं भक्तार्ष्टनवत्युत्तरशत (१९८) देवजातयः सदेव्यः पूजा प्रतीच्छन्तु, सुषूजिताः सन्तु, सानुग्रहाः

सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु, महोत्सवदाः सन्तु, स्वाहा ॥ इति जिनपादाग्रे पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् ।

ततोऽञ्जल्यग्रे पुष्पं धृत्वा अर्हन्मन्त्रं स्मृत्वा तेन पुष्पेण जिनप्रतिमां पूजयेत् । अर्हन्मन्त्रो यथा—

“ ॐ अर्हं नमो अरिंहताणं, ॐ अर्हं नमो सयंसंबुद्धाणं, ॐ अर्हं नमो पारगयाणं स्वाहा ” ॥

अयं तु त्रिपदो मन्त्रः, श्रीमतामर्हतां परः । भोगमोक्षप्रदो नित्यं, सर्वपापनिवृत्तनः ॥ १ ॥

न स्मर्तव्योऽपवित्रैश्च, नान्यचित्तैर्न सस्वस्म । न श्राव्यश्च नास्तिकानां, नैव मिथ्यादृशामपि ॥ २ ॥

ततोऽष्टोत्तरशतं तदर्धं वा मन्त्रजापः । (१०८ अथवा ५४ मन्त्रजापः कार्यः)

ततो नैवेद्यदौकनं पात्रद्वयेन (पट्टरसभोजनस्थालः) । तत एकपात्रजलं चुलुके गृहीत्वा मन्त्रः—

ॐ अर्हं— नानापट्टरससंपूर्णं, नैवेद्यं सर्वमुत्तमम् ।

जिनाग्रे दौकितं सर्व—सम्पदे मम जायताम् ॥ १ ॥

प्रत्येकं तत्र नैवेद्ये जलचुलुकक्षेपः । पुनर्जलचुलुकं गृहीत्वा मन्त्रो यथा—

ॐ सर्वे गणेशक्षेत्रपालाद्याः सर्वे दिक्पालाः सर्वेऽस्मत्पूर्वजोद्भवा देवाः सर्वेऽष्टनवत्युत्तरशतं देवजातयः सदेव्योऽर्हद्भक्ता अनेन नैवेद्येन संतर्पिताः सन्तु, सानुग्रहाः सन्तु, तुष्टिदाः सन्तु, पुष्टिदाः सन्तु, माङ्गल्यदाः सन्तु,

महोत्सवदाः सन्तु स्वाहा ॥ इति द्वितीयनैवेद्यस्योपरि चुलुकक्षेपः ॥ इति जिनार्चनविधिः ॥ ५

ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा-

यो जन्मकाले, पुरोचमस्य, सुमेरुशृङ्गे कृतमञ्जनैश्च ।

दैवैः प्रदत्त- कुसुमाञ्जलिः स, ददातु सर्वाणि समीहितानि ॥ १ ॥

पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥ ततः द्वि० कु० ॥

राज्याभियेकसमये त्रिदशाधिपेन, छत्रचक्राङ्कतलयोः पदयोजनस्य ।

क्षिप्तोऽन्तिमक्तिभरतः कुसुमाञ्जलिर्यः, स प्रीणयत्यनुदिन सुधिया मनासि ॥ २ ॥

द्वितीयकुसु० ॥ ततः तृतीयकुसु० ॥

देवेन्द्रैः कृतकेयले जिनपतौ सानन्दभक्त्यागतैः संदेहव्यपरोपणक्षमशुभव्याख्याननुद्धाशयैः ।

आमोदान्वितयारिजातकुसुमैर्यत्स्वामिपादाग्रतो, मुक्तः स प्रतनोतु चिन्मयहृदा भद्राणि पुष्पाञ्जलिः ॥ ३ ॥

तृतीयकुसुमाञ्जलिक्षेपः ॥ इति वृत्तत्रयेण पुष्पाञ्जलित्रयक्षेपः ॥ ततो लवण गृहीत्वा-

५ प्रथमदिनमध्याह्ने द्वितीयदिने तृतीयदिने च क्रियाविधिकरणात् पूर्वं पृष्ठ १ त पृष्ठ ८ ॥ इति जिनार्चन विधि ॥ तत्पर्यंत विधि विधाय तत्पश्चाद् अमेतन्नक्रियाविधिं करणीय ।

लावण्यपुण्याङ्गभृतोऽहृतो य-स्तद्वृष्टिभावं सहसैव धत्ते ।
स विश्वभर्तुलवणावतारो, गर्भावतारं सुधियां विहन्तु ॥ १ ॥

इति जिनस्य लवणोच्चारणम् ॥ ततः पुनरपि लवणं० ॥

लावण्यैकनिधेर्विश्व-भर्तुस्तद्वृद्धिहेतुकृत् । लवणोच्चारणं कुर्याद्, भवसागरस्तारणम् ॥ २ ॥

इति द्वि० लवणोच्चारणम् । इति वृत्तद्वयेन द्विवेलं लवणोच्चारणम् । ततो लवणमिश्रं जलं गृहीत्वा वृत्तम्-

सक्षारतां सदासक्तां, निहन्तुमिव सोद्यमः । लवणाब्धिलवणाम्बु-मिपात्ते सेवते पदौ ॥ १ ॥

इति लवणमिश्रपानीयोच्चारणम् । ततः शुद्धं जलं गृहीत्वा वृत्तम्-

भुवनजनपवित्रताप्रमोद-प्रणयनजीवनकारणं गरीयः ।

जलमविकलमस्तु तीर्थनाथ-क्रमसंस्पर्शं सुखावहं जनानाम् ॥ १ ॥

इति जिनचरणयोः शुद्धजलप्रक्षेपः । ततः सप्तवर्तिकावदारात्रिकावतारणवृत्तम्-

सप्तभीतिविधातार्हं, सप्तव्यसननाशकृत् । यत्सप्तसरकद्धार-सप्सारितुलं गतम् ॥ १ ॥

सप्ताङ्गराज्यफलदानकृतप्रमोदं, तत्सप्ततच्चविदनन्तकृतप्रबोधम् ।

तच्छक्रहस्तधृतसंगतसप्तदीप-मारात्रिकं भवतु सप्तमसद्गुणाय ॥ २ ॥

ततो मङ्गलप्रदीपावतारणवृत्तानि यथा-

विश्वत्रयभर्तृर्जीविः, सदेवासुरस्मानवैः । चिन्मङ्गलं श्रीजिनेन्द्रात्, प्रार्थनीयं दिने दिने ॥ १ ॥

यन्मङ्गल भगवतः परमार्हतः श्री-सयोजने प्रतिगम्य विवाहकाले ।
सर्वासुरासुरवधूसुखगीयमानं, सप्तर्षिभिश्च सुमनोभिर्हृदीर्यमाणम् ॥ २ ॥

दास्य गतेषु सकलेषु सुरासुरेषु, राज्येऽर्हतः प्रथमसृष्टिकृतो यदासीत् ।
सन्मङ्गल मिथुनपाणिगतीर्यगारि, पादाभिप्रेरुविधिना न्युपचीयमानम् ॥ ३ ॥

यद्विश्वाधिपतेः समस्ततनुभृत्ससारनिस्तारणे.

तीर्थे पुष्टियुगेयुषि प्रतिदिन वृद्धिं गतं मङ्गलम् ।

तत्सप्रत्युपनीतपूजनविधौ विश्वात्मनामर्हता,

भूयान्मङ्गलमध्यं च जगते स्वस्त्यस्तु संघाय च ॥ ४ ॥

इति वृत्तचतुष्टयेन मङ्गलदीपोद्धासः ॥ ततः शक्रस्तवपाठः (नमृत्युण०) ॥

॥ इति जिनाचर्चनविधिः ॥ (आचारदिनकर पृ ५८-६१)

अथ कश्चनापि श्राद्धो निर्भराहंभक्तिः नित्यं पर्वणि कार्यान्तरे वा जिनस्नात्रं (लघुस्नात्रं) चिकीर्षति तस्य चायं विधिः ॥

पूर्वस्नावपीठे पूर्वोक्तप्रकारेण दिक्पालग्रहान्यदेवतापूजनवर्जितेन जिनप्रतिमां संपूज्य तथाऽऽरात्रिकं विधाय मंगलदीपवर्जितं श्राद्धः पूर्वोपचारयुक्तो गुरुसमक्षं चतुर्विधे श्रीसंघे मीलिते चतुर्विधे गीतवाद्याद्युत्सवे पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा ' नमो अरिहंताणं, नमोऽहंतिस्नाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ' उक्त्वा वृत्तद्वयं शार्दूलमालिनीरूपं पठेत्—
कल्याणं कुलवृद्धिकारिकुशलं लाघाहंमत्यद्भुतं, सर्वाग्रप्रतिघातनं गुणगणालंकारविभ्राजितम् ।
कान्तिश्रीपरिरंभप्रतिनिधिप्रख्यं जगत्यहंतां, ध्यानं दानवमानवैर्विरचितं सर्वार्थसंसिद्धये ॥१॥

भुवनभवनपापध्वान्तदीपायमानं, परमतपरिघातग्रत्यनीकायमानम् ।

धृतिक्वलयनेत्रावश्यमंत्रायमाणं, जयति जिनपतीनां ध्यानमभ्युत्तमानाम् ॥२॥

इति पुष्पाञ्जलिश्लेषः ततो धूपं गृहीत्वा वृत्तम्— (उपजातिः)

कर्पूरसिलहाधिककाकतुंड—करतूरिकाचंदनदनीयः ।

धूपो जिनाधीश्वरपूजेज्ज्व, सर्वाणि पापानि दहत्यजस्रम् ॥१॥

अनेन वृत्तेन सर्वपुष्पाञ्जल्यन्तरे धूपोत्प्रेषः शक्रस्तवपाठश्च । ततो जलकलशं गृहीत्वा श्लोक—वसन्ततिलके पठेत्—
केवली भगवानेकः स्याद्वादी मंडनैर्विना । विनापि परिवारेण वन्द्यते प्रभुर्तोर्जितः ॥ १ ॥

तस्येशितुः प्रतिनिधिः सहजश्रियाढ्यः पुर्णविनापि हि त्रिना वसनप्रतनैः ।
 गन्धर्विना मणिमयाभरणैर्विनापि लोकोत्तर किमपि दृष्टिसुखं ददाति ॥ २ ॥
 इति प्रतिमायाः कलशाभियेकः । ततः पुष्पाञ्जलिगृहीत्वा मन्त्राणां, ततः पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—
 विधानदक्षरी भगन्मुधितरी सर्वापदा कर्चरी, मोक्षार्थकविलघनाय निमला विद्या पर रेखरी ।
 दृष्ट्युद्भावित्रलभपापनयने चद्रप्रतिज्ञा दद, रम्याहलप्रतिमा तनोतु भगिना सर्वं मनोवाञ्छितम् ॥१॥
 परमतरसमागमोत्थ—अस्तुमहर्षविभासिसन्निकर्ष ।

जयति जगदिनस्य शस्यदीप्तिः प्रतिमा कामितदायिनी जनानाम् ॥ २ ॥
 पुष्पाञ्जलिक्षेपः । पूर्वोक्तवृत्तेन (कर्पूर०) धूपोत्क्षेपः शक्रस्तवध्व । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तद्वयम्—
 न दुःखमतिगानकं न विषदा परिस्फूर्जित, न चापि यगसा क्षतिर्न निपसा नृणा दुःस्थता ।
 न चापि गुणहीनता न परमग्रमोदक्षयो, जिनार्चनकृतां भवे भवति चैव निःसशयम् ॥ १ ॥
 एतत्तत्त परमसमानन्दसंपन्निदानं, पातालौकः मुरनराहित साधुभिः प्रार्थनीयम् ।
 सर्वाभ्युपचयकरण श्रेयसा सन्निधान, साध्यं सर्वैर्विमलमनसा पूजनं विश्वभर्तुः ॥ २ ॥
 इति पुनः पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो धूप गृहीत्वा वृत्तद्वयं पठेत्—

कर्पूरागरसिंहचन्दनबलामांसीशशैलेयक—श्रीवासदुग्धधूपरालघुसृणैरत्यन्तमामोदितः ।
व्योमस्थः प्रसरच्छांक्रिकिरणज्योतिः प्रतिच्छादको, धूमो धूपकृतो जगत्त्रयगुरोः सौभाग्यमुत्तंसतु ॥ १ ॥

(शार्दूल०)

सिद्धाचार्यप्रभृतीन् पंचगुरून् सर्वदेवगणमधिकम् । क्षेत्रे काले धूपः प्रीणयतु जिनाचनारचितः ॥२॥ (आर्या)
इति धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वसन्ततिलक्रोपजाती पठेत्—

जन्मन्यनन्तसुखदे भुवनेश्वरस्य, सुत्रामभिः कनकशैलशिरःशिलायाम् ।
स्नात्रं व्यधायि विविधाभ्युधिकूपवापी—कासारपल्वलसरिस्सलिलैः सुगन्धैः ॥ १ ॥
तां बुद्धिमाधाय हृदीह काले, स्नात्रं जिनेन्द्रप्रतिमागणस्य ।
कुर्वन्ति लोकाः शुभभावभाजो, महाजनो येन गतः स पन्थाः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः पुष्पसमूहं गृहीत्वा वृत्तम्—

परिमलगुणसासद्गुणाढ्या, बहुसंस्तुपरिस्फुरद्विरेका ।

बहुविधबहुवर्णपुष्पमाला, वपुषि जिनस्य भवत्वमोघयोगा ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेनापादान्तशिरोज्जतं जिनप्रतिमायां पुष्पारोपणम् । पूर्ववृत्तेन (कर्पूर०) धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च ।
ततः पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा शार्दूलोपजाती पठेत्—

यः साम्राज्यपदोऽगुले भगवति स्वर्गाधिपैर्गुम्फितो.
मंत्रित्व वलनाथतामधिकृति स्पर्णस्य कोशस्य च ।
विभ्रद्भिः कुसुमाञ्जलिर्विनिहितो भवत्या प्रभोः पादयो-
र्दुःखौघस्य जलाञ्जलिः स तनुतादालोकनादेव हि ॥ १ ॥

चेतः समाधातुमतीन्द्रियाथं पुण्य विधातु गणनाव्यतीतम् ।
निक्षिप्यतेऽहं प्रतिमापदाग्रे, पुष्पाञ्जलिः प्रोद्गतमक्तिभावैः ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिर्क्षेपः । पूर्ववृत्तेन (कर्पूरसिन्धुः) धूपोत्क्षेपः । शक्रस्तवपाठश्च । ततः पुष्पादिभिः प्रतिमा
पूज्यते । ततः स्नानकलशग्रणीकरणम् । ततः कलशास्तु मणि-वर्ण-रूप-ताम्र-मिश्रधातु-मृण्मयाः स्नात्रचतुष्कि-
कोपरि स्थाप्याः । तेषु सर्वजलाशयोदकानि गगोदकमिश्राणि निवेशयेत् । चन्दन-कुसुम-कर्पूरादिभिः सुगंधद्रव्यै-
र्वीक्षयेत्, चन्दनादिभिः कुसुममालाभिश्च कलशान् पूजयेत् । जलपुष्पाद्याभिमग्नमग्रास्ते पूर्वोक्ता एव । ततः स एकः
श्राद्धोऽन्येऽपि च बहवः पूर्वोदितवेषशौचभाजो गन्धानुलिप्तक्रा मालानिभूपितकटा विशिष्टमणिकनकादिविभूषणास्त-
दभावे च चन्दनकुसुमकृतविभूषणास्तान् कलशान् करे दधति । ततस्ते स्वस्वग्रजानुसारेण जिनजन्माभिपेकाकित-
स्नात्रस्तोत्राणि सजिनस्तुतिपट्टपदानि पठन्ति । तत इमानि वृत्तानि पठेयुः—

जाते जन्मनि सार्वविष्टपतेरिन्द्रादयो निर्जरा-
नीत्वा तं करसम्पुटेन बहुभिः सार्द्धं विशिष्टोत्सवे ।
शृंगे मेरुमहीधरस्य मिलिते सानन्ददेवीगणे,
स्नात्रारंभमुपानयन्ति बहुधा कुंभांबुगंधादिकम् ॥ १ ॥ (शार्दूल०)
योजनमुखान् रजतनिष्क्रमयान् मिश्रधातुमुद्रचित्तान् ।
दधते कलशान् संख्या तेषां युगपद्द्वदन्तिमिता ॥ २ ॥ (आर्या०)
वार्षीकूपहृदाम्बुधितडागपल्लवलनदीनिर्झरादिभ्यः ।
आनीतैर्विमलजलैस्तानधिकं पूरयन्ति च ते ॥ ३ ॥ (आर्या०)
कस्तूरीधनसारकुंभसुराश्रीखंडकक्रोर्लकैर्ह्रीविरादिसुगन्धवस्तुभिरलंकुर्वन्ति तत्संवरम् ।
देवेन्द्रावरपारिजातवकुलश्रीषुष्पजातीजपा-मालाभिः कलशाननानि दधते संप्राप्तहारसजः ॥ ४ ॥
(शार्दूल०)
ईशानाधिपतेर्निजांकुहरे संस्थापितं स्वाभिनं, सौधमर्माधिपनिर्मिताद्भुतचतुःप्रांशक्षशृंगोद्गतैः ।
धारावारिभरैः शशांकविमलैः सिचन्त्यनन्यातयः शेषाश्चैव सुरासरःसमुदयाः कुर्वन्ति कौतुहलम् ॥ ५ ॥
(शार्दूल०)

वीणामृदंगतिमिलार्द्रकराहनूर-दकाहुङ्कुपणवस्फुटकाहलाभिः ।

सद्वेषुशृङ्गर्जरकदुदुभिर्विखिणीभिः, वाद्यैः सुजन्ति सकलाप्सस्रसो विनोदम् ॥६॥ (वसन्ततिलका०)

शेषाः सुरेश्वरास्तत्र गृहीत्वा करसम्पुटैः । कलशास्त्रिजगन्नाथ स्नपयन्ति महासुदः ॥ ७ ॥ (श्लोकः)

तस्मिस्तादृश उत्सवे वयमपि स्वर्लोकसवासिनो, भ्रान्ता जन्मविवर्त्तनेन विद्वित्श्रीतीर्थसेवाधियः ।
जातास्तेन त्रिशुद्धबोधमधुना सप्राप्य तत्पूजन,

स्मृत्यैतत् करनाम विष्टपविभोः स्नात्र शुदामास्पदम् ॥ ८ ॥ (शार्दूल०)

नालत्तणंमि सामिअ सुमेरुसिहरमि कणयकल्लसेहिं ।

तिअसासुरेहिं ण्हविओ ते धन्ना जेहिं दिट्ठो सि ॥ ९ ॥

इति कलशैः प्रतिमाभिषेचनम् । ततः सर्वेऽपि गुरुक्रमविशेषेण पुरुषाः स्त्रियोऽपि गन्धोदकैः स्नात्र कुर्वन्ति,
ततोऽभिषेकान्ते गन्धोदकपूर्णं कलशं गृहीत्वा—

सधे चतुर्विध इह प्रतिभासमाने, श्रीतीर्थपूजनकृतप्रतिभासमेते ।

गन्धोदकैः पुनरपि ग्रन्थवत्त्वजस्रं, स्नात्रं जगत्त्रयगुरोरतिपूतधारैः ॥ १ ॥

इति जिनपादोपरि कलशाभिषेक विधाय स्नात्रनिवृत्तिः ॥ [पचामृतस्नानयुक्तिस्तु

शान्तिकपौष्टिकप्रतिष्ठापयोगिताया वृद्धस्नात्रविधौ कथयिष्यते ॥ अर्हत्चेताम्बरमते पंचामृतस्नात्रविधिः शान्ति-
कादिषु भवति, नित्यपर्वस्नात्रं गन्धोदकैरेव]

अथ दिक्पालपूजनम् । ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा वृत्तम्—

इन्द्राग्ने यम निर्ऋते जलेश वायो वित्तेश्वरभुजगा विरंचनाय ।

संघटाधिकतमभक्तिभारभाजः स्नात्रेऽस्मिन् भुवनविभोः श्रियं कुरुध्वम् ॥१॥

इति स्नपनपीठपार्थस्थकल्पितदिक्पालपीठोपरि पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । ततस्तत्पीठोपरि दिक्षु यथाक्रमं दिक्पालान्
स्थापयेत् । तत एकैकं दिक्पालं प्रति पूजा । तत्र प्रथममिन्द्रं प्रति जलगन्धादि गृहीत्वा शिखरिणीवृत्तपाठः—

सुराधीश श्रीमन् सुदृढतरसम्भवत्ववसते, शचीकान्तोपान्तस्थित विबुधकोट्या नतपद ।

ज्वलद्ब्रज्राघातक्षपितदनुजाधीशकटक, प्रभोः स्नात्रे विघ्नं हर हर हरे पुण्यजयिनाम् ॥ १ ॥

ॐ शक्र ! इह जिनस्नात्रमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जलं गृहाण गृहाण, गन्धं गृहाण गृहाण, धूपं
गृहाण गृहाण, दीपं गृहाण गृहाण, नैवेद्यं गृहाण गृहाण, विघ्नं हर हर, दुरितिं हर हर, शान्तिं कुरु कुरु, तुष्टिं
कुरु कुरु, पुष्टिं कुरु कुरु, ऋद्धिं कुरु कुरु, वृद्धिं कुरु कुरु स्वाहा । इति जल-गन्ध-पुष्पादिभिर्निद्रपूजनम् ॥१॥
ततोऽग्रे प्रति—

बहिरन्तरतेजसा विदधत् कार्यकारणसंगतिम् । जिनपूजन आशुशुखिणो कुरु चिन्मप्रतिधातमजसा ॥ १ ॥
(व्यपच्छंदसिकटुत्तपाठः)

ॐ अग्ने इह जिनस्नानमहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदं जलं इत्यादि पूर्ववत् ॥ २ ॥ यमं प्रति—
(वसन्ततिलकापाठः—)

दीप्ताजनप्रभं तनोतु च सनिरूपं, बाह्यास्त्रिवाहनं समुद्धर दडपाणे ।
सर्वत्र तुल्यकरणीयं करस्थधर्मं, कीनाशं नाशय विपद्विशर क्षणेऽत्र ॥१॥

ॐ यम ! इहं शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ निर्वृतिं प्रति— (आर्यापाठः)

राक्षसगणपरिवेष्टितं चेष्टितमात्रप्रकाशं हतशत्रो ।
स्नात्रोत्सवेऽत्र निर्वृते नाशय सर्वाणि दुःखानि ॥ १ ॥

ॐ निर्वृते ! इहं शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ वरुणं प्रति— (समधराटुत्तपाठः—)

कङ्क्षोलानीतलोलाधिककिरणगणस्फ्रीतरत्नप्रपञ्च—श्रोद्भूतौर्गन्धिशोभं वरमकरमहापट्टदेशोक्तमानम् ।
चचञ्चीरल्लिशृगिप्रभृतिक्षपणैरचितं नारुणं नो, वर्ष्मच्छिन्द्यादपायं त्रिजगदधिपतेः स्नात्रसन्ने पवित्रे ॥१॥
ॐ वरुण ! इहं शेषं पूर्ववत् ॥५॥ ततो वायुं प्रति— (मालिनीवृत्तपाठः—)

ध्वजपटकृतकीर्तिस्फूर्तिदीप्यद्भिमान-प्रसृमखहुवेगत्यक्तसर्वोपमान ।
इह जिनपतिपूजासन्निधौ मातरिश्वन्, नय नय समुदायं मध्यवाह्यातपानाम् ॥ १ ॥

ॐ वायो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ ततः कुवेरं प्रति- (वसन्ततिलकापाठः-)
केलासवास विलसत्कमलाविलास, संशुद्धहास कृतदौस्थ्यकथानिरास ।
श्रीमत्कुवेर भगवन् स्वपनेऽत्र सर्व-विघ्नं विनाशय शुभाशुभ शीघ्रमेव ॥ १ ॥

ॐ कुवेर ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ ईशानं प्रति- (वसन्ततिलका-)
गंगातरंगपरिखेलनकीर्णवारि-प्रोद्यत्कर्पदपरिमण्डितपार्श्वदेशम् ।
नृत्यं जिनस्तपनइष्टदृढः स्मरारे-विघ्नं हरतु सकलस्य जगत्त्रयस्य ॥ १ ॥

ॐ ईशान ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ ततो नागान् प्रति- (वैतालीयपाठः-)
फणिमणिमहसा विभासमानाः कृतयमुनाजलसंश्रयोपमानाः ।

फणिन इह जिनाभियेककाले बलिभवनदमृतं समानयन्तु ॥ १ ॥
ॐ नागा ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ ब्रह्माणं प्रति- (द्रुतविलम्बितवृत्तम्-)
विशदपुस्तकशस्तकरद्वयः प्रयितवेदतया प्रसदप्रदः ।

भगवतः स्वपनावसरे चिरं, हरतु चिन्तनभयं दुहिणो विभुः ॥ १ ॥

ॐ ब्रह्मन् इह० शेष पूर्ववत् ॥ १०॥ एतं क्रमेण दिक्पालपूजनम् ॥
अथ ग्रहपूजनम्— ततः पुनरपि पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा— आर्यावृत्तपाठः—

दिनकरहिमकरभूसुत—शशिसुतवृहतीशक्राव्यरवितनयाः ।

राहो केतो सक्षेत्रपाल जिनस्यार्चने भक्त सन्निहिताः ॥ १ ॥

इति ग्रहपरीक्षेपरि पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् । ततः पूर्वोदिक्रमेण सूर्य—शुक्र—मङ्गल—राहु—शनि—चन्द्र—बुध—बृहस्पतीन्
ग्रहान् स्थापयेत् । अधः केतुम् उपरि क्षेत्रपालं च स्थापयेत् । ततः सूर्यं प्रति— (वसन्ततिलक्रावृत्तपाठः—)

विश्वप्रकाश कृतभव्यशुभावकाश ध्यान्तप्रतानपरितापन सद्विकाश ।

आदित्य नित्यमिह तीर्थकराभियेके कल्याणपण्डवनमाकलय प्रयत्नात् ॥ १ ॥

ॐ सूर्य ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ १ ॥ शुक्रं प्रति— (मालिनीवृत्तपाठः—)

स्फटिरुधवलशुद्धध्यानविच्यस्तपाय, प्रमुदितदितिषुत्रोपास्यपादारविन्द ।

त्रिशुभजनशश्वजन्तुजीवातुविद्य, प्रथय भगवतोऽर्चीं शुक्र हे वीतविन्नाम् ॥ १ ॥

ॐ शुक्र ! इह० शेष पूर्ववत् ॥ २ ॥ भौमं प्रति— (आर्यापाठः—)

प्रमलमलमितिकुशल—लालनाललितकविन्महते ।

भौम जिनस्नपनेऽस्मिन् विषटय विन्नागम सर्वम् ॥ १ ॥

ॐ मङ्गल ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ राहुं प्रति- (श्लोकपाठः-)

अस्तांहः सिंहसंयुक्त, स्थविक्रममन्दिर ।

सिंहिकासुत पूजाया-मत्र सन्निहितो भव ॥ १ ॥

ॐ राहो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ शनिं प्रति-

फलिनीदलनीलीलयान्तः स्थगितसमस्तवशिष्टविपजात ।

रवितनय नय प्रबोधमेतान् जिनपूजाकर्णकसात्रधानान् ॥ १ ॥

ॐ शने ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ चन्द्रं प्रति- (हुतविलम्बितवृत्तपाठः-)

अमृतवृष्टिविनाशितसर्वदो-पचितविघ्नविपः शशलांछनः ।

वितनुतां तनुताभिह देहिनां प्रसृततापकरस्य जिनार्चने ॥ १ ॥

ॐ चन्द्र ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ बुधं प्रति-वृत्तम्-

बुध विबुधगणार्चितांघ्रियुग्म प्रमथितदैत्यविनीतदृष्टशास्त्र ।

जिनचरणसमीपगोऽधुना त्वं रचय मतिं भवधातनप्रकटाम् ॥ १ ॥

ॐ बुध ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ गुरुं प्रति-वृत्तम्-

सुरपतिद्विदयावतीर्णमंत्र, प्रचुरकलाविकलप्रकाश भास्यन् ।
जिनपतिचरणाभिषेककाले, कुरु दृढतीवर विघ्नप्रणाशम् ॥ १ ॥

ॐ गुरो ! इह शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ केतु प्रति— (द्रुतविलम्बितदृत्तपाठः—)

निजनिजोदययोगजगत्त्रयी, कुशलविस्तरकारणता गतः ।
भनतु केतुरनश्वरसम्पदा सततहंतुरस्वार्तिविक्रमः ॥ १ ॥

ॐ केतो ! इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ क्षेत्रपाल प्रति— (आर्या)

कृष्णसितकपिलवर्ण—प्रकीर्णकोपासिताध्रियुग्म सदा ।
श्रीक्षेत्रपाल पालय, भविक्रजन विघ्नहरणेन ॥ १ ॥

ॐ क्षेत्रपाल ! इह शेष पूर्ववत् ॥ १० ॥ इति ग्रह-क्षेत्रपालपूजा ॥ (विधादेवता—शासनपक्ष—यक्षिणी—सुर-
लोकाधिपूजन दृहत्स्मात्रविधौ कथयिष्यते प्रतिष्ठाशक्तिकौष्टिकोपयोगित्वात्) । ततो जिनप्रतिमाया गन्धपुष्पाक्ष-
तधूपदीपपूजा पूर्वमन्त्रेव (“ इदं गन्धं० ” गन्धपूजा, “ नानावर्णं० ” पुष्पपूजा, “ प्रीणनं० ” अक्षतपूजा,
“ श्रीखण्डा० ” धूपपूजा, “ पञ्चज्ञानं० ” दीपपूजा, मन्त्र पृष्ठे ६ । ततः करे वक्षं गृहीत्वा— (वसन्त-
तिलक्रादृत्तपाठः—)

त्यक्ताखिलार्थवनितासुतभूरिराज्यो, निःसंगतामुपगतो जगतामधीशः ।
 भिक्षुर्भवन्नपि स वर्षमणि देवद्रूष्य-मेकं दद्याति वचनेन सुरासुराणाम् ॥ १ ॥
 इति वस्त्रपूजा । ततो नानाविध-खाद्य-पेय-चूष्य-लेह्य-संयुतं-नैवेद्यं स्थालद्वये विधाय, एकं पात्रं जिना-
 ग्रतः संस्थाप्य श्लोकपाठः—

सर्वप्रधानसद्भूत, देहि देहं सुपुष्टिदम् । अन्नं जिनाग्रे रचितं, दुःखं हरतु नः सदा ॥ १ ॥
 इति जलचुलुकेन प्रतिमाया नैवेद्यदानम् । ततो द्वितीयपात्रे—
 भोः भोः सर्वे लोकपालाः सम्यग्दशः सुराः । नैवेद्यमेतद् गृह्णन्तु भवन्तो भयहारिणः ॥ १ ॥
 इति ग्रहदिकपालादीनां जलचुलुकेन नैवेद्यदानम् । स्नपनं विनापि पूजायां जिनप्रतिमानैवेद्यदानमनेनैव
 मंत्रेण । ततः सप्तवर्तिकावदारित्रिकं मंगलदीपश्च पूर्ववत् । “सन्तभीति०” । “विश्वत्रय०” । शक्रस्तवश्च ।
 यस्याः प्रतिमायाः स्नानस्थितायाः स्नपनं भवति तस्याः सर्वमपि तत्रैव क्रियते । ततो धूपं गृहीत्वा—

प्रथमदिने
 प्रातः
 करणीयः
 ॥ २६ ॥

श्रीखंडकपूर्वकुरंगनाभि-प्रियगुमांसीनतकाकतुंडः ।

जगत्त्रयस्याधिपतेः सपर्या-विधौ विदध्यात् कुशलानि धूपः ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन सर्वपुण्याञ्जलीनामंतराले धूपोत्क्षेपः शक्रस्तवपाठश्च । ततः प्रतिमाविसर्जनम् । तन्मंत्रो यथा—

ॐ अहं नमो भगवतेऽर्हते समये पुनः पूजा प्रतीच्छ स्वाहा । इति पुण्यन्यासेन प्रतिमाविसर्जनम् । ततः
 पुण्यं गृहीत्वा—
 ॐ हूँ इन्द्रादयो लोकपालाः सूर्यादयो ग्रहाः सधेवपालाः सर्वदेवाः सर्वदेव्यः पुनरागमनाय स्वाहा । इति
 पुण्यपूजादिभिर्ग्रहलोकपालविसर्जनम् । ततः—
 आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मंत्रहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देवाः क्षमन्तु परमेश्वराः ॥ १ ॥
 आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् । पूजा चैव न जानामि त्वमेव शरणं मम ॥ २ ॥
 आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् । मन्त्रार्थनीयं भगवन् प्रदेयं त्वदासता मा नय सर्वदापि ॥ ३ ॥
 कीर्तिं त्रियो राज्यपदं सुखं न प्रार्थये किञ्चन देवदेव । मन्त्रार्थनीयं भगवन् प्रदेयं त्वदासता मा नय सर्वदापि ॥ ३ ॥
 आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चार्चनेऽनुपक्ता ।
 आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चार्चनेऽनुपक्ता ॥ १ ॥
 क्षमस्व तं नाथ कुरु प्रसादं, प्रायो नराः स्युः प्रचुरप्रमादाः ॥ १ ॥
 इति सर्वकरणीयान्ते जिनप्रतिमादेवादिविसर्जनविधिः । अर्हदर्चनविधानपि एव विसर्जनं ज्ञेयम् ।
 ॥ इति सर्वकरणीयान्ते जिनप्रतिमादेवादिविसर्जनविधिः । अर्हदर्चनविधानपि एव विसर्जनं ज्ञेयम् ॥
 ॥ इति लघुस्नानविधिः ॥ आचारदिनकर पृ. ६१-६६ ॥ इति प्रथमदिने प्रातः करणीयो विधिः ॥

अथ पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलयः

(प्रथमदिने मध्याह्ने पूर्वं षष्ठं २ तः षष्ठं ८ इति जिनपूजनम् । तत्पर्यन्तं पूजनविधिं विधाय तत्पश्चात् कुसुमाञ्जलिर्क्षेपं विदध्यात्)

ततः श्राद्धः स्नानपीठं प्रक्षाल्य स्वयं स्नातानुलिप्तः शुचिवस्त्रधारी कङ्कणस्वर्णमुद्राङ्कितहस्तो जिनोपवीतोत्तरा-
संगधरः उत्तरासंगवसनेन मुखमाच्छाद्य चलस्थिरप्रतिमाया अग्रतः स्थित एकाकी द्वित्रिचतुष्पञ्चयुतो वा सर्वैः
समं करसंपुटे कुसुमाञ्जलिं निधायेति पठेत्—

लक्ष्मीरद्यानवद्यप्रतिभपरिनिगद्याद्युष्यप्रकर्षो—त्कर्षैराकृष्यमाणा करतलमंतुलारोहमारोहति स्म ।

शब्दद्विधातिविविधोपशमविशदतोद्भासविस्मापनीयं, स्नानं सुत्रामयावाग्रणिधिजिनभिर्यत्समारब्धमेतत् ॥१॥

कल्याणोल्लासलास्यप्रसृमपरमानन्दकन्दायमानं, मन्दामन्दप्रबोधप्रतिनिधिकरुणाकारकं दायमानम् ।

स्नानं श्रीतीर्थभर्तुर्धनसमयमिवात्मार्यकं दायमानं, दद्याद् भक्तेषु पापशमनमहिमोत्पादकं दायमानम् ॥२॥

देवादेवाधिनाथप्रणमनवननान्तसानन्तचारि, प्राणप्राणावयानप्रकटितविकटव्यक्तिभक्तिप्रधानम् ।

शुक्ल शुक्ल च किञ्चिदधिगमसुख सत्सुख स्नात्रमेत-
न्नान्धावन्धात् प्रकृष्ट दिशतु शमत्रता सन्निधान निधानम् ॥ ३ ॥

विद्वान् सभाव्यलक्ष्मीः क्षपयति दुरित दर्शनादेव पुसा-

मामन्नो नास्ति यस्य त्रिदशगुरुरपि प्राज्यराज्यप्रभावे ।
भानाभिर्मुन्य शोच्यानजनि जिनपतिर्यः समायोगयोगी,

तस्येय स्नात्रवेला कलयतु कुशल कालधर्मा प्रणाशः ॥ ४ ॥
नालीक यन्मुखस्योपमितिमलम् क्वापि वार्तान्तराले,

नालीक येन किञ्चित् प्रवचन उदित शिष्यपर्पत्समक्षम् ।
नालीक चापशस्त्या व्यरचयत न वै यस्य सद्रोहमोह,

नालीक तस्य पादप्रणतिविरहित नोऽस्तु तत्स्नात्रकाले ॥ ५ ॥ (स्रग्धरा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिशेषः । ततश्चन्दन गृहीत्वा-

फणिनिरुरविषेष्टनेऽपि येनोद्भिन्नमतिशैत्यमनासत न किञ्चित् ।

मलयशिखरिशेखरायमाण तदिदं चन्दनमर्हतोऽर्चने स्युः ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन चन्दनचर्चनम् । ततः शक्रस्तम्पाठः । ततो धूप गृहीत्वा-

ऊर्ध्वाधोभूमिवासित्रिदशदनुसुतक्ष्मास्पृशां द्राणहर्षात्, प्रौढप्राप्तप्रकर्षः क्षितिरुहरसजः क्षीणपापावगाहः ।
धूपोऽङ्गारकल्पप्रभवमुतिजराकटाविस्पष्टदुष्ट-स्फूर्जत्संसारपाराधिगममतिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥
अनेन स्रग्धरावृत्तेन सर्वकुसुमांजलयन्तरालेषु विस्वस्य धूपदानम् । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा — (२)
कल्पायुः स्थितिकुम्भकोटिविटपैः सर्वैस्तुरापाङ्गणैः, कल्याणप्रतिभासनाय त्रिततप्रव्यक्तभक्त्याननैः ।
कल्याणप्रसरैः पयोनिधिलैः शक्त्याभिपिक्ताश्च ये, कल्याणप्रभवाय सन्तु सुधियां ते तीर्थनाथाः सदा ॥ १ ॥
रागद्वेषजविग्रहप्रमथनः संकिलष्टकर्मावली, विच्छेदादपविग्रहः प्रतिदिनं देवासुरश्रेणीभिः ।
सम्यक् चर्चितविग्रहः सुतरसा निर्धूतमिथ्यात्वदृक्, तेजः क्षिप्तपविग्रहः स भगवान् भूयाद् भवोच्छिन्नये ॥ २ ॥
संक्षिप्ताश्रवविक्रियाक्रमणिकार्ययुद्धसत्संवरं, षण्मध्यप्रतिवासिवैरिजलधिप्रष्टभने संवरम् ।
उद्यत्कामनिकामदाहृदुतभुग्विध्यापने संवरं वन्दे श्रीजिननायकं मुनिगणप्राप्तप्रशं संवरम् ॥ ३ ॥
श्रीतीर्थेश्वरमुत्तमैर्निजगुणैः संसारपाथोनिधेः, कल्लोललवमानवप्रवस्ता सन्धानविध्यापनम् ।
वन्देऽनिन्द्यसदागमार्थकथनप्रौढप्रपंचैः सदा, कल्लोललवमानवप्रवस्ता सन्धानविध्यापनम् ॥ ४ ॥
स्नानं तीर्थपतेरिदं सुजनताखानिः कलालालसं, जीवातुर्जगतां कृपाप्रथनकृत् कलसं सुराधीश्वरैः ।
अंगीकुर्म इदं भवाच्च बहुलस्फूर्तैः प्रभवैर्निजैः, स्नानं तीर्थपतेरिदं सुजनताखानिः कलालालसम् ॥ ५ ॥
(शार्दूल०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिप्रक्षेपः । ततः कुङ्कुम गृहीत्वा—

दूरीकृतो भगवता रससश्रयो यो, ध्यानेन निर्मलतरेण स एव राग ।

मुक्त्यै सिसेचिषुरसु जगदेकनाथ—मगे विभाति निवसन् घुसृणञ्छलेन ॥१॥

इति कुङ्कुमार्चनम् । ततः शक्रस्तनपाठः । ततः ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोक्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलि गृहीत्वा—(३)

प्रभोः पादद्वन्द्वे नितणरसुधाशुक्र शिखरिणी, वसभृतश्रेयोहरिसुकुटमाला शिखरिणी ।

विभाति प्रश्लिष्टा समुदयरुथा नै शिखरिणी, नतेजः पूजाढ्या सुखगसनकान्त्या शिखरिणी ॥१॥

जगद्वन्द्या मूर्तिः प्रहरणविकारैश्च रहिता, विशाला ता मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते ।

विशालाता मुक्तिं सपदि सुददाना विजयते, दधाना ससारच्छिद्रुपरमानन्दकलिता ॥२॥

भगभासंसार सदिहरणकम्प प्रतिनयत्, कलाल नः कान्तप्रगुणगणनासादकरणाः ।

भवाभाससार सदिहरणकम्प प्रतिनयत्, कलाल वः कान्तप्रगुणगणनासादकरणाः ॥३॥

जय जीव भानु बलिनमनिस संगत इला—विलासः सत्कालक्षितिरलसमानो विसरणे ।

जय जीव भानु बलिनमनिस संगत इला—विलासः सत्कालक्षितिरलसमानो विसरणे ॥४॥

अमाद्यद्वेपोऽहं नमनमनतिक्रान्तकरणै—रमाद्यद्वेपोऽहं नवनमनतिक्रान्तकरणैः ।

सदा रागत्यागी विलसदननद्यो विमथनः, सदा रागत्यागी विलसदननद्यो विमथनः ॥५॥ (शि०)

प्रथमदिने
मध्याह्ने
करणीय

॥ ३१ ॥

इति वृत्तपञ्चकेन कुसुमाञ्जलिक्षपः ततो यक्षकर्दमं गृहीत्वाः-

व्राणतर्पणसमर्पणापटुः क्लृप्तदेवघटनावेपणः । यक्षकर्दम इमस्य लेपनात्, कर्दमं हरतु पापसंभवम् ॥ १ ॥

चिम्बस्य यक्षकर्दमविलेपनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपः पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा-(४)

आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान ।

आनन्दाय प्रभव भगवन्नंगसङ्गावसान आनन्दाय प्रभवभगवन्नंगसङ्गावसान ॥ १ ॥

लाभप्राप्तप्रसुप्तरमहाभागनिधुक्तलाभं देवव्रातप्रणतचरणांभोज हे देवदेव ।

जातं ज्ञानं प्रकटशुवनत्राससञ्जुजातं हंसश्रेणीधवलगुणभा सर्वदा जातहंस ॥ २ ॥

जीवन्तर्विपमविषयच्छेदक्लृप्तासिचार जीवस्तुत्यग्रथितजननांभोनिधौ कर्णधार ।

जीवप्रौढिग्रणयनमहासूक्ष्णामृद्वधार जीवस्पधरिहितशिशिरेन्दोपमेयाद्धार ॥ ३ ॥

पापाकांक्षामथनमथनप्रौढविचित्रसिहेतो धान्त्याधास्थानिलयनिलयश्रान्तिसंप्राप्ततत्त्व ।

साम्यक्राम्यनयननयनव्याप्तिजातावक्राश स्वामित्रन्दाशराशराप्रसक्त्याणमाल ॥ ४ ॥

जीवाः सर्वे रचितकमल त्वां शरण्यं समेताः क्रोधाभिव्याज्यलनकमलक्रान्तिविश्वारिचक्रम् ।

भव्यश्रेणिनयनकमल प्राग्विद्वौधकभानो मोहासौख्यप्रजनकमलच्छेदमस्मासु देहि ॥ ५ ॥

(मन्दाक्रान्ता०)

इति वृत्तपञ्चकेन पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः रुर्ध्वं गृहीत्वा—
निरामयत्वेन मलोद्भिन्नेन गन्धेन सर्वप्रियताकरेण । गुणैस्त्वदीयातिशयासुकारी नम्राङ्गमागच्छतु देवचन्द्रः ॥१॥
विम्बे रुर्ध्वरोपणम् । ततः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० दृत्तेन धूपोत्क्षेपः । पुनः कुसुमाञ्जलिं गृहीत्वा—(५)
ससारवारिनिधिताराण देवदेय ! ससारनिर्जितसमस्तसुरेन्द्रशैल ।

ससारचन्द्रयुतया जिनराजहस ससारमुक्त कुरु मे प्रकट प्रमाणम् ॥ १ ॥
रोगादियुक्तकरणप्रतिभाविलास कामप्रमोदकरणव्यतिरेकधातिम् ।

पद्माष्टमादिकरणप्रतपप्रवीण मा रक्ष पातकरणश्रमकीर्णचित्तम् ॥ २ ॥
त्वा पूजयामि कृतसिद्धिरमाविलास नम्रक्षितीश्वरसुरेश्वरसद्विलासम् ।

उत्पन्नकैवल्यरूपारिभात्रिलासं ध्यानाभिधानमरुद्भुदनाविलासम् ॥ ३ ॥
गम्यातिरेकगुणपापतरावगम्या न व्याप्नुते विषयरजिरपारनव्या ।

सेवाभरेण भवतः प्रकटैरसेवा तृष्णा कुतो भवति तुष्टिमता च तृष्णा ॥ ४ ॥
वन्दे त्वदीयदृष्यदेशनसद्य देव जीवातुलक्षितिमन्तरमानिनासम् ।

आत्मीयमानकृतयोजनविस्तराद्यं जीवातुलक्षितिमन्तरमाविलासम् ॥ ५ ॥ (वसन्ततिलका०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो वासं गृहीत्वा—

नैर्मल्यशालिन इमेऽप्यजडा अपिडा संप्राप्तसद्गुणगणा विपदां निरासाः ।
त्वद्ज्ञानवज्जिनपते कृतमुक्तिवासा वासा पतन्तु भविनां भवदीयदेहे ॥ १ ॥
पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(६)

इति वासक्षेपः विम्बे । ततः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० दृष्टेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—
सुरपतिपरिक्लृप्तं त्वत्पुरो विश्वभर्तुः, कलयति परमानन्दक्षणं प्रेक्षणीयम् ।
न पुनरधिकरागं शान्ताचित्ते विधत्ते, कलयति परमानन्दक्षणं प्रेक्षणीयम् ॥ १ ॥

सदयसदयवात्तर्निर्नितामर्त्यहर्षा, विजयविजयपूजाविस्तरे सन्निकर्षा ।
विहितविहितबोधा देशना ते विशाला, कलय कलयमुच्चैर्मय्यनत्यार्द्रचित्ते ॥ २ ॥

विरचितमहिमानं माहिमानन्दरूपं, प्रतिहतकलिमानं कालिमानं क्षिपन्तम् ।
जिनपतिमभिवन्दे माभिवन्देतिधातं, सुविशदगुणभारं गौणभारंगसारम् ॥ ३ ॥

सुभवभृदुदुक्कम्पानिर्विशेषं विशेषं, क्षपितकलुषसंघातिप्रतानं प्रतानम् ।
पदयुगमभिवन्दे ते कुलीनं कुलीनं, उपगतसुरपर्पत्सद्विमानं विमानम् ॥ ४ ॥

कीर्णकीर्णदीप्तिर्विस्तरागोतिरागो, विधूतविधूतनूजाक्षान्तिसाम्योऽतिसाम्यः ।
विनयविनययोग्यः संपरायो परायो, जयति जयतिरोधानैकदेहः सुदेहः ॥ ५ ॥ (मालिनी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो मृगमदलेपं गृहीत्वा —

त्रितक्राणिपतिभोगः क्लृप्तसर्गयोगः श्रुथितसद्वदभोगः श्रेष्ठिनां सोपभोगः ।

सुरवपुषिभोगः सर्वसंपन्नभोग स्फुटमृगमदभोगः सोऽस्तु सिद्धोपयोगः ॥ १ ॥

इति त्रिम्बे मृगमदलेपः । पुनः शुकस्तवः । ऊर्ध्वार्धो दृष्टेन धूपोत्क्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(७)

यशश्चारथुभीकृतानेकलोकः, सुसिद्धान्तसंतर्पितच्छेकलोकः ।

महातत्त्वविज्ञायिसत्त्विकलोकः प्रतिक्षिप्तकर्मरिर्विषाकलोकः ॥ १ ॥

विमानाधिनाथस्तुताग्निद्वयश्री—विमानातिरेकाशयः काशकीर्तिः ।

विमानाग्रकार्शर्महोभिः परीतो, विमानार्थिकलक्षितो नैव किञ्चित् ॥ २ ॥

क्षमासाधनानन्तकल्याणभालः, क्षमासज्जनानन्तवन्द्याग्निपुग्मः ।

जगद्भानानन्तविस्तारितेजाः, जगद्व्यापनानन्तपूः सार्थवाहः ॥ ३ ॥

वपुः सङ्कर सङ्कर खडयन्ति, महासयमं सयम सतनोति ।

कलालालस लालसं नेजसे त, सदा भावन भावन स्थापयामि ॥ ४ ॥

विशाल पर सयमस्थे विशालं विशेष सुविस्तीर्णलक्ष्मीविशेषम् ।

नयानन्दरूप स्वभक्तान्नयान, जिनेश स्तुत स्तोमि देव जिनेशम् ॥ ५ ॥ (युजद्गप्रयात०)

इति पुष्पाञ्जलिर्क्षेपः ततः कालागरुलेपं गृहीत्वा वृत्तम्—
 देवादेवाद्यभीष्टः परमपरमहानन्ददाताददाता, कालः कालप्रमाथी विशरविशरणः सङ्गतश्रीगतश्रीः ।
 जीवाजीवाभिर्गर्शः कलिलकलिलताखंडनार्होऽडिनार्हो, द्रोणाद्रोणास्यलेपः कलयति लयतिष्मापवर्गं परगर्गम् ॥ १ ॥
 बिम्बे कालागरुलेपः । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(८)
 विधूतकर्मार्श्विलः सनातनो, विधूतहारावलितुल्यकीर्तिभाक् ।
 प्रयोगमुक्तातिशयोर्जितस्थितिः, प्रयोगशाली जिननायकः श्रिये ॥ १ ॥
 सुपुण्यसंदानितकेशवश्रियः, सदैव संदानितपोविधानकः ।
 सुचिस्तृताशोभनवृत्तिरेन्द्रक—स्तिरस्कृताशोभनपापतापनः ॥ २ ॥
 स्थिता ततिः पुण्यभृतां क्षमालया, पुरोपि यस्य ग्रथिताक्षमालया ।
 तमेव देवं ग्रणमामि सादरं, पुरोपचीर्णेन महेन सादरम् ॥ ३ ॥
 कलापमुक्तत्रतसंग्रहक्षमः कलापदेवासुरवन्दितक्रमः ।
 कलापवादेन विवर्जितो जिनः, कलापमानं वितनोतु देहिषु ॥ ४ ॥
 निदेशसंभावितसर्वविष्टपः, सदाप्यदं भावितदस्यसंहतिः ।
 पुराजनुर्भावितापोमहोदयः, सनामसंभावितसर्वविष्टपः ॥ ५ ॥ (वंशस्थ०)

इति पुष्पाञ्जलिशेषः ।

विभूषणोऽप्यद्भुतकान्तविक्रमः, सुरूपशाली स्तुतभीरुविक्रमः ।

जिनेश्वरो भात्यनयो रविभ्रमः, प्रमाथकारी महसातिविभ्रमः ॥ १ ॥

इति विम्बात् पुष्पालङ्कारावतारणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन ध्रुवः । पुनः पुष्पा०—(९)
प्रासङ्गतात् जिननाथचेष्टित, प्रासङ्गमन्यद्भुतमोक्षवर्त्मनि ।

प्रासङ्गता त्यक्तभगवाश्रयाशये, प्रासङ्गचाराद्यभिदे नमासि ते ॥ १ ॥
कल्याणकल्याणकपञ्चक्रस्तुतः, सभारसभारमणीयविग्रहः ।

सन्तानसन्तानवसश्रितस्थितिः, कन्दर्पकन्दर्पभराजयेज्जिनः ॥ २ ॥

विश्वान्धकारैकरापवाणः, नोदधेभविस्फोटकरापवाणः ।

सिद्धान्तविस्तारकरापवाणः, श्रीनीतरागोऽस्तु करापवाणः ॥ ३ ॥

सभिन्नसभिन्नयग्रमापणः, सिद्धान्तसिद्धान्तनयग्रमापणः ।

देवाधिदेवाधिनयग्रमापणः, सजातसजातनयग्रमापणः ॥ ४ ॥

कालापयान कलयत्कलानिधिः, कालापरश्लोकचिताखिलक्षितिः ।

कालापवादोज्ज्वलतसिद्धिसंगतः, कालापकारी भगवान् त्रियेऽस्तु नः ॥ ५ ॥ (इन्द्रवशा०)

अनेन वृत्तपञ्चकेन पुष्पाञ्जलिक्षेपः पीठक्षालनजलं गृहीत्वा—
प्रकृतिभासुरभासुरसेवितो, धृतसुराचलराचलसंस्थितिः ।

स्नपनपेषणपेषणयोग्यतां, वहतु संप्रति संप्रतिविष्टरः । ॥ १ ॥
इति स्नपनपीठक्षालनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१०)
निहितसत्तमसत्तमसंश्रयं, ननु निरावरणं वरणं श्रियाम् ।

धृतमहः करणं करणं धृते—नमत् लोकगुरुं करुणं सदा ॥ १ ॥
सदभिनन्दननन्दनशेषको, जयति जीवनजीवनशैत्यभाक् ।

उदितकंदलकंदलखंडनः, प्रथितभारतभारतदेशनः ॥ २ ॥

वृषविधापनकार्यपरंपरा, सुसदनं सदनं चपलं भुवि ।
अतिवसौ स्वकुले परमे पदे, दकमलं कमलं कमलं भुवि ॥ ३ ॥

तव जिनेन्द्र विभाति सरस्वती, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ।
न यदुपांतगताज्वति बुद्धगीः, प्रवरपारमिता प्रतिभासिनी ॥ ४ ॥

सदनुकम्पनकम्पनवर्जित, द्रुतविकारणकारण सौहृद ।
जय कृपावनपावन तीर्थकृत्, विमलमानसमानससद्यशः ॥ ५ ॥ (द्रुतविलम्बित०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततो विम्बमार्जनवस्त्रं गृहीत्वा-
न हि मलमरो विद्यस्वामिस्त्वदीयतनौ क्वचिद्, विदितमिति च ग्राज्ञैः पूर्वस्थाप्ययुनाभैः ।
स्नपनसलिलं स्पृष्ट सद्भिर्महामलमान्तरं, नयति निधनं माज्यं विम्बं वृथा तव देव हि ॥१॥ (हरिर्षी)
इति विम्बमार्जनम् । पुनः शक्रस्तवपाठः ऊर्ध्वार्धो० । द्यूतेन धूपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(११)
सवरः प्रतिनियुक्तसवरो, विग्रहः प्रक्रमनीयविग्रहः । संयतः सकलैर्यसंयतः, पङ्कटद्विशतु शातिपङ्कटम् ॥१॥
जंभजित् प्रणतघ्नरजमजित्, सङ्गतः शिवपद सुसङ्गतः ।

जीवनः सपदि सर्वजीवनो, निर्द्वृतिर्भविष्यदत्तनिर्द्वृतिः ॥ २ ॥

निर्जगप्रतिनुतश्च निर्जरः, पावनः श्रितमहानपावनः ।

नायको जितदयाविनायको, हंसगः सविनयोरुहसगः ॥ ३ ॥

धारितप्रवरसत्कृपाशयः, पाशयष्टिधरदेवसस्तुतः । सस्तुतो दमस्ता सनातनो नातनः कुगतिमंगमृन्मुधा ॥४॥
लोभकारिपिमुक्तभूषणो, भूषणो विगतसर्वपातकः ।

पातकः कुमनसा महाबलो, हावलोपकरणो जिनः श्रिये ॥ ५ ॥ (स्थोद्धता०)

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ततः पुष्पं गृहीत्वा—

कार्यं कारणमीश सर्वशुबने युक्त दरीदृश्यते । त्वत्सूजाविषये द्वयं तदपि न प्राप्नोति योग क्वचित् ।

यस्मात्पुष्पममीभिर्वचजनैस्त्वन्मस्तके स्थाप्यते, तेषामेव पुनर्भवी शिवपदे स्फीतं फलं प्राप्नुयात् ॥१॥
इति विम्बशिरसि पुष्पारोपणम् । शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१२)
महामनोजन्मनिषेव्यमाणो, नन्याययुक्तोत्थिव एव मर्त्यैः ।

महामनोजन्मनिक्लृप्तश्च, नन्याययुग्मश्रिततीर्थनाथः ॥ १ ॥

कामानुयाता निधनं विमुञ्चन्, प्रियानुलापावरणं विहाय ।

गतो विशेषान्निधनं पदं यः, स दुष्टकर्मवरणं भिनत्तु ॥ २ ॥

मृदुत्वसंत्यक्तमहाभिमनो, भक्तिग्रणम्रोल्सहस्रनेत्रः ।

अंभोजसंत्यक्तमहाभिमानः, कृतार्थतात्मस्मृतिघस्रनेत्रः ॥ ३ ॥

समस्तसंभावनया वियुक्त—प्रतापसंभावनयाभिनन्दन् ।

अलालसंभावनया न कांक्षी, वरिष्ठसंभावनया न कांक्षी ॥ ४ ॥

समस्तविज्ञानगुणावगन्ता, गुणावगन्ता परमाभिरामः ।

रामाभिरामः कुशलाविसर्पः, शिलाविसर्पो जयताञ्जिनेन्द्रः ॥ ५ ॥ (उपजाति०)

पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः फलानि गृहीत्वा—

रम्यरन्तगुणपद्मसशोभमानैः, सद्गणवर्णिततमरमृतोपमेयै ।

स्वाङ्गैस्वादफलविस्तरैर्जिनार्चा-मर्चामि वर्चसि परैः कृतनित्यचर्वः ॥ १ ॥

विम्बाग्रे फलढौकनम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० दृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१३)
करवालपातरहितां जयश्रियं, करवालपातरहिता जयश्रियम् ।

विनयन्नयापदसुचारिसंयमो, विनयन्नयापदसुचारिसंयमः ॥ १ ॥

इनमन्धतामसहर सदासुख, प्रणमामि कामितफलप्रदायकम् ।

इनमन्धतामसहर सदासुखं, विजये च तेजसि परिष्ठितं चिरम् ॥ २ ॥

निजभावचौरदमन दयानिधि, दमन च सर्वमुनिमंडलीद्वृतम् ।

मुनिमंजसा भवसत्पयोनिधौ, विलसत्करीर्यसहित नमामि तम् ॥ ३ ॥

चद्रुलक्षणौघकमनीयविग्रहः, क्षणमात्रभिन्नरुमनीयविग्रहः ।

कमनीयविग्रहपदान्तराणो, भवशुक्लशुक्लपदान्तराणः ॥ ४ ॥

सुरनाथमानहरसपदञ्जितः, क्षतराजमानहरहासकीर्तिभाद् ।

विगतोपमानहरणोद्धृताशयो, विगताभिमानहरवध्यशातनः ॥ ५ ॥ (सन्धिर्नर्पिणी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । अगुरुं गृहीत्वा —

धाराधाराभिमुक्तोद्ग्रासवलसवले क्षोदकाम्यादकाम्या, भिक्षाभिक्षाविचारस्वजनितजनितप्राप्तिमानोऽतिमानः ।
प्राणप्राणप्रमोदप्रणयननयनं धातंहं धातहन्ता, श्रीदः श्रीदप्रणोति स्वभवनभवनः काकतुंडाकतुंडाः ॥ १ ॥
इत्यगस्त्यक्षेपः । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन भूपोत्क्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१४)
ज्ञानकेलिकलितं गुणनिलयं, विश्वसारसचितं गुणनिलयम् ।

कामदाहदहनं परममृतं स्वर्गमोक्षसुखदं परममृतम् ॥ १ ॥

स्वावबोधरचनापरमहितं, विश्वजन्तुनिकरे परमहितम् ।

रागसङ्गिभनसां परमहितं, दुष्टचित्तसुमुखां परमहितम् ॥ २ ॥

भव्यभावजनतापविहननं, भव्यभावजनतापविहननम् ।

जीव जीव भवसारविनयनं, जीव जीव भवसारविनयनम् ॥ ३ ॥

कालपाशपरिधातबहुलं, कालपाशकृतहारविहरणम् ।

नीलकंठसखिसन्निभनादं, नीलकंठहसितोत्तमशयनम् ॥ ४ ॥

न्यायबन्धुरविचारविलसनं, लोकबन्धुरविचारसुमहसम्

शीलसारसनवीरतनुधरं, सर्वसारसनवीरसुपनये ॥ ५ ॥ (जगतिजाति०)

पुष्पाञ्जलिः । वाससंयुक्त धूप गृहीत्वा—

विनयविनयवाक्य—स्नारयुक्तोऽयुक्तः, पुरुषपुरुषकाराद् भावनीयौवनीयः ।

जयतु जयतुपारो दीप्रमांडे प्रमांडे, सपदि सपदि भक्ता वासधूपः सधूपः ॥ १ ॥

इति वासयुक्तधूपोत्क्षेपणम् । शक्रस्तमः ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१५)
आततायिनिकर परिनिम्नन्नाततायिवरितः परमेष्ठी । एकरूपादरचनासुकृताशी—रेकपाददयिताकमनीयः ॥१॥
वर्षदानकरभाजितलक्ष्मी-श्चारुमीकरिभाजितवित्तः । मुक्तशुभ्रनतलालसहरो, ध्वस्तभूरितलालसकृत्यः ॥२॥
युक्तसत्यमहुमाननदान्यः, कल्पितद्रविणमानवदान्यः ।

देशनारचितसाधुविचारो, मुक्ताविजितसाधुविचारः ॥ ३ ॥
उक्तसशयहरोरुक्तान्त—स्तान्तसेवकपलायकृतान्तः । पावनीकृतवरिष्ठकृतान्त—स्ता तथा गिरमवेत्य कृतान्तः ॥४॥
यच्छतु त्रियमनर्गलदानो, दानवस्त्रिदशगुण्यनिदान । दाननार्थकरिविभ्रमयानो, यानवर्जितपदोतिदयानः ॥५॥
(स्वागतावृत्तानि)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो जल गृहीत्वा—

अमृतविहितपोष शैशव यस्य पूर्वा—दमृतपथनिदेशाद् दुर्धरा कीर्तिरासीत् ।

अमृतरचितभिक्षा यस्य वृत्तिवृत्तादो—स्मृतममृतसंस्थस्यार्चनायास्तु तस्य ॥ १ ॥ (मालिनी०)
इति जलपूजा । पुन शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१६)
विश्वेशः क्षितिलसमानमानमानः, प्रोद्याति मरुदुपहारहारहारः ।

संत्यक्तप्रवरवितानतानतानः, सामस्त्याद्विगतगानगानगानः ॥ १॥

विरस्रूर्जन्मथितविकासलसलासः, संक्षेपक्षपितविकारकारकारः ।

सेवार्थत्रजितविकालकालकाल—आरित्रक्षरितनिदानदानदानः ॥ २ ॥

पूजायां अभवदपुण्यपुण्यपुण्य—स्तीर्थार्थं विलसदगण्यगण्यगण्यः ।

सद्ध्यनैः स्फुरदवलोकलोकलोकलोक, दीक्षायां हतभावजालजालजालः ॥ ३ ॥

स्मृत्यैव क्षतकरवीरवीरवीरः, पादान्तप्रतिनतराजराजराजः ।

सद्विधाजितशतपत्रपत्रपत्रः, पार्श्वस्थप्रवरविमानमानमानः ॥ ४ ॥

नेत्रश्रीजितजलवाहवाहवाहो, योगित्वामृतघनशीतशीतशीतः ।

वैराग्यादधृतसुवालवालवालो, नामार्थोत्थितमुदधीरधीरधीरः ॥ ५ ॥ (प्रहर्षिणी०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा—

क्षणतताडनमर्दनलक्षणा, किमपि कष्टमवाप्य तितिक्षितम् ।

त्रिशुवनस्तुत्तियोग्यपदार्थै-स्तत्र तदुच्य जने कलित हि तत् ॥ १ ॥
इति त्रिम्बेक्षतारोपणम् । पुनः शक्रस्तत्राः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धृष्यथ । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—(१७)
तार तारगमलनैः स्यादवतार, तार सारगेक्षणनार्यक्षतसारम् ।

क्राम क्राम धातितवन्त कृतक्राम, वाम वाम द्रुतमुज्जितगतवामम् ॥ १ ॥
देह देह त्यक्त्वा नम्रोऽरविदेह, भाव भावं मुक्त्वा वेगं द्रुतभावम् ।

नार नार शुद्धभवन्त भुवनार, मार मार विश्वजय त सुकुमारम् ॥ २ ॥
देन देव पादतलालवरंदन, नाथ नाथ चान्तिरूदीप्यञ्जुरनाथम् ।

पाक पाकं सयमयन्त कृतपाकं, वृद्ध वृद्ध कुड्मलयन्तं सुरद्वन्द्वम् ॥ ३ ॥
कार कार भाविरसानामुपकार, काम्यं काम्यं भाविरसानामतिकाम्यम् ।

जीवं जीव भाविरसानामुपजीव, वन्दे वन्दे भाविरसानामभिन्दे ॥ ४ ॥
सर्वैः कार्यैः सङ्कुलरत्न कुलरत्न, शुद्धस्फूर्त्या भावचितान विनितानम् ।

वन्दे जातग्राससमाधि ससमाधि, तीर्थाधीश सङ्गतसङ्गं गतसङ्गम् ॥ ५ ॥ (मन्त्रमयूर०)

प्रथमदिने
मध्याह्ने
करणीय
॥ ४५ ॥

इति पुष्पाञ्जलिशेषः । ततः—

स्वामिन् जायेताखिललोकोऽभयरक्षो, नामोच्चारार्त्थिकराणामनघानाम् ।

यत्तद्विम्बे रक्षणकर्म व्यवसेयं, तत्र त्रायः श्लाघ्यतमः स्याद् व्यवहारः ॥ १ ॥

इति विम्बे द्वां द्वौ द्वौ द्वौ रूपैः पञ्चशून्यैः पञ्चांग (ललाट—नयन—हृदय—सर्वोर्ग—पीठ) रक्षा
गुरुभिः कार्या । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपोत्क्षेपश्च । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा— (१८)
बद्धनीतासुगं बद्धनीतासुगं, सानुकम्पाकरं सानुकम्पाकरम् ।

मुक्तसङ्घाश्रयं मुक्तसङ्घाश्रयं, प्रीतिनिर्यातनं प्रीतिनिर्यातनम् ॥ १ ॥
सर्वदा दक्षणं पारमार्थे रतं, सर्वदा दक्षणं पारमार्थे रतम् ।

निर्जराराधनं संवराभासनं, संवराभासनं निर्जराराधनम् ॥ २ ॥
तैजसं सङ्गतं सङ्गतं तैजसं, दैवतं बन्धुरं बन्धुरं दैवतम् ।

सत्तमं चागमाचागमात्सत्तमं साहसे कारणं साहसे ॥ ३ ॥
विश्वसाधारणं विश्वसाधारणं वीतसंवाहनं वीतसंवाहनम् ।

मुक्तिचंद्रार्जनं मुक्तिचंद्रार्जनं सारसंवाहनं सारसंवाहनम् ॥ ४ ॥

कामलाभासह पापस्त्राकर, पापस्त्राकर कामलाभासहम् ।
वाणचिद्वर्धनं पूरकार्याधिरे पूरकार्याधिरे वाणचिद्वर्धनम् ॥ ५ ॥ (चन्द्रानन०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

ससारससागमुत्तराणाय, सन्तानसन्तानकृताणाय,
देवाय देवायनितारणाय, नामोऽस्तु नामोऽस्तु नितारणाय ॥ १ ॥

देवाय देवायनितारणाय, नामोऽस्तु नामोऽस्तु नितारणाय ॥ १ ॥

इति त्रिम्बस्य निरुद्धनकरणम् । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पा— (१९)

सदातनु दयाकर दयाकर सदातनुम् । विमार विमङ्गर विमङ्गर विमङ्गरम् ॥ २ ॥

निरञ्जन निरञ्जनं कुपोपण कुपोपणम् । मुराजितं मुराजितं धराधर धराधरम् ॥ ३ ॥

जन विहाय रञ्जन कुल नितन्य सङ्कुलम् । भन विजित्य सद्भन जयं प्रनोष्य वै जयम् ॥ ४ ॥

घनं शिव शिव घन चित्तन तन चित् । कलावृत वृत कला भुनः सम सम भुनः ॥ ५ ॥ (प्रमाणिका०)

नमामि त जिनेधर सदाविहारिशासनम् । मुराधिनाथमानसे सदाविहारिशासनम् ॥ ५ ॥ (प्रमाणिका०)

इति पुष्पाञ्जलिः ततो माल्य गृहीत्वा—

प्रकटमानवमाननमडल, प्रगुणमाननमानवसङ्कुलम् । नमणिमानवमाननर चिर, जयति मानवमाननकौसुमम् ॥ १ ॥

इति बिम्बे माल्यारोपणम् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधो० वृत्तेन धूपः । पुनः पुष्पां०—(२०)
बहुशोकहरं बहुशोकहरं कलिकालमुदं कलिकालमुदम् ।

हरिविक्रमणं हरिविक्रमणं स कलाभिमतं सकलाभिमतम् ॥ १ ॥
कमलाक्षमलं विनयायतनं विनयायतनं कमलाक्षमलम् । परमातिशयं वसुसंवलभं वसुसंवलभं परमातिशयम् ॥ २ ॥
अतिपाटवपाटवलं जयिनं हतदानवदानवसुं सगुणम् । उपचारजवारजनाश्रयणं प्रतिमानवमानवरिष्टरुचम् ॥ ३ ॥
सरमं कृतश्रुक्तिविलासरमं भयदं भयशुक्तमिलाभयदम् । परमं व्रजनेत्रमिदं परमं भगवन्तमये प्रभुताभगवम् ॥ ४ ॥
भवभीतनरप्रमदाशरणं शरणं कुशलस्य मुनीशरणम् ।

शरणं प्रणमाभि जिनं सद्ये सद्ये हृदि दीप्तमहागमकम् ॥ ५ ॥ (जगति०)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततः—

आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चार्चनेऽनुपक्ता ।

क्षमस्व तं नाथ कुरु प्रसादं, प्रायो नराः स्युः प्रचुरप्रमादाः ॥ १ ॥

इति जिनविम्बस्याञ्जलिना चर्द्धनापराधक्षामणम् । पुनः शक्र० ऊर्ध्वा० धूपः ॥ पुनः पुष्पां०—(२१)

करकलितपालनीयः कमनीयगुणैकनिधिमहाकरणः । करकलितपालनीयः स जयति जिनपतिरकर्मकृतकरणः ॥ १ ॥

विनयनयगुणनिधानं सदारतावर्जन विसमवायम् ॥ २ ॥
जलतापवारणमह नमामि सुखद विशालयासचयम् ॥ ३ ॥
शृगास्तमर्यादि यादःपतिवत् सदाप्यगाधं च । शृगास्तमर्यादिं यादःपतिवन्दितं प्रतिग्रणामि ॥ ४ ॥
मीमभनार्णवपोत वन्दे परमेश्वर सितश्लोकम् । उज्जितकलत्रपोतं वन्दे परमेश्वरं सितश्लोकम् ॥ ५ ॥
(गीतयः)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो दीप गृहीत्वा—

नीरस्य तर्पहरण ज्वलनस्य ताप तार्क्ष्यस्य गारुडमनगतनोर्विभूषणम् ।

कुर्मो जिनेश्वर जगत्त्रयदीपरूप दीपोपदा तव पुरो व्यग्रहारहेतोः ॥ १ ॥

इति दीपपूजा । पुनः शक्रस्तनः । ऊर्ध्वाधो० दृत्तेन धूपः ॥ पुनः पुष्पा०— (२२)

ननवास वनयास गुणहारिणहारिवपुष वपुषम् ।

विजयान विजयान प्रसु प्रसु नमत नमत बलिनम् ॥ १ ॥

सोमकल सोमकल पङ्के हितं पङ्के हित पुण्ये पुण्ये ।

बहिर्मुख बहिर्मुखमहितं महित परं पर धीरं धीरम् ॥ २ ॥

स्मृतिदायी स्मृतिदायी जिनो जिनोपास्तिकायः कायः ।

नखरायुध न खरायुध बन्धो बन्धो यकृद्यकृतकान्तः कान्तः ॥ ३ ॥

शङ्काहृत् शङ्काहृत् कुलाकुलाहारः हारः करणः करणः ।

चिश्चगुरुर्विश्वगुरुः कविगट्ट कविगट्ट महामहाकामः कामः ॥ ४ ॥

कल्याणं कल्याणं प्रथयन् प्रथयन् हिते हिते प्रल्यः प्रल्यः ।

परमेष्ठी परमेष्ठी लाभो लाभो वित्तं वित्तं सत्त्वं सत्त्वं ॥ ५ ॥ (खंघाजानिः)

इति पुष्पाञ्जलिः । ततो दर्पणं गृहीत्वा—

धीराधीरावगाहः कलिलकलिलताछेदकारीदकारी, प्राणिप्राणिधियोगः सन्निसरुन्निता भासमानः समानः ।

कल्पाकल्पात्मदर्शः परमपरमताच्छेददोदोदक्षो, देवादेवात्मबुधः स जयति जयतिरेत्प्रकृष्टः प्रकृष्टः ॥ १ ॥

इति चिन्मे दर्पणदौकनम् । पुनः शङ्खस्तवः । ऊर्ध्वार्धो धूपः । पुनः पुष्पां०—(२३)

अनारतमनारतं सगुणसङ्कुलं सङ्कुलं, विशालकविशालकं स्मरजसमंते समम् ।

मुधाकरं मुधाकरं निजगिराजितं राजितं, जिनेश्वरं जिनेश्वरं प्रणिपनामि नं तापितम् ॥ २ ॥

जरामरणवाधनं विलयसाधुतासाधनं, नमामि परमेश्वरं स्तुतिनिपक्त्वागीश्वरम् ।

जरामरणवाधनं विलयसाधुतासाधनं, कुण्डनयनालटनं कटुकटाश्रतीव्रव्रतम् ॥ २ ॥

अनन्यशुभदेशनाशगतोक्तदेवासुर, पुराणपुलयादंनप्रचलदक्षभगिश्रियम् ।

अशेषमुनिमडलीप्रणतिरजिताखडल, पुराणपुलयादंनप्रचलदक्षभंगिश्रियम् ॥ ३ ॥

स्मरामि तत्र आसन सुकृतसत्त्वसरक्षण, महाकुमतनारण सुकृतसत्त्वसरक्षणम् ।

परिस्फुरदुपासरु मृदुतया महाचेतन, वीतीर्गजननिर्वृति मृदुतया महाचेतनम् ॥ ४ ॥

पयोधरविहारण जिनवर श्रिया कारण, पयोधरविहारण सरलदेहिना तारणम् ।

अनंगरूपरासनं नमत मधु तीर्थेश्वर, अनंगरूपरासन विधृतयोगनित्यस्मृतम् ॥ ५ ॥ (पृथ्वी०)

अनेन पुण्याजलिः । ततः—

त्वय्यज्ञाते स्तुतिपदमहो किं त्वयि ज्ञातरूपे, स्तुत्युत्कृष्ठा न तदुभयथा त्वत्स्तुतिर्नाथ योग्या ।

तस्मात्सिद्धयुद्भूजन्निधिना किञ्चिदाख्यातिभाजो, लोका भक्तिप्रगुणद्वया नापराधास्पद स्युः ॥ १ ॥

इति वृत्तं पठित्वा अधिकृतजिनस्तोत्र पठेत् । पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वार्धो० वृत्तेन धूपश्च । पुनः पुण्या-
जलिं गृहीत्वा— (२४)

कुलालता च पर्याप्त निर्माणे शुभकर्मणाम् । कुलालता च पर्याप्त वन्दे तीर्थपतिं सदा ॥ १ ॥

जयताञ्जगतामीशः रूपवत्तापमानदः । निरस्तममतामायः रूपवत्तापमानदः ॥ २ ॥

महामोहमहाशैल पविज्ञानपरायण । परायणपविज्ञान जय पारगतेश्चर ॥ ३ ॥
समाहितपरिवार परिवारसमाहित । नमोऽस्तु ते भवच्छ्रेयो भवच्छ्रेयो नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥
वराभिरव्य वराभिरव्य कृपाकर कृपाकर । निराधार निराधार जयानत जयानत ॥ ५ ॥ (श्लोकाः)

अनेन पुष्पांजलिः । ततः—

न स्वर्गाप्सरसां स्पृहा समुदयो नो नारकोच्छेदनं, नो मंसारपरिक्षिप्तौ न च पुनर्निर्वाणनित्यस्थितौ ।
त्वत्पादद्वितयं नमामि भगवन् किन्त्वेकं प्रार्थये, त्वद्भक्तिर्मम मानये भवभवे भूयाद्विमो निधला ॥ १ ॥
इत्यञ्जलिं कृत्वा विम्वारे विज्ञप्तिकां कुर्यात् । (ज्ञान्तिनाय-भगवतः स्तवनं ज्ञेयान्)

पुनः शक्रस्तवः । ऊर्ध्वाधी० वृत्तेन श्रपथ । पुनः पुष्पां० (२५)

अधिकविरसः शृङ्गाराङ्गः समाप्तपरिग्रहो, जयति जगतां श्रेयस्करी तवागमविग्रहः ।

अधिकविरसः शृङ्गाराङ्गः समाप्तपरिग्रहो, न खलु कुमनव्यूहे यत्र प्रवर्तितविग्रहः ॥ १ ॥

विषयविषयं हन्तु मंशु प्रगाढभवश्रमं, बहुलवलिनो देवाधीना नितानामुपासते ।

तव वृषवनं यस्मिन् कुंजान् महत्तमयोगिनो, बहुलवलिनो देवाधीना नितानामुपासते ॥ २ ॥

समवसरणं साधुव्याघ्रैर्द्विपरिर्विचरं, जयति मधुमिन्कृत्मानेकावितश्वरनाटकम् ।

तव जिनपते कांक्षापूर्तिं प्रयच्छतु मंकुलं, समवसरणं साधुव्याघ्रैर्द्विपरिर्विचरम् ॥ ३ ॥

तत्र चिदुदयो विश्वस्वामिचिर्यति विशक्तितो, जलधरपद स्वर्गव्यूहं भुजंगगृहं परम् ।
जलधरपद स्वर्गव्यूहं भुजङ्गगृह पर, त्यजति भगता कारुण्याढ्याक्षिपक्ष्मकटाक्षितः ॥ ४ ॥
विशदविशदप्राज्यप्राज्यप्रमाणवारण, हरिणहरिणश्रीदश्रीदप्रबोधनोद्यन ।
रुमलकमलव्यापव्यापद्मरीतिदरीतिदा, गहनगहनश्रेणीश्रेणी विभाति च ॥ ५ ॥ (हरिणी०)

अनेन पुष्पाञ्जलिः । ततः—

जय जय देव देवाधिनाथो लसत्सेमया प्रीणितस्वान्तकान्तप्रभ—
प्रतीघ्नहलदावनिर्वापणे पाननाभोददृष्टे विनष्टाखिलाद्यव्रज ।

मरणभयहराधिकध्यानविस्फूर्जितज्ञानदृष्टिप्रकृष्टेक्षणाशसन,

त्रिभुवनपरिवेपनिःशेषनिवृजजनश्लान्यकीर्तिस्थितिर्यातिताश प्रभो ॥ १ ॥

इति वृत्तेन त्रिम्याग्रतोऽञ्जलिं बद्ध्वा क्षण ध्यानम् [शान्तिनाथभगवतः “ॐ ह्रीं श्री शान्तिनाथाय
नमः” मंत्रः १०८ कृत्वः पठनीयः] पुनः शक्रस्तवः । पुनः धूप गृहीत्वा—
ऊर्ध्वाधो० अनेन वृत्तेन धूपोत्क्षेपः इति पञ्चविंशतिकुसुमाञ्जलयः प्रक्षिप्यन्ते । तत आरात्रिक मगल—
दीपश्च (पूर्वपृष्ठ-१२) । तत आज्ञाहीनं० आवाहनं० कीर्तिं श्रियो० आश्रतनाया० (पूर्वपृष्ठ-२६) ।
इत्यादि पूर्ववत् पठनीयम् ।

[एतान्येव कुसुमाञ्जलिकाव्यान्तर्गतविधिकाव्यपञ्चविंशतिरहितानि कुसुमाञ्जलिकाव्यानि पञ्चविंशत्युत्तरशत-
संख्यानि । एतत्स्तुतिकुसुमाञ्जलिमहाकाव्यं विद्वद्भिर्भणनीयं परिशीलनीयं व्याख्येयं पठनीयं च ।]
इति प्रथमदिनमध्याह्ने करणीयः विधिः । [आचारदिनकर पृ० १८५ तः पृ० १९५ पर्यंत]

धूप अंगोने प्रदोः—

उर्ध्वाधोभूमिवासित्रिदशदनुसुतद्दमास्पृशां ब्राणहर्ष-
प्रौढिप्राप्तप्रकर्षक्षितिरुहरसजः क्षोणपापावगाहः ।
धूपोऽङ्गुवारकट्यप्रभवमृतिजराकष्ट-विस्पष्टदृष्ट-
स्फूर्जत्संसारपाराधिगममतिधियां विश्वभर्तुः करोतु ॥ १ ॥

—: २५ कुसुमाञ्जलिविधिमा जोईती वस्तुनी यादी :-

- १ चदन अर्चन (चदन पूजा)
- २ कुकुम अर्चन (केसर पूजा)
- ३ यक्षकदम्ब विलेपन (यक्षकदम्बनी दश वस्तुओ
केसर, सुखड, अगर, बराल, कस्तुरी, गोरोचदन,
रत्ताजली, काचो ही गलोक, मरचककोल, सोनानो वरक)
- ४ कर्पूर आरोपण (कर्पूर चढाववु)
- ५ वासक्षेप (वासक्षेप पूजा)
- ६ कस्तुरीलेप (कस्तुरीनो लेप)
- ७ कालागरु लेप (कालागरुनो लेप)
- ८ पुष्पात्कार अवतरण (पुष्प अने खलकार उतारवा)
- ९ स्नपनपीठश्चालन (स्नात्रपीठने घोवी)
- १० विंमार्जन (जिनप्रतिमाने वखयी साफ करवी)
- ११ पुष्प-आरोपण (फूल चढाववा)
- १२ फल-ढौकन (फल मूकवा)
- १३ अगरुक्षेप (अगरु नारवो)

- १४ सयुक्तधूप-उत्क्षेपण (बघा धूप करवा)
- १५ जलपूजा (जलपूजा करवी)
- १६ अक्षत आरोपण (चोरा चढाववा)
- १७ पंचागरक्षा (पंचागरक्षामां १ ललाट, २ मन, ३ हृदय
४ सर्वांग ५ पीठ)
- १८ निलुठनकरण (लुठणा करवा)
- १९ मालारोपण (माला चढाववी)
- २० अपराधक्षमण (अपराध रत्ताववा)
- २१ दीपदान (दीवो करवो)
- २२ दर्पण ढौकन (दर्पण धरवु)
- २३ अधिकृतजिनस्तोत्र (मुरय जिननु स्तोत्र बोलवु)
- २४ विद्वत्पिका (विनति करवी)
- २५ क्षुणध्यानम् (क्षणवार ॐ ह्रीं श्रीं शान्तिनाथाय नम
१०८ वार ध्यान धरवु)

—०—

अथ सप्तपीठ-पूजनम् ॥

(द्वितीयदिने प्रातः पीठपूजनात् पूर्वं ऋष्ट २ तः ऋष्ट ८ “इति जिनपूजनम्” तत् पर्यंतं पूजनविधि विधाय तत्पश्चात् अग्रे सप्तपीठ-पूजनविधिः करणीयः) ततो जिनाग्रे स्वर्णरूप्यताम्रकांस्यमयानि वा सप्तपीठानि न्यसेत् । तत्र-

प्रथमपीठे- पञ्चपरमेष्ठिस्थापनमक्षरैस्तिलकैर्वा मालाक्रमेण कार्यम् ॥

द्वितीयपीठे- दिक्क्रमेण दिक्पालस्थापनं तथैव ॥

तृतीयपीठे- चतुर्दिक्षु त्रयं त्रयं कृत्वा द्वादशराशिस्थापनम् ॥

चतुर्थपीठे- चतुर्दिक्षु सप्तकं सप्तकं कृत्वाऽष्टाविंशतिनक्षत्रस्थापनम् ॥

पञ्चमपीठे- दिक्क्रमेण क्षेत्रपालवर्जितं ग्रहस्थापनं विधेयम् ॥

षष्ठपीठे- चतुर्दिक्षु चतुष्कं चतुष्कं कृत्वा षोडशविद्यादेवीस्थापनम् ॥

सप्तमपीठे- गणपति-कार्तिकेय-क्षेत्रपाल-पुरंदरता-चतुर्णिकायदेवस्थापनम् ॥

ततः पूर्ववत् परमेष्ठिपूजनम् ॥ तथाहि प्रथमं पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा-

अर्हन्त ईशाः सकलाश्च सिद्धा आचार्यवर्या अपि पाठकेन्द्राः ।

मुनीश्वराः सर्वसमीहितानि कुर्वन्तु रत्नत्रययुक्तिभाजः ॥ १ ॥

इत्यर्हदादिषु पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥ ततोऽर्घ्यपाद्यादि प्रगुणीकृत्याहृतः प्रति-

विधाग्रस्थितिशालिनः समुदयाः संयुक्तसन्मानसाः,— नानारूपविचित्रचित्रचित्ताः सत्रासितातद्विषः ।

सर्वाद्यप्रतिभासनेककुशलाः सर्वेनताः सर्वदाः, श्रीमत्तीर्थकरा भवन्तु भविना व्यामोहविच्छिन्तये ॥ १ ॥

ॐ नमो भगवद्भ्योऽर्हद्भ्यः सुरासुरनरपूजितेभ्यस्त्रिलोकनायकेभ्योऽष्टकर्मनिर्मुक्तेभ्योऽष्टादशदोषरहितेभ्यः चतुस्त्रिंशदतिशययुक्तेभ्यः पञ्चत्रिंशच्चनगुणसहितेभ्यो भगवन्तोऽहन्तः सर्वविदः सर्वगा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु स्वाहा, इदमर्घ्यं पाद्य वलिं चरु गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जल गृह्णन्तु २ स्वाहा, गन्ध गृ० पुष्प गृ० अक्षतान् गृ० फलानि गृ० मुद्रा गृ० धूप गृ० दीप गृ० नैवेद्यं गृ० सर्वोपचारान् गृ० शान्तिं कुर्वन्तु २, तुष्टिं कु० रुष्टिं कु० सर्वसमीहितं कुर्वन्तु कुर्वन्तु स्वाहा ॥ स्वाहा सर्वत्र योज्यम् ॥

इत्येतन्मन्त्रराट्वान सन्निहितकरण जल-गन्ध-पुष्पाक्षत-फल-धूप-दीप-नैवेद्यदानम्, अर्घ्यपाद्यदानं च ॥
इत्यर्हत्पूजाक्रमः ॥ ततः सिद्धान् प्रति-

यदीर्घकालसुनिकाचितं यमद्व-मष्टात्मक विषमचारममेधकर्म ।

तत्संनिहत्य परम पदमापि यैस्ते, सिद्धा दिशन्तु महतीमिह कार्यसिद्धम् ॥ १ ॥

ॐ नमः सिद्धेभ्योऽशरीरेभ्यो व्यपगतकर्मबन्धनेभ्यश्चिदानन्दमयेभ्योऽनन्तवीर्येभ्यो भगवन्तः सिद्धा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इति सिद्धपूजाक्रमः ॥ तत आचार्यान् प्रति—
विश्वस्मिन्नपि विष्टपे दिनकरीभूतं महातेजसा, यैरहद्भिस्त्रितेषु तेषु नियतं मोहान्धकारं जगत् ।

जातं तत्र च दीपतामविकलां प्रापुः प्रकाशोद्गमादाचार्याः प्रथयन्तु ते तनुभुतामात्मप्रबोधोद्गमम् ॥ १ ॥
ॐ नम आचार्येभ्यो विश्वप्रकाशकेभ्यो द्वादशांगगणिपिटकारिभ्यः पञ्चाचारस्तेभ्यो भगवन्त आचार्या इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इत्याचार्यपूजा ॥ तत उपाध्यायान् प्रति—

पापाणतुभ्योऽपि नरो यदीय—प्रसादलेशाह्वभते सपर्याम् ।

जगद्धितः पाठकसंचयः स कल्याणमालां वितेनोत्वभीक्ष्णम् ॥ १ ॥

ॐ नम उपाध्यायेभ्यो निरंतरद्वादशांगपठनपाठनस्तेभ्यः सर्वजन्तुहितेभ्यो भगवन्त उपाध्याया इह शान्ति-
कपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु० शेषं पूर्ववत् ॥ इत्युपाध्यायपदपूजा ॥ ततः साधुन् प्रति—

संसारनीरधिमवेत्य दुरन्तमेव यः संयमारव्यवहृते प्रतिपन्नमाशु ।

ते साधकाः शिवपदस्य जिनाभिपेते साधुव्रजा विरचयन्तु महाप्रबोधम् ॥ १ ॥

ॐ नमः सर्वसाधुभ्यो मोक्षमार्गसाधकेभ्यः शान्तेभ्योऽष्टादशसहसशीलांगधारिभ्यः पञ्चमहाव्रतनिष्ठिनेभ्यः

परमहितेभ्यो भगवन्तः साधनः इह शान्तिरूपज्ञामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु शेष पूर्ववत् इति साधुपूजा ॥

अथ पञ्चपरमेष्ठिना परिपिण्डितपूजा-

ॐ नमः सर्वतीर्थकरेभ्यः सर्वगतेभ्यः सर्वदर्शिभ्यः सर्वहितेभ्यः सर्वदेभ्यः ॐ नमो भगवद्भ्यः सिद्धेभ्यो भगवद्भ्य आचार्येभ्यो भगवद्भ्य उपाध्यायेभ्यो भगवद्भ्यः साधुभ्यो भगवन्तः पञ्चपरमेष्ठिनः इह शान्तिकपूजा-
महोत्सवे सातिशयाः सत्रातिहार्याः सवचनगुणाः सज्ञानाः ससधाः सदेवासुरनराः प्रसीदन्तु इदमन्यं पाद्य गृह्णन्तु २,
गन्ध गृ० २, पुष्पं गृ० २, धूप गृ० २, दीप गृ० २, अक्षतान् गृ० २, नैवेद्य गृ० २, सर्वोपचारान् गृ० २,
शान्ति कुर्वन्तु २, तुष्टि कु० २, पुष्टि कु० २, ऋद्धि कु० २, वृद्धि कु० २, सर्वसमीहितं कुर्वन्तु कुर्वन्तु
स्वाहा ॥ अनेन पञ्चपरमेष्ठिना परिपिण्डितपूजा ॥ एव पञ्चपरमेष्ठिपूजनं विधाय पञ्चहस्तवस्त्राच्छादनम् ॥ इत्याद्य-
पीठम् ॥ (आचार दि० पृ० १५९ तमे) ।

अथ द्वितीयपीठे दशदिक्पालपूजनम् ॥ पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा धृत पठेत्—

दिक्पालाः सकला अपि प्रतिदिशं स्व स्व मलं चाह्नन्, शत्रवं हस्तगा विधाय भगवत्सनात्रे जगद्दुर्लभे ।
आनन्दोत्पन्नमानमा बहुगुण पूजोपचारोच्चय, सन्ध्याय प्रगुण भवन्तु पुस्तो देवस्य लब्धासना ॥ १ ॥

अनेन वृत्तेन दिक्पालवलये पुष्पाञ्जलिक्षेप । तत इन्द्र प्रति—

सम्यक्त्वस्थिरचित्तचित्तककुकोटीरकोटीपटत्, सङ्घस्योत्कटराजपट्टपटुतासौ भाग्यभाग्याधिकः ।
दुर्लक्षप्रतिपक्षकक्षदहनज्वालावलीसंनिभो, भास्वद्भाल निभालयेन्द्र भगवत्स्नात्राभिपेकोत्सवम् ॥ १ ॥

ॐ वषट् नमः श्रीइन्द्राय तप्तकांचनवर्णाय पीताम्बराय एरावणवाहनाय वज्रहस्ताय द्वात्रिंशच्छक्तिविमानाधिपतये
अनन्तकोटिसुरसुरांगनासेवितचरणाय सप्तानीकेश्वराय पूर्वदिग्धीशाय श्रीइन्द्रसायुध सवाहन सपरिच्छद् इह शान्तिक-
पूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्थं पाद्यं चलिं चरुं गृहाण गृहाण, सन्निहितो भव भव स्वाहा, जलं
गृहाण गृहाण, गन्धं० पुष्पं० अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचारान् गृहाण गृहाण, शान्ति-
कुरु कुरु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० कुरु कुरु सर्वसमीपहतानि देहि देहि स्वाहा । इतीन्द्रपूजाक्रमः । अग्निप्रति-

नीलाभाच्छादलीलाललितविलुलितालंक्रतालंभविष्णु—स्फूर्जद्रोचिष्णुरोचिर्निचयचतुस्तावंचितोदंचिदेहः ।

नव्यांभोदग्रमोदग्रमुदितसमदाकर्णविद्विपिधूम—ध्वान्तध्वंसिध्वजश्रीरधिकतरधियं हव्यवाहो धिनोतु ॥ २ ॥

ॐ रे नमः श्री अग्नये सर्वदेवमुखाय प्रभूततेजोमयाय आग्नेयदिग्धीश्वराय कपिलवर्णाय छागवाहनाय
नीलाम्बराय धनुर्वाणहस्ताय श्रीअग्ने सायुध सवाहन सपरिच्छद् इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ यमं प्रति—

देत्यालीमुंडखंडीकरणमुडमरोहंडशुंभचंड—दोर्दंडांडवरेण प्रतिहस्तनुगं भापयन् विघ्नजातम् ।

कालिन्दीनीलमीलत्सलिलविलुनितालंक्रतोद्यल्लुलाय—न्यस्तांघ्रिधर्मगजो जिनवरभवने धर्मवृद्धिं ददातु ॥ ३ ॥

॥ इति श्री अर्हन्महापूजन-विधिः समाप्तः ॥

બૃહત્સ્નાન સામગ્રી

(૧) ત્રણ કુસુમાંજલિ. (૨) આઠ સ્નાન- ૧ દીર, ૨ દધિ, ૩ ઘી, ૪ શેરડીનો રસ, ૫ જલ, ૬ સહેસમૂલ, ૭ શતમૂલ, ૮ સર્વૌષધિ. (૩) ધૂપ. (૪) શકેસ્તવ, (૫) અલિપેકના ૧૯ કાવ્યો. (૬) છેલ્લું કાવ્ય બોલી ૧૦૮ અલિપેક કરવા.

૧ કસ્તૂરિકા વિલેપન. ૨ પુષ્પમાલા, ૩ આભૂષણ-મુગટ-હાર વગેરે. ૪ ફલદૌકન, ૫ અક્ષતદૌકન, ૬ જલકલશ દૌકન, ૭ ધૂપ, ૮ દીપ, ૯ ષટ્સનેવેદ્ય, ૧૦ સર્વધાન્યદૌકન. ૧૧ સર્વવેસવાર (સુંઠ, મરી, મઠ), ૧૨ સર્વૌષધિ દૌકન, ૧૩ તાંબુલ દૌકન, (તાંબુલ નંગ ૭) ૧૪ વસ પૂજ, ૧૫ સુવર્ણ રોખ્ય-મુદ્રાપૂજન, ૧૬ કુસુમાંજલી પૂર્વક અષ્ટમંગલપૂજન ૧૭ પુષ્પમાલા જિનગિણોપરિ સ્થાપન, ૧૮ આરતી, મંગલહીવો, આસાહીનંં પુષ્પારોપણ, વિસર્જન.

॥ વિસર્જન વિધિ ॥

પીઠ વિસર્જન-પીઠ પાસે જઈને “ યાન્તુ દેવગણાઃ સર્વે, પૂજનમાદાય મામકીમ્; સિદ્ધિ દત્વા ચ મહેર્તી, પુન-રાગમનાય ચ ॥૧॥ ” હાથ ભેડીને આ વાક્ય દરેક પીઠ આગલ બોલવું. મંત્ર— ઐ વિસર વિસર સ્વસ્થાનં ગચ્છ ગચ્છ સ્વાહા ” એમ બોલીને કુસુમાંજલિ પીઠ ઉપર નાખવી.

अपराधक्षामणम्

कीर्तिं श्रियो राज्यपद सुखं, न प्रार्थये किञ्चन देवदेव ।

मत्प्रार्थनीयं भगवन् प्रदेय, त्वद्दासता मा नय सर्वदापि ॥ १ ॥

आशातना या किल देवदेव, मया त्वदर्चनेऽनुपक्ता ।

क्षमस्व त नाथ कुरु प्रसाद, प्रायो नराः स्युः प्रचुरप्रसादाः ॥ १ ॥

आज्ञाहीन क्रियाहीन मग्राहीन च यत्कृतम् ।

तत्सर्वं कृपया देवाः क्षमन्तु परमेश्वराः ॥ १ ॥

आह्वाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम् ।

पूजा चैव न जानामि त्वमेव शरण मम ॥ २ ॥

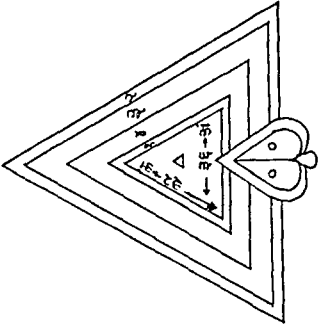
आशीर्वाद-श्लोकः—

सौभाग्य भाग्यमयं किल विमलकुले समवथापि सपत्, लक्ष्मीरोग्यमगे सखिसुतदयिताग्नुवर्गप्रवृद्धिः ।

सर्वस्तात् सारकल्पद्रुमजिनचरणेन्दीवरोद्यत्प्रसादात्, सौख्यं स्वर्गापवर्गप्रभवमपि जयो रम्यमैश्वर्यमाशु ॥ १ ॥

॥ इति श्री अर्हन्महापूजन-विधिः समाप्तः ॥

ત્રિકોણકુંડ રચના

યોની વ્યાસની અર્ધ વ્યાસ ૨૪ ઓગળ તેની અર્ધી-૧૨ ઓગળ પહોળી, ૧૨ ઓગળ ઉંચી કરવી અને નીચેથી ભારી, ઉપર એક ઓગળ સકલિત અને જમીનના મૂળ સહિત છિદ્રની નાળ ૧૨

ચોરસ (૨૪ ઓગળ) હોતકળના ૩ ભાગ કરવા (૮ ઓગળ) એક ભાગ ઓગળ વધારવો (તૃતીયાશ ૩૨ ઓગળ,) ચોરસ (૨૪ ઓગળ) હોતકળના ૪ ભાગ કરવા તેમાનો એક એક ભાગ (૬-૬ ઓગળ ચતુર્થાંસ) પડજે એ ઓળ વધારવો (૩૬ ઓગળ) અને ત્રિકોણ કરવુ ઇતિ

પ્રકૃતિ 'ક્ષેત્ર' ૨૪ ઓગળ, તેના આઠ ભાગ કરવા તેમાથી 'પ' ભાગ એટલે '૧૫' ઓગળ નેટલુ જમીનમા યોદ્ધા જમીન ઉપર ઉચાઈમા ૯ ઓગળની ૩ મેખલા કરવી, (પ્રથમ એક ઓગળ યુગ્મકઠ કરવો) ઉપરથી પહેલી મેખલા ૪ ઓગળ ઉંચી અને ૪ ઓગળ પહોળી કરવી તે પછી મધ્યમા થીજી મેખલા ૩ ઓગળ ઉંચી, ૩ ઓગળ પહોળી કરવી, ત્રીજી મેખલા નીચેની ૨ ઓગળ ઉંચી અને ૨ ઓગળ પહોળી બનાવવી ॥ ઇતિ ॥

सुवृष्टाः सन्तु जलदाः, सुवाताः सन्तु वायवः ।
सुनिष्पन्नास्तु पृथिवी, सुस्थितोऽस्तु जनोऽखिलः ॥ १ ॥

ॐ तुष्टि, - पुष्टि, - ऋद्धि, - वृद्धि, - सर्वसमीहितवृद्धिर्भूयात्.

शिवमस्तु सर्वजगतः परहितनिरता भवन्तु भूतगणाः ।
देवाः प्रयान्तु नाशं, सर्वत्र सुखीभवन्तु लोकाः ॥ १ ॥
सर्वेऽपि सन्तु सुखिनः, सर्वे सन्तु निरामयाः ।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग् भवेत् ॥ २ ॥

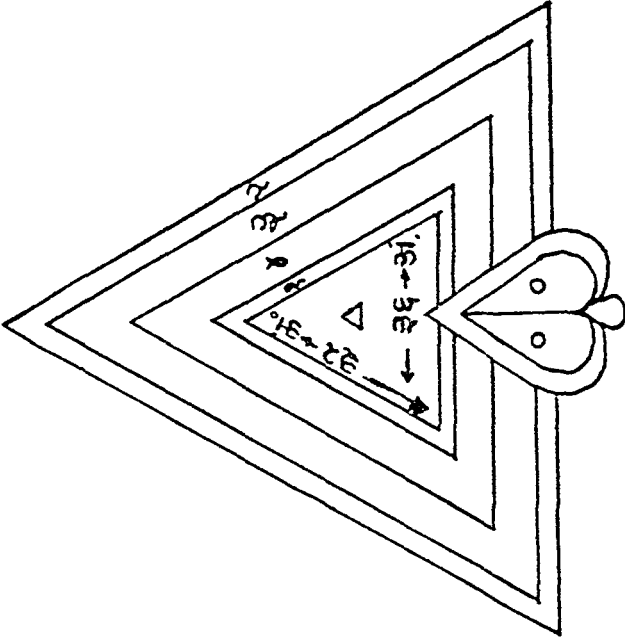
जगत्यां सन्ति ये जीवाः स्वस्वकर्मानुसारिणः ।
ते सर्वे वाञ्छितं स्वं स्वं, प्राप्नुवन्तु सुखं शिवम् ॥ ३ ॥

इति शान्तिदंडकं जलधाराभिमन्त्रसहितं त्रिः पठेत् ततः शान्तिकलशजलेन

शान्तिकारयितार सपरिवारमभियिचेत् सर्वत्र गृहं ग्रामं च । दिक्पालादि सर्व-
देवत-विसर्जनं यान्तु देव० इत्यादि उक्त्वा पूर्ववत् ॥ इति शान्तिकम् ॥

॥ अथ शान्तिक—फलम् ॥

सर्वत्र गृहिसंस्कारे, सूति-मृत्यु-विवर्जिते, प्रतिष्ठासु च सर्वासु, पणमास्या वत्सरेऽथवा ॥१॥
सर्वत्र गृहिसंस्कारे, सूति-मृत्यु-विवर्जिते, प्रतिष्ठासु च सर्वासु, पणमास्या वत्सरेऽथवा ॥२॥
आरब्धे च महाकार्ये, जातेऽप्युत्पातदर्शने, रोग-दोषे महाभीतौ, संकटोपगमेऽपि च ॥३॥
गतभूम्यादिलाभे च, महापापस्य संभवे । काराप्यं शान्तिकं नूनं, धीमद्भिर्गृहमेधिभिः ॥४॥
दुरितानि क्षयं यान्ति, रोगदोषौ च शाम्यतः । दुष्टदेवासुरा मर्त्याः सपत्ना स्युः पराङ्मुखाः ॥५॥
सौमनस्यं शुभं श्रेयः, तुष्टिः पुष्टिर्विवर्धते । समीहितस्य सिद्धिः स्याच्छान्तिकस्य विधानतः ॥६॥
इति सामान्यशान्तिकफलं, शान्तिकान्ते साधुभ्यो विपुलवस्त्रपात्रभोजनोपकरणदानं दद्यात्-
अत्र गृहे (अस्मिन् जंबुद्वीपे० इत्यादि) कथिते गृहाधिपस्य नामोच्चारं कुर्यात्. (आचार-
दिनकर पृ० २२० तः २२५) इति शान्तिककार्ये विशेष-पूजा-विधानम् ।

ચોરસ (૨૪ આંગળ) ક્ષેત્રફળના ૩ ભાગ કરવા. (૮ આંગળ) એક ભાગ આંગળ વધારવો. (તૃતીયાંશ ૩૨ આંગળ,) ચોરસ (૨૪ આંગળ) ક્ષેત્રફળના ૪ ભાગ કરવા. તેમાંના એક એક ભાગ (૬-૬ આંગળ ચતુર્થોંસ) પડખે એ બાજુ વધારવો (૩૬ આંગળ) અને ત્રિકોણ કરવું. ઇતિ.

પ્રકૃતિ 'ક્ષેત્ર' ૨૪ આંગળ, તેના આઠ ભાગ કરવા તેમાંથી '૫' ભાગ એટલે '૧૫' આંગળ બેટલું જમીનમાં ખોદવું જમીન ઉપર ઉંચાઈમાં ૯ આંગળની ૩ મેખલા કરવી, (પ્રથમ એક આંગળ યુગ્મકંઠ કરવો.) ઉપરથી પહેલી મેખલા ૪ આંગળ ઉંચી અને ૪ આંગળ પહોળી કરવી. તે પછી મધ્યમાં ૫૫ મેખલા ૩ આંગળ ઉંચી, ૩ આંગળ પહોળી કરવી, ત્રીજી મેખલા નીચેની ૨ આંગળ ઉંચી અને ૨ આંગળ પહોળી બનાવવી. ॥ ઇતિ ॥

ચોની વ્યાસની અર્ધી. વ્યાસ ૨૪ આંગળ તેની અર્ધી-૧૨ આંગળ લાંબી કરવી, ૮ આંગળ પહોળી, ૧૨ આંગળ ઉંચી કરવી અને નીચેથી બારી, ઉપર એક આંગળ સંકલિત અને જમીનના મૂળ સહિત છિદ્રની નાળ ૧૨

ॐ सर्वेऽपि तपोधन-तपोधनी-श्रावक-श्राविकाभवाश्चतुर्णिकायदेवाः सुपूजिताः

सुप्रीता भवन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु स्वाहा

ॐ अत्रैव देश-नगर-ग्राम-ग्रहेषु दोष-रोग-वैर-दौर्मनस्य-दारिद्र्य-मरक-विद्योग-दुःख-
कलहोपशमेन शान्तिर्भवतु दुर्मनोभूत-प्रेत-पिशाच-यक्ष-राक्षस-वैताल-झोटिक-शाकिनी-
डाकिनी-तस्कराततायिना प्रणशेन शान्तिर्भवतु भूरुम्प-परिवेष-विद्युत्पातोदकापात-क्षेत्र-
देश-निर्घाति-सर्वोत्पात-दोषशमनेन शान्तिर्भवतु अकाल-फल-प्रसूति-वैकुण्ठ-पशुपति-
वैकुण्ठ्याकालदुश्चेष्टा-प्रमुखोपप्लवोपशमनेन शान्तिर्भवतु ग्रहगणपीडित-राशिनक्षत्रपीडो-
पशमनेन शान्तिर्भवतु जाधिक-नैमिन्निकाकस्मिक-दुःशकुन-दुःस्वप्नोपशमनेन शान्ति-
र्भवतु कृतक्रियमाण-पापक्षयेण शान्तिर्भवतु दुर्जन-दुष्ट-दुर्भाषक-दुश्चिन्तक-
दुराराध्य-शत्रूणां दुरापगमनेन शान्तिर्भवतु

उन्मृष्ट-रिष्ट-दुष्ट-ग्रह-गति-दुःस्वप्न-दुर्निमितादि, संपादित-हित-संपन्नामग्रहण,

राशयसुपूजिताः सुप्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ सूर्य-चंद्रांगारक-बुध-गुरु-शुक्र-शनैश्चर-राहु-केतुरूपाः ग्रहाः सुपूजिताः
प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ इन्द्राग्नि-वसु-निर्वृति-वरुण-वायु-कुबेरेशान-नाग-ब्रह्मरूपा दिवपालाः सुपूजिताः
सुप्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ गणेश-स्कन्द-क्षेत्रपाला देश-नगर-ग्रामदेवताः सुपूजिताः सुप्रीताः शान्तिकरा
भवन्तु स्वाहा.

ॐ अन्येऽपि क्षेत्रदेवा जलदेवा भूमिदेवाः सुपूजिताः सुप्रीताः भवन्तु स्वाहा.
शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा.

ॐ अथाश्च पीठोपपीठक्षेत्रोपक्षेत्रवासिन्यो देव्यः सपरिकराः सवटुकाः सुपूजिताः
सुप्रीता भवन्तु (स्वाहा) शान्ति कुर्वन्तु स्वाहा.

सायुधा. सवाहना. सपरिकरा. प्रीताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ रोहिणी-प्रज्ञप्ति-वज्रशंखला-त्रज्जाकुशी-अप्रतिचका-पुरुषदत्ता-कालि-महा-
कालि-गौरी-गान्धारी-सर्वाङ्गा-महाज्वाला-मानवी-वैरोदया-अच्छुब्ता-मानसी-महा-
मानसीरूपाः षोडशविद्यादेव्यः सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकारिण्यो भवन्तु स्वाहा

ॐ अहंसिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुपरमेष्ठिन सुपूजिताः प्रीताः शान्तिकरा
भवन्तु स्वाहा.

ॐ अश्विनो-भरणी-कृतिका-रोहिणी-मृगशीर-आर्द्रा-पुनर्वसु-पुष्य-आश्लेषा-
मघा-पूर्वाफाल्गुनी-उत्तराफाल्गुनी-हस्त-चित्रा-स्वाति-विशाखा-अनुराधा-ज्येष्ठा-मूल-
पूर्वाषाढा-उत्तराषाढा-अभिजित् श्रवण-धनिष्ठा-शतभिषक्-पूर्वाभद्रपदा-उत्तराभद्रपदारे-
वती-रूपाणि नक्षत्राणि सुपूजितानि प्रीतानि शान्तिकराणि भवन्तु स्वाहा

ॐ मेघ-वृष-मिथुन-कर्क-सिंह-कन्या-तुला-वृश्चिक-धनु-मकर-कुंभ-मीनरूपा

द्रवोपयन्ति ततस्तद्भुतानुसारेण वयमपि तीर्थंकरस्नात्रक्राणानन्तरं शान्तिमुद्रपोषयासः
सर्वे कृतावधानाः सुरासुरनरीरगाः शृण्वन्तु स्वाहा.

ॐ अहं नमो नमो जय जय पुण्याहं पुण्याहं, प्रीयन्तां प्रीयन्तां भगवन्तोऽर्हन्तो
विमलकेशलाखिलोकपूज्या-खिलोकोद्योतकरा महातिशया महाभुभावा महातेजसो
महापराकमा महानन्दाः.

ॐ ऋषभ अजित-संभव-अभिनन्दन, सुमति-पद्मप्रभ-सुपार्थ-चन्द्रप्रभ-सुविधि-
शीतल-श्रेयांस-वासुपूज्य-विमल-अनंत-धर्म-शानि-कुंभु-अर-गहि-मुनिमुधत-
नमि-नेमि-पार्थ-वर्धमानान्ता जिना अतीतानागतवर्तमानाः पंचदशकर्मभूमिसंभवा
विहरमाणाश्च, शाश्वतप्रतिमागता भवनपतिव्यंतरज्योतिष्क-वैमानिक-भवनसंस्थिताः
तिर्यग्लोक-नंदीश्वर-रत्नकेषुकार-कुंडल-वैताढ्य-गजदंत-वक्षरकार-मेरुदलनिलया जिनाः
सुपूजिताः सुस्थिताः शान्तिकरा भवन्तु स्वाहा.

ॐ देवाश्चतुर्णिकाया भवनपति-व्यंतर-ज्योतिष्क-वैमानिकारत्नदिन्द्राश्च साप्सरसः

॥ अथ श्रीशान्तिदण्डकः ॥

नमः श्रीशान्तिनाथाय, सर्वविघ्नापहारिणे ।

सर्वलोकप्रकृष्टाय, सर्वबाह्यितदायिने. ॥१॥

इह हि भरतैरावतविदेहजन्मना, तीर्थकराणां जन्मसु चतुषष्टिसुरासुरेन्द्राश्च
चलितासना विमानधंटाटकारक्षुभिताः प्रयुक्तावधिज्ञानेन, जिन-जन्म-विज्ञान-परमतम-
प्रमोद-पूरिताः मनसा नमस्कृत्य जिनेश्वर सकलसामानिकानगरक्षपार्पयन्नायस्त्रिशङ्खो-
कपालाकनिप्रकीर्णकाभियोगिकसहिताः साप्सरोगणाः सुमेरुशृंगमागच्छन्ति तत्र च
सौधमेन्द्रेण विधिना करसंपुटानीतास्तीर्थकरान् पांडुकंजलातिपांडुकंजलारककंजलातिरक्तकं-
जलाशिलासु, न्यस्तसिंहासनेषु, सुरेन्द्रक्रोडस्थितान् कटिपतमणिसुवर्णादिमययोजनमु-
खकन्धोद्गतैस्तीर्थचारिभिः स्नपयन्ति. ततो गीत-वृत्त्य-वाद्य-महोरत्नवर्षकं शान्तिमु-

अनेन विभ्वं स्नपनपीठादुत्थाप्य यथास्थानं स्थापयेत् । तत —

आज्ञाहीनं क्रियाहीनं मन्त्रहीनं च यत्कृतम् । तत्सर्वं कृपया देव क्षमस्व परमेश्वर ॥१॥

आह्वानं नैव जानामि न जानामि विसर्जनम् । पूजाविधिं न जानामि प्रसीद परमेश्वर ॥२॥

कीर्तिश्रियो० आशातना या० इत्यादि पठनीयम् । इति पुष्पारोपणम् । तदनन्तरं पूर्वरीत्या आरात्रिकमाङ्ग-
लिकादिकर्मकरणं पूजाकर्मवत् । (आरात्रिकं मंगलदीपश्च) तदनन्तरं चैत्यवन्दनं साधुवन्दनं च । इति
बृहत्स्नात्रम्* ॥

एवं विधिना स्नात्रविधिनान्तरं स्नात्रोदकं सर्वं ग्राह्यं सर्वतीर्थजलं च संमील्य विभ्वाये सुविलितभूमौ चतुष्किकोपरि
न्यस्तस्य यथासंपत्तिकृतम्ब, चन्द्रकंठम्ब, मदनफलादिरक्षस्य शान्तिफलशस्य मध्ये निक्षिपेत् । रक्षादि वन्दनं सर्वत्र शान्तिमंत्रेण
ततः कलशमध्ये स्वर्णरत्नयुग्मद्वयः पुगफलानि, नालिकेरं च शान्तिमंत्रेण न्यसेत्-ततः शुद्धोदकैरखंडधारया, द्वौ स्नात्रकारौ
स्नात्रकलशं पूरयतः । उपरि हृद्याकारेण (हृदाधारेण) आकलशमूलावलम्बि सदशवक्त्रं बध्नीयात् । गुरुश्च कुशेन तां
जलधारां, शान्तिकलशे निपतन्तो, शान्तिदंडकं पठन्नाभिमंत्रयति । शान्तिदंडको यथा—

*नवप्रतिष्ठितं विभ्वे प्रतिष्ठास्त्रखिलास्त्रापि शान्तिके पौष्टिके चैव पर्वसु प्रौढकर्मसु ॥१॥

तीर्थे नव्यासु यात्रासु प्राप्ते विभ्वे नवेपि च, बृहत्स्नात्रविधिर्योज्यः स्याद्वादोऽन्यत्र कर्मणि ॥२॥

इति बृहत्स्नात्रविध्युपयोगः ॥ आचारदिनकर पृ० १८९ ॥

सेषा तनोति पुरतस्तव मीनपुष्प आर्द्रः पुरो विलिखितोरुनिजागपुक्त्वा ॥६॥

मत्स्यपुष्प लिखेत् । (७) अथ स्वस्तिरुलेखनम्—

स्वस्तिश्रीभूगगननागविष्टपे—श्रुतिं जिनवरोदयेक्षणम् ।

स्वस्तिक तदनुमानतो जिनमरस्याग्रतो बुधजर्नेर्धिलिख्यते ॥७॥

स्वस्तिक लिखेत् । (८) अथ नन्द्यावर्तलेखनम्—

त्वत्सेवकानां जिननाथ विशुः सर्मासु सर्वे निधयः स्फुरन्ति ।

अतश्चतुर्द्धी नमोऽगनन्द्या—वर्त्तं सता वर्त्तयता सुखानि ॥८॥

नन्द्यावर्त्तं लिखेत् । ततोऽष्टमङ्गलानि गन्ध-पुष्प-फल-मक्वाद्यादिभिः पूजयेत् । ततः पुष्पमाला गृहीत्वा-
दर्पणमद्रासननर्द्धमान—पूर्णघटमत्स्यपुष्पैश्च । नन्द्यावर्त्तश्रीवत्सविस्फुटस्वस्तिर्नैर्जिनावर्त्ति ॥९॥

अनेन धृत्तेन जिनविम्बोपरि पुष्पमाला न्यसेत् । तदनन्तरं पुष्प गृहीत्वा—

दंष्ट्रैः कनकाद्रिमुर्धनि जिनस्नात्रेण गन्धार्पणं, पुष्पैर्भूषणवस्त्रमङ्गलगर्भः सपूज्य मातुः शुभः ।

आनीयान्मत् एवमत्र भविता विभ्य जगत्सामिन—स्तत्कृत्यानि समाप्य कल्पितमत् । मप्रापयत्पास्पदम् ॥१॥

जिनेन्द्रपादैः परिपूज्य पुष्टैरतिप्रभावैरपि सच्चिद्रूपम् ।

भद्रासनं भद्रकरं जिनेन्द्र-पुरो लिखेन्मङ्गलसत्प्रयोगम् ॥२॥

पूर्ववत् भद्रासनं लिखेत् । (३) अथ वर्द्धमानसंपुटलेखनवृत्तम्—

पुण्यं यशःसमुदयः प्रभुता महत्त्वं सौभाग्यधीविनयशर्ममनोरथाश्च ।

वर्द्धन्त एव जिननायक ते प्रसादात् तद्वर्द्धमानयुगसंपुटमादधानः ॥३॥

वर्द्धमानयुगसंपुटं लिखेत् । (४) पुनः पूर्णकलशालेखनम्—

विश्वत्रये च स्वकुले जिनेशो व्याख्यायते श्रीकलशायमानः ।

अतोऽत्र पूर्णकलशं लिखित्वा जिनार्चनाकर्म कृतार्थयामः ॥४॥

पूर्णकलशं लिखेत् । (५) अथ श्रीवत्सलेखनम्—

अन्तः परमं ज्ञानं यद् भाति जिनाधिनाथद्वयस्य । तच्छ्रीवत्सव्याजात् प्रकटीभूतं वह्निर्वन्दे ॥५॥

श्रीवत्सं लिखेत् । (६) अथ मत्स्ययुगमलेखनम्—

त्वद्धृष्यपञ्चशरकेतनभावकल्पं कर्तुं मुधा भुवननाथ निजापराधम् ।

ततस्तदनुकारेण साम्प्रतं आद्यपुङ्गवाः । कुर्वन्ति वसनं पूजा त्रैलोक्यस्याभिर्नोऽग्रतः ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्यस्य वक्ष्ये पूजा । ततः सुवर्णरूप्यमुद्रा गृहीत्वा-

सुवर्णमुद्रामणिभिः कृत्वा ह पूजा जिनस्य स्नपनावसाने ।

अनुष्ठिता पूर्वसुसाधिनार्थः सुमेरुशृंगे धृतभानुशुद्धेः ॥१॥

अनेन वृत्तेन सुवर्णरूप्यदङ्कमुद्रामणिभिर्विभ्यस्याङ्गपूजा । ततो जिनविभ्याग्रतो विस्तीर्णश्रीपर्णपीठ अन्यो-
त्तमभाष्टपीठ ना न्यस्य भूमिं वा शुद्धगोमयेन समारच्य पुष्पाञ्जलि गृहीत्वा-

मङ्गलं श्रीमदहन्तो, मङ्गलं जिनशासनम् । मङ्गलं सकलः सद्बो, मङ्गलं पूजका अमी ॥१॥

इति (अष्टमगल) पीठोपरि समारचितभूमौ वा पुष्पाञ्जलिद्वेषः । (१) ततो दर्पणालेखनसामग्रा गृहीत्वा-
आत्मात्मिकाविधौ जनोऽपि सकलस्तीव्र तपो दुश्चर, दान ब्रह्म परोपकारकण कुर्वन् परिरुद्धेति ।

सोऽयं यत्र सुखेन राजति स वै तीर्थार्थिपस्याग्रतो, निर्मेयः परमार्थवृत्तिविविदुरैः सन्नानिभिर्दर्पणम् ॥१॥

अनेन वृत्तेन चन्दनमय वा स्वर्णरूप्यमय वा तन्दुलमय वा जिनविभ्याग्र दर्पणं लिखेत् । (२) ततो
भद्रासनालेखनम्-

शुटीकणामरिचरामठीरधान्य-श्यामासुराग्रभृतिभिः पटुवेसवारैः ।
संढौकनं जिनपुरो मनुजैर्विधीय-मानं मनांसि यशसा विमलीकरोतु ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्ववेसवाग्ढौकनम् । ततः सर्वैर्पिधिं गृहीत्वा-

उशीरवटिकाशिरोज्ज्वलनचव्यधात्रीफले-र्बलासलिलवत्सकैर्धनविभावरीवासकैः ।

वचावरविदारिकामिशिशताह्वयाचन्दनैः, प्रियंगुतगरैर्जिनेश्वरपुरोऽस्तु मे ढौकनम् ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्वैर्पिधिढौकनम् । ततस्ताम्बूलं गृहीत्वा-

भुजङ्गचल्लीछदनैः सिताश्र-कस्तुरिकैलासुरगुणमिश्रैः ।

सजातिकोशैः सममेव चूर्णै-स्ताम्बूलमेवं तु कृतं जिनाग्रे ॥१॥

इति जिनाग्रे ताम्बूलढौकनम् । ततो वस्त्रं गृहीत्वा-

सुमेरुशृणो सुरलोकनाथः स्नात्रावसने प्रविलिप्य गन्धैः ।

जिनेश्वरं वस्त्रचयैरनेकै-राच्छादयामास निषक्तभक्तिः ॥१॥

या धूपपूजा देवेन्द्रैः स्नात्रानन्तरमाद्ये । जिनेन्द्रस्यास्मदुत्कर्षि-दस्तु स्नानमहोत्सवे ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन धूपोत्क्षेपणम् । ततो दीप गृहीत्वा-

अन्तर्ज्योतिर्वीतितो यस्य कायो यत्तस्मत्पुत्रा ज्योतिरुत्कर्षमेति ।

तस्याभ्यासे निर्मित दीपदान लोकाचारख्यापनाय प्रमाति ॥१॥

या दीपमाला देवेन्द्रैः सुमेरौ स्यामिनः कृता । स्नात्रात्तर्गतमस्माक विनिवृणु तमोभरम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन दीपदानम् । ततो (पट्टरस) नैवेद्य गृहीत्वा--

ओदनैर्विविधैः शार्कैः पक्वान्नैः पद्मसाम्बितैः । नैवेद्यैः सर्वसिद्धयर्थं जायता जिनपूजनम् ॥१॥

इति नैवेद्यदौकनम् । ततो गोधूमादिसर्वधान्य गृहीत्वा-

गोधूमतन्दुलतिर्लहरिमन्थनैश्च सुद्गाढकीयवकलायमकुट्टकैश्च ।

कुलमापमद्वारचीनकदेधान्यै-सैत्यं कृता जिनपुरः फलदोषदास्तु ॥१॥

इति जिनाग्रे सर्वधान्यदौकनम् । ततः सर्ववेपनार गृहीत्वा-

इति वृत्तद्वयेन विभ्वस्य भूषणपरिधानम् । ततः फलानि गृहीत्वा—

सत्तालिकेरफलपूरसालगम्बू—द्राक्षापरूपकमुदाडिमनागरङ्गः ।

वातामपूषाकदलीफलजंभसुर्यैः श्रेष्ठैः फलैर्जिनपतिं परिपूजयामः ॥१॥

यत्कृतं स्नात्रपर्यन्ते सुरेन्द्रैः फलढौकनम् । तदिहासमत्करादसु यथासम्पत्तिनिर्मितम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्वाग्रे फलढौकनम् । ततोऽक्षतान् गृहीत्वा—

अखंडिताश्वतः पूजा या कृता हरिणार्हतः । सारसु भव्यकरांभोजै—रत्र विभ्वे विनिर्मिता ॥१॥

इति वृत्तेन विभ्वाग्रेऽक्षतढौकनम् । ततो जलभृतकलशं गृहीत्वा—

निर्झरनदीपयोनिधि—वापीकृपादितः समानीतम् । सलिलं जिनपूजाया—महाय निहन्तु भवदाहम् ॥१॥

मेरुशृङ्गे जगद्भर्तुः सुरेन्द्रैर्यज्जलार्चनम् । विहितं तदिह ग्रौढ—मातनोत्वस्मदादृतम् ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विभ्वाग्रे जलकलशढौकनम् । ततो धूपं गृहीत्वा—

कर्पूरागलचन्दनादिभिरलं कस्तूरिकाभिश्चितैः, सिलहाद्यैः सुसुगन्धिभिर्वहुतरधूपैः कुशानूद्भूतैः ।

पातालक्षितिगोनिवासिमस्तां संप्रीणकैरुत्तमै—र्धुमाद्भान्तनभस्तलैर्जिनपतिं संपूजयामोऽधुना ॥१॥

मेरुशृगे च यत्स्नात्र, जगद्भर्तुः सुरैः कृतम् । वभूव तदिहास्त्वेत-दस्मत्करनिपेकतः ॥१९॥

इति पठित्वा सर्वैः स्नातकारै समकालं जिनविम्बे कलशाभिषेकः करणीयः । एवमष्टोचरशतादिवागान् (१०८ वागान् कलशाभिषेकः) पुरतः पुनरन्तिम (मेरुशृगे०) श्लोक पठित्वा जिनस्नात्र करणीयम् । एव स्नात्रविधौ निर्वर्तिते कोमलैर्धूपचूर्णवासितैर्वस्त्रैर्जिनविम्बं मार्जयेत् । ततः कस्तूरिका-कुङ्कुम-कर्पूर-श्रीखड्गादिविलेपनं शूहीत्वा-

कस्तूरिकाकुङ्कुमरोहणद्रुः कर्पूरकमोलविशिष्टगन्धम् । विलेपनं तर्पयंतः शरीरं करोतु सद्यः सदा निश्चिद्धम् ॥१॥

पुरापाट् स्नात्रपर्यन्ते विदधे यद्विलेपनम् । जिनेश्वरस्य तद्भूषणा-दत्र विम्बेऽस्मदादत्तम् ॥२॥

अनेन वृत्तद्वयेन मिलेपनं विम्बस्य । ततः पुष्पमालादि शूहीत्वा-

मालतीविचकिलोज्ज्वलमल्लीकुन्दपाटलसुवर्णसुमधः । केतकेर्विरचिता जितभूजा मङ्गलानि सकलानि विदध्यात् ॥१॥

स्नानं कृत्वा सुरावीर्श-र्जितनाथीशस्य वर्ष्मणि । यत्पुष्पारोपणं चक्रे तदस्त्वस्मत्कर्तुरिह ॥२॥

इति वृत्तद्वयेन विम्बे पुष्पमालादिभूजा । ततो मुकुन्दकुडलहारादिभूषणानि शूहीत्वा-

केयूरहारकटकैः पद्मभिः किरीटैः सत्कुडलैर्मणिमयीभिर्योर्मिकाभिः ।

विम्बं जगत्त्रयपतेरिह भूषयित्वा पापोच्चयः सकलमेव निकृन्तयामः ॥१॥

या भूषा त्रिदशाधीशः स्नात्रान्ते मेरुमस्तके । कृता जिनस्य साग्रास्तु भविकर्भूषणान्विता ॥२॥

इन्द्रादिष्टासत आभियोगिकाः कलशगणमथानिन्युः । वेदसखसुसंख्यं मणिरजतसुवर्णमुद्रचितम् ॥१२॥

कुंभाश्च ते योजनमात्रवक्त्रा आयाम औनत्यमर्थेषु चैवम् ।

दशाष्टवार्हत्करयोजनानि द्वित्येकधातुप्रतिपङ्गगर्भाः ॥ १३ ॥

नीरैः सर्वसरित्तडागजलधिग्रन्थान्यनीराशया—नीतैः सुन्दरगन्धगर्भिततरैः स्वच्छैरलं शीतलैः ।

भृत्पदैवपतेर्मणिमयमहापीठस्थिताः पूरिताः, कुंभास्ते कुसुमस्रजां समुदयैः कंठेषु संभाविताः ॥१४॥

पूर्वमच्युतपतिर्जिनेशितुः स्नात्रकर्म विधिवद् व्यधानमहत् ।

तैर्महाकलशवारिभिर्वनैः प्रोद्धसन्मलयगन्धधारिभिः ॥१५॥

चतुर्दशमशृङ्गेत्य—धाराष्टकमुदंचयत् । सौधमधिपतिः स्नात्रं विश्वमर्तुरूपयत् ॥ १६ ॥

शेषं क्रमेण तदनन्तरमिन्द्रद्वन्दं कल्याणसुरक्षवननाथमुखं व्यधत् ।

स्नात्रं जिनस्य कलशैः कलितप्रभोदं प्रावारवेपविनिवारितसर्वपापम् ॥१७॥

तस्मिन् क्षणे बहुलवादितगीतनृत्य—गर्भं महं च सुमनोऽप्सरसो व्यधुस्तम् ।

येनादधे स्फुटसदाविनिविद्योग—स्तीर्थकरोऽपि हृदये परमाणुचितम् ॥१८॥

तस्माच्चित्तित्य विश्राधिपतिजलुरयो निर्जरेन्द्रः स्वकल्पान्,
कल्पेन्द्रान् व्यन्तरेन्द्रानपि भगवत्पास्तारकेन्द्रान् समस्तान् ।

आह्वायाह्वाय तेषां स्वमुखभवगिरारयाय सर्वं स्वरूप,
श्रीमत्कर्त्तृस्वरदे' शिरसि परिकरालकृतान् प्राहिणोच्च ॥ ५ ॥

ततः स्वयं शक्रसुराधिनाथः प्रविश्य तीर्थङ्करजन्मगेहम् ।

परिच्छदैः सार्द्धमथो जिनाभ्या प्रस्नापयामास वरिष्ठविद्यः ॥ ६ ॥

कृत्वा पञ्चमपि निष्टपपति. सधारण हस्तयो-श्छनस्योद्वहनं च चामरयुगप्रोद्धासनाचालनम् ।

वक्त्रेणापि धृतेन नर्त्तनविधिं निर्वाणटातुः पुरो, रूपैः पञ्चभिरेवमुत्सृज्यमना. प्राचीननर्हिर्वर्षधात् ॥ ७ ॥

सामानिकाङ्गरक्षरेव परिभारितः सुरार्थायः, विभ्रत् त्रिभुवननाथ प्राप सुराद्रिं सुरगणाढ्यम् ॥ ८ ॥

तत्रेन्द्रास्त्रिदशाप्सरःपरिवृता विश्वेशितुः समुत्पन्न, मध्यागत्य नमस्कृतिं व्यपूरुल स्वालकृतिभ्राजिताः ।

आनन्दान्ननुत्तथा सुरगिरिच्छदयद्विराभास्वरैः, शृङ्गैः काञ्चनदानकर्मनिरतो भाति स्म भक्त्या यथा ॥ ९ ॥

अतिपाङ्कजलाया महाशिलायाः शशाकधनलायाः । पृष्ठे शशिमणिरचितं पीठमधुर्देवगणद्वयभाः ॥ १० ॥

तत्राथापोत्सङ्गे ईशानसुरेश्वरो जिनाधीशम् । पद्मासनोपविष्टो निविष्टा भक्तिं दधौ मनसि ॥ ११ ॥

कस्तूरीकर्पूरकुङ्कुममिश्रितेन पाटलादिगुप्पाधिवसितेन निर्मलजलेन पूरणीयाः ततस्तेन निजनिजपरिकस्युताः स्नात्रकराः पूर्वाक्तवेशभृतो जिनीपवीतोचरासङ्गयुजो वद्धधम्मिलाः कृतस्नात्रा द्वादशतिलक्रांकिताः परमेष्ठिमन्त्रं पठित्वा तान् कलशान् स्वस्वकरयोर्युह्णन्ति । ततस्तेऽपरे च श्राद्धाः स्वस्वाभ्यासादुसारेण जिनस्तुतिपट्टपदर-
हास्तोत्रादि परिवर्त्तयन्ति । पूर्वकविकृतानि जिनाभिषेककाव्यानि पठन्ति । ततः—

नमो अरिहंताणं, नमोऽर्हत्सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ।

पूर्वं जन्मनि विश्वभर्तुरधिकं सम्यक्त्वभक्तिस्पृशः, ह्यतेः कर्म समीरवारिदमुखं काष्ठाकुमार्यो व्ययुः । तत्कालं तविषेशस्य निविडं सिंहासने प्रोचतं, वातोद्भूतसमुद्भुरध्वजपटप्रव्यां स्थितिं व्यानशे ॥१॥

क्षोभात्तत्र सुरेश्वरः प्रसृमरहोदधक्रमक्रान्तधीः कुत्वालक्तकसिक्वतर्कर्मसदृशं चक्षुःसहस्रं दधौ ।

वज्रं च स्मरणानातं करणातं कुर्वन् प्रयुक्तावधि, ज्ञानात्तीर्थकरस्य जन्म भुवने भद्रंकरं ज्ञातवान् ॥२॥

नम नम इति शब्दं ख्यापयंस्तीर्थनाथं, स झटिति नमति स्म प्रौढसम्पक्त्वभक्तिः ।

तदनु दिवि विमाने सा सुधोषारव्यधंटाः सुररिपुमदमोघा घातितशब्दं चकार ॥३॥

द्वात्रिंशलक्षविमानमंडले तत्समा महाधंटाः । ननदुः सुदुःप्रधर्षा हर्षोत्कर्षं वितन्वन्त्यः ॥४॥

चिन्तसहस्रोपशमन सहस्रनेत्रप्रभावमद्भावम् । दत्तपुत्र सहस्रमूल शत्रुसहस्र जिनस्नाने ॥ १ ॥

ततः शतमूलमिश्रजलकलश गृहीत्वा—

शतमर्त्यसमानां शतमूल शतगुण शतारव्यं च । शतसख्य वाञ्छिमिह जिनाभिषेके भवति दृष्टत्वा ॥ १ ॥

अनेन शतमूलस्नात्रम् । ततः सर्वैर्पिपिभिश्रजलकलश गृहीत्वा—

सर्वप्रत्युद्गहर सर्वसर्माहितकर विजितसर्वम् । सर्वैर्पिपिमडलमिह जिनाभिषेके शुभ दत्ताम् ॥ १ ॥

अनेन सर्वैर्पिपिस्नात्रम् । ततो धूप गृहीत्वा—

ऊर्ध्वार्धोभूमिनासिन्निदशद्वयुतश्मास्तृशा घ्राणहर्षात् प्रौढिमासप्रकर्षं धितिरहस्रजः क्षीणपापानभाहः ।
धूपोऽङ्गपारकल्पः प्रभवमृतिजराकष्टविस्मदृष्ट—स्फूर्जत्ससारपाराधिगममतिधिया विश्वमर्तुं करोतु ॥ १ ॥

अनेन धूपोत्क्षेपणम् । ततः शक्रस्तवपाठः । ततो यथाशक्त्या स्वर्ण-रूप्य-ताम्र-द्विकयोग-सीति-मुष्मय-कलश-
समारचनम् । ते च कलशाः स्वपनकोपरि स्थाप्यन्ते । ततो यथाशक्ति स्नानसख्यया अष्टोत्तरशत-चतुःषष्टि-
पञ्चविंशति-षोडश-अष्ट-पञ्च-चतुस्त्रि-द्वि-एक-सख्याः ते च चन्दनागर-कर्पूर-कस्तूरी-कुङ्कुमैः स्नानस्नानार्पण-चतु-
र्दशैः पूज्यन्ते । तत्कण्ठेषु पुष्पमालाभिर्विधूपणम् । ततस्ते कलशाः सर्वतीर्थार्द्रितेन पूर्वोक्तजलमन्त्रपूर्वेन चन्दनागर-

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । ततः क्षीरभृतं कलशं गृहीत्वा—

भगवन्मनोगुणयशोऽनुकारि—दुग्धाधितः समानीतम् । दुग्धं विदग्धद्वयं पुनातु दत्तं जिनस्नावे ॥ १ ॥

इति क्षीरस्नावम् । ततो दधिभृतं कलशं गृहीत्वा—

दधिमृग्वमहीधवर्णं दधिसागरतः समाहृतं भक्त्या । दधि विदधातु शुभविधिं दधिसागरपुस्कृतं जिनस्नावे ॥ २ ॥

इति दधिस्नावम् । ततो द्युतभृतं कुंभं गृहीत्वा—

स्निग्धं मृदु पुष्टिकरं जीवनमतिशीतलं सदाभिरूपम् । जिनमतवद्भृतमेतत् पुनातु ल्पनं जिनस्नावे ॥ ३ ॥

इति द्युतस्नावम् । पुनरिक्षुभृतं कलशं गृहीत्वा—

मधुरिमधुरिणविधुरित—सुधाधराधार आत्मगुणवृत्त्या । शिक्षयतादिक्षुरसो विचक्षणौघं जिनस्नावे ॥ ४ ॥

इति इक्षुरसस्नावम् । ततः शुद्धजलभृतं कलशं गृहीत्वा—

जीवनममृतं प्राणदमकलुषितमदोषमस्तसर्वरुजम् । जलममलमस्तु तीर्थार्थिनाथविभ्रातुगे स्नावे ॥ ५ ॥

इति जलस्नावम् । इति पञ्चामृतस्नावम् । पुनः सहस्रमूलमिश्रजलकलशं गृहीत्वा—

॥ बृहत्स्नात्रविधिः ॥

[तृतीयदिने प्रातः बृहत्स्नात्रविधिक्रणात् पूर्वं शुष्ठ २ तः शुष्ठ ८ “इति जिनपूजनम्” तत् पर्यंत पूजनविधि विधाय तत्पश्चात् अग्रे बृहत्स्नात्रविधि. करणीयः]

तद्यथा— तत्रादौ श्रीजिनविम्बस्य पचास्रतस्नात्र कुर्वीत । तद्विधिर्यथा—पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा—
पूर्वं जन्मनि मेरुभूधराशिवरे सर्वेः सुराधीश्वरै—राज्योद्भूतिमहे महर्द्धिसहितैः पूर्वैऽभिषिक्ता जिनाः ।
तामेवाहुकृतिं विधाय हृदये भक्तिप्रकर्षान्विताः, कुर्मः स्वस्वगुणानुसारव्यक्तो विन्याभिषेकोत्सवम् ॥१॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

मृत्कुम्भाः कलयन्तु रत्नघटिता पीठ पुनर्मैत्रा—भानीतानि जलानि सप्तजलधिक्षीराज्यटध्यात्मताम् ।
विन्म्य पारगतत्वमत्र सकलः सद्यः सुराधीश्वरा, येन स्यादयमुत्तमः सुविहितः स्नात्राभिषेकोत्सव. ॥ २ ॥

इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः । पुनः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

आत्मशक्तिसमानीतैः सत्य चास्रतवस्तुभिः । तद्वार्धिकल्पना कृत्वा स्नपयामि जिनेश्वरम् ॥ ३ ॥

ॐ रां काली	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥७॥	ॐ रां मानवी	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१२॥
ॐ रां महाकाली	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥८॥	ॐ रां वैरोदया	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१३॥
ॐ रां गौरी	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥९॥	ॐ रां अञ्जना	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१४॥
ॐ रां गान्धारी	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१०॥	ॐ रां मानसी	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१५॥
ॐ रां महाज्वाला	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥११॥	ॐ रां महामानसी	सन्तर्पितास्तु स्याहा ॥१६॥

॥ गणपत्यादि-होममन्त्राः पी० ७ ॥

ॐ रां गणपतिः	सन्तर्पितोऽस्तु स्याहा ॥	ॐ रां पुरंदरवता	सन्तर्पिताऽस्तु स्याहा ॥
ॐ रां कार्तिकेयः	सन्तर्पितोऽस्तु स्याहा ॥	ॐ रां चतुर्णिकायदेवाः	सन्तर्पिताः सन्तु स्याहा ॥
ॐ रां क्षेत्रपालः	सन्तर्पितोऽस्तु स्याहा ॥		

होमप्रान्ते इमं मन्त्रं पठेत् । ॐ अहं अग्ने ! आहुतिं गृहाण २, शान्तिं कुरु २, तुष्टिं कुरु २, ऋद्धिं कुरु २, वृद्धिं कुरु २, सर्वसमीहितानि कुरु २ स्याहा । 'स्याहा' इत्युक्त्वा धृतं सह शुभ्रं नालिकेरं जुहुयात् । तदनन्तरे सर्वे स्नात्रकाराः अवशिष्टहोमद्रव्याणि जुहुयुः । तत आरात्रिकं मंगलदीपश्च पूर्ववत् । तत आज्ञाहीनं० इत्यादि पूर्ववत् पठनीयम् । इति द्वितीयदिने प्रातः करणीयः विधिः ॥

ज्योतिष्कान् सौधर्मेशान् श्रीवत्साखडलपद्मोत्तरब्रह्मोत्तरसनत्कुमारमाहेन्द्रब्रह्मलान्तकशुक्रसहस्रारानतप्राणतारणाच्युतग्रेव्य-
कानुत्तरभवान् वैमानिकान् इन्द्रसामानिकान् पार्षद्यत्रयस्त्रिशुल्लोकपालानीकप्रकीर्णकलोकान्तिकाभियोगिरुभेद-
भिन्नाश्चतुर्णिक्रायानपि सभार्यान् सायुधनलनाहनान् स्वस्वोपलक्षितचिह्नान्, अप्सरसश्च परिगृहीतापरिगृहीतभेदभिन्नाः
ससखीकाः सदासीकाः साभरणा रुचरुगसिनीर्दिकुमारिकाश्च सर्वाः, समुद्रनदीगिर्याकिरुनदेयतास्तदेतान् सर्वोश्च,
इदम् अर्घ्यं पाद्यमाचमनीयं नलिं चरुं हुतं न्यस्तं ग्राह्यं २, स्वयं गृहाण २ स्वाहा अहं ॐ ।” (आचारदिनकर
पृ० ३६) अनेन मन्त्रेण अग्निपूजनं विधाय सात्तपीठहोमः प्रारभेत ।

[सूचना- मन्त्रो बोलती वरते एकवचनं द्विवचनं तेमज पुलिग के बोलिग ज्या जे प्रमाणे होय ते
प्रमाणे ध्यान राखीने उरुवारण करवु]

॥ ५ परमेष्ठि होममन्त्राः ॥ पी० १ ॥

ॐ रा अर्हन्तः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ १ ॥	ॐ रा उपाध्यायाः संतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ४ ॥
ॐ रा सिद्धाः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ २ ॥	ॐ रा साधवः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ५ ॥
ॐ रा आचार्याः सतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ३ ॥	

॥ १० दिक्पाल पी० २ ॥

ॐ रां इन्द्रः
ॐ रां अग्निः
ॐ रां यमः
ॐ रां निर्ऋतिः
ॐ रां वरुणः

संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ १ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ २ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ३ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ४ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ५ ॥

ॐ रां वायुः
ॐ रां कुबेरः
ॐ रां ईशानः
ॐ रां नागाः
ॐ रां ब्रह्मा

संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ६ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ७ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ८ ॥
संतर्पिताः सन्तु स्वाहा ॥ ९ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ १० ॥

॥ १२ राशि-होममंत्राः ॥ पी० ३ ॥

ॐ रां मेघः
ॐ रां वृषः
ॐ रां मिथुनः
ॐ रां कर्कटः
ॐ रां सिंहः
ॐ रां कन्या

संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ १ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ २ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ३ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ४ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ५ ॥
संतर्पिताऽस्तु स्वाहा ॥ ६ ॥

ॐ रां तुलाधरः
ॐ रां वृश्चिकः
ॐ रां धन्वी
ॐ रां मकरः
ॐ रां कुम्भः
ॐ रां मीनः

संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ७ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ८ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ९ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ १० ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ ११ ॥
संतर्पितोऽस्तु स्वाहा ॥ १२ ॥

॥ २८ नक्षत्र-होममन्त्राः पी० ४ ॥

ॐ रा नासत्यौ सन्तर्पितौ स्तः स्वाहा । १ ।
 ॐ रा यमो सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २ ।
 ॐ रा अग्निः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ३ ।
 ॐ रा ब्रह्मा सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ४ ।
 ॐ रा चन्द्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ५ ।
 ॐ रा रुद्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ६ ।
 ॐ रा अदितिः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ७ ।
 ॐ रा बृहस्पतिः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । ८ ।
 ॐ रा कणिनः सन्तर्पिताः सन्तु स्वाहा । ९ ।
 ॐ रा पितरः सन्तर्पिताः सन्तु स्वाहा । १० ।
 ॐ रा योनिः सन्तर्पिताऽस्तु स्वाहा । ११ ।
 ॐ रा अर्यमा सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १२ ।

ॐ रा दिनकरः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १३ ।
 ॐ रा विश्वकर्मा सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १४ ।
 ॐ रा वायुः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १५ ।
 ॐ रा इन्द्राग्नी सन्तर्पितौ स्तः स्वाहा । १६ ।
 ॐ रा मित्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १७ ।
 ॐ रा इन्द्रः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १८ ।
 ॐ रा निऋतिः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । १९ ।
 ॐ रा जलः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २० ।
 ॐ रा विश्वदेवाः सन्तर्पिताः सन्तु स्वाहा । २१ ।
 ॐ रा ब्रह्मा सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २२ ।
 ॐ रा विष्णुः सन्तर्पितोऽस्तु स्वाहा । २३ ।
 ॐ रा उषसः सन्तर्पिताः सन्तु स्वाहा । २४ ।

ॐ रां वरुणः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २५ ।	ॐ रां अहिर्बुध्नः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २७ ।
ॐ रां अजपादः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २६ ।	ॐ रां पूषा	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा । २८ ।

॥ ९ ग्रह होममन्त्राः पी० ५ ॥

ॐ रां आदित्यः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥१॥	ॐ रां शुक्रः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥६॥
ॐ रां चन्द्रः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥२॥	ॐ रां शनैश्वरः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥७॥
ॐ रां मङ्गलः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥३॥	ॐ रां राहुः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥८॥
ॐ रां बुधः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥४॥	ॐ रां केतुः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥९॥
ॐ रां गुरुः	सन्तर्पितोऽस्तु	स्वाहा ॥५॥			

॥ १६ विद्यादेवी होममन्त्राः पी० ६ ॥

ॐ रां रोहिणी	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥१॥	ॐ रां वज्राङ्कुशी	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥४॥
ॐ रां प्रज्ञप्ती	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥२॥	ॐ रां अप्रतिचक्रा	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥५॥
ॐ रां वज्रशृङ्खला	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥३॥	ॐ रां पुरुषदत्ता	सन्तर्पितास्तु	स्वाहा ॥६॥

८ कार्तिकेयसन्तर्पणे-मधूरुधुम्भैः सधृतैः प्लक्षसमिद्वभिर्होमः ।

९ क्षेत्रपालसन्तर्पणे-तिलपिण्डैर्धूतसमिद्वभिर्होमः ।

१० पुरंदरवत्सन्तर्पणे-धृत-गुड-क्षौद्रैर्वटसमिद्वभिर्होमः ।

११ चतुर्णिकायदेवसन्तर्पणे-नानाफलैः पायसैः प्राप्तसमिद्वभिर्होमः ।

[सर्वेन होमे मूलमग्नयः । समिधः सर्वेन प्रादेशप्रभाणाः]

अग्निस्थापनमन्त्रः- ॐ र रा रं रू रै रः नमो अग्नये, नमो बृहद्भानवे, नमो अनन्तर्जसे, नमो अनन्त-
वीर्याय, नमो अनन्तरुणाय, नमो हिरण्यतेजसे, नमो छागवाहनाय, नमो हव्याशनाय, अग्न कुण्डे आगच्छ आगच्छ
अवतर अगतर तिम्र तिम्र स्वाहा ॥ ततो अग्निकुण्डे आदौ कर्पूरं दग्ध्वा अग्नेयक्रोणतः अग्निं न्यसेत् ॥ ततो
वह्निं शमी-पिप्पल-कपित्थ-कुटजविव्य-आमलकममिद्वभिः प्रबोध्य अग्नेन मन्त्रेण धृत-मधु-तिल-यव-नानाफलानि
जुहुयात् । तन्मन्त्रो यथा—

“ ॐ अहं ॐ अग्ने प्रसन्नः सावधानो भव, तवायमवसरः, तदाकारयेन्द्र यम नैर्ऋतिं वरुण वायु कुने-
रमीशान नागान् ब्रह्मण लोकरपालान्, प्रज्ञाश्च धर्मशास्त्रिकृजसौम्यमृदस्यतिकविशनिराहकेन्दुनसुराश्चासुरनागसुपर्णाविधुदन्नि-
द्रीपोदधिकृक्कुमारान् भवन्पतीन् पिशाचभूतयक्षराक्षसकिबर्कपुरुषमहोरगगन्धर्वा नि व्यन्तरान् चन्द्रार्कग्रहनक्षत्राकारान्

मनोरम-सर्वभद्र-सुविशाल-सुमनस-सौमनस-प्रियंकरादित्य-श्रैवेयकभवा विजय-वैजयन्त-जयन्तापराजित-सर्वार्थसिद्धि-
पञ्चातुत्तरभवा वैमानिका निजनिजवर्णवस्त्रवाहनध्वजधराः सकलत्राः सायुधाः सवाहना सपरिकराः प्रभूतमक्तयः इह
शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु, इदमर्घ्यं पाद्यं चरितं चरं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, सञ्जिहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा,
जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतान् फलानि मुद्रां धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृह्णन्तु
गृह्णन्तु शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं पुष्टिं वृद्धिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु
स्वाहा ॥ ४ ॥ ८ ॥ (आचारदिनकरे पृष्ठ २०६) ॥ इति सप्तमपीष्टपूजनम् ॥

- एवं सर्वेषां पीठानां पूजनं विधाय त्रिकोणकुंडे हेमः ॥ स यथाक्रमः—
- १ परमेष्ठिसन्तर्पणे—खंड—घृत—पायसैः श्रीखंड—श्रीपर्णिसमिद्धिभिर्होमः ।
 - २ दिक्पालसन्तर्पणे—घृत—मधु फलैः प्लक्षाश्वत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
 - ३ राशिसन्तर्पणे—क्षीरघृताभ्यां न्यग्रोधविल्वसमिद्धिभिर्होमः ।
 - ४ नक्षत्रसन्तर्पणे—सर्वापधिभिर्वृतमधुगुणुलफलैः प्लक्षाश्वत्थन्यग्रोधसमिद्धिभिर्होमः ।
 - ५ ग्रहसन्तर्पणे—क्षीरमधुघृतैः फलसहितैः कपित्थाश्वत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
 - ६ विद्यादेवीसन्तर्पणे—घृतपायसखंडफलैरश्वत्थसमिद्धिभिर्होमः ।
 - ७ गणपतिसन्तर्पणे—मोदकैः उदुम्बुरसमिद्धिभिर्होमः ।

योगिनीमध्यगताय श्रीक्षेत्रपाल सायुध स्वाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ पुलि० एक० ॥ ३ ॥
ॐ म म नमः पुरंदराय स्वाहा ॥ इति मूल० ॥ ॐ नमः पुरंदराय सायुधाय स्वाहनाय पुरंदरे इह० शेष
पूर्ववत् ॥ पुलि० एक० ॥ ४ ॥ चतुर्णिकायदेवपूजनम्-भवनपतीन् प्रति-प्रथम आग्नेये-

अमुर-नाग-सुपर्ण-चिद्युदधि-द्वीपेदधि-दिक्-पन्न-स्तानितरूपा दशविधा भवनपतयो निजनिजगर्णनस्वाहन-
स्त्रयधराः सकलना सायुधाः स्वाहनाः सपरिकराः प्रभूत-भक्तयः इह शान्तिकप्रज्ञमहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु
इदमर्थं पाद्य वलि चर गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा सन्निहिता भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जल गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्ध०
पुष्प० अक्षतात्० फलानि० मुद्रा० धूप० दीप० नैवेद्य० सर्गोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु, कुर्वन्तु,
तुष्टि० पुष्टि० ऋद्धि० वृद्धि० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ १ ॥ ५ ॥ व्यतरान्-प्रति-नैऋते-

पिशाच-भूत-पक्ष-राक्षस-किन्नर-किंशुल-महोरग-गन्धर्व-अणपति-पणपति-ऋषिपाति-भूतपाति-क्रन्दि-
महाक्रन्दि-रूमाड-पतगरूप-त्र्यन्तरा निजनिज० इह० शेष पूर्ववत् ॥ २ ॥ ६ ॥ उपोतिक्कन् प्रति-वायव्ये-
चन्द्र-धर्य-ग्रह-नक्षत्र-तारारूपा उपोतिक्का निजनिज० शेष पूर्ववत् ॥ ३ ॥ ७ ॥ वैमानिकन् प्रति ईशाने-
सौधर्मेशान-सनत्कुमार-मोहन्द्र-ब्रह्म-लान्त-र-शुक्र-सहस्रारान्त-प्राणतारणाच्युत-कल्पमनाः सुदर्शन-सुप्रभ-

अथ सप्तमपीठपूजनम्— प्रथमं गणपतिं प्रति—

ॐ गं गं गं नमो गणपतये स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ ॐ नमो गणपतये सायुधाय स्वाहनाय सप-
रिकराय गणपते इहं शेषं (पुंलिङ्ग—एकवचनम्) पूर्ववत् ॥ ९ ॥ मोदकनैवेद्यम् ॥ कार्तिकेयं प्रति—

ॐ ब्लीं नमः कार्तिकेयाय स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ ॐ नमः कार्तिकेयाय सायुधाय स्वाहनाय सप-
रिकराय कार्तिकेय इहं शेषं पूर्ववत् ॥ पुंलि० एक० ॥ २ ॥ क्षेत्रपालं प्रति—

समर—डमर—संगमोदामराडम्बराडम्बलं बोलसद्विशति—ग्रौढबाहूपमाप्राप्तसपीधिपालंकृतिः,
निश्चितकठिनखड्गखड्गगंगाजाकुन्तविसफोटकोदंडकांडाखलियथिगुलोस्—चक्रक्रमश्राजिहस्तावलिः ।
अतिधनजनजीवनपूर्णविस्तीर्ण—सद्वर्णदेहद्वुताविद्युद्द्यूतिभागभोगिहारोरुत्तच्छटासंगतिः,
मनुजदनुजकीकसोत्पन्नकेयूरताडङ्करम्योर्मिकारभारशीर्षण्य—सिंहासनोद्भासभास्वत्तमः क्षेत्रपः ॥ ३ ॥

ॐ क्षां क्षीं क्षूं क्षैं क्षौं नमः श्रीक्षेत्रपालाय कृष्णगौरकाञ्चनधूसरकपिलवर्णय कालमेव—मेघनाद—गिरिविदा-
रण—आह्लादन—ग्रह्लादन—स्वञ्जक—भीम—गोमुख—भूषण—दुरितविदारण—दुरितारि—प्रेतनाथ—प्रभृतिप्रसिद्धाभिधानाय
विंशतिभुजादण्डाय वर्षरक्ताय जटाजूटमंडिताय वासुकीकृतजिनोपवीताय तक्षककृतमेखलाय शेषकृतहाराय नाना-
मुधहस्ताय सिंहचर्मविरणाय प्रेतासनाय कुक्कुरवाहनाय त्रिलोचनाय आनन्दभैरवाद्यष्टभैरवपरिवृताय चतुःषष्टि-

सव्यपाणिभुक्तकर्मुक्तमन्यस्फुरद्विशिखलङ्गधारिणी ।

विद्युदाभतनुरश्ववाहनाऽऽश्रुत्तिका भगवती ददातु शम् ॥ १४ ॥

ॐ अ ऐं नमः श्रीअच्छुक्ताये विद्यादेव्यै भगवति श्रीअच्छुक्ते इह० शेष पूर्ववत् ॥१४॥ मानसी प्रति-
हसासनसमासीना वदंभ्राशुधान्विता । मानसी मानसी पीडा हन्तु ज्ञान्नदच्छवि ॥ १५ ॥

ॐ ह्रीं अर्हं नमः श्रीमानस्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानसि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १५ ॥
महामानसी प्रति-

करवङ्गरत्ननदाड्यपाणिमुच्छयिनिभा मकरागमना । सवस्य रक्षणकरी जयति महामानसी देवी ॥१६॥

ॐ ह हं ह स नमः श्रीमहामानस्यै विद्यादेव्यै भगवति महामानसि इह० शेष पूर्ववत् ॥ १६ ॥
इति प्रत्येकपूजा ॥

ॐ ह्रमौ नमः षोडशविद्यादेवीभ्यः साधुधान्यः समाह्वान्यः सपरिकराभ्यः विनम्रहरिभ्यः शिवकरीभ्यः
भगवत्यः विद्यादेव्यः इह० शेष पूर्ववत् ॥ इति षोडशविद्यादेवीना परिषिद्धितपूजा ॥ एव पूजा विधाय षोड-
शहस्तवस्त्रेण पीठस्याच्छादनम् ॥ इति पञ्चपीठे षोडशविद्यादेवीपूजनम् ॥ (आ० दि० पु० १६२)

शतपत्रस्थितचरणा मुसलं वज्रं च हस्तयोर्दधती ।

कमनीयाञ्जनकान्ति-गन्धारी गां शुभां दधात् ॥ १० ॥

ॐ गं गां नमः श्रीगान्धार्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगान्धारि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १० ॥
महाज्वालां प्रति-

मार्जारिवाहना नित्यं ज्वालोद्भासिकरद्वया । शशांकधवला ज्वाला-देवी भद्रं ददातु नः ॥ ११ ॥

ॐ क्लीं नमः श्रीमहाज्वालायै विद्यादेव्यै भगवति महाज्वाले इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ११ ॥ मानवीं प्रति-

नीलांगी नीलसरोजवाहना वृक्षभासमानकरा । मानवगणस्य सर्वस्य मंगलं मानवी दधात् ॥ १२ ॥

ॐ व च नमः श्रीमानव्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमानवि इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १२ ॥ वैरोद्व्यां प्रति-

रवङ्गभस्फुरत्स्फुरितवीर्यवदूर्ध्वहस्ता, सहृदयकवरदापहस्तयुग्मा ।

सिंहासनावजमुदतारुधारगौरा वैरोद्व्याप्यभिधयास्तु शिवाय देवी ॥ १३ ॥

ॐ जं जं नमः श्रीवैरोद्व्यायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीवैरोद्व्ये इह० शेषं पूर्ववत् ॥ १३ ॥ अञ्जुतां प्रति-

ॐ नमः श्रीअप्रतिचक्रायै विद्यादेव्यै भगवति अप्रतिचक्रे इह० शेष पूर्ववत् ॥ ५ ॥ पुरुषदत्ता प्रति-
स्वङ्गास्फुराकितकरद्वयशासमाना, मेधाभर्त्सरिभपटुस्थितिभासमाना ।

जात्याजुंभप्रमतनुः पुरुषाग्रदत्ता, भद्र प्रयच्छतु सता पुरुषाग्रदत्ता ॥ ६ ॥

ॐ ह स नमः श्रीपुरुषदत्तायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीपुरुषदत्ते इह० शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥ काली प्रति-

शरदभ्युषप्रभुक्तचचद्गगनतलाभतनुद्युतिर्दयाद्वा ।

निरुचक्रमलवाहना नादाभृत् कुशलमलकुशलात् सदैव काली ॥ ७ ॥

ॐ ह्री नमः श्रीकालिकायै विद्यादेव्यै भगवति श्रीकालिके इह० शेष पूर्ववत् ॥ ७ ॥ महाकाली प्रति-

नरवाहना शशधरोपलोज्ज्वला रुचिराक्षद्वयकलविस्फुरत्कसा ।

शुभघटिकापनिरेष्यधारिणी भुवि कालिका शुभकरा महापरा ॥ ८ ॥

ॐ ई धं नमो महाकाश्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीमहाकालिके इह० शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ गौरी प्रति-

नोधासन्तसमासीना कुन्दकर्पूरनिर्मला । सहस्रपद्मसयुक्ता—पाणिगोरी त्रियेजस्तु न. ॥ ९ ॥

ॐ ए नमः श्रीगौयै विद्यादेव्यै भगवति श्रीगौरि इह० शेष पूर्ववत् । ९ ॥ गान्धारी प्रति-

इदमप्यं पाद्यं बलिं चरं गृहाण २, सन्निहिता भव २ स्वाहा, जलं गृहाण २, गन्धं० पुष्पं० अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वोपचानान् गृहाण २, शान्तिं कुरु २, तुष्टिं पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि कुरु २ स्वाहा ॥ १ ॥ प्रज्ञप्तिं प्रति—

शचित्सरोरुहहस्ता मयुरकृतयान लीलया कलिता । प्रज्ञप्तिर्विज्ञप्तिं शृणोतु नः कमलपत्राभा ॥ २ ॥

ॐ हं सं कर्त्तुं नमः श्रीप्रज्ञप्त्यै विद्यादंध्यै भगवति श्रीप्रज्ञप्ति इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥
वज्रशृंगलां प्रति—

सशृंगला नादाहस्ता कनकप्रभविग्रहा । पद्मासनस्था श्रीवज्र—शृंगला हन्तु नः खलान् ॥ ३ ॥

ॐ नमः श्रीवज्रशृंगलायै विद्यादंध्यै भगवति श्रीवज्रशृंगले इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥ वज्राङ्कुशीं प्रति—
निस्त्रिशवज्रफलकैस्तमकुन्तयुक्त—हस्ता मुतप्तविलसत्कलयैतकान्तिः ।

उन्मत्तदन्तिगमना भुवनस्य विध्वनं वज्राङ्कुशी हरतु वज्रसमानशक्तिः ॥ ४ ॥

ॐ लं लं लं नमः श्रीवज्राङ्कुशायै विद्यादंध्यै भगवति श्रीवज्राङ्कुशे इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥
अप्रतिवक्रां प्रति—

गरुत्मत्तमृष्ट आसीना कार्त्तस्वरसमच्छविः । भूपादप्रतिवक्रा नः सिद्धये चक्रधारिणी ॥ ५ ॥

अथ ग्रहाणा परिषिद्धितपूजा—

ॐ नमः श्रीआदित्यादिग्रहेभ्यः कालप्रकाशकेभ्य. शुभाशुभमर्मफलदेभ्य. सर्वे ग्रहाः साधुधाः समाह्वताः सपरिच्छदाः इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्थं पाद्य वलि चक्र गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा, सखिहिता भनन्तु भनन्तु स्वाहा, जल गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं पुष्पं अक्षतान् फलानि० मुद्रा० धूप० दीप० नैवेद्य० सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं शुष्टिं ऋष्टिं० धर्ष्टिं० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ इति ग्रहाणा परिषिद्धितपूजा ॥ पूजा निवाप नमस्तनूत्रेणच्छादनम् ॥ इति पञ्चम-
वीष्टपूजनम् (आ० दि० पृ० १८०)

अथ पृथुपीठे पोडशविद्यादेरीष्टपूजनम् ॥ प्रथमं पुष्पाञ्जलिं करे गृहीत्वा—

यासां मन्यभर्दैर्निशिष्टमहिमपोद्भूतमृत्युकैः, पद् कर्माणि कुलाप्यसश्रितधियः क्षेमात् क्षणात् कुर्वते ।
ता विद्याधरद्वन्द्वन्दितापदा विद्यागलीसाधने, विद्यादेव्य उक्तप्रमानविभवं यच्छन्तु भक्तिस्तृणात् ॥ १ ॥
इति पुष्पाञ्जलिक्षेपः ॥ रोहिणी प्रति—

शरवाक्षमालाशरचापशालि—चतुष्करा कुन्दतुषारगौरा । गोभागिनी गीतवरप्रभावा श्रीरोहिणी सिद्धिमिमा ददातु ॥१॥

ॐ ह्रीं नमः श्रीरोहिण्यै विद्यादेव्यै भगवति श्रीरोहिणि इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ

ॐ सुं नमः श्रीशुक्राय दैत्याचार्याय आग्नेयदिग्धीशाय स्फटिकोज्ज्वलाय श्वेतवस्त्राय कुंभहस्ताय तुरग-
वाहनाय श्रीशुक्र सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ शानिं प्रति-

मा भूद्विपत्समुदयः खलु देहभाजां, द्रागितद्गदीरितलधिष्ठगतिर्निर्तान्तम् ॥

कादभिव्रनीकलितकान्तिरनन्तलक्ष्मीं, सूर्यात्मजो वितनुताद् विनयोपगूढम् ॥ ॥

ॐ शः नमः शनैश्चराय पश्चिमदिग्धीशाय नीलदेहाय नीलांबराय परशुहस्ताय कमलवाहनाय श्रीशनैश्चर
सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ राहुं प्रति-

सिंहिकासुतसुधाकरसूर्योन्मादसादन विषादविधातिन् । उद्यतं झटिति शत्रुसमुहं श्राद्धदेव भुवनानि नयस्व ॥ ८ ॥

ॐ क्षः नमः श्रीराहवे नैर्ऋतदिग्धीशाय कञ्जलक्ष्मणलाय श्यामवस्त्राय परशुहस्ताय सिंहवाहनाय श्रीराहो
सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ केतुं प्रति-

सुखोत्पातहेतो विषद्वाद्भिसेतो निषद्यासमेतोत्तरीयार्द्धकेतो ।

अमद्राजुपेतोपमावायुकेतो जयाशंसनाहर्निशं तार्क्ष्यकेतो ॥ ९ ॥

ॐ नमः श्रीकेतवे राहुप्रतिच्छन्दाय श्यामांगाय श्यामवस्त्राय पद्मगवाहनाय पद्मगहस्ताय श्रीकेतो सायुध
सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥

ॐ हूँ हूँ हूँ हः नमः श्रीमङ्गलाय दक्षिणदिग्धीशाय विदुमर्णय रक्ताम्बराय भूमिस्थिताय कुडालहस्ताय श्रीमङ्गल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ३ ॥ बुध प्रति-

त्रिपुण्ड्रव्याघो गलदमलपीयूषनिकष-स्फुरद्वाणीनाणीकृतसकलशास्त्रोपचयधीः ।

समस्तप्राप्तिनामनुपमविधान ऋषिसुत, प्रभूतारतीनामुपयनयतु भग स भगवान् ॥ ४ ॥

ॐ ऐं नमः श्रीबुधाय उत्तरदिग्धीशाय हरितवस्त्राय गलहसवाहनाय पुस्तकहस्ताय श्रीबुध सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ४ ॥ शुक प्रति-

शास्त्रप्रस्तारसारप्रवृत्तमतिवितानाभिमानातिमान-प्रागल्भ्यः शंभुजसक्षयकरदिनकृद्विष्णुभिः पूज्यमानः ।

निःशेषास्त्रज्जातिव्यतिकरपरमाधीतिहेतुर्बृहत्याः, कान्तः कान्तादिद्वाद्वि भग्नभयहरणः सर्वसयस्य कुर्यात् ॥ ५ ॥

ॐ जीव जीम नमः श्रीगुरवे बृहतीपतये ईशानदिग्धीशाय सर्वदेवाचार्ययि सर्वग्रहचलमलत्तराय काचनवर्णयि परितवस्त्राय पुस्तकहस्ताय श्रीहसवाहनाय श्रीगुरो सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ५ ॥
शुक्र प्रति-

दयितसंहतदानपराजित-भ्रमरदंदि शरण्य हिरण्यद १ दनूजपूज्य जयोशन सर्वदा, दयितसहृददानपराजित ॥ ६ ॥

ॐ धृणि धृणि नमः श्रीछर्षीय सहस्रभिरणाय रत्नादेवीकान्ताय वेदगर्भाय यमयमुनाजनकाय जगत्कर्म-
साक्षिणे पुण्यकर्मप्रभावकाय पूर्वदिग्धीशाय रत्नटिकोज्ज्वलाय रक्तवस्त्राय कमलहस्ताय सप्ताश्ववाहनाय श्रीछर्ष्य
सवाहन सपरिच्छद् इह शान्तिकद्गजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ, इदमर्थं पाद्यं वलिं चरं गृहाण गृहाण, सन्निहितो भव भव स्वाहा, जलं गृहाण गृहाण, गन्धं० पुष्पं० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं० सर्वो-
पचारान्० शान्तिं कुरु कुरु, तृष्टिं कुरु कुरु, पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि देहि देहि स्वाहा ॥ १ ॥
चन्द्रं प्रति—

प्रोद्यत्पीयूषप्रसृमरजगतीपोषनिर्दोषकृत्य, व्यावृत्तो ध्वान्तकान्ताकुलकलितमहामानदत्ताप्रमानः ।
उन्माद्यत्कटकालीदलकलितसरोजालीनिद्राविनिद्र—श्चन्द्रश्चन्द्रावदातं गुणनिवहमभिव्यातनोत्वात्मभाजाम् ॥ १ ॥
ॐ चं चं चं चं ताराश्चन्द्राय शंभुशेखराय पौड्यशकलापरिपूर्णाय तारगणाधीशाय वायव्यदिग्धीशाय अमृता-
यामृतमयाय सर्वजगतपोषणाय श्वेतवस्त्राय श्वेतदशबाजिवाहनाय सुधाकुंभहस्ताय श्रीचन्द्र सायुध सवाहन सप-
रिच्छद् इह० शेषं पूर्ववत् ॥ २ ॥ मंगलं प्रति—

गृह्णामिहन्ता सुकृताधिगन्ता, सदैव वक्रः क्रतुभोजिमान्यः ।
प्रमाथकृद्विघ्नसमुच्चयानां, श्रीमंगलो मंगलमातनोतु ॥ ३ ॥

ॐ दृष्टिं धृष्टिं नमः पूर्णे स्वाहा ॥ ॐ नमो पूर्णे रेवतीशाय पूषन् इह० शय पूर्ववत् ॥ एकम् ॥
२८ ॥ एतेषा प्रत्येक नक्षत्रपूजा ॥ ततः—

ॐ नमः सर्वनक्षत्रेभ्यः सर्वनक्षत्राणि सर्वनक्षत्रेशा इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदम् ॥
आचमनीय गृह्णन्तु गृह्णन्तु सन्निहिता यन्तु भवन्तु स्वाहा ॥ जल गृह्णन्तु गन्ध० अक्षतान्० फलानि०
सुद्रा० पुष्प० धूप० दीप० नैवेद्य० सर्वोपचारान्० शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, वृष्टि० पुष्टि० ऋद्धि० वृद्धि०
सर्वसमीहित ददतु ददतु स्वाहा ॥ इत्यनेन मन्त्रेण परिपण्डितपूजा उपरि अष्टाविंशतिहस्तवस्त्राच्छादनम् ॥ इति
चतुर्थपीठं नक्षत्रपूजा ॥ (आ० टि० २२१ पृ०)

अथ पञ्चमपीठं नमःग्रहपूजनम् ॥ प्रथमं पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

सर्वे ग्रहा दिनकप्रभृत्वाः स्वकर्म—पूर्वोपनीतफलदानमस्य जनानाम् ।

पूजोपचारनिकरं समन्त्रेभ्यः लात्वा, सन्त्यागताः सपदि तीर्थंकरार्चनेभ्यः ॥ १ ॥

इति ग्रहपीठे पुष्पाञ्जलिर्क्षेपः । ततः सर्वं प्रति—

त्रिकसितकमलानलिविनिर्गत्परिमललालितप्लवपादप्रभुः ।

दशशतचिःरणः कर्णेन नित्यं भुवनगुरोः परमर्चने शुभोद्यम् ॥ १ ॥

ॐ ब्रह्म ब्रह्म नमो ब्रह्मणे स्वाहा ॥ ॐ नमो ब्रह्मणे अभिजिदधीशाय ब्रह्मन् इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ २२ ॥ श्रवणं प्रति-

ॐ नमो विष्णवे स्वाहा ॥ ॐ नमो विष्णवे श्रवणाधीशाय विष्णो इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एकव० ॥
२३ ॥ धनिष्ठां प्रति-

ॐ नमो वसुभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमो वसुभ्यो धनिष्ठेभ्यः वसव इह० शेषं पूर्ववत् ॥ बहुव० ॥ २४ ॥
शतभिषजं प्रति-

ॐ वं वं नमो वरुणाय स्वाहा ॥ ॐ नमो वरुणाय शतभिषाधीशाय वरुण इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ २५ ॥ पूर्वाभद्रपदां प्रति-

ॐ नमो अजपादाय स्वाहा ॥ ॐ नमो अजपादाय पूर्वाभद्रपदेश्वराय अजपाद् इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ २६ ॥ उत्तराभद्रपदां प्रति-

ॐ नमो अहिर्बुध्नाय स्वाहा ॥ ॐ नमो अहिर्बुध्नाय उत्तराभद्रपदेश्वराय अहिर्बुध्न इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ २७ ॥ रेवतीं प्रति-

ॐ वयद् नम इन्द्राय स्वाहा ॥ ॐ र र नमोऽनये स्वाहा ॥ इति मूलमन्त्रौ ॥ ॐ नम इन्द्रानिभ्यः
विद्यावास्यामिभ्यः इन्द्राग्नी इहं शेष पूर्ववत् ॥ द्विवचनम् ॥ १६ ॥ अनुगाथाप्रति-

ॐ नमः धृणि धृणि नमो मित्राय स्वाहा ॥ ॐ नमो मित्राय अनुगायंधराय मित्र इहं शेष
पूर्ववत् ॥ एकन० ॥ १७ ॥ ज्येष्ठा प्रति-

ॐ वयद् नम इन्द्राय स्वाहा ॥ ॐ नम इन्द्राय ज्येष्ठेश्वराय इन्द्र इहं शेष पूर्ववत् ॥ एकन० ॥
१८ ॥ मूल प्रति-

ॐ प प नमो निर्ऋतये स्वाहा ॥ ॐ नम नैऋताय मूलाधीशाय नैऋत इहं शेष पूर्ववत् ॥
एकन० ॥ १९ ॥ पूर्वाषाढा प्रति-

ॐ व व नमो जलाय स्वाहा ॥ ॐ नमो जलाय पूर्वाषाढास्यामिने नैऋत इहं शेष० पूर्ववत् ॥
एकन० ॥ २० ॥ उत्तराषाढा प्रति-

ॐ विश्व विश्व नमो विश्वदेवेभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमो विश्वदेवेभ्यः उत्तराषाढास्यामिभ्यः विश्वे
देवा इहं शेष पूर्ववत् ॥ बहुव० ॥ २१ ॥ अभिजित प्रति-

ॐ स्वधा नमः पितृभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमः पितृभ्यो मधेशेभ्यः पितर इह० शेषं पूर्ववत् ॥ बहुवच-
नपाठः ॥ १० ॥ पूर्वाफाल्गुनीं प्रति—

ॐ ए नमो योनये स्वाहा ॥ ॐ नमो योनये पूर्वाफाल्गुनीस्वामिन्यै योनये इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एक-
वचनं ॥ स्त्रीलिङ्गे सन्निहिता भव २ इति ॥ ११ ॥ उत्तराफाल्गुनीं प्रति—

ॐ दृष्टि २ नमोऽर्घ्यभूते उत्तराफाल्गुनीस्वामिने स्वाहा ॥ ॐ अर्घ्यमन् इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एकवचनम् ॥
१२ ॥ हस्तं प्रति—

ॐ दृष्टि २ नमो दिनकराय स्वाहा ॥ ॐ नमो दिनकराय हस्तस्वामिने दिनकर इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ १३ ॥ चित्रां प्रति—

ॐ तक्ष २ नमो विश्वकर्माणे स्वाहा ॥ ॐ नमो विश्वकर्माणे चित्रेशाय विश्वकर्मान् इह० शेषं पूर्ववत् ॥
एकव० ॥ १४ ॥ स्वातिं प्रति—

ॐ यः यः नमो वायवे स्वाहा ॥ ॐ नमो वायवे स्वातीशाय वायो इह० शेषं पूर्ववत् ॥ एकव०
१५ ॥ विशाखां प्रति—

ॐ च च च नमश्चन्द्राय स्वाहा ॥ ॐ नमश्चन्द्राय मृगशिरसीध्याय चन्द्र इह० शेष पूर्ववत् ॥ एक-
वचनम् ॥ ५ ॥ आद्रीं प्रति-

ॐ हु हु नमो रुद्राय स्वाहा ॥ ॐ नमो रुद्राय आर्द्रेश्वराय रुद्र इह० शेष पूर्ववत् एकन० ॥ ६ ॥
पुनर्वसु प्रति-

ॐ जानि जानि नमो अदितये स्वाहा ॥ ॐ नमो अदितये पुनर्वसुस्वामिन्ये अदिते इह० शेष पूर्ववत् ॥
एकन० खीलिगे सचिहिता भन २ इति ॥ ७ ॥ पुष्यं प्रति-

ॐ जीय जीय नमो बृहस्पतये स्वाहा ॥ ॐ नमो बृहस्पतये पुष्याधीशाय बृहस्पते इह० शेष पूर्ववत् ॥
एकन० ॥ ८ ॥ आश्लेषा प्रति-

ॐ फु फु नमः फणिभ्यः स्वाहा ॥ ॐ नमः फणिभ्यः आश्लेषास्वामिभ्यः फणिन इह शान्तिक-
पूजामहोत्सवे आगच्छत २, इदमर्थं पाद्य वलिं चरु गृह्णीत २, सचिहिता भनत २ स्वाहा, जल गृह्णीत २
गन्ध० अक्षतान्० फलानि० मुद्रा० पुष्प० धूप० दीप० नैवेद्य० सर्वोपचारान्० शान्तिं कुर्वत २, सुष्टि० सुष्टि०
ऋद्धि० वृद्धि० सर्वसमीहितानि ददत २ स्वाहा ॥ बहुवचनपाठः ॥ ९ ॥ मघा प्रति-

ॐ ज्यौं नमो नासत्याभ्यां स्वाहा ॥ इति मूलमन्त्रः ॥ ॐ नमो नासत्याभ्याम् अश्विनिस्वामिभ्यां नासत्यौ इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छतम् २, इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरम् आचमनीयं गृहाण २ सन्निहितौ भवतं २ स्वाहा, जलं गृह्णीतं २, गन्धं अक्षतान् फलानि सुद्रां पुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृह्णीतं २, शान्तिं कुरुतं २, तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि ददतं २ स्वाहा ॥ द्विवचनम् ॥ १ ॥ भरणीं प्रति—

ॐ यं यं नमो यमाय स्वाहा ॥ इति मूलं ॥ ॐ नमो यमाय भरणीस्वामिने यम इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्घ्यं पाद्यं वलिं चरम् आचमनीयं गृहाण २ सन्निहितो भव २ स्वाहा, जलं गृहाण २, गन्धं अक्षतान् फलानि सुद्रां पुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं सर्वोपचारान् गृहाण २, शान्तिं कुरु २ तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं सर्वसमीहितानि देहि २ स्वाहा ॥ एकवचनम् ॥ २ ॥ कृत्तिकां प्रति—
ॐ रं रं नमो अग्नये स्वाहा ॥ ॐ नमोऽग्नये कृत्तिकास्वामिने अग्ने इहं श्रेयं पूर्ववत् ॥ एकवचनम् ॥ ३ ॥ रोहिणीं प्रति—

ॐ ब्रह्मब्रह्मणे नमः स्वाहा ॥ ॐ नमो ब्रह्मणे रोहिणीधराय ब्रह्मन् इहं श्रेयं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ एकवचनम् ॥ ४ ॥ मृगशिरः प्रति—

ॐ नमो मन्त्राय मन्त्र इह शान्तिरूपज्ञामहोत्सवे० श्रेय पूर्ववत् ॥ १० ॥ कुम्भ प्रसि-
ग्रहेक्षतनयस्थानं पश्चिमानन्ददायकः । कुम्भः करोतु निर्दम पुण्यारम्भ मनीषिणाम् ॥ ११ ॥

ॐ नमः कुम्भाय कुम्भ इह शान्तिकरूपज्ञामहोत्सवे० श्रेय पूर्ववत् ॥ ११ ॥ मीन प्रसि-
कमेरुच्यत्यदातार क्षेत्र सुरपुरोरपि । वन्दामहे नृधर्मिया-पावन मीनमुत्तमम् ॥ १२ ॥

ॐ नमो मीनाय मीन इह शान्तिरूपज्ञामहोत्सवे० श्रेय पूर्ववत् ॥ १२ ॥ एभिर्मन्त्रं प्रत्येकरूपज्ञा ॥

ततोऽनन्तरम्—

ॐ मेघ-द्वय-मिश्रुन-कर्क-सिंह-कन्या-तुला-द्विधिक-धनु-र्मकर-कुम्भ-मीना. सर्वे राशयः स्वस्वस्वनाम्न-
धिष्ठिता इह शान्तिरूपज्ञामहोत्सवे आगच्छन्तु २, इदमर्थं पाद्य धर्तुं चरुम् आचमनीय गृह्णन्तु २, सन्निहिता
भगन्तु २ स्वाहा, जल गृह्णन्तु २, गन्ध० अक्षतान्० फलानि० मुद्रा० पुष्प० धूप० दीप० नेत्रेद्य० सर्वोप-
चारान्० गृ० २, शान्तिं कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० कर्द्धिं० दृद्धिं० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु स्वाहा ॥ अनेन सर्व-
राशीनां परिपिण्डितपूजा ॥ ततः पीठस्य द्वादशहस्तवक्त्राच्छादनम् ॥ इति तृतीयपीठपूजनम् ॥ (आचा० दि० पु० २२०)

अथ चतुर्थपीठे नक्षत्रपूजनम् । प्रथम पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा—

नासत्यप्रमुखा देवा अधिष्ठितनिजोद्भवः । अर्चयेत् शान्तिके सन्तु सदा सन्निहिता सताम् ॥ १ ॥

इति नक्षत्रपीठे पुष्पाञ्जलिश्रेयः ॥ ततोऽध्विर्नां प्रसि-

ॐ नमः कर्करी चर्क इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥ सिंहं प्रति-
पद्मिनीपतिसंवासः पूर्वाशाकृतसंश्रयः । सिंहः समस्तदुःखानि विनाशयतु धीमताम् ॥ ५ ॥
ॐ नमो सिंहाय सिंह इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ कन्यां प्रति-
बुधस्य सदनं रम्यं तस्यैवोच्चत्वकारिणी । कन्या कृतान्तदिग्वासा समानन्दं प्रयच्छतु ॥ ६ ॥
ॐ नमः कन्यार्यै कन्ये इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ६ ॥ तुलां प्रति-
यो दैत्यानां महाचार्य—स्तस्यावासत्वमागतः । शनैरुच्चत्वदाताऽस्तु पश्चिमास्तुतुलाधरः ॥ ७ ॥
ॐ नमस्तुलाधराय तुलाधर इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ७ ॥ वृश्चिकं प्रति-
भौमस्य तु खलु क्षेत्रं धनदाशाविभासकः । वृश्चिको दुःखसंघातं शान्तिकेऽत्र निहन्तु नः ॥ ८ ॥
ॐ नमो वृश्चिकाय वृश्चिक इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ८ ॥ धन्विनं प्रति-
सर्वदेवगणार्च्यस्य सदनं पद्मायिनः । सुरेन्द्राशास्थितो धन्वी धनवृष्टिं करोतु नः ॥ ९ ॥
ॐ नमो धन्विने धन्विन् इह शान्तिकपूजामहोत्सवे० शेषं पूर्ववत् ॥ ९ ॥ मकरं प्रति-
निवासः सूर्यपुत्रस्य भूमिपुत्रोच्चताकरः । मकरो दक्षिणासंस्थः संस्थामीति विहन्तु नः ॥ १० ॥

अथ तृतीयपीठं द्वादशसाधिरुज्जनम् । पुष्पाभक्तं गृहीत्वा—

मेघपद्ममिश्रुनकरन्द-सिंहहरनीचाणिजालिचापधराः । मकरपट्टमीनगदाः सन्निहिता गजप मनु ॥ १ ॥

इति राधिर्धाठापरि पुष्पाभक्तिज्ञेयः ॥ ततो मेघ प्रति—

मगलम्य निमासाप सर्वोच्चत्यक्ताय च । मेघाय पूर्वसन्ध्याय नमः प्रथमरात्रये ॥ १ ॥

ॐ नमो मेघाय मेघ इह शान्तिरपूजामर्होत्सवे आगच्छ आगच्छ इदमर्थं पाप धर्ति यम् आत्मर्तप
गृहाण २, सन्निहितो भय २ स्वाहा, जल गृहाण २, गन्ध ० अन्नदान ० फलानि ० पुष्प ० धूप ० दीप ० नैवेद्य ०
सर्वोपचारात् ० शान्तिं पुरु २, तुष्टि ० शुष्टि ० ऋद्धि ० दृष्टि ० सर्वमर्माहित यच्छ २ स्वाहा ॥ नन्तेन मन्त्रेन
सर्वोपचारैः मेघपूजनम् ॥ १ ॥ एव प्रति—

चन्द्रोच्चरत्नं याम्य-दिदिशि स्यामी कर्येष्टम् । एषः सर्वाणि पापानि शान्तिरुज्ज निरन्तु ॥ २ ॥

ॐ नमो एषाय एष इह शान्तिरपूजामर्होत्सवे ० एष पूर्वयत् ॥ २ ॥ मिथुन प्रति—

शशिनन्दनोदधाय रात्र्यत्तरायाय च । पश्चिमाद्याधिकायास्तु मिथुनाय नमः सदा ॥ ३ ॥

ॐ नमो मिथुनाय मिथुन इह शान्तिरपूजामर्होत्सवे ० एष पूर्वयत् ॥ ३ ॥ एकं प्रति—

वाक्पतेरुच्चत्यक्ताय दाय तास्केन्द्रितु । करन्द धनराद्यास्य पूजयामो निरन्तम् ॥ ४ ॥

ॐ नमो ब्रह्मणे ऊर्ध्वलोकाधीश्वराय सर्वसुरप्रतिपत्तामहाय स्थविराय नाभिसंभवाय काञ्चनवर्णीय चतु-
सुरवाय श्वेतवस्त्राय हंसवाहनाय कमलसंस्थाय पुस्तककमलहस्ताय श्रीब्रह्मन् सायुध सत्राहन सपरिच्छद इह० शेषं
पूर्ववत् ॥ ९ ॥ नागात् प्रति—

माणिक्रिष्णकदम्बाडम्बरालम्बितुंगो—त्तमकरणशरण्यागण्यनित्याहदाज्ञाः ।

बलिभुवनविभारैः रवैरनथाः सुधान्ता, गुरुराशुवि लात्वा यान्तु ते दन्दशूकाः ॥ १० ॥

ॐ ह्रीं कृ नमः श्रीनागेभ्यः पातालस्वामिभ्यः श्रीनागमण्डल सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं
पूर्ववत् ॥ १० ॥

ॐ नमः सर्वेभ्यो दिक्पालेभ्यः शुद्धसम्पन्नद्विभ्यः सर्वजनपूजितेभ्यः सर्वेऽपि दिक्पालाः सायुधाःसवाहनाः
सपरिच्छदाः इह शान्तिकपूजामहोत्सवे आगच्छन्तु आगच्छन्तु इदमर्थं पादं बलिं चरुं गृह्णन्तु गृह्णन्तु स्वाहा, सचिहिता
भवन्तु भवन्तु स्वाहा, जलं गृह्णन्तु गृह्णन्तु, गन्धं० पुष्पं० अक्षतान्० फलानि० मुद्रां० धूपं० दीपं० नैवेद्यं०
सर्वोपचारान् गृह्णन्तु गृह्णन्तु, शान्तिं कुर्वन्तु कुर्वन्तु, तुष्टिं० पुष्टिं० ऋद्धिं० वृद्धिं० सर्वसमीहितानि यच्छन्तु यच्छन्तु
स्वाहा । इति सर्वदिक्पालपरिपिण्डितपूजाक्रमः । एवं दिक्पालानां पूजां विधाय पीठे दशहस्तवस्त्रेणाच्छादनं
विधेयम् । इति द्वितीयपीठपूजनम् ॥ (आ० दि० पृ० २७८)

ॐ य नमः श्रीवायवे वायव्यदिग्धीशाय धूसराङ्गाय रक्ताम्बराय हरिणवाहनाय ध्वजप्रहरणाय श्रीनापो साष्टय
सनाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ६ ॥ धनद प्रति—

दिननायलक्षसमर्दीसिर्दीपिताखिलदिग्निभागमणिरभ्यपाणिशुभ्र ।

सदगण्यपुण्यजनसेवितद्रूपो धनदो ददातु जिनपूजने धियम् ॥ ७ ॥

ॐ य य य नमः श्रीधनदाय उत्तरदिग्धीशाय सर्वयज्ञेश्वराय कैलाससस्याय अलकापुरीप्रतिष्ठाय शक्रसेना-
ध्यक्षाय कनकभाय श्वेतनक्षाय नरवाहनाय रत्नहस्ताय श्रीधनद साष्टय सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ७ ॥
ईशान प्रति—

शुभ्यत्क्षीराधियमर्षिभ्युनिवहसततक्षालिताभोजवर्णः, स्वःसिद्धयुद्धिप्रगल्भीकरणाचिरचितात्यन्तसपातिभृत्यः ।

तार्त्तियाक्षिप्रतिष्ठरुद्धदहनवनज्वालाया लालिताङ्गः, शशुः श भासमान रचयतु भविना क्षीणभिर्ययात्मोहः ॥ ८ ॥

ॐ नमः श्री-ईशानाय ईशानदिग्धीशाय सुरासुरनरवन्दिताय सर्वशुवनप्रतिष्ठाय श्वेतनर्णय गजार्जितावृताय
धुपमनाहनाय पिनाकशूलधराय श्री-ईशान साष्टय सवाहन सपरिच्छद इह० शेष पूर्ववत् ॥ ८ ॥ ब्रह्माण प्रति—

उधरपुस्तकशस्तहस्तनिवहः सन्त्यस्तपापोद्भवः, शुद्धयानविधूतकर्मविकलो लालित्यर्लालानिधि ।

वेदाच्चारविसारिचालनदनोन्मादः सदा सौम्यदृक्, ब्रह्मा ब्रह्मणि निष्ठित विततुताद् भव्य समस्त जगत् ॥ ९ ॥

ॐ वं वं वं नमो यमाय धर्मराजाय दक्षिणदिग्धीशाय समवर्तिने धर्मधर्मविचारकरणाय कृष्णवर्णीय
चर्मवर्णाय महिषवाहनाय दंडहस्ताय श्रीयम सायुध मवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ३ ॥
निर्गतिं प्रति—

प्रेतान्तप्रोतगंडघ्रातकडितलङ्घुंङितामुंडधारी, दूर्वारीभूतवीर्याभ्यवधिरालसिज्जपयिनिधीतिनाथी १
कार्यार्थिभार्जप्रदीप्यत्कृष्णपकृतवदोन अर्द्धैर्व्यासिपार्थ—मतीर्थशस्त्रान्नकाले
ॐ ह् स् क ल् हीं नमः हीं श्रीं निऋतवे नैऋतदिग्धीशाय धर्मधर्मविचारकरणाय ४ ॥
प्रेतवाहनाय श्रीनिऋते सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ४ ॥

कह्लोलोत्पलोललालितचलत्पालंघमुवतावली—लीलालंभिततारकाढ्यगणनः सानन्दसन्मानसः ।
रङ्गुर्जन्मागधसुस्थितादिविचुधैः संसेव्यपादद्वयो, बुद्धि श्रिवरुणो ददातु विशदां नीतिप्रतानाद्भुतः ॥ ५ ॥
ॐ वं नमः श्रिवरुणाय पश्चिमादिग्धीशाय समुद्रवासाय मेघवर्णीय पीताम्बराय पाशहस्ताय मत्स्यवाहनाय
श्रिवरुणा सायुध सवाहन सपरिच्छद इह० शेषं पूर्ववत् ॥ ५ ॥ वायुं प्रति—

ध्वस्तध्वान्तध्वजपटलदण्डभट्टाटंकशंकः, पंकघ्रातश्लथनमथनः पार्श्वसंस्थाधिदेवः ।
अर्हत्तेवाविदलितसमस्तापसंघो विदध्यात्, बाह्यान्तस्थप्रचुररजसां नाशनं श्रीनमस्त्वान् ॥ ६ ॥

શ્રી આર્હટ મહાપૂજન

(શાંતિક વિધાન)

પૂજન

સામગ્રી લિસ્ટ

ક ક શેર ૦૧- આનાનું
બ્રીફિંગ નગ ૨૧૧
લાલ નાગાછડી બ્લક્-૫
મીટીંગ નગ ૨૦૦
મરહાસીંગ નગ ૨૦૦
સોલારી નગ ૧૫૦
બશમ નગ ૧૫૦
પતાસા નગ ૧૫૦
લાલ સોપારી નગ ૧૫
કાળી સોપારી નગ ૫
કદરૂપ શેર ૧
ગુગા શેર ૦૧
બારેક નગ ૨૧
અખરોટ નગ ૨૧
બદામના ઝોળા શેર ૦૧
પીસ્ટા શેર ૦૧
ચારોલી શેર ૦૧
તબ શેર ૦૧

બરાસ તોલા ૫
ઝોનેરી વરખ વાલ ૨
રૂપેરી વરખ થોકડી ૨૦
ઝોનેરી કાતરેલું બાદલ તોલા ૫
અગરતીની આગી માટે સોનેરી-રૂપેરી
બાદલ તોલા ૧૦
ઝોના રૂપાના ફૂલ તોલા ૨
સર ઝોબધી } તથા ઝોબધી
શનમૂલીકા } વિદ્યાશાળામાંથી
સહસ્ત્રતીકા } લાવવી અમનવાદ
૫ ચગનની પોટલી નગ ૧૦
કુવારી કન્યાએ કાતેના સુતરનો ખડકો
ઝેકરીશ તારનો વાર ૧૦૦
ગુલામજી સીસો મોટા ૧
સુખદર્ન તેવ તો ૨
અગરનો યુઓ તો ૦૧
અપર ગુલાબ તો ૦૧
" ખસ તો ૦૧
અનન્ય રોગકેતો તો ૦૧

૧૩ હરણી " " ૩
સુકા સીતાફળ ન. ૧૦ (જરૂર જોવડો)
મહાના ફૂલ રોર ૦૧
ફોમ ચાલુ રાખવા માટે પરચુરબ્સ
છાડીવા તથા તાકડા થેનો ૧
માટીના કાડીયા ન ૧૧૧ (જરૂર જોવડો)
માટીની કુડી ન ૪
કુડ માટે છિટા ન ૧૫૦
ગાડી ભરી માટી તથા રેત
પાકા છિટા ન ૨૫
સીમેન્ટ શેર ૫
રૂળની યાત્રી
લીલા શ્રીફળ ન ૩
બીન્નેરા ન ૪
લીલીદાસ શેર ૦૧
પપૈયા નગ ૧૫
ટટી " ૫
તડકુચ " ૫
અનભાસ " ૫
ગોમ ખી " ૨૬